

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA **2023.** GODINU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2023. GODINU
NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Zagreb, 2024.

IMPRESUM

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Stručno povjerenstvo

Dorja Mučnjak, predsjednica

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec

dr. sc. Lobel Machala

dr. sc. Mira Miletić-Drder

dr. sc. Sanda Milošević

dr. sc. Breza Šalamon-Cindori

Tomislav Tomašić

Valentina Vidović

Lektura

Zrinka Mikulić

Grafičko oblikovanje

Goran Hasanec, Dalibor Ferenčina

ISSN

1333-6193

1. UVOD	6
1.1. DJELATNOST NSK U 2023. GODINI	6
1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO	10
2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.	15
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA	15
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK	20
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA.....	22
3. IZVJEŠĆE USTROJBENIH JEDINICA	25
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO.....	25
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva	26
3.1.1.1. Matična djelatnost	26
3.1.1.2. Normativna djelatnost	31
3.1.1.3. Integrirani knjižnični sustav	31
3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice	36
3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara	40
3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI.....	44
3.2.1. Nacionalna zbirka <i>Croatica</i>	45
3.2.2. Sveučilišna zbirka.....	50
3.3. ODJEL OBRADA	50
3.3.1. Obrada omeđene građe	52
3.3.2. Obrada neomeđene građe	54
3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada.....	55
3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE	56
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija	57
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija	58
3.4.3. Identifikatori	60
3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE.....	62
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga.....	63
3.5.2. Grafička zbirka	65
3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala.....	67
3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa.....	69
3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA.....	72
3.6.1. Konzervacija i restauracija	73
3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika	74

3.6.3. Opremanje i uvez građe	75
3.6.4. Pohrana knjižnične građe.....	77
3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE.....	78
3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba)	80
3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)	82
3.7.3. Nabava e-izvora i potpora znanosti	87
3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI.....	88
3.8.1. Odsjek Tajništvo.....	88
3.8.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi.....	89
3.8.3. Odsjek Marketing i komunikacije	90
3.8.4. Odsjek Održavanje	92
3.8.5. Odsjek Sigurnost.....	94
3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	96
3.9.1. Odsjek Razvoj IT usluga	97
3.9.2. Odsjek IT infrastruktura	100
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	105
4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA	105
4.2. PROJEKTI I PROGRAMI	107
4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST	109
4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	110
4.4.1. Djelatnici NSK – predavači CSSU-a.....	110
4.4.2. Organizacija internih edukacija za djelatnike NSK.....	111
4.4.3. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima s izlaganjem	112
4.4.4. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima bez izlaganja	121
4.5. PORTALI I PROFILI NSK NA DRUŠTVENIM MREŽAMA	129
4.5.1. Portal NSK (nsk.hr)	129
4.5.2. Društvene mreže i servisi NSK	130
4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe	132
4.5.5. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj	133
4.5.6. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.....	133
4.5.7. Portal Katalogizacija i klasifikacija	134
4.5.8. Portal Predmetni sustav NSK	134
4.5.9. Portal Normativna baza UDK.....	134
4.5.10. Portal Hrvatski UDK <i>Online</i>	135

4.5.11. Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.....	135
4.5.12. Portali Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj	136
4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST.....	137
4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK.....	138
4.7.1. Izložbe u NSK	138
4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK.....	139
4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora.....	139
4.7.4. Virtualne izložbe.....	139
4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK	140
4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji NSK	140
4.8.2. Predstavljanje publikacija u NSK.....	141
4.8.3. Posebna događanja vanjskih tijela i organizacija u predvorju NSK.....	142
5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK.....	144
5.1. UPRAVNO VIJEĆE.....	144
5.2. STRUČNO VIJEĆE	144
5.3. ZNANSTVENO VIJEĆE	145
5.4. ZNANSTVENI ODBOR.....	145
5.5. RADNE SKUPINE I KOMISIJE	146
5.6. POVJERENSTVA.....	148
5.7. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA	148
5.8. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2023. GODINE	150
6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA NSK.....	151
7. FINACIJSKO IZVJEŠĆE.....	159
7.1. OSTVARENI PRIHODI I PRIMITCI U 2023. GODINI	159
7.2. OSTVARENI RASHODI I IZDATCI U 2023. GODINI	162
7.3. REZULTAT POSLOVANJA.....	166
7.4. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINACIJSKOG PLANA ZA 2023.	167
8. PRILOZI.....	205
8.1. KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKI SUSTAV	205
8.2. MEĐUNARODNA ČLANSTVA NSK	206

1. UVOD

1.1. DJELATNOST NSK U 2023. GODINI

Djelatnost Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (dalje u tekstu NSK) propisana je Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 17/19, 98/19, 114/22) i drugim zakonima te nizom podzakonskih akata koji uređuju njezinu ulogu kao nacionalne knjižnice i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu u izgradnji hrvatskoga knjižničnog sustava.

U redovitim i razvojnim programima i projektima NSK je svoje poslovanje provodila u skladu sa *Strategijom razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026.* (dalje u tekstu *Strategija razvoja NSK*), *Akcijskim planom provedbe Strategije razvoja NSK do 2024.* (dalje u tekstu *Akcijski plan*) i Planom rada NSK za 2023. godinu.

Strategija razvoja NSK sa svoja tri glavna strateška cilja i 11 posebnih ciljeva kao i aktivnosti planirane *Akcijskim planom* omogućile su dobar okvir za proaktivno djelovanje, posebno s obzirom na iskorištavanje prilika i anticipiranje mogućih prijetnji te potaknule i omogućile stabilno stručno i materijalno poslovanje. Upravljanje rizicima na svim razinama poslovnih procesa bilo je uspješno, a programi su se odvijali u sinergiji i komplementarnosti zakonskih uloga i društvene odgovornosti za opće dobro. Međunarodni, nacionalni i lokalni kontekst bio je određen promjenama u okružju koje su utjecale na sve segmente poslovanja NSK – od odgovora na promjene u korisničkim potrebama i ponašanjima do trendova u digitalnoj transformaciji i zelenoj tranziciji.

U ovome se Izvješću daje pregled ostvarenoga u redovitoj djelatnosti i posebnim projektima, općim pregledom prema strateškim ciljevima i konkretnim podacima pojedinih jedinica poslovnih procesa te pregled aktivnosti koje uključuju sinergijsko djelovanje više jedinica i procesa u NSK.

U ostvarivanju glavnih strateških ciljeva valja istaknuti sljedeće:

- Doprinos projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* koji je u završen u rujnu 2023. godine. Ovaj je projekt Ministarstva kulture i medija proveden u NSK od 2019. godine u suradnji s partnerima, a NSK je njime ojačala infrastrukturu za Hrvatsku digitalnu knjižnicu. Uz povećane rezultate u digitalizaciji građe NSK i drugih knjižnica, ostvarena je suradnja s Ministarstvom i partnerima na uspostavi središnjega sustava i portala e-Kultura te modula eOP za prihvata i trajnu pohranu digitalnoga obveznog primjerka.
- Rad na projektu *e-Sveučilišta* koji se, uz CARNET kao nositelja projekta, provodi s dvama partnerima – Srcem i Agencijom za znanost i visoko obrazovanje. Projekt je financiran sredstvima iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., a glavni su ciljevi NSK u ovome projektu usmjereni izgradnji suvremenoga knjižnično-informacijskog sustava u oblaku koji će u prvome ciklusu ojačati knjižnične kapacitete sedam sveučilišnih knjižnica i trinaest znanstvenih instituta, odnosno 84 ustanove iz sustava znanosti i obrazovanja u Hrvatskoj, te osigurati infrastrukturu za suvremeni pristup interpretaciji baštine u NSK kao i nove prostorne i programske aktivnosti NSK za potrebe učenja u digitalnome okružju.

- Nabava e-izvora, kojom se hrvatskoj znanstvenoj zajednici omogućuje pristup svjetskim bazama znanstvenih informacija i časopisa kao i vidljivost u međunarodnoj znanstvenoj zajednici, nastavlja se dalje. Sredstva u 2023. godini osigurana su u državnome proračunu.
- Osaženi su kapaciteti Sveučilišne zbirke NSK nabavom servisa RapidILL digitalne dostave članaka i poglavlja iz knjiga. Usluga je osigurana u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i dostupna je svim korisnicima NSK te knjižnicama u sklopu međuknjižnične suradnje bez naknade sve do kraja 2025. godine. Pokrenuta je suradnja s visokoškolskim knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu na programu usklađene nabave građe.
- Rad na otvaranju novim javnostima nastavljen je izradbom konceptualnoga elaborata *CroAtriuma* – Centra za istraživanje, razvoj i promociju zbirke *Croatice* – multimedijски lab *Croatice* (u daljnjem tekstu: CroAtrium) u novouređenome dijelu zgrade i prostora za inovativne metode suradničkoga učenja u digitalnome okružju. Tijekom 2023. godine provedena je druga faza razvojnoga projekta financiranoga iz sredstava Ministarstva kulture i medija *CroAtrium – transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – druga faza* u kojem je izrađen konceptualni elaborat *CroAtriuma*.
- Nastavljen je Erasmus+ projekt *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)* koji se bavi popularizacijom znanosti u kontekstu otvorene znanosti. NSK je partner u ovome međunarodnom projektu, a građanska znanost promiče se kroz provedbu aktivnosti u suradnji s narodnim i visokoškolskim knjižnicama u Hrvatskoj.
- Razni odjeli NSK surađivali su tijekom 2023. godine na provedbi 26 projekata koji su godinu prije bili prijavljeni na Javni poziv za programe u kulturi Ministarstva kulture i medija te se istodobno radilo na prijavi više od 20 projekata za 2024. godinu. Projekte povezuje interpretacija baštine iz posebnih zbirki i općega fonda NSK, okrenutost potrebama suvremenih korisnika i inkluziji, otvaranje prostora različitim javnostima te uspostavljanje novih modela poslovanja i trajno održivih sustava koji će omogućiti jačanje hrvatskoga knjižničnog sustava, osnaženoga objedinjenim podacima i relevantnim analitikama.
- Održana je 2. međunarodna konferencija o zelenim knjižnicama *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* koja je okupila više od 120 sudionika s temom zelene knjižnice kao koncept za održivi razvoj. U 2023. godini radilo se i na izradbi Zelenoga plana NSK, a posebno treba istaknuti nagradu Energy Global Award koja je priznanje za dugogodišnji rad na promicanju održivosti, a NSK ju je primila za dugogodišnje ulaganje u programe održivosti i zelene tranzicije u sklopu projekta *Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku*.
- Tijekom godine u organizaciji NSK ili u suorganizaciji s brojnim partnerima održano je u raznim prostorima NSK više od 60 izložbi, svečanosti, priredaba, koncerata, tribina, predavanja i skupova, a dvije su izložbe održane u inozemstvu.
- U 2023. godini NSK je zajedno s partnerima objavila nekoliko izdanja, i to pretisak i transliteraciju djela *Oficij rimski*, knjige *Z mojih bregov* i *Die Zeichnungen von Johann*

Bernhard Fischer von Erlach : aus der Graphischen Sammlung der National- und Universitätsbibliothek Zagreb i predstavila javnosti pretisak *Misala po zakonu rimskoga dvora*, objavljen s partnerima na kraju 2022. godine.

- Objavljene su nove mrežne stranice NSK koje primjenjuju nova tehnološka rješenja i osiguravaju stabilnost stranice, bolju strukturu sadržaja i dizajna te omogućuju kvalitetniju uslugu za *online* korisnike NSK, prilagođenost mobilnim uređajima i bolju pristupačnost posebnim korisničkim skupinama.
- Međunarodna suradnja bilježi veći broj djelatnika koji sudjeluju u radu stručnih tijela i na konferencijama u inozemstvu. Istodobno je u NSK zabilježen porast aktivnosti u suradnji s inozemnim veleposlanstvima u Republici Hrvatskoj, što otvara nove mogućnosti za tekuće i buduće zajedničke programe, a rad NSK u udruženju ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL) omogućio je prijenos znanja potreban za usklađeno djelovanje na europskoj razini.

Parametri kojima se prati redoviti rad i poslovanje NSK u 2023. godini u odnosu na zakonom određene zadaće, pokazuju ne samo obavljanje tih zadaća nego i niz pozitivnih pomaka koji su istaknuti u nastavku Izvješća. Podatci u Izvješću za 2023. godinu pokazuju pad u nekim aktivnostima, kao na primjer u prinovima nekih vrsta građe u skladu s nakladničkom produkcijom, te porast u drugim aktivnostima, primjerice u korištenju *online* uslugama NSK. Kvalitativni pomaci ističu stvaranje trajnih uvjeta za izgradnju i zaštitu nacionalne zbirke *Croatica* i interpretaciju baštine te osnaživanje znanstvene infrastrukture i uvjeta za učenje i razvoj u digitalnome okružju.

Nabava građe, uključujući i prihvata obveznoga primjerka analogne i digitalne građe, u skladu je s planiranim i rezultat je prihvatanja provedbe zakonskih odredbi, kvalitetnoga praćenja cjelokupne nakladničke produkcije te pravodobnih reklamacija, istraživanja i provjere fonda s jedne strane, kao i praćenja potreba NSK s druge. Prinovljeno je 112 592 jedinice građe, od kojih gotovo 57 posto digitalne, primarno zbog povećane digitalizacije građe u prethodnoj godini.

Program objavljivanja tekućih nacionalnih bibliografija ostvaren je u četirima nizovima tekućih nacionalnih bibliografija s ukupno 43 objavljena sveščića.

U NSK izrađena su 50 693 bibliografska zapisa kao i 17 057 normativnih zapisa i 5076 CIP zapisa. Zbirke građe posebne vrste obogatile su svoje fondove vrijednom i iznimnom građom rukopisa i starih knjiga, ostavštinama, autografima skladatelja, kartama i grafičkim mapama. Sustavna zaštita knjižnične građe iz fonda NSK kao i fondova drugih hrvatskih knjižnica te digitalizacija građe kao sredstvo osiguravanja trajne zaštite i dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine odvijale su se u okvirima prioriteta i postojećih mogućnosti, a znatan porast digitalizirane građe uvjetovan je nabavom nove opreme i usluge digitalizacije (koju su obavljali educirani studenti) te dodatnim angažmanom djelatnika u projektu *e-Kultura*.

U obradi građe postignuta je ažurnost za sve vrste tekuće građe i intenziviran je rad na rekatalogizaciji. Na temelju višegodišnjega Plana unosa podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog i primjenom Uputa za unos podataka s digitaliziranih listića u Aleph organiziran je unos u *online* katalog digitaliziranih kataložnih listića te je u prethodnoj godini izrađeno 17 350 zapisa. Započet je proces skeniranja listića kataloga periodike. Dovršen je dokument *Obrada ostavština i donacija* te postavljeni temelji za veću

dostupnost toga dijela fonda korisnicima. Provedena je cjelovita zaštita pismohrane NSK te započet rad na obradi i zaštiti iznimno vrijedna arhivskog gradiva NSK od 1776. do 1960. godine.

Korisničke usluge rastu u količini i kvaliteti, što je povezano i s odgovorom na zahtjeve korisnika izražene u istraživanju njihova zadovoljstva. Broj fizičkih posjeta NSK postupno ponovno raste. S implementacijom nove mrežne stranice responzivnoga dizajna i novom inačicom portala Digitalne zbirke NSK, nakon zabilježenoga manjeg pada u prethodnoj godini, bilježi se porast pristupa portalima NSK s obzirom na informacijske navike mlađe populacije koja se primarno služi mobilnim uređajima. Broj posjeta portalima Digitalne knjižnice NSK porastao je za 46 posto, a broj posjeta službenoj stranici NSK na društvenoj mreži *Facebook* bilježi porast od čak 183 posto.

U 2023. u NSK je bilo upisano 11 655 članova. To je povećanje za gotovo trećinu u odnosu na 2022. godinu. Ova brojka nije pokazatelj broja svih korisnika jer ne uključuje korisnike javnih događanja u velikome i malome predvorju, CroAtriumu i na mreži. Zabilježeno je više od 167 514 ulazaka u NSK (prolaz kroz sigurnosnu rampu), što je porast za gotovo 26 posto u odnosu na prethodnu godinu. Osim krajnjih korisnika, NSK osigurava građu i/ili usluge i za druge korisnike – u prethodnoj godini za otprilike 2000 nakladnika i 1638 knjižnica u Hrvatskoj.

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU) u sklopu svoje redovite djelatnosti nastavio je održavati mrežne seminare kao uslugu na daljinu, ali bilježi i porast fizičkih edukacija. Djelatnici NSK, stručnjaci pojedinačnih područja, objavili su brojne stručne i znanstvene priloge u hrvatskim i inozemnim časopisima te su održali niz izlaganja na različitim skupovima, seminarima i tečajevima.

Radi uređivanja i boljega funkcioniranja hrvatskoga knjižničnog sustava Hrvatski zavod za knjižničarstvo uspostavlja nova digitalna rješenja. Uz praćenje upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj i praćenje ispravnosti unosa statističkih podataka o poslovanju knjižnica, nastavljen je rad na Sustavu za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ) i sustavu Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, a uspostavljena su i dva nova sustava eMatična i Upisnik digitalnih zbirki i preslika. Navedeni sustavi značajni su pomaci u digitalizaciji poslovanja NSK i u skladu su sa strateškim projektom *Jačanje kapaciteta NSK*, a njihova se primjena odražava na ojačavanje hrvatskoga knjižničnog sustava.

Nastavljen je rad na reorganizaciji poslovanja i upravljanja. Kadrovska struktura djelatnika pokazuje da su neprekidne promjene nužne jer zahtjevi poslovanja postaju složeniji pa odlaskom djelatnika niže stručne spreme u mirovinu, primjerice srednje stručne spreme, nije više moguće nastaviti rad bez odgovarajućih kompetencija više stručne spreme.

NSK ulaže u obrazovanje i osposobljavanje djelatnika u skladu s potrebama za višim i specijaliziranim kompetencijama. U 2023. godini jedna je djelatnica provela postdoktorsko znanstveno usavršavanje u sklopu stipendije Fulbright (Sveučilište UCLA, SAD), jedna je obranila doktorsku disertaciju, više je djelatnika steklo više stručno zvanje, a neprekidno se održavaju specijalistička stručna usavršavanja. Prethodne je godine zabilježen porast broja objavljenih radova – objavljeno je čak 57 radova, od kojih je kategorizirano kao znanstveni rad njih 21, a 11 kao stručni rad.

U skladu s preporukama Hrvatskoga knjižničnog vijeća koje je NSK dobila uz Izvješće o radu za 2022. poduzete su u 2023. godini konkretne mjere na reorganizaciji i praćenju kvalitete rada, povećanju objave znanstvenih radova i boljoj organizaciji retrospektivne konverzije podataka s listića u knjižnično-informacijski sustav, pri čemu je procijenjeno da je potrebno unijeti gotovo 370 000 kataložnih jedinica iz kataloga do 1975. i 84 335 iz kataloga od 1976. do 1990. godine.

Zaključno uz uvod

U tablicama u Izvješću grafički su prikazani pokazatelji usporedbe s prethodnom godinom ( ), a na nekim mjestima prikazane su usporedbe više uzastopnih godina s obzirom na plan i/ili ostvarenje kako bi se zornije pokazalo u kojem se smjeru kreću pojedini pokazatelji. Nisu svi trendovi porasta ili pada jednako relevantni s obzirom na to da strelice pokazuju i najmanju, ponekad nerelevantnu promjenu. Znatnija odstupanja objašnjena su uz tablice. Praćenje trendova ponajprije služi djelatnicima NSK kao orijentacija na koje procese uvjetovane unutarnjim i/ili vanjskim čimbenicima treba obratiti posebnu pozornost. Uz bitna odstupanja, dana su i obrazloženja kako bi se trendovi kontekstualizirali. I nadalje će se u izvješćima ovi trendovi pratiti s obzirom na dulje razdoblje i unesene promjene u procese, a njihova tumačenja uzet će u obzir interna, nacionalna i međunarodna kretanja. S metodološkoga stajališta, usporedbe će biti smislenije kada se uspostave jednaka mjerila tijekom vremena, što se očekuje s obzirom na usklađeno praćenje ostvarivanja strateških ciljeva i trogodišnje razdoblje u *Akcijskome planu*.

U Izvješću se ponekad pokazatelji ili podaci ponavljaju (primjerice u analizi prema ostvarenju strateških ciljeva, a zatim opet u prikazu rada pojedinog odjela/odsjeka/procesa), no to je potrebno jer se podaci prikazuju s različitih stajališta i daje im se smisao u različitom kontekstu kako bi se mogli pratiti i tumačiti procesi u međuovisnosti.

1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO

PROSTOR ZA KORISNIKE

- 1100 mjesta; 64 mjesta u čitaonicama zbirke građe posebne vrste i osam mjesta za slušanje
- dvije pojedinačne sobe za studijski rad (jedna sadrži sedam, a druga tri odjeljka)
- 100 mjesta u dvoranama za seminare u korpusnome (starome) dijelu zgrade
- 17 dvorana različitih veličina u novouređenome dijelu zgrade, od kojih se osam koristi za programe i aktivnosti s različitim skupinama korisnika
- 150 mjesta u čitaonici za noćni rad od 21 do 24 sata

KORISNICI

- 5784 (2022. – 4077) novoupisana člana (povećanje od 42 posto u odnosu na 2022.)
- 5871 (2022. – 4718) obnovljeno članstvo (povećanje od 25 posto u odnosu na 2022.)
- 11 655 (2022. – 8795) članova ukupno (povećanje od 33 posto u odnosu na 2022.)

- 167 514 (2022. – 132 404) ulazaka članova (povećanje od 25 posto u odnosu na 2022.)
- 578 (2022. – 456) prosječno korisnika dnevno (povećanje od 25 posto u odnosu na 2022.)
- 13 960 (2022. – 11 033) mjesečni prosjek ulazaka (povećanje od 27 posto u odnosu na 2022.)
- 21 288 (2022. – 18 451) ulazaka u lipnju (povećanje od 15 posto u odnosu na 2022.)
- 23 974 (2022. – 18 451) večernji rad (povećanje od 30 posto u odnosu na 2022.)

DJELATNICI NSK

U NSK je zaposleno 304 djelatnika (na dan 31. prosinca 2023.) čiji se rad financira iz sredstava državnoga proračuna.

Visoku stručnu spremu ima 178 djelatnika ili 58 posto, od kojih je 17 doktora znanosti i 12 magistara znanosti, a prema stručnome zvanju i višem stručnom zvanju 24 knjižničarska savjetnika, 19 viših knjižničara i 72 diplomirana knjižničara (knjižničara prema novoj terminologiji), ukupno 115 visokoobrazovanih stručnjaka iz područja knjižničarstva.

Osim stručnih djelatnika iz područja knjižničarstva, zaposleni su i djelatnici s visokom stručnom spremom drugih profila – konzervatori, kustosi, arhivisti, informatičari, pravnici, ekonomisti, elektrotehničari i dr.

Višu stručnu spremu ima 20 djelatnika ili sedam (7) posto, srednju stručnu spremu ima 104 djelatnika ili njih 34 posto, a nižu stručnu spremu ima dvoje djelatnika ili 1 (jedan) posto.

Osim djelatnika čiji se rad financira sredstvima državnoga proračuna, NSK na neodređeno vrijeme zapošljava jednoga djelatnika u Odsjeku sigurnost (SSS) i jednoga djelatnika u Odsjeku održavanje (SSS), čiji se rad financira vlastitim sredstvima NSK.

Tijekom 2023. godine s 24 djelatnika raskinut je ugovor o radu i radni odnos u NSK, od kojih je troje djelatnika otišlo u mirovinu, s devetero djelatnika potpisani su sporazumi o prestanku ugovora o radu, a za dvanaestero djelatnika istekao je ugovor o radu na određeno vrijeme.

Do kraja 2023. godine s 46 djelatnika zasnovan je radni odnos i potpisan ugovor o radu, od kojih je 15 djelatnika na određeno vrijeme.

Tablica 1. Privremena nesposobnost za rad.

Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti			
	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.
Udio u ukupnome fondu sati radnoga vremena	8,30 %	9,51 %	6,81 %

Tablica 2. Rad od kuće.

Rad od kuće			
	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.
Udio u ukupnome fondu sati radnoga vremena	1,89 %	1,61 %	0,16 %

FOND

Ukupni fond NSK broji približno 3,6 milijuna jedinica različite vrste građe i više od milijun bibliografskih zapisa o građi u posjedu NSK.

Tablica 3. Novi bibliografski, normativni i CIP zapisi.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Bibliografski zapisi	34 995	36 136	36 696	35 576	50 693	(+ 42 %) ↗
Normativni zapisi	23 952	20 407	19 896	12 504	17 057	(+ 36,41 %) ↗
CIP zapisi	4628	4269	5169	4992	5076	(+ 1 %) ↗

Tablica 4. Novi deskriptivni metapodatci i koncepti u sustavu Digitalne zbirke NSK.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Deskriptivni metapodatci	4520	8246	19 129	5583	22 814	(+ 308,63 %) ↗
Koncepti	675	1158	1819	426	1351	(+ 217,13 %) ↗

TEMELJNI DOKUMENTI U 2023. GODINI

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 17/19, 98/19, 114/22)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99 [...] 117/21, 114/22)

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22)

Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti („Narodne novine“, broj 151/22)

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“, broj 111/21)

Zakon o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13, 85/15, 69/22)

Zakon o službenoj statistici („Narodne novine“, broj 25/20)

Zakon o ustanovama („Narodne novine“, broj 76/93 [...] 151/22)

Zakon o muzejima („Narodne novine“, broj 61/18, 98/19, 114/22)

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“, broj 56/22)

Pravilnik o obveznom primjerku („Narodne novine“, broj 66/20, 152/22)

Pravilnik o upisniku knjižnica („Narodne novine“, broj 78/20)

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci („Narodne novine“, broj 107/21)

Pravilnik o stručnim muzejskim zvanjima i drugim zvanjima u muzejskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja („Narodne novine“, 104/19)

Pravilnik o stručnim zvanjima za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te uvjetima i načinu njihova stjecanja („Narodne novine“, broj 104/19, 103/20, 16/22, 107/23)

Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 81/21)

Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe („Narodne novine“, broj 27/23)

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/23)

Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 103/21)

Standard za školske knjižnice („Narodne novine“, broj 61/23)

Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice („Narodne novine“, broj 81/22)

Standard za specijalne knjižnice („Narodne novine“, broj 103/21)

Standard za digitalne knjižnice („Narodne novine“, broj 103/21)

Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/19-01/10, Urbroj: 474-13-01-19-10, stupio na snagu 03.08.2019.

Strategija razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026., Klasa: 041-01/21-01/12, Urbroj: 474-01-21-4, stupila na snagu 17.12.2021.

Pravilnik o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/15-01/1, Urbroj: 474-02-01-15-23, stupio na snagu 10.10.2015. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 15.05.2023.)

Pravilnik o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/16-01/1 Urbroj: 474-02-01-16-1, stupio na snagu 28.01.2016. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 27.02.2024.)

Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/21-01/07, Urbroj: 474-02-21-1, stupio na snagu 20.03.2021.

Plan rada NSK za 2023., Klasa: 041-01/22-01/15, Urbroj: 474-01-22-2, usvojen 07.12.2022.

Financijski plan NSK za 2023., Klasa: 041-01/22-01/17, Urbroj: 474-01-22-3, usvojen 19.12.2022.

2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.

NSK je tijekom 2023. godine provodila informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama te Planom rada NSK za 2023. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK i Akcijskome planu*.

Sažetak Izvješća o radu NSK za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) koji slijedi opisuje rezultate aktivnosti NSK ostvarene u sklopu provedbe triju temeljnih strateških ciljeva, a cjelokupno Izvješće prati njezinu organizacijsku strukturu, odnosno devet knjižničnih odjela u sklopu kojih djeluju odsjeci i radni procesi. Završni dio Izvješća donosi prikaz aktivnosti u nekoliko cjelina kojima se nastoji pregledno prikazati knjižnična događanja, skupovi, međunarodna suradnja, znanstvena i stručna produktivnost djelatnika i publikacije objavljene u 2023. godini.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovoga cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnostima koje građu koriste preko mreže, ali ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničnoga poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti su redovite djelatnosti NSK cjelovitost obveznoga primjerka, redovita bibliografska obrada i objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije te učinkovita zaštita građe i osiguravanje dostupnosti građe i usluga korisnicima.

Ostvarenje prvoga cilja *Strategije razvoja NSK* provodi se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljanje građe; te neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti razvojem usluga za korisnike kojima se nastoje prevladati digitalni, generacijski jaz i okolnosti ograničenoga pristupa kulturnomu sadržaju i znanstvenim informacijama te povećati pozitivna percepcija NSK u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Digitalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku te zamjenom, darom i kupnjom. Posebne zbirke NSK ostvarile su u 2023. godini vrijedne prinove, pri čemu je Zbirka rukopisa i starih knjiga obogaćena sa sedam prinova starih knjiga i rukopisa. Od prinova u Zbirci muzikalija i audiomaterijala treba izdvojiti vrijedne ostavštine skladatelja Silvija Foretića i Marka Ruždjaka. Zbirka zemljovida i atlasa obogaćena je nabavom sedam zemljopisnih karata prostora Hrvatske, a Grafička zbirka s devet grafika suvremenih hrvatskih autora.

Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarenjem cjelovitosti dostave obveznoga primjerka. Radi boljega sagledavanja provedbe dostave i prihvata obveznoga primjerka u 2023. godini proveden je projekt *Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak* (HOP).

Cjelovitost prihvata i trajne pohrane digitalnoga obveznog primjerka zbirke *Croatica* bila je i u središtu aktivnosti projekta *e-Kultura* koji se provodio u suradnji s Ministarstvom kulture i medija do kraja rujna 2023. godine. U sklopu središnjega sustava e-Kultura, s tvrtkom Ericsson Nikola Tesla uspostavljen je modul za prihvata i pohranu obveznoga primjerka digitalne građe (eOP). Modul eOP omogućit će u 2024. godini hrvatskim nakladnicima digitalne građe sigurnu dostavu i pohranu obveznoga primjerka svih vrsta i propisanih formata digitalne građe. Prijava i autentifikacija nakladnika odvijat će se preko sustava NIAS i integracijom sa sustavima ePoslovanje i eGrađani za nakladnike kao pravne i fizičke osobe, čime će se ispuniti i ciljevi projekta *e-Kultura* koji se odnose na uspostavu novih e-usluga, ali i ciljevi digitalne transformacije poslovanja i unaprjeđivanja poslovanja s nakladnicima NSK naznačeni *Strategijom razvoja NSK*.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom Hrvatske nacionalne bibliografije koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge NSK u trajnome prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradi i dostupnosti fonda. U 2023. godini objavljena su 43 sveščića bibliografija. U sklopu Hrvatske tekuće bibliografije u 2023. godini objavljeno je devet sveščića Niza A – Knjige, 15 sveščića Niza B – Prilozi u časopisima i zbornicima i tri sveščića Niza C – Serijske publikacije. Objavljena su i dva sveščića Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga.

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Znatan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice* sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske i djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske te na hrvatskome jeziku. Nastavljen je rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu digitalizacijom i javnom objavom radova hrvatskih iseljenika, a postdoktorsko znanstveno usavršavanje na temelju stipendije Fulbright za Fulbright Visiting Scholar Program, Sveučilište Kalifornija, Los Angeles, Sjedinjene Američke Države bilo je usmjereno istraživanju arhivske dokumentacije o iskustvima hrvatske dijaspor (Archival Documentation of Diasporic Croatian Community Experiences).

Nastavljena je provedba programa *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori*.

Uspostavljena je suradnja s Hrvatskom bratskom zajednicom iz Pittsburgha radi suradnje na vrjednovanju i zaštiti prikupljene građe hrvatskoga iseljeničtva.

Unaprijeđena izgradnja sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj znanstvenoj zajednici

Sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK ostvaruje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe, informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim,

znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu kao i u široj znanstvenoj zajednici.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice u Republici Hrvatskoj osiguravaju se u Državnome proračunu Republike Hrvatske. U 2023. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), sedam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, pet zbirki e-časopisa i platforma za internetski prijenos videosadržaja. Tijekom 2023. godine otvoreno je osam probnih pristupa na različite e-izvore u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe te je praćena statistika korištenja.

Podatci o cjelovitome fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Nastavljena je provedba konverzije digitaliziranoga kataloga na listićima i u knjižnično-informacijski sustav uneseno je 17 350 zapisa. Započet je proces skeniranja listića kataloga periodike. Dovođen je dokument *Obrada ostavština i donacija* te su postavljeni temelji za veću dostupnost toga dijela fonda korisnicima.

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

U projektu *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM)* izrađen je i objavljen Izvještaj o testiranju Pravilnika KAM u radnim procesima knjižnica, muzeja i arhiva.

Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta

NSK je usmjerena izgradnji suvremenoga knjižnično-informacijskog sustava u oblaku koji će ojačati knjižnične kapacitete ustanova iz sustava znanosti i obrazovanja u Hrvatskoj, što je ključna aktivnost u započetome projektu *e-Sveučilišta*.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki te povećana količina digitalizirane građe

Zaštita građe NSK provodila se preventivnim i kurativnim mjerama zaštite građe te osiguravanjem primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. Provođeni su konzervatorsko-restauratorski postupci, izradba mikrofilmova ugrožene građe te digitalizacija mikrofilmova i izvornika. Sudjelovanje u projektu *e-Kultura* omogućilo je NSK uporabu nove opreme za digitalizaciju građe te je digitalizirana veća količina građe. Započeta je trajna pohrana digitalne građe u Središnji sustav trajne pohrane u Centru dijeljenih usluga, a u sustav je uključeno i dvadeset hrvatskih knjižnica.

Radi provođenja postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti koji nalaže obvezu NSK za donošenjem Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra iz Knjižnice u Zagrebu donijelo je šest Rješenja o svojstvu kulturnog dobra – Sveučilišna knjižnica u Rijeci (zbirka prvotisaka), Institut Ruđer Bošković u Zagrebu (zbirka starih knjiga), Župa sv. Katarine u Zagorskim Selima (zbirka starih knjiga), Franjevački samostan sv. Ante na Poljudu u Splitu (zbirka starih knjiga 16. stoljeća), Župa sv. Jurja u Maruševcu (zbirka starih knjiga) i rukopisna

knjiga Josipa Franje Mikulca. Na temelju Rješenja i dostavljene dokumentacije Ministarstvo kulture i medija građu navedenih zbirke upisalo je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Nastavljen je višegodišnji projekt *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama* pripremom za objavu prve u nizu monografija *Hrvatski prvotisci* koja obuhvaća prvotiske koji pripadaju zbirci *Croatica*.

Provedena je cjelovita zaštita pismohrane NSK te započet rad na obradi i zaštiti vrijednoga arhivskog gradiva NSK od 1776. do 1960. godine

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Ulagalo se u osiguravanje sustava za sigurnosnu pohranu virtualnih poslužitelja, a s Centrom dijeljenih usluga (CDU) dogovorena je pohrana sigurnosnih preslika NSK na udaljenoj lokaciji.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

U provedbi projekta *e-Kultura* započet je rad u novome modulu Goobi za praćenje radnoga procesa digitalizacije građe i izradbu arhivskih paketa SIP za dostavu u Središnji sustav trajne pohrane Ministarstva kulture i medija. Dostava paketa SIP u Središnji sustav započela je i iz sustava Indigo.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

NSK je nastavila rad na nacionalnome reformskom projektu *e-Sveučilišta* koji vodi CARNET radi digitalne preobrazbe visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata i osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnome okružju. Projekt *e-Sveučilišta* financira se iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Partneri su na projektu Srce, Agencija za znanost i visoko obrazovanje i NSK. Provedba projektnih aktivnosti planira se do prosinca 2025. godine.

Zahvaljujući projektu *e-Kultura*, postignut je i znatan napredak u zaštiti i dostupnosti građe korisnicima digitalizacijom građe. NSK je kao partner projekta pokrenula i proces skeniranja u Knjižnicama grada Zagreba te skenirala građu za još deset knjižnica, čime će se povećati raznovrsnost dostupnoga korpusa digitalne *Croatice* za istraživače.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirke i na njima temeljenih usluga NSK

Djelatnici NSK sudjelovali su u 2023. godini u 26 razvojnih projekata i programa. Prethodne je godine zabilježen porast broja objavljenih radova – objavljeno je čak 57 radova, od kojih kategorizirani 21 znanstveni rad i 11 stručnih radova.

Ostvarena je suradnja s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu u istraživanju razvoja inovativnih zaštitnih premaza i istraživanju građe Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK snimanjem multispektralnom kamerom. U provođenju projekta popularizacije znanosti *Dendroteka*, uporabom građe Grafičke zbirke NSK, ostvarena je suradnja s Fakultetom šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu.

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnome programskom korištenju

Zbirka *Croatica* predstavlja polazište, infrastrukturu, sadržaj i nadahnuće za multimedijalne i znanstvene, kulturne, umjetničke i društvene programe i aktivnosti novouređenoga dijela NSK. Jedan je od četiriju ključnih strateških programa NSK CroAtrium, nova programska djelatnost NSK usmjerena na osiguravanje pristupa te predstavljanje djela nacionalne zbirke *Croatice* u novim suvremenim multimedijalnim, interaktivnim i digitalnim oblicima. Tijekom 2023. godine provedena je druga faza razvojnoga projekta *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatia i prateće programske aktivnosti – druga faza*, zahvaljujući potpori Ministarstva kulture i medija, u kojem je izrađen konceptualni elaborat CroAtriuma.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

U 2023. godini NSK je sudjelovala i organizirala brojne manifestacije poticanja čitanja kao što su: *Mjesec hrvatske knjige*, *Hrvatska lijepa knjiga*, *Dobra knjiga u dobrom društvu*, *Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom* „I ja želim čitati!“, završna svečanost *Nacionalnoga kviza za poticanje čitanja* i dr.

Provođene su redovite aktivnosti u manifestaciji *Noć knjige* u kojoj je NSK partner.

Proveden je projekt *Čitam lakše! – pristupačnost čitanja digitalnih sadržaja* pokrenut radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja i projekt *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti* u kojem je videokamerom zabilježeno čitanje djela deset hrvatskih književnica kako bi, u tome obliku, ostalo sačuvano i dostupno učenicima, studentima i istraživačima.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2023. godini nastavljeni su edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. Ukupno je provedeno 137 skupina posjetitelja uz stručno vodstvo.

U Erasmus+ projektu *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)* promicana je građanska znanost u knjižničarskoj zajednici i široj javnosti.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Dovršen je proces izradbe nove mrežne stranice NSK, a stalno se unaprjeđuje i komuniciranje s korisnicima na društvenim mrežama. Broj je posjeta profilu NSK na *Facebooku* u prethodnoj godini porastao za čak 183 posto.

Tijekom 2023. godine zabilježeno je na temelju usluge tvrtke Pressclipping 1270 medijskih objava uz izračun ekvivalentne vrijednosti AVE (*Advertising Value Equivalency*). Najveći broj evidentiranih objava odnosi se na mrežne medije (portale) – 847 evidentiranih objava, slijede tiskani mediji (dnevne novine i časopisi) s 237 evidentiranih objava, a zatim elektronički mediji s 210 evidentiranih objava.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK

Svrha je ovoga cilja unaprjeđivanje poslovanja NSK i njezin organizacijski razvoj, usklađivanje poslovanja s normativnim i drugim dokumentima (UN-ov Program održivog razvoja do 2030., Europski zeleni plan, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine i dr.) te postizanje učinkovitosti, održivosti i veće kvalitete rada i *online* usluga NSK. Učinkovito poslovanje NSK zahtijeva primjerenu opremu, ICT infrastrukturu te pridržavanje tehničkih i drugih normi, što utječe na visoke troškove poslovanja, održavanja i razvoja. NSK je i dosad pokazala usmjerenost prema ekonomičnosti poslovanja i racionalizaciji troškova, poslovnim aktivnostima koje utječu na smanjivanje negativnoga utjecaja na okoliš i potiču primjenu suvremenih tehnologija (SMART) koje podupiru takve aktivnosti. Ostvarenje cilja provodi se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom NSK i zelenu tranziciju te sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

U 2023. godini radilo se na poboljšanju organizacijske strukture, poboljšanome upravljanju ljudskim i materijalnim resursima, edukaciji djelatnika radi razvoja profesionalne karijere te poboljšanju komunikacije i međuodjelne suradnje, osobito u provedbi projekata i programa.

Zapošljavanje novih djelatnika provodilo se u skladu s ciljevima digitalne transformacije i njome povezanih potrebnih kompetencija.

Ojačana digitalna infrastruktura

Projekt *Jačanje kapaciteta NSK* predstavlja temeljne projektne prijedloge i određuje nužne intervencije na implementiranju novih sustava i digitalnih tehnologija kroz dvije funkcijske skupine: jačanje tehničko-organizacijskih kapaciteta te osiguravanje održivoga knjižnično-informacijskog sustava i digitalizaciju poslovnih sustava i procesa. Provođene su aktivnosti usmjerene digitalnoj transformaciji NSK, a prijedlog prijava programa na javne pozive usmjeravan je poticanju razvojnih iskoraka. Tako su u 2023. godini provedena dva projekta financirana europskim sredstvima koja su usmjerena ojačavanju digitalne infrastrukture: *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* i *e-Sveučilišta*. Uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija vođeni su projekti koji unaprjeđuju neprekidnu digitalizaciju poslovanja matične djelatnosti i poslovanja NSK s knjižnicama. U skladu s potrebama NSK provedena je nabava nove IT opreme.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju NSK jednim od središnjih prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, novouređenim prostorom nastavlja upravljati NSK za potrebe korištenja prostorom u kulturne, znanstvene i ostale svrhe državnim tijelima i javnim ustanovama te potrebama NSK u ostvarenju programa. Tijekom 2023. godine dio novouređenoga prostora upotrebljavao se za potrebe djelatnosti Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, a drugi dio za potrebe NSK za javne programe i interne potrebe, u kojem su tijekom 2023. godine održane različite vrste događanja kao što su: seminari, sastanci, konferencije, edukacije, stručni ispiti i druge aktivnosti poput sportskih manifestacija.

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju

Kao jedan od značajnijih ciljeva *Strategije razvoja NSK* zacrtan je put prema uspostavi održive knjižnice te osnaženoj profesionalnoj i korisničkoj zajednici. Priznanje za višegodišnji trud NSK da se okrene zelenim temama i postignućima međunarodna je nagrada *Energy Globe Award* koju je NSK primila za program *Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku*.

S tim ciljevima proveden je program *Knjižnice i održivi razvoj* u kojem su organizirane edukacijske radionice namijenjene matičarima i knjižničarima te izrađen dokument *Zeleni plan NSK* koji će se implementirati tijekom sljedećih godina.

U 2023. održana je međunarodna konferencija *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* koju je NSK prvi put organizirala 2018. godine. U sklopu konferencije, postavljene su i dvije „zelenе“ izložbe zaposlenika NSK – *Echoes of Earth* i *Izvor vode i vatre*.

U povodu Dana Europe održana je akcija *Dodaj svoj list na stablo i reci što činiš da tvoj grad postane klimatski neutralan!*. Za potrebe projekta *Knjižnice i održivi razvoj*, EDC NSK ugostio je predavačicu Juditu Cuculić Župa iz Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj kako bi održala predavanje o zelenoj tranziciji. Europski tjedan sporta obilježen je predavanjem *Samoobrana za žene* koje je organizirano u suradnji s Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, uz potporu Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj i Ministarstva turizma i sporta.

U sklopu rada na zelenoj tranziciji nabavljeni su spremnici i implementirani za odvajanje reciklažnoga otpada u radnim i korisničkim prostorima i spremnik za prikupljanje čepova, što je ujedno doprinos humanitarnoj akciji Udruge oboljelih od leukemije i limfoma.

I u 2023. godini nastavljena je racionalna potrošnja električne energije.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnoga značenja, a knjižnična građa i kulturna baština koju NSK čuva izložene su rasponu rizika i zbog katastrofa koje su identificirane u procjeni rizika radi spremnosti i sigurnosti, odnosno kapaciteta za odziv i oporavak. Pristupilo se pripremi nacrtu integriranoga strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*.

Provedena je edukacija djelatnika NSK o upravljanju sigurnosnim incidentima u NSK, što predstavlja važan aspekt za osiguravanje integriteta i neprekidnosti knjižničnoga poslovanja. Edukacija je bila posvećena temama poput identifikacije i procjene rizika, prepoznavanja i sprječavanja incidenta kao i postupanja u slučaju ako se incident dogodi, posebno s obzirom na kibernetičku sigurnost. Također se raspravljalo o važnosti izradbe sigurnosnih preslika, suradnje s drugim službama i ustanovama u slučaju incidenta i potrebi redovitoga informiranja zaposlenika za suočavanje s takvim situacijama.

Ispitivana je mogućnost suradnje s drugim ustanovama za pohranu digitalnih sigurnosnih preslika zapisa o poslovanju NSK na udaljenoj lokaciji i dogovoren početak suradnje s Centrom dijeljenih usluga (CDU).

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovoga cilja osnaživanje uloge i položaja NSK kao središnje knjižnice hrvatskoga knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskome i širem međunarodnom kontekstu koja se ostvaruje trima posebnim ciljevima. Prvi će poseban cilj obuhvatiti razvoj knjižničnoga sustava Republike Hrvatske, drugi unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći će biti usmjeren razvoju partnerstva na europskoj i svjetskoj razini.

U 2023. godini NSK je vodila poslove nacionalne i područne matične djelatnosti, surađujući sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama kao i njihovom mrežom knjižnica na području Republike Hrvatske te s drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama koje djeluju u području knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za bolje upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj, a za suradnju u AKM području izradba Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalozi

Skupni katalog nudi mogućnost objedinjenoga pretraživanja 52 kataloga visokoškolskih i specijalnih knjižnica, uključujući Katalog NSK neovisno o obliku ili knjižničnome programu u uporabi. Baza Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga (HNSK) sadrži 2 081 668 bibliografskih zapisa, a integrirani su fondovi knjižnica koje koriste Aleph, Kohu, Crolist (testno), Metelwin i Zaki (testno).

Nastavljen je rad knjižnične usluge u oblaku – servisa RapidILL za međuknjižničnu posudbu i digitalnu dostavu članaka i poglavlja iz knjiga, koji je dostupan u sklopu Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice („Narodne novine“, broj 103/21), a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice naslanja se na razvoj Digitalne knjižnice NSK i integrira u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom. U 2023. godini započeo je proces trajne pohrane digitalne građe u Središnjem sustavu trajne pohrane i završen modul za prihvrat obaveznoga primjerka svih vrsta digitalne građe (eOP). U sustav e-Kultura uključeno je 20 knjižnica uz provedbu edukacije, suradnju u digitalizaciji i dodjelu trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnoga i trajnoga označivanja zapisa digitalne građe.

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

Radilo se na digitalizaciji poslovanja matične djelatnosti i objedinjavanju svih informacijskih sustava koje NSK razvija za potrebe poslovanja s knjižnicama i provedbe matične djelatnosti kako bi se osigurali ujednačeni postupci i podatci, bolje dokumentiranje i ekonomičnost u poslovanju knjižnica s NSK.

Kako bi se omogućilo bolje upravljanje podacima o knjižnicama i knjižničnim zbirkama u Republici Hrvatskoj, uz rad na Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj radilo se na unosu podataka u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ), razvoju Upisnika digitalnih zbirki i preslika te sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj. Proveden je i projekt *eMatična* te izrađeni prijedlozi novih programa koji su usmjereni daljnjem razvoju sustavā – *eStatistika*, *SUBAZ* i *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*.

Educirana profesionalna zajednica

Sustavna edukacija profesionalne zajednice provodila se umnogome u sklopu CSSU-a. Održano je 67 edukacija – 44 mrežna seminara i 19 tečajeva u fizičkome prostoru te su tijekom godine za polaznike bila otvorena četiri e-tečaja. Broj polaznika u 2023. godini bio je 3094, a ostvareno je 170,5 sati edukacije.

Unaprijeđena suradnja u baštinskome sektoru

Radilo se na provedbi projekta *e-Kultura* te su uspostavljene međusektorske suradnje u razmjeni znanja, digitalizaciji građe, ujednačivanju poslovnih procesa i digitalnome objedinjavanju građe.

Nastavljen je rad na projektu *Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća* kojemu je svrha virtualno objediniti cenzurirane serijske i arhivsko gradivo iz NSK, Hrvatskoga državnog arhiva i Knjižnica grada Zagreba kako bi se dokumentirala i predstavila cenzura u povijesnim novinama kao temeljnomu mediju masovne komunikacije toga vremena.

Razvijene i implementirane politike otvorene znanosti

Sudjelovalo se u projektu *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*.

U sklopu projekta *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)* bavilo se popularizacijom znanosti u kontekstu otvorene znanosti.

Nastavljena je izradba skupova otvorenih podataka za Portal otvorenih podataka (data.gov.hr).

Osigurana potpora razvoju inovacija

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* nastavljene su aktivnosti kojima se potiču inovativni digitalnim tehnologijama poduprti oblici učenja, poučavanja i istraživanja znanstvene i kulturne baštine.

Djelatnici NSK sudjelovali su na konferenciji IGeLU 2023 koja se održala pod nazivom *Knjižnice omogućuju inovacije (Libraries enabling innovation)* od 11. do 14. rujna 2023. godine na katoličkome sveučilištu Leuven (KU Leuven) u Belgiji, a u sklopu CARNET-ove konferencije za korisnike u visokome obrazovanju THECUC 2023.: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: Inovacije za budućnost učenja i poučavanja*, NSK je organizirala tri programske aktivnosti.

U području zaštite knjižnične građe u 2023. godini nastavljena je suradnja s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu s temom razvoja inovativnih zaštitnih premaza i istraživanja građe Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK multispektralnom kamerom. Ostvarena je suradnja i

s Biološkim fakultetom Sveučilišta u Beogradu (Univerzitet u Beogradu) s temom istraživanja antimikrobnih svojstava zaštitnih premaza.

NSK je bila suorganizator 21. međunarodne izložbe inovacije ARCA 2022 s više od 200 predstavljenih inovacija i novih tehnologija, a u prostoru NSK održano je i predstavljanje Europskoga digitalnog centra inovacija (EDIH) AI4Health.Cro.

Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika

Nastavljen je rad na poticanju suradnje s hrvatskim nakladnicima i promicanju hrvatske knjige i hrvatskih pisaca te je proveden program *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija.

Uz redovitu suradnju provodili su se programi kojima se nastoji poboljšati poslovanje s nakladnicima kao ključnim sudionicima izgradnje zbirke *Croatica*. Radi boljšeg sagledavanja provedbe dostave i prihvata obveznog primjerka u 2023. godini proveden je projekt *Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak (HOP)*. Izrađeni su i prijedlozi programa *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe* te *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*.

Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Aktivnosti razvoja međunarodnoga partnerstva ostvarivale su se aktivnim sudjelovanjem djelatnika u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama te drugim ustanovama u Europi i svijetu. Djelatnici NSK sudjelovali su u radu brojnih radnih grupa i komisija međunarodnih profesionalnih udruga.

U udruženju ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL) nastavljen je rad glavne ravnateljice u Izvršnome odboru.

Promidžba hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Hrvatska baština promicana je u inozemstvu na izložbama – *Johann Bernhard Fischer von Erlach 1656-1723*, Salzburg Museum GmbH, 13. ožujka – 27. listopada 2023. i *Pisali su glagoljicom...* autorice dr. sc. Ivane Hebrang Grgić održane na Novome Zelandu u Hrvatskome kulturnom društvu, Auckland, 13. studenoga 2023., Dalmatinskome kulturnom društvu, Auckland, 16. studenoga 2023. i Hrvatskome kulturnom društvu Wellington, 24. studenoga 2023. godine.

Nastavljena je dostava metapodataka u sustav DART-Europe – 375 zapisa disertacija iz sedam sveučilišnih repozitorija, a dostava metapodataka za Europeanu pripremala se u sklopu projekta *e-Kultura*.

Nastavljen je rad na uspostavi dostave metapodataka portalu Manuscriptorium u suradnji s Nacionalnom knjižnicom Češke.

3. IZVJEŠĆE USTROJBENIH JEDINICA

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo (u daljnjem tekstu: Zavod) objedinjuje tri organizacijske cjeline – Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Akademski centar i stalno stručno usavršavanje. U sklopu tih centara provode se redovite aktivnosti te potiču i provode projekti i programi povezani s razvojem djelatnosti NSK kao i s razvojem djelatnog hrvatskog knjižničnog sustava obavljanjem zadaće središnje matične knjižnice u Republici Hrvatskoj radi obavljanja stručnih nadzora te organiziranja i razvoja mreže knjižnica u Republici Hrvatskoj, promicanja stručnoga rada u knjižnicama na načelima suvremene knjižnične teorije i prakse, a radi što kvalitetnijega obavljanja knjižnične djelatnosti u znanosti, obrazovanju, kulturi i društvu općenito. U Zavodu je zaposleno 18 djelatnika.

Zavod koordinira i potiče primjenu normi, informatizaciju knjižnica, digitalizaciju građe i razvoj digitalnih zbirki i usluga te izgrađuje Hrvatsku digitalnu knjižnicu. Razvojni programi temelje se na *Strategiji razvoja NSK, Akcijskim planom* i obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (razvoj i vođenje Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, vođenje Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj i uspostava Hrvatske digitalne knjižnice) kao i ostalih zakona, podzakonskih akata i normativnih dokumenata (pravilnici i standardi za sve vrste knjižnica), obveza koje se odnose na razvoj i unaprjeđenje poslovanja NSK (ustroj, poboljšanje poslovnih procesa i dr.) te provedbu i poticanje znanstveno-razvojnih i stručnih istraživanja u knjižničarstvu.

Uz provođenje redovnih poslovnih procesa, radilo se na daljnjoj izgradnji projekata u tijeku – *e-Sveučilišta, Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, Čitam lakše!* i *CSSU*. Radi digitalizacije ukupnoga poslovanja u 2023. godini pokrenuti su novi projekti – *eMatična* i *Upisnik digitalnih zbirki i preslika* te su pripremljene prijave za nove projekte – *eStatistika, Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa* i *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*, odnosno za nastavak nekih prethodnih projekata – *SUBAZ, Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, Čitam lakše!, CSSU* i Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*). Projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* tijekom je 2023. godine završen, a u sklopu njega izrađen je novi modul za prihvrat obveznoga primjerka svih vrsta digitalne građe (*eOP*).

Zavod je u 2023. godini organizirao tri stručno-znanstvena skupa: Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), 14. savjetovanje za narodne knjižnice u RH – s međunarodnim sudjelovanjem: *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj* i *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*.

Svojim komentarima Zavod je sudjelovao na e-savjetovanju o izmjenama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, e-savjetovanju o Nacionalnome planu razvoja kulture i medija od 2023. do 2027. i e-savjetovanju o Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Uza sudjelovanje zaposlenika Zavoda na edukacijama u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (u daljnjem tekstu: *CSSU*) i edukacija u sklopu međunarodnih programa mobilnosti *Erasmus+*, edukacije knjižničara održavane su putem redovitih sastanaka

Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi, Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi, Središnjega stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske kao i posebnih sastanaka za potrebe specijalnih knjižnica. Edukacija zaposlenika Zavoda provodila se sudjelovanjima na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima kao što su: IIPC Web Archiving Conference, 31. godišnja konferencija EBLIDA-e i NAPLE foruma, 20th ICOM-CC Triennial Conference, *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* i brojnim drugima, domaćim stručnim skupovima – 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*, 4. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki*, 19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću*, 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj: *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*, 35. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske: *Odgajanje i odrastanje u digitalnom vremenu – mogućnosti i perspektive informacijskih znanosti*, Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – *D-fest* i dr., kao i u sklopu internih edukacija provedenih u okviru NSK.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva (u daljnjem tekstu: CZRKK) obavljaju se sljedeće djelatnosti: matična razvojna djelatnost, normativna djelatnost i rad na održavanju i razvoju knjižnično-informacijskoga sustava. U Centru radi devet djelatnika.

3.1.1.1. Matična djelatnost

U središtu hrvatskoga knjižničnog sustava nalazi se matična djelatnost i sustav matičnih knjižnica s poslovima i zadaćama koji su propisani Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i nizom relevantnih podzakonskih akata, i to Pravilnikom o obveznom primjerku, Pravilnikom o Upisniku knjižnica, Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, Standardom za narodne knjižnice, Standardom za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice, Standardom za specijalne knjižnice, Standardom za digitalne knjižnice i Standardom za školske knjižnice.

Matična djelatnost razvojna je djelatnost kojoj je svrha poboljšanje rada knjižnica na temelju suvremene knjižničarske teorije i prakse radi osiguranja kvalitetne knjižnične djelatnosti, promidžbe i razvoja znanosti, obrazovanja, kulture i društva općenito. U 2023. godini NSK je vodila poslove nacionalne i područne matične djelatnosti, surađujući sa županijskim matičnim narodnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama, njihovim matičnim razvojnim službama, njihovom mrežom knjižnica na području Republike Hrvatske, drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama te Hrvatskim knjižničnim vijećem, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Državnim zavodom za statistiku kao i ostalim državnim tijelima Republike Hrvatske.

Matična djelatnost obuhvaća stručni nadzor nad radom knjižnica, pružanje stručne pomoći povezane s utemeljivanjem i prestankom rada knjižnica, planiranje i unaprjeđivanje djelatnosti knjižnica i njihova međusobnog povezivanja i uključivanja u jedinstven knjižnični sustav Republike Hrvatske.

Tijekom 2023. godine matične službe NSK provele su 36 stručnih nadzora u knjižnicama, izradile su 456 očitovanja o reviziji ili otpisu knjižnične građe te su organizirale i vodile 14 sjednica i sastanaka s knjižnicama u nadležnosti NSK. Koordinacija rada ogledala se u izradbama preporuka i uputa o radu knjižnica, poticanju i savjetovanju pri provedbi prvoga upisa, upisa posuvremenjenih podataka i pohranjivanja podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Upisnik knjižnica), organizaciju unosa i kontrolu statističkih podataka o poslovanju u 2023. godini u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (u daljnjem tekstu: Sustav za knjižničnu statistiku) te organizaciju i vođenje sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi na nacionalnoj razini i sastanaka s voditeljima visokoškolskih i specijalnih knjižnica na područnoj razini.

Od 11. do 14. listopada 2023. godine održano je 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem o temi *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*. Savjetovanje je okupilo stotinu osamdeset i sedam sudionika, održano je šezdeset i jedno izlaganje, deset projekcija knjižničarskih filmova iz Hrvatske i Slovenije te predstavljanje triju nakladnika i izdavača.

U 2023. godini Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica organizirao je godišnji unos podataka o poslovanju knjižnica u 2022. godini tijekom siječnja i veljače na adresi <https://hk.nsk.hr>. Od ožujka do kraja svibnja kontrolirani su uneseni podatci, do sredine lipnja izrađene su analize stanja knjižnica u nadležnosti NSK kao sveučilišne matične knjižnice, a od lipnja prikupljale prijedloge za izmjenu podataka u Sustavu. Uzorkovanje za procjenu godišnjega broja posudbi u knjižnici, broja fizičkih posjeta te broja općih upita i informacijsko-referalnih usluga u 2023. godini provelo se krajem travnja i krajem studenoga. Statističke podatke za 2022. godinu unijele su 1642 knjižnice, a i ove godine ostvarila se suradnja s Državnim zavodom za statistiku i IFLA Library Map of the World.

Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj na e-adresi <https://maticna.nsk.hr>, središnje je mjesto promidžbe i komunikacije matične djelatnosti prema drugim matičnim knjižnicama i njihovim službama, knjižnicama i ostalom zainteresiranom javnosti. Portal je i tijekom 2023. godine bio pristupno mjesto Upisniku knjižnica i Sustavu za knjižničnu statistiku. Na njemu su se objavljivale sve aktualne novosti i vijesti iz područja knjižničarstva, nove i posuvremenjene upute, preporuke i smjernice, objavljivali su se statistički podatci o poslovanju knjižnica i novi adresari svih vrsta knjižnica. U 2023. godini izrađene su 23 objave, a mrežne stranice redovito su posuvremenjene. Portal bilježi neprekidan rast otkako je objavljen u ljeto 2019. godine. Tako je, u odnosu na prethodnu iznimno uspješnu godinu, u 2023. godini porastao broj korisnika (9211) za 29 posto, broj jedinstvenih posjeta (17 011) porastao je za 22 posto, a broj pregleda stranica (35 412) za 32 posto.

Razvojni projekt *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* provodi se radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti s namjerom kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. Rezultat je projekta mrežna aplikacija eMATIČNA koja svojim modulima i funkcionalnostima slijedi poslove i zadaće matične djelatnosti kako su propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i ostalim podzakonskim aktima.

Nacionalne matične razvojne službe vode Upisnik knjižnica na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnika o Upisniku knjižnica radi praćenja stanja u knjižničnoj djelatnosti. U 2023. godini broj novoupisanih knjižnica u Upisnik knjižnica iznosio je 33 (u 2002. je broj novoupisanih iznosio 12), a broj je knjižnica koje su posuvremenile svoje podatke 614, što predstavlja višestruko povećanje u odnosu na aktivnosti u 2022. godini – 241 knjižnica posuvremenila je svoje podatke.

Od dokumentacije u području matične djelatnosti tijekom 2023. godine posuvremenjene su upute i obrasci za stručni nadzor rada knjižnica te priređeni novi predlošci dokumentacije za postupke revizije i otpisa u knjižnicama.

Matična djelatnost za narodne knjižnice

Tijekom 2023. godine redovito je pružana savjetodavna pomoć narodnim knjižnicama. Obavljena su tri izvanredna i jedan redoviti stručni nadzor županijskih matičnih knjižnica i matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice, a izrađena su dva izvješća o stručnome nadzoru. Održana su četiri sastanka Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice. Pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda i napisana su očitovanja na 84 revizije i/ili otpisa. U 2023. godini u Upisniku knjižnica za 121 narodnu knjižnicu potvrđene su nadopune postojećega upisnog lista, a za jednu narodnu knjižnicu potvrđen je novi upisni list. Sudjelovalo se u radu Središnjega stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj te Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Sudjelovalo se i u provođenju i predstavljanju projekta *Čitam lakše! – pristupačnije čitanje digitalnih sadržaja*, nazočilo na 11 skupova s ukupno šest izlaganja, a u CSSU-u je održan jedan mrežni seminar.

U organizaciji Akademskoga centra i stalnoga stručnog usavršavanja sudjelovalo se na četirima internim mrežnim edukacijama, međunarodnim programima mobilnosti u sklopu programa *Erasmus+* i edukaciji narodnih knjižničara iz Litve. U organizaciji Ureda glavnoga ravnatelja i CZRKK-a ostvarena je međunarodna suradnja i stručni posjet narodnih knjižničara iz Francuske NSK, Ministarstvu kulture i medija, Hrvatskomu knjižničarskom društvu i narodnim knjižnicama u Hrvatskoj i Sloveniji. U sklopu matične djelatnosti za narodne knjižnice ostvaren je program međunarodne suradnje sudjelovanjem na 31. godišnjoj konferenciji EBLIDA-e i NAPLE foruma i članstvom u radnoj skupini CENL EEDI (The Equity, Equality, Diversity, Inclusion Network Group) o ravnopravnome, jednakome, raznolikome i inkluzivnome pristupu u europskim nacionalnim knjižnicama.

U organizaciji NSK, a pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija, u Dubrovniku je od 11. do 14. listopada 2023. godine održano 14. savjetovanje za narodne knjižnice u RH: *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*. Savjetovanje je okupilo 187 sudionika, održano je 61 izlaganje, deset projekcija knjižničarskih filmova iz Hrvatske i Slovenije te predstavljanje triju nakladnika i izdavača.

Matična djelatnost za školske knjižnice

U 2023. godini rad školskih knjižnica praćen je na temelju izvješća o radu županijskih matičnih službi za školske knjižnice i usporedbom s planom rada pojedine matične službe. Pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda u školskim knjižnicama i napisana su

očitovanja. U školskim knjižnicama provedeno je 329 revizija i otpisa, a pregledano i napisano 258 mišljenja, te je redovito pružana savjetodavna pomoć. Analizirano je 115 mišljenja o nadzoru koja su u školskim knjižnicama obavili voditelji matičnih razvojnih službi. Održana su četiri sastanka Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice. Obavljena su dva izvanredna stručna nadzora i jedan redoviti stručni nadzor županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice. Surađivalo se na optimizaciji komunikacije i usklađivanju procesa unaprjeđivanja i posuvremenjivanja podataka u Upisniku knjižnica, s posebnim usmjerenjem na školske knjižnice. Posuvremenjena su 442 upisa i odobreno 28 novih upisa školskih knjižnica, a odbijeno je 108.

Održana su dva mrežna seminara CSSU-a i sudjelovalo se na osam skupova, od kojih na pet s izlaganjem.

Matična djelatnost za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini

Tijekom 2023. godine pružana je savjetodavna pomoć matičnim knjižnicama, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama te ostalim visokoškolskim i specijalnim knjižnicama. Provedena su četiri stručna nadzora rada sveučilišnih i znanstvenih knjižnica te izrađena dva izvješća o provedenim nadzorima. Organizirane su i vođene tri sjednice Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi, a sudjelovalo se u radu Središnjega stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj. Pružana je savjetodavna pomoć knjižnicama pri reviziji i otpisu knjižnične građe te su napisana očitovanja na 18 otpisa knjižnične građe. Nacionalna savjetnica za visokoškolske i specijalne knjižnice sudjelovala je na četirima stručnim i znanstvenim skupovima sa šest izlaganja. U 2023. godini posuvremenjeni su adresari narodnih, školskih, sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica te objavljeni na Portalu matične djelatnosti knjižnica. Tijekom 2023. godine nacionalna matična služba za visokoškolske i specijalne knjižnice održala je dva mrežna seminara za stalno stručno usavršavanje knjižničarskih djelatnika unutar i izvan NSK.

Razvojni projekt *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* provodi se radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti s namjerom kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. Tijekom 2023. godine izradio se portal i mrežna aplikacija eMATIČNA s modulima Knjižnice, Knjižničari, Korisnici i Stručni nadzor. U bazu podataka knjižnica upisane su 1723 knjižnice i knjižne zbirke nad kojima je dosad proveden stručni nadzor, zatim 251 knjižničar i 227 stručnih nadzora s izvješćem. Mrežni portal i mrežna aplikacija dostupni su na e-adresi <https://ematicna.nsk.hr>. Osim toga, izrađena je projektna prijava za nastavak razvojnoga knjižničnog programa *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* nadogradnjom mrežne aplikacije eMATIČNA s novim modulima, i to Revizije i otpisi te Koordinacija i analize.

U sklopu koordinacije rada Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica tijekom 2023. godine provodilo se prikupljanje i objavljivanje setova statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica. Sustav za knjižničnu statistiku nadograđen je novim podatcima i izračunima kvartila rezultata na pokazateljima uspješnosti za sve vrste knjižnica i pokazateljima ostvarenosti Standarda za narodne knjižnice. Izrađena je i projektna prijava za razvojni knjižnični program

Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka kojim se želi osigurati suvremenije programsko rješenje Sustava za knjižničnu statistiku.

U 2023. godini tri su novoupisane sveučilišne i visokoškolske knjižnice u Upisniku knjižnica – u 2022. dvije, dok je svoje podatke posuvremenilo 39 sveučilišnih i visokoškolskih knjižnica i 12 specijalnih knjižnica, a sveukupan broj u 2022. iznosio je 57 knjižnica.

Matična djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice na sveučilišnoj razini

Tijekom 2023. godine matične razvojne službe za visokoškolske knjižnice kao i za specijalne knjižnice obavile su sedam stručnih nadzora i izradile isto toliko izvješća o stručnim nadzorima. Tijekom 2023. godine održana su dva sastanka s voditeljima visokoškolskih knjižnica i šest sastanaka s voditeljima specijalnih knjižnica. Nastavljene su aktivnosti za izgradnju Sveučilišne zbirke NSK, povezane s usklađenom nabavom knjižnične građe u suradnji NSK s knjižnicama sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu. Održana su dva sastanka Radne grupe za usklađenu nabavu knjižnične građe. Sudjelovalo se u povjerenstvu za reviziju Smjernica za izgradnju i upravljanje Sveučilišne zbirke NSK i održano je sedam sastanaka povjerenstva. Izrađeni su i objavljeni dokumenti *Analiza visokoškolskih knjižnica u sustavu sveučilišne matične djelatnosti NSK za 2022. godinu* i *Analiza specijalnih knjižnica u sustavu sveučilišne matične djelatnosti NSK za 2022. godinu*. Pregledana je dokumentacija te su napisana i poslana očitovanja o 15 otpisa i revizija u visokoškolskim knjižnicama i deset u specijalnim knjižnicama. U 2023. godini posuvremenjeni su adresari visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Voditeljima i knjižničarima visokoškolskih i specijalnih knjižnica svakodnevno je pružana stručno-savjetodavna pomoć koja se odnosila na sve segmente djelovanja specijalnih knjižnica.

Matična djelatnost za baštinske zbirke

Radi identifikacije stare građe i njezine pravne zaštite provedeno je sedam stručnih nadzora u privatnim i javnim knjižnicama/zbirkama koje posjeduju staru građu. Osim toga, provedena su i četiri izvanredna stručna nadzora. Stručni nadzori bili su popraćeni izvješćima o stanju i uvjetima pohrane te identifikacijom i opisom najvrjednijih, najstarijih ili rijetkih primjeraka kao i uputama za dalje postupanje.

Radi provođenja postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti koji nalaže obvezu NSK za donošenjem rješenja o svojstvu kulturnoga dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra iz NSK u Zagrebu donijelo je šest Rješenja o svojstvu kulturnog dobra – Sveučilišna knjižnica u Rijeci (zbirka prvotisaka), Institut Ruđer Bošković u Zagrebu (zbirka od posebne vrijednosti „Josip Ruđer Bošković“), Župa sv. Katarine u Zagorskim Selima (zbirka starih knjiga), Franjevački samostan sv. Ante na Poljudu u Splitu (zbirka stare građe), Župa sv. Jurja u Maruševcu (zbirka starih knjiga) i rukopisna knjiga Josipa Franje Mikulca. Na temelju Rješenja i dostavljene dokumentacije Ministarstvo kulture i medija građu navedenih zbirki upisalo je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Radi boljega upravljanja podacima o baštinskim knjižnicama i knjižničnim zbirkama u Republici Hrvatskoj započeo je unos podataka u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ). Upisano je šest ustanova, 29 vjerskih zajednica, jedna privatna osoba, 30 knjižnica, 58 zbirki i devet podzbirki.

Program *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama* ušao je u završnu fazu ostvarenja utemeljivanjem radne skupine i početkom pripreme objave prve u nizu monografija koja obuhvaća hrvatske prvotiske. Radnu skupinu za pripremu monografije čine djelatnici NSK i vanjski suradnici. Održano je više sastanaka te je, od ukupno popisana 1453 prvotiska, za prvu monografiju odabran 71 prvotisak. U sklopu provedbe programa posjećene su i dvije ustanove radi snimanja prvotisaka, a na zahtjev imatelja isporučene su fotografije prvotisaka u pet ustanova.

3.1.1.2. Normativna djelatnost

Redovite aktivnosti normativne djelatnosti tijekom 2023. godine obuhvatile su praćenje međunarodnih (ISO i CEN) normi i normativnih dokumenata, sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, normi i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC i BIBFRAME), praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), praćenje razvoja međunarodnoga standarda za opis i pristup građi *Resource Description and Access* (RDA), praćenje razvoja hrvatskoga Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, praćenje razvoja međunarodnoga standardnog bibliografskog opisa (ISBD) i praćenje primjene bibliografskih normi i formata u knjižničnim platformama u oblaku. Pripremale su se aktivnosti registracije NSK kao nacionalne agencije za dodjelu međunarodnoga standardnog identifikatora za knjižnice i srodne ustanove (kôdovi ISIL). Prikupljali su se podaci o uporabi normi i formata u hrvatskim knjižnicama, osobito u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, te je provedena edukacija o migraciji podataka u knjižničnome sustavu tijekom skupa THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*.

Provodile su se aktivnosti projekta *e-Sveučilišta* u dionici NSK, u sklopu kojega je izrađen dokument *Unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava knjižnica visokog obrazovanja i znanosti implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku: studija izvodljivosti* u suradnji s drugim članovima Središnjega projektnog tima NSK, Sveučilišnoga projektnog tima i Savjetodavnoga povjerenstva. Aktivnosti su projekta u ovoj fazi obuhvatile izradbu metodologije prikupljanja i analize podataka, obradu prikupljenih podataka, analizu stanja i potreba hrvatskih visokoškolskih i znanstvenih knjižnica i izradbu podloge za digitalnu transformaciju knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti. Provedene su edukacije knjižničara o digitalnoj zrelosti i migraciji podataka javnim izlaganjima na skupovima THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja* i *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*.

3.1.1.3. Integrirani knjižnični sustav

Redoviti poslovi

Integrirani knjižnični sustav NSK te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: IKS) čini 46 knjižnica iz 37 ustanova iz sustava znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, uključujući NSK. Uz 21 knjižnicu sastavnicu Sveučilišta u Zagrebu (61 posto od ukupno 34 sastavnice), u IKS je uključena Sveučilišna knjižnica Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, dvije veleučilišne knjižnice, deset knjižnica znanstvenih instituta, Knjižnica Hrvatskoga državnog arhiva i gimnazijska knjižnica Kreativni razvoj. IKS osigurava dostupnost građe za koju je izrađeno 1 703 962 bibliografska zapisa, 664 367 normativnih zapisa, 1 328 292 zapisa o posjedovanju i 1 379 140 zapisa o primjerku, što ga čini najvećim

visokoškolskim knjižničnim sustavom u Hrvatskoj. IKS koristi 21 089 registriranih korisnika koji su tijekom 2023. godine uputili 1 681 283 upita prilikom pretraživanja knjižničnih kataloga. Bilježi i 31 232 posudbe građe, 8145 obnova posudbe i 31 357 povrata građe. Podatci su analitički i usporedno prikazani u tablicama – *Bibliografski zapisi baza NSK i ZAG, Podatci o posjedovanju i podatci o primjerku – baza NSK i baza ZAG i Broj aktivnih korisnika – sustav NSK i sustav ZAG*.

Radne profile, odnosno ovlasnicu za rad u IKS-u ima 341 knjižničar u punome radnom opsegu – katalogizacija, cirkulacija i nabava. IKS omogućuje automatizaciju knjižničnoga poslovanja u dijelu bibliografske obrade i katalogizacije, nabave, kontrole pristizanja serijskih publikacija, cirkulacije, izradbe izvještajnih analiza (inventarne knjige i izvješća), stvaranja biltena prinova i specijalnih izvješća. Temelji se na primjeni međunarodnoga formata MARC 21 i drugih međunarodnih standarda za obradu knjižnične građe te omogućuje razmjenu i izvoz bibliografskih zapisa za hrvatsku i međunarodnu zajednicu preko protokola Z39.50 i OAI-PMH. Od 2011. godine do danas IKS je korisnicima (knjižnicama i krajnjim korisnicima) omogućio preuzimanje 68 873 bibliografskih zapisa, od kojih je tijekom 2023. preuzeto 4725 zapisa.

Redovito je pružana stručna i tehnička podrška radu knjižnica u IKS-u. Proširen je opseg metoda pružanja potpore radu knjižnica koja se odvijala preko mrežnoga sustava za potporu, i to izvođenjem udaljene dijagnostike te uklanjanjem teškoća na daljinu, održavanjem konzultacija putem aplikacije Zoom te terenskim radom na lokacijama knjižnica članica.

Provedbom postupaka javne nabave produžena je redovita godišnja usluga održavanja i tehničke podrške IKS-a u organizaciji proizvođača knjižničnoga programa.

Sustavni redakcijski nadzor IKS-a i program Središnjega bibliografskog i normativnoga nadzora

U 2023. godini rješavana su kadrovska pitanja i osnaživanje stručnih kapaciteta NSK za upravljanje visokoškolskim knjižnično-informacijskim sustavom. Unutarnjom reorganizacijom imenovan je knjižničarski savjetnik redaktor za bibliografski i normativni nadzor IKS-a, a radno mjesto analitičara podataka koje je upražnjeno odlaskom u mirovinu popunjeno je na temelju javnoga natječaja. Za provedbu punoga kapaciteta središnjega redakcijskog nadzora pokrenuto je nekoliko javnih natječaja za sistemskoga redaktora IKS-a.

Bilježi se povećano zanimanje knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti za pridruženje IKS-u i uključivanjem u projektne aktivnosti NSK na projektu *e-Sveučilišta*. Sustav IKS Buki 2023. godine povećan je za Knjižnicu Instituta za arheologiju.

Baze znanja na e-adresi <http://buki.nsk.hr>, kao podsustava mrežnoga portala <http://iks.nsk.hr>, redovito su se posuvremenjivale.

Razvojni programi

Hrvatski skupni katalog knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja

Hrvatski skupni katalog knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja (u daljnjem tekstu Skupni katalog) nudi mogućnost objedinjenoga pretraživanja 52 kataloga visokoškolskih i knjižnica znanstvenih instituta, uključujući Katalog NSK neovisno o formatu ili knjižničnome programu u uporabi. Baza Skupnoga kataloga sadrži 2 081 668 bibliografskih zapisa, a

integrirani su fondovi knjižnica koje koriste Aleph, Kohu, Crolist (testno), Metelwin i Zaki (testno). Portal Skupnoga kataloga dostupan je na e-adresi <http://skupni.nsk.hr>.

Skupni katalog omogućuje korisnicima informacije o statusu primjerka za posudbu u stvarnome vremenu, pruža informacije za međuknjižničnu posudbu te je izvor podataka za provođenje usklađene nabavne politike Sveučilišne zbirke.

Online upisi

Prema uspješnoj implementaciji *Online* upisa NSK u 2022. godini, nastavljen je nadzor nad funkcionalnošću sustava i provedeno je nekoliko funkcionalnih dopuna. Aplikaciju *Online* upisa koristilo je ukupno 414 korisnika, od kojih su zaprimljena 333 zahtjeva za novi upis i 81 zahtjev za obnovu članstva.

RapidILL servis za međuknjižničnu posudbu i digitalnu dostavu članaka i poglavlja iz knjiga

Nakon uspješne implementacije nove funkcionalnosti IKS-a uslugom RapidILL servisa za digitalnu dostavu i međuknjižničnu posudbu članaka i poglavlja iz knjiga u 2022. godini nastavljen je sistemski nadzor nad funkcionalnošću sustava u oblaku. Radi velikoga zanimanja knjižnica za novo uspostavljenu uslugu servisa RapidILL kreiran je mrežni obrazac za prihvrat zahtjeva.

Dijeljene usluge NSK i Podatkovni centar NSK

Poslužiteljska infrastruktura koja je korištena za potrebe podatkovnoga sustava Dijeljenih usluga NSK na e-adresi <http://data.nsk.hr>, tijekom 2023. godine promijenila je fizičku lokaciju i preseljena je na lokaciju novouspostavljena računalnog i podatkovnoga oblaka Hrvatskoga znanstvenog i obrazovnoga oblaka – HR ZOO na Borongaju. Zbog preseljenja poslužiteljske infrastrukture pokrenuta je nova inačica podatkovnoga portala CKAN i aktivnosti prijenosa podatkovnih setova na novi sustav.

Putem usluge Podatkovnoga centra NSK na e-adresi <http://buki.nsk.hr/programi/podatkovni-centar-nsk> zaprimljena su dva zahtjeva za odobrenje Z39.50 i pristupa API bazama bibliografskih zapisa NSK koja su pozitivno odgovorena.

Edukacija i promidžba

Redovita edukacija za rad u sustavu IKS Buki

Proveden je ciklus redovite edukacije za rad u sustavu IKS, a edukacija je održana u NSK od 15. do 24. svibnja 2023. godine. Program redovite edukacije za rad u sustavu IKS Buki sastoji se od šest osnovnih tečajeva i dvaju naprednih tečajeva. Na edukaciji je sudjelovao 71 polaznik.

Sistemska knjižničarstvo: stručni skup i korisnička konferencija

Konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija* održana je 12. prosinca 2023. godine u NSK kao hibridna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem. Konferencija je organizirana u sklopu 7. otvorene korisničke konferencije IKS-a. Konferencija se održala uz potporu Ministarstva kulture i medija. Program Konferencije sastojao se od triju tematskih blokova s ukupno 12 predavanja. Skupu je nazočilo više od 100 sudionika *online* i u fizičkome prostoru. Konferencija *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija* aktualizirala je pitanja digitalne preobrazbe visokoga obrazovanja, uloge visokoškolskih knjižnica kao i

knjižnica drugih vrsta, utjecaja umjetne inteligencije i razvoja novih koncepata knjižnične tehnologije. Istaknuta je uloga knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti u digitalnoj preobrazbi visokih učilišta, te je naglašeno kako knjižničari u digitalnome obrazovanju imaju važnu ulogu u izgradnji digitalne infrastrukture koja obuhvaća razvoj digitalne knjižnice, digitalnih repozitorija i digitalnih obrazovnih sadržaja.

Projekti

Projekt e-Sveučilišta (NPOO – nacionalni reformski projekt) – 2022. – 2025.

Reformski projekt *e-Sveučilišta*, koji se financira iz Nacionalnoga programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026., podkomponente C3.1. R2-I1: Digitalna preobrazba visokoga obrazovanja (KLASA: 910-06/23-01/00442, URBROJ: 533-03-23-0001), provodi Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET radi digitalne preobrazbe visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata i osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnome okružu. Osim CARNET-a, kao nositelja projekta, u projekt *e-Sveučilišta* uključeni su projektni partneri Srce, Agencija za visoko obrazovanje i NSK. Projekt *e-Sveučilišta* traje od 22. ožujka 2022. do prosinca 2025. godine. Tijekom 2023. godine izrađena je projektna prijava aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*, planovi projektnih aktivnosti i financijski plan. Temeljna je projektna aktivnost NSK u projektu *e-Sveučilišta* unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti nabavom i implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku skalabilnoga mrežnog okružja koje omogućuje povezivanje sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica na načelima interoperabilnosti i razvoja dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenome upravljanju tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom. Implementacijom i uspostavom digitalno zreloga knjižničnog sustava u oblaku, umrežene knjižnice prelaze na pretplatnički model uporabe knjižničnoga programa na razini usluge, za što se projektom planira ugovoriti i osigurati pretplata uporabe platforme knjižničnih usluga u oblaku. Planirana programska ulaganja izravno će pridonijeti razvoju i izgradnji digitalno zreloga hrvatskog knjižničnog sustava visokih učilišta i znanosti tako da će se implementiranom programskom tehnologijom u oblaku omogućiti objedinjeno upravljanje tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom, osigurati razvoj dijeljenih knjižničnih usluga u oblaku kao važne infrastrukturne potpore aktivnostima digitalno zrele znanosti i obrazovanja te ujedno poticati novi i inovativni digitalnim tehnologijama poduprti oblici učenja, poučavanja i istraživanja znanstvene i kulturne baštine. U ovu projektnu aktivnost NSK je uključila 84 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti, čime je obuhvaćeno 68 posto knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj.

Radi osnaživanja digitalnih kompetencija studenata i doprinosa razvoju inovativnih oblika učenja i poučavanja u sklopu CroAtriuma, nove programske aktivnosti NSK, i SciLaba planirana je nabava paketa suvremene digitalne, računalne i komunikacijske opreme te namjeni primjerenoga pripadajućeg namještaja koji će omogućiti studentima i znanstveno-nastavnomu osoblju nove oblike učenja, poučavanja i otkrivanja novoga znanja pomoću za tu namjenu izrađenih digitalnih sadržaja koji se temelje na digitalizaciji i interpretaciji hrvatske kulturne baštine i znanstvenih izvora. Ulaganje se provodi radi poticanja digitalnoga učenja i usavršavanja digitalnih kompetencija poduprto novim suvremenim multimedijalnim, interaktivnim i digitalnim formatima u slobodno vrijeme studenata i u skladu s organizacijom rada i vremena prema osobnome shvaćanju. Ulaganje u nabavu digitalne opreme u sklopu

programskih aktivnosti NSK – CroAtriuma i SciLaba – pridonijet će osnaživanju digitalnih kapaciteta NSK kao središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu i povećanju prilika za stjecanje digitalnih kompetencija izvan formalnoga okvira visokoga obrazovanja, oblicima samostalnoga ili suradničkoga učenja, što se iz rezultata istraživanja MZO-EC-OECD digitalne zrelosti visokih učilišta pokazalo važnim te je izraženo visokom ocjenom važnosti (4.16 – *Razvoj digitalnih kapaciteta u dijelu razvoja e-arhipelaga/e-laboratorija javnih mjesta za učenje (E-archipelago/e laboratories public spaces for learning (individual computer stations, pair/group learning, project rooms, libraries for quiet learning, linkable via video conferencing))*).

Osim navedenih dviju projektnih aktivnosti koje NSK samostalno provodi u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, NSK s partnerskim ustanovama CARNET, Srce i AZVO sudjeluje u provedbi razvoja programa, odnosno kurikuluma u području digitalnoga obrazovanja i izradbe digitalnih obrazovnih sadržaja.

Ukupna je vrijednost projekta *e-Sveučilišta* 84 milijuna eura, a vrijednost investicija u dijelu projektne aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* iznosi 1.754.731,98 eura. Ugovor o financiranju projekta *e-Sveučilišta* potpisan je 15. rujna 2023. godine.

U sklopu pripremne faze provedbe projektnih aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*, koja je obuhvatila izradbu projektne dokumentacije s planom aktivnosti, pristupilo se provedbi osnaživanja stručnih i administrativnih kapaciteta NSK za provedbu projektnih aktivnosti kao i formiranju korisničkih skupina koje će biti obuhvaćene projektnim aktivnostima.

Imenovana su radna tijela za koordinaciju i provedbu aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*, i to Središnji projektni tim NSK i Sveučilišna radna skupina koju čine predstavnici sveučilišnih i znanstvenih knjižnica koje su korisnice projektnih aktivnosti NSK, odnosno koje su pokazale zanimanje za uključivanje u projektne aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*.

Krajem 2023. godine ugovorena je vanjska usluga administrativne potpore za organizacijske, izvještajne i tehničke aktivnosti upravljanja projektom kao i pripremu i provedbu postupka javne nabave.

Radi provedbe središnje koordinacije složenih projektnih aktivnosti koje će zahtijevati provedbu modela upravljanja odozgo prema dolje, ali i obrnuto, pokrenut je dijeljeni mrežni suradnički prostor SharePoint dostupan svim članovima projektnih skupina kao i predstavnicima projektnih partnera. Portal je dostupan uz regulirani pristup na e-adresi <https://nskhr.sharepoint.com/sites/NSK-eSveuilita/SitePages/ProjectHome.aspx>. Službene mrežne stranice projektnih aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* dostupne su na e-adresi <https://www.nsk.hr/e-sveucilista>.

Provedbom javnoga poziva za izbor vanjskih članova Savjetodavnoga povjerenstva za izradu analize stanja, istraživanje potreba knjižnica visokoga obrazovanja u segmentu digitalne preobrazbe i izradu topologije platforme knjižničnih usluga u oblaku mrežnoga okružja imenovano je neovisno stručno savjetodavno tijelo u lipnju 2023. godine te je započeo rad na izradbi analize stanja i topologije novoga knjižničnog sustava u oblaku kao analitičke podloge za pokretanje aktivnosti unaprjeđenja postojećega knjižničnog sustava NSK i knjižnica visokoga obrazovanja. Nakon održanih redovitih konzultativnih sastanaka Savjetodavnoga povjerenstva izrađen je dokument *Unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava knjižnica visokog obrazovanja i znanosti implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku: studija izvodljivosti*. Studiju izvodljivosti usvojilo je u studenome 2023. godine Upravno vijeće NSK

kao podlogu za pokretanje postupka javne nabave velike vrijednosti za uslugu pretplate na uporabu platforme knjižničnih usluga u oblaku.

Članovi Središnjega projektnog tima NSK sudjelovali su na konferenciji IGeLU 2023 koja se održala pod nazivom *Knjižnice omogućuju inovacije (Libraries enabling innovation)* od 11. do 14. rujna 2023. godine na katoličkome sveučilištu Leuven (KU Leuven) u Belgiji. IGeLU je Ex Librisova međunarodna korisnička grupa, a NSK je članica IGeLU-a od 2017. godine. Sudjelovanje članova Središnjega projektnog tima NSK na konferenciji IGeLU 2023 organizirano je u sklopu projektne aktivnosti provedbe programa stručnoga usavršavanja za članove projektnoga tima NSK.

U sklopu CARNET-ove konferencije za korisnike u visokome obrazovanju THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*, koja se održala u Vodicama od 8. do 10. studenoga 2023. godine, NSK je organizirala tri programske aktivnosti. Održan je Radni sastanak NSK i Sveučilišne projektne skupine u projektu *e-Sveučilišta*, gdje je naglasak bio na raspravi o topologiji novoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku traženih performansi i funkcionalnosti, održana je radionica *Priprema za migraciju u visokoškolski knjižnični sustav u oblaku te analiza utjecaja digitalne tehnologije na poslovanje* te panel rasprava *Digitalna preobrazba knjižnica visokog obrazovanja i znanosti*. Videozapis panel rasprave *Digitalna preobrazba knjižnica visokog obrazovanja i znanosti* dostupan je na e-adresi <https://meduza.carnet.hr/index.php/media/watch/54131>.

O projektnim aktivnostima NSK u projektu *e-Sveučilišta* redovito je izvještavano na stručnim skupovima i sastancima radne skupine projekta *e-Sveučilišta*.

The IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation – 2022. – 2024.

Dvogodišnjemu projektu sekcije IFLA MLAS (Upravljanje knjižničarskim udrugama) svrha je istražiti i izraditi smjernice za procjenu učinka knjižničnoga zagovaranja. Rezultat je projekta objava smjernica *IFLA MLAS Strengthening Advocacy Impact Evaluation in the Library Field: A Review and Recommendations*. Suradnici su na projektu: Hella Klauser (Njemačka), Jorge Moisés Kroll Do Prado (Brazil), Susan Haigh (Kanada), Dijana Machala (Hrvatska) – voditeljica projekta, Pascal Sanz (Francuska) i Alicia Sellés Carot (Španjolska).

3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u sklopu svoje redovite djelatnosti obuhvaća koordinaciju i razvoj poslovanja Digitalne knjižnice NSK kao dio redovite i projektne djelatnosti više odjela NSK te rad na uspostavi Hrvatske digitalne knjižnice kao dio matične djelatnosti. U Centru je zaposleno petoro djelatnika.

U 2023. godini nastavljen je rad na koordinaciji digitalizacije građe i upravljanja digitalnom građom te razvoju sljedećih sustava i portala: Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitorij ocjenskih radova – ZIR i DR, Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorij NSK, Virtualne izložbe NSK i Glagoljica.hr. Centar sudjeluje i u razvoju suradničkih sustava Znameniti.hr i Dabar. Uz koordinaciju digitalizacije građe NSK, nastavilo se s radom na koordinaciji digitalizacije na zahtjev, provedbi razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe, nadzoru kvalitete preslika i metapodataka, edukaciji, suradničkim projektima, međunarodnoj suradnji, promidžbi i ostalim

poslovima povezanim s digitalnom građom i sustavima digitalne knjižnice i usluga. U 2023. godini nastavljen je znatan rad na projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija i projektnih partnera koji se u NSK provodi u više odjela, a koji je uspješno završen u rujnu 2023. godine.

Razvoj sustava i portala Digitalne zbirke NSK (redoviti i razvojni poslovi)

U sklopu sustava i portala Digitalne zbirke NSK (<http://digitalna.nsk.hr>), temeljena na sustavu za upravljanje izvorno digitalnom i digitaliziranom građom NSK (Indigo), u 2023. radilo se na održavanju, razvoju i izradbi nove inačice sustava, koja uključuje programiranje prve faze izradbe servisa za preuzimanje zapisa iz središnjega sustava e-Kultura izrađena za potrebe preuzimanja zapisa iz modula eOP u koji nakladnici pohranjuju obvezni primjerak digitalne (izvorno digitalne i digitalizirane) građe. Osim toga, radilo se na doradbi portala Digitalne zbirke NSK i omogućen je prikaz sadržaja na engleskome jeziku.

Kao priprema izgradnje Hrvatske digitalne knjižnice čija je uspostava određena odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnikom o obveznom primjerku i Standardom za digitalne knjižnice, izrađen je novi modul za prihvrat obaveznoga primjerka svih vrsta digitalne građe (eOP) u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. U suradnji s Odjelom Informacijske tehnologije redovito se radilo na uključivanju drugih ustanova u sustav URN:NBN i dodjeli trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima NSK radi jednoznačnoga i trajnoga označivanja zapisa digitalne građe. U sklopu razvoja Hrvatskoga arhiva weba (u daljnjem tekstu: HAW), uz tehničku podršku Srca i Odjela Informacijske tehnologije, izrađena je nova aplikacija za upravljanje tematskih pobiranja te je migrirano sučelje za prikaz domenskih i tematskih pobiranja s alata OpenWayback na pywb (Python Wayback) koji je instaliran na produkcijskome poslužitelju i objavljen na e-adresi <https://haw.nsk.hr/wayback>. U 2023. godini provedena su tri tematska pobiranja (harvestiranja): *Ivan Goran Kovačić*, *Umjetna inteligencija* i *Rat u Ukrajini* (3). Radilo se i na provedbi 13. pobiranja (harvestiranja) domene .hr.

U sklopu koordinacije obrade preslika proveden je nadzor kvalitete preslika iz različitih odjela NSK, a suradnjom na obradi preslika u Centru je obrađeno 238 723 stranice preslika digitalizirane građe. Na opremi nabavljenoj u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* radom studenata izrađeno je od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine 79 097 snimaka u postupku digitalizacije građe, što predstavlja 158 194 stranice knjiga i ostale građe.

Rad na nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova ZIR i DR provodio se uz tehničku podršku Srca i suradnju s Koordinacijskim odborom razvoja Dabra. Održavao se i Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu te institucijski Repozitorij NSK u koji se pohranjuju i daju na korištenje rezultati znanstvenoistraživačkoga, intelektualnoga i kreativnoga rada djelatnika NSK.

Sadržaj Digitalne knjižnice NSK

U sustave Digitalne knjižnice NSK (Digitalne zbirke NSK, HAW, ZIR, DR i Repozitorij NSK) u 2023. uneseno je 64 613 jedinica građe te su sustavi krajem 2023. sadržavali 420 635 objavljenih jedinica građe, što je u odnosu na 2022. godinu povećanje od 17 posto. U sklopu 13. pobiranja (harvestiranja) domene .hr prikupljeno je 105 082 URL-a.

U sustavu Digitalne zbirke NSK radilo se na izradbi metapodataka i novih koncepata. Ukupno je izrađeno 22 814 zapisa metapodataka i 1351 koncept. Na kraju 2023. godine sustav Digitalne

zbirke NSK dosegno je 92 732 jedinice digitalne građe sa 199 224 datoteke. U 2023. godini dodijeljeno je 53 249 URN:NBN-a za zapise digitalne građe.

U sklopu sustava i portala Virtualne izložbe (<http://virtualna.nsk.hr>) radilo se na proširenju mreže virtualnih izložbi i poticanju suradnje s drugim ustanovama. Radi edukacije budućih suradnika u izradbi virtualnih izložbi, 17. travnja 2023. godine organizirana je radionica CSSU-a VIII.1. *Virtualne izložbe digitalizirane građe*. Tijekom 2023. godine objavljeno je 11 virtualnih izložbi na portalu Virtualne izložbe, od kojih je pet izrađeno u sustavu za izradbu virtualnih izložbi NSK, dok su ostale izrađene u drugim sustavima i naknadnim prilagodbama ugrađene u sustav virtualnih izložbi NSK.

Projekti i suradnja

Provedeno je nekoliko razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe, bilo da je riječ o vođenju ili sudjelovanju u provedbi novih i tekućih projekata: *Upisnik digitalnih zbirki i preslika* – vođenje, *Čitam lakše!* – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja – sudjelovanje, *Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj* – suradnja, *Znameniti.hr* (HAZU) – suradnja s Konzorcijem Znameniti.hr, *Hrvatski iseljenički tisak* – suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Proveden je projekt uspostave prve faze *Upisnika digitalnih zbirki i preslika* koji na jednome mjestu objedinjuju podatke o svim digitalnim knjižnicama i zbirkama u Republici Hrvatskoj, svim projektima digitalizacije hrvatskih knjižnica, sustavima za upravljanje digitalnom građom, virtualnim izložbama kao i dokumentaciju potrebnu knjižničarima poput valjanih zakona, pravilnika, standarda, uputa i dr. Zadaća uspostave i održavanja *Upisnika digitalnih zbirki i preslika* propisana je Standardom za digitalne knjižnice, čija je krajnja svrha koordinacija digitalizacije knjižnične građe u Hrvatskoj.

Nastavio se rad na projektu *Čitam lakše!* – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja koji je posvećen povećanju pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja i omogućivanja lakšega čitanja digitalnih sadržaja iz zbirke NSK. Odabrani sadržaji digitalne građe NSK prilagođeni su i učinjeni pristupačnijima za osobe s disleksijom i drugim teškoćama čitanja. Sadržaji su dostupni na portalu Digitalne zbirke NSK u posebnoj zbirci *Građa lagana za čitanje*.

Organiziran je i održan 12. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*) – skup posvećen digitalizaciji kulturne i znanstvene baštine, sustavima za upravljanje digitalnom građom, digitalnim proizvodima i uslugama te promidžbi digitalizacijskih projekata. Skup je održan 4. i 5. svibnja 2023. godine u NSK, a sudjelovalo je 146 sudionika i 69 izlagača, te je održano 25 izlaganja, deset posterskih izlaganja, dvije radionice i panel rasprava.

Radilo se na izradbi prijava novih programa na natječaje Ministarstva kulture i medija: *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*, *Čitam lakše!* – digitalna građa lagana za čitanje te *Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest)*.

Znatno se surađivalo na razvoju i testiranju sustava za trajnu pohranu digitalne građe u sklopu provedbe projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija, NSK, Hrvatskoga državnog arhiva, Muzeja za umjetnost i obrt i Hrvatske radiotelevizije kojemu je svrha povećanje dostupnosti kulturne baštine i uspostava središnjega sustava trajne

pohrane digitalne građe baštinskih ustanova. Projekt se provodio od 2019. do kraja rujna 2023. godine u više odjela NSK, s posebnim angažmanom Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u provedbi projekta. Osim toga, testirao se rad na novome modulu za prihvrat obveznoga primjerka svih vrsta digitalnih publikacija (eOP). U sklopu projekta organizirana je digitalizacija građe i edukacija u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Puli i Knjižnicama grada Zagreba na opremi nabavljenoj u projektu. Projekt je predstavljen na više skupova i radionica. U sklopu projekta sudjelovalo se i u izradbi *Uputa za pripremu kulturne baštine za digitalizaciju* objavljenih kao prilog *Smjernicama za digitalizaciju kulturne baštine*.

U sklopu međunarodne suradnje radilo se u Stalnome odboru IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA *News Media Section*) u ulozi predsjednice Sekcije. Radilo se i na organizaciji i sudjelovanju u otvorenim pozivima zajednici za arhiviranje weba u sklopu International Internet Preservation Consortium Membership Engagement Portfolia. Nastavila se suradnja s Europeanom o pitanjima povezanim s digitalizacijom, dostupnošću i vrjednovanjem digitalne građe te se sudjelovalo u radu Europeanine Radne grupe za djela nedostupna na tržištu (Europeana Out of Commerce Works Working Group) i Europeana Impact Community, Steering Group. Nastavljena je dostava metapodataka u sustav DART-Europe – 375 zapisa disertacija iz sedam sveučilišnih repozitorija, a dostava metapodataka za Europeanu provest će se u sklopu sustava e-Kultura.

Edukacija i promidžba

Održana su dva tečaja u sklopu CSSU-a, nekoliko pozvanih predavanja na visokim učilištima te više radionica i niz konzultacija za izradbu virtualnih izložbi. Objavljeno je nekoliko stručnih radova i priloga. U sklopu provedbe prakse studenata knjižničarstva u NSK provedena je edukacija studenata knjižničarstva.

Usluge i proizvodi Digitalne zbirke NSK kao i projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* predstavljeni su na izlaganjima na hrvatskim i međunarodnim skupovima. U suradnji s Uredništvom Portala NSK radilo se na promidžbi digitalnih sadržaja i usluga na portalima, u medijima i na profilima NSK na društvenim mrežama.

Matična djelatnost za digitalne knjižnice i zbirke

U 2023. godini najveći dio aktivnosti odnosio se na sudjelovanje u projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* radi osiguravanja uvjeta za uključivanje knjižnica u sustav e-Kultura. U sustav e-Kultura registrirana je 21 knjižnica. Kako bi se omogućio objedinjeni pristup podacima o svim digitalnim knjižnicama i zbirkama u Republici Hrvatskoj, svim projektima digitalizacije hrvatskih knjižnica i pripadajućoj digitaliziranoj građi te time ispunile zadaće NSK u koordinaciji digitalizacije knjižnične građe dodijeljene Standardom za digitalne knjižnice, radilo se na izradbi sustava Upisnik digitalnih zbirki i preslika koji je financiran sredstvima Ministarstva kulture i medija.

Provedena su četiri prva stručna nadzora u četirima knjižnicama u vezi s utvrđivanjem ispravnosti djelovanja digitalnih knjižnica i zbirki. Radilo se na senzibiliziranju i edukaciji knjižničara za primjenu Standarda za digitalne knjižnice i trajnu pohranu digitalne građe. Osim toga, radilo se na snimci stanja u području digitalizacije i upravljanja digitalnom građom u hrvatskim knjižnicama. U suradnji s voditeljicama nacionalnih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice, organiziran je sastanak za voditelje županijskih matičnih razvojnih

službi o temama povezanim s digitalnim knjižnicama i zbirkama te digitalnom građom. Radilo se na savjetodavnoj pomoći i komunikaciji s voditeljima matičnih razvojnih službi svih vrsta knjižnica o upravljanju digitalnom građom.

3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara

Aktivnosti Akademskoga centra i stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara obuhvaćaju provedbu strukturiranoga programa stručnoga usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju CSSU-a i Zbirke za knjižničarstvo. Redoviti poslovi obuhvaćaju i organizaciju praktičnoga rada za studente knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti te suradnju na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja. U Centru je zaposleno troje djelatnika.

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

Tečajevi CSSU-a namijenjeni su knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, pomoćnim knjižničarima, studentima informacijskih i komunikacijskih znanosti te arhivskoj i muzejskoj zajednici.

Djelovanje CSSU-a za 2023. godinu omogućeno je na temelju sredstava za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija te resursima koje osigurava NSK. Elektroničko izdanje godišnjega programa izobrazbe javno je dostupno na e-adresi <http://cssu.nsk.hr>.

Redoviti program stalnoga stručnog usavršavanja

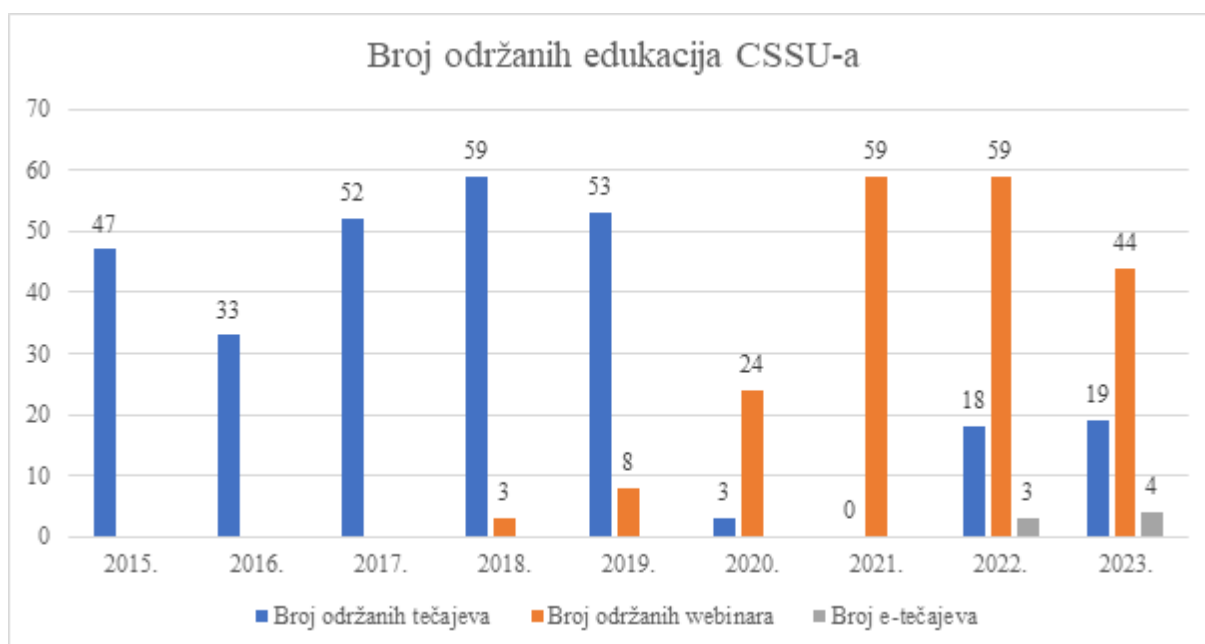
Godišnji program za 2023. godinu strukturiran je u devet osnovnih modula te sadrži 84 različite edukacije u organizaciji CSSU-a.

Osim osnovnih tečajeva, polaznici mogu izabrati i tečajeve Sveučilišnoga računskog centra (Srca), čiji je program dostupan na mrežnoj stranici CSSU-a. Redovito se distribuiraju elektroničke novosti s pregledom tečajeva CSSU-a. Redovito se posuđuje Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika kao i mrežna stranica CSSU-a.

Program za 2023. godinu sadržao je četiri e-tečaja, tri uvedena 2022., a jedan u 2023. godini. Riječ je o fleksibilnome obliku edukacije u kojem polaznik samostalno upravlja procesom učenja jer se e-tečaju može pristupiti s bilo kojega mjesta i u bilo koje vrijeme. Time se povećava dostupnost edukacija i potiče usvajanje digitalnih kompetencija. E-tečajevi su za polaznike besplatni i dostupni putem sustava za e-učenje Sveučilišnoga računskog centra Sveučilišta u Zagrebu (Srce) [Moodle u društvu – MoD](#).

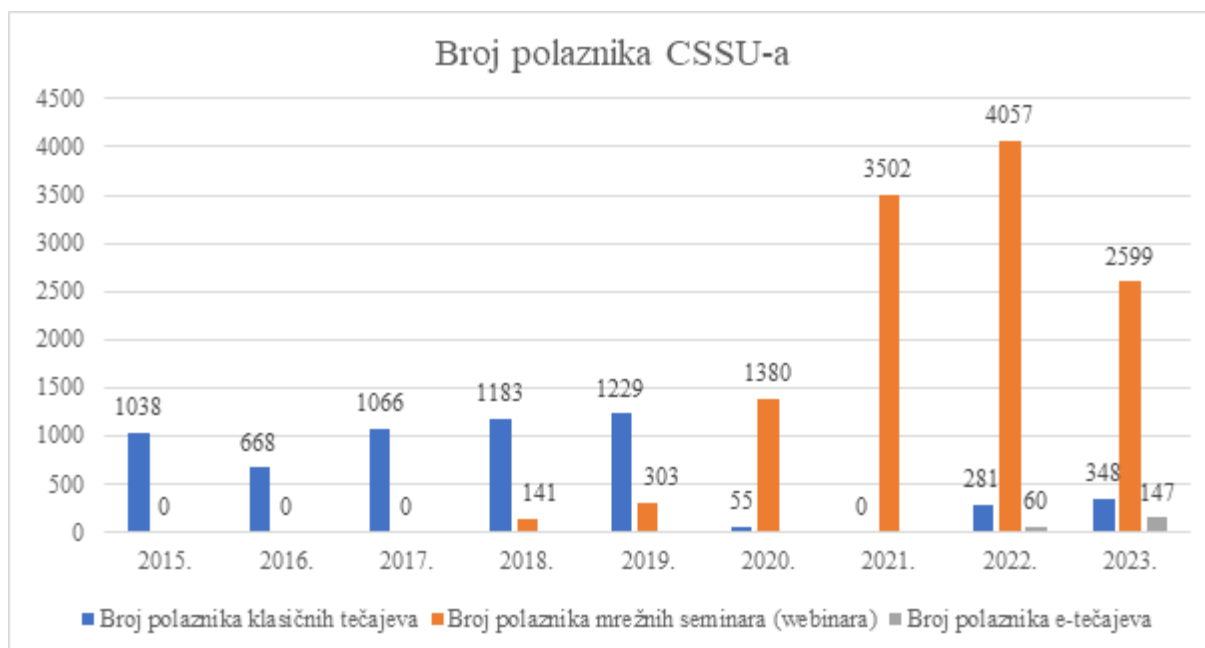
Tijekom godine ostvarena su tri oblika edukacija: tečajevi, odnosno radionice u fizičkome prostoru, mrežni seminari i e-tečajevi.

CSSU je u ovome razdoblju ostvario 170,5 sati edukacije. Održano je 67 edukacija, i to 44 mrežna seminara, 19 tečajeva u fizičkome prostoru te su tijekom godine za polaznike bila otvorena četiri e-tečaja. Broj održanih tečajeva i e-tečajeva na istoj je razini u odnosu na prethodnu godinu (tečajevi: 2022. – 18 tečajeva, 2023. – 19 tečajeva; e-tečajevi: 2022. – tri tečaja, 2023. – četiri tečaja), ali se smanjio broj održanih mrežnih seminara (2022. – 59 mrežnih seminara, 2023. – 44 mrežna seminara). (Slika 1)

Slika 1. Broj održanih edukacija CSSU-a od 2015. do 2023. godine.

Tijekom 2023. godine u programima trajne izobrazbe Centra sudjelovalo je 3094 polaznika, od kojih najviše iz školskih knjižnica (43,6 posto), nakon čega slijede narodne (29,9 posto), visokoškolske (13,6 posto), specijalne (5,9 posto) i NSK (2,7 posto). U kategoriji *Ostali* (polaznici iz muzeja, arhiva i sl.) je 3,7 posto polaznika. Za 0,6 posto polaznika nije poznata ustanova zaposlenja.

Slika 2. Broj polaznika CSSU-a od 2015. do 2023. godine.

U usporedbi s brojem polaznika u 2022. i 2023. godini vidljivo je smanjenje broja polaznika mrežnih seminara (2022. – 4057 polaznika, 2023. – 2599 polaznika), ali se povećao broj polaznika tečajeva u fizičkome prostoru i e-tečajeva (tečajevi: 2022. – 281 polaznik, 2023. – 348 polaznika; e-tečajevi: 2022. – 60 polaznika, 2023. – 147 polaznika). Takav rezultat može se pripisati postupnomu povratku edukacija u fizičke prostore i smanjenoj organizaciji mrežnih seminara, na kojima može sudjelovati mnogo više polaznika. (Slika 2)

U 2023. godini došlo je do promjene u trendovima pohađanja trajne izobrazbe te je uočljiv porast udjela polaznika iz školskih i narodnih knjižnica u ukupnome broju polaznika, a smanjen je udio polaznika iz ostalih vrsta knjižnica kao i u kategoriji *Ostali*.

Mrežni portal CSSU-a

Mrežni portal CSSU-a dostupan je na e-adresi <http://cssu.nsk.hr>. Portal sadrži informacije o izvorima i novitetima u području obrazovanja i stručnoga usavršavanja, donosi pregled novosti i događanja povezanih s aktivnostima CSSU-a, integrirani sadržaj o novim tečajevima Srca, otvorene obrazovne sadržaje u izboru, slobodan pristup e-izdancima CSSU-a (izvješćima, znanstvenim publikacijama i sl.), informacije o programu studentske prakse kao i mogućnostima razvoja stručne i znanstvene karijere. Posjetitelji se mogu prijaviti kako bi besplatno primali novosti o edukacijama CSSU-a.

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Potvrde o pohađanju programa izražene u bodovima CEU i postignutoj razini kompetencija polaznicima izdaje CSSU radi bilježenja postignutoga učenja i usavršavanja. Priređeno je i izdano devet kumulativnih potvrda o aktivnostima stručnoga usavršavanja radi izbora u više stručno zvanje.

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

Projekt *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj* temelji se na upisniku koji na jednome mjestu obuhvaća podatke i procese povezane sa stjecanjem knjižničarskih zvanja svih knjižničara u Republici Hrvatskoj – od ulaska u struku i polaganja stručnoga ispita do napredovanja u viša stručna zvanja, a u skladu s mjerilima propisanim Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci. Tijekom 2023. godine dorađen je modul Novosti, implementirana je *Googleova* analitika, ispitana je mogućnost prikaza statističkih pokazatelja o knjižničarskim zvanjima putem pripadajućih grafikona te je postavljen temelj za vizualizaciju podataka na mrežnome portalu. U tijeku je prikupljanje podataka o knjižničarskim zvanjima na području cijele Hrvatske i njihovo bilježenje u sustav. Neprekidno se provodi testiranje i optimiziranje sustava te praćenje kvalitete.

Dosadašnje aktivnosti kao i planovi povezani s razvojem sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj predstavljeni su na sastanku voditelja knjižnica visokih učilišta u organizaciji matične razvojne službe za visokoškolske knjižnice NSK i sjednici Središnjega stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj.

Zbirka za knjižničarstvo

Zbirka za knjižničarstvo nalazi se u slobodnome pristupu te služi i kao priručna zbirka CSSU-a za potrebe stalnoga stručnog usavršavanja i cjeloživotnoga učenja. U Zbirci se odabiru, prikupljaju, pripremaju i daju na korištenje stručna djela iz područja knjižničarstva te

informatičkih i komunikacijskih znanosti. Zbirka okuplja više od tri tisuće naslova omeđenih publikacija u slobodnome pristupu građi te zadnjih pet godišta više od četrdeset hrvatskih i inozemnih časopisa. Tijekom 2023. godine pribavljena su 34 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, a redovito su pristigla 43 sveščića serijskih publikacija. Posuđeno je 86 jedinica građe za korištenje u čitaonici i izvan NSK.

Studentska praksa u 2023. godini

Osim prakse u prostoru NSK, uključen je i *online* model studentske prakse, tijekom koje su studenti dobivali zadatke koje je bilo moguće odraditi od kuće. Studenti su također imali mogućnost prijave na mrežne seminare CSSU-a. Poslovi povezani s organizacijom i koordinacijom studentske prakse uključivali su izradbu uputa studentima za odrađivanje stručne prakse na daljinu, izradbu izvješća o održanoj studentskoj praksi, usklađivanje, komunikaciju i dogovor s voditeljima studentske prakse i studentima kao i vođenje dokumentacije o studentskoj praksi.

Studentsku praksu u NSK ostvarilo je 12 studenata. Ostvareno je 1210 sati praktičnoga rada.

Tablica 5. Broj sati praktičnoga rada tijekom prakse studenata knjižničarstva.

Naziv programa	Broj sati u programu
CSSU i Zbirka za knjižničarstvo	304
Deskriptivna i sadržajna obrada	120
Grafička zbirka	2
Odjel Informacijske tehnologije (student informatike)	160
Matična služba za školske knjižnice (otpis građe)	312
Program digitalizacije	136
Službe i usluge za korisnike	88
Zaštita i restauracija knjižnične građe	48
Zbirka muzikalija i audiomaterijala	40
Ukupno	1210

Interne edukacije za zaposlenike NSK

U skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta NSK organizacijom edukacija za zaposlenike, tijekom 2023. godine održana su četiri mrežna seminaru tematski povezana s upravljanjem sigurnosnim incidentima u kontekstu informacijskih tehnologija i *predatorstvom* u znanstvenoj komunikaciji i izdavaštvu (174 polaznika), iskustvima i spoznajama o programu *Fulbright Visiting Scholar* (71 polaznik) te knjižnicama u kontekstu održivoga razvoja (138 polaznika). Zbog aktualnosti teme na mrežnome seminaru o knjižnicama i održivome razvoju nazočili su i pojedini voditelji matičnih službi različitih vrsta knjižnica. Predavači na internim edukacijama bili su zaposlenici NSK i vanjski stručnjaci.

Erasmus+

U organizaciji Akademskoga centra surađivalo se na međunarodnim programima mobilnosti u sklopu programa *Erasmus+* i edukaciji knjižničara iz Litve. Organizirana su dva stručna posjeta (pripremni i službeni posjet), za koja su pripremljena dva programa tijekom 2023. godine. Redovito je odgovarano na pristigle upite o mobilnosti, no drugi posjeti nisu ostvareni zbog odustajanja kandidata.

3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI

Nabava i politika izgradnje fondova/zbirki NSK određena je njezinom dvojnomoj zadaćom – nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. NSK tradicionalno izgrađuje svoje opće i posebne fondove knjižničnom građom u svim analognim i digitalnim pojavnostima svim oblicima nabave – obveznim primjerkom, kupnjom, zamjenom i darom, u skladu s Planom rada NSK za 2023. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK i Akcijskome planu*. U Odjelu je zaposlen 21 djelatnik.

Redoviti poslovi

Redovite aktivnosti Odjela sastoje se u prihvatu građe, njezinu odabiru, označivanju vlasništva građe, opremanju zaštitnim barkodom, inventarizaciji, signiranju pristigle građe u sustavu *numerus currens*, izradbi preliminarne zapisa, zapisa o posjedovanju, zapisa o primjerku, sustavnoj kontroli/reklamaciji potpunosti pristizanja građe te njezinu usmjeravanju na pripadajuće lokacije kao i suradnji s nakladnicima, kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

Nastavljen je proces usklađene nabave koji uključuje NSK i knjižnice svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu radi racionalizacije troškova nabave građe, izbjegavanja nepotrebnog podvostručavanja publikacija, popunjavanja značajnih praznina u fondovima, informiranja korisnika o raspoloživosti građe, osiguravanja dostupnosti, izgradnje sveučilišnih zbirki i analize korištenja nabavljene građe.

Djelatnici Odjela sudjeluju u različitim stručnim povjerenstvima i radnim grupama, razvojnim aktivnostima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK, a prema mogućnostima sudjelovali su i na hrvatskim i međunarodnim konferencijama.

Razvojni programi

Nastavljen je proces usklađene nabave koji uključuje NSK i knjižnice svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Provedena su tri razvojna projekta u 2023. godini, i to *Nove funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak* (HOP); *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* i *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori*, a pripremljeni su i prijedlozi četiriju programa za 2024. godinu: *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*, *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirki Jugoslavica u hrvatskim sveučilišnim knjižnicama*, *Zamjena publikacija –*

sinergija različitih jezika, kulture i znanosti i nastavak programa Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori.

U suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom organiziran je 4. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki.*

3.2.1. Nacionalna zbirka *Croatica*

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnim prikupljanjem hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka propisana Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o obveznom primjerku prema kojem su hrvatski nakladnici dužni dostavljati NSK o svojem trošku četiri primjerka knjiga, časopisa i zbornika koji nisu financirani ili sufinancirani javnim sredstvima, od kojih NSK u svoj fond pohranjuje dva primjerka, a ostale prosljeđuje Sveučilišnoj knjižnici u Splitu i Sveučilišnoj knjižnici u Mostaru. Knjige, časopise i zbornike koji su financirani ili sufinancirani javnim sredstvima, nakladnici su dužni dostaviti u devet primjeraka, od kojih dva ostaju u NSK, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Puli, Rijeci, Osijeku i Mostaru te općeznanstvenim knjižnicama u Zadru ili Dubrovniku. Mrežna građa dostavljena u NSK pohranjuje se i dostupna je u sustavima Digitalne knjižnice NSK u skladu s propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

Zbirka *Croatica* upotpunjuje se i kupnjom, zamjenom i darom. Karakteristike su nacionalne zbirke točnost, sveobuhvatnost i potpunost obveznoga primjerka (sustavni nadzor i kontrola pristizanja), nabava građe *Croatice* objavljene u inozemstvu (inozemna *Croatica*), popunjavanje nedostataka u fondu (stara *Croatica*) i potpora izgradnji posebnih (sadržajnih) zbirki.

Zbirka inozemne *Croatice*

Bitan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice* (ZIC) sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske te djela na hrvatskome jeziku objavljena u inozemstvu. Građa se najvećim dijelom pribavlja darovima, zamjenom i/ili ciljanom kupnjom odabranih naslova. Suradnja s novim darovateljima i suradnicima stalno se proširuje te se adresari popunjavaju novim podacima.

Prema mogućnostima sudjelovalo se na predstavljanjima knjiga autora hrvatskih korijena koji djeluju izvan Republike Hrvatske, u ocjenjivačkim povjerenstvima i promidžbi hrvatskih autora u inozemstvu.

Za Zbirku su nabavljene jedinice građe – 712 novih naslova, 1400 primjeraka knjiga i 258 sveščića/brojeva časopisa i novina (22 naslova).

Izgradnja i upravljanje fondom/zbirkama

Obvezni primjerak

U skladu s Planom rada NSK za 2023. prihvata se građa u svim analognim i digitalnim pojavnostima obveznoga primjerka u zbirku *Croatica* za 2023. godinu iznosi 89 195 jedinica građe, a od toga:

- 6505 naslova odnosno 14 254 primjerka omeđenih publikacija – 967 je sitni tisak
- 4492 uvezana sveska serijskih publikacija (časopisa i novina) odnosno 26 027 svešćića/brojeva
- 404 jedinice nota, plakata, zemljopisnih karata i atlasa, razglednica, grafičkih mapa i sl.
- 727 jedinica zvučne glazbene građe – CD, DVD, digitalni zvučni zapisi i gramofonske ploče
- 858 jedinica građe na elektroničkome materijalnom nositelju
- 1390 primjeraka posebne knjižne građe – 941 tiskana disertacija, 324 disertacije na CD-u, četiri na USB-u, 120 tiskanih magistarskih radova i jedan na CD-u.

Tablica 6. Obvezni primjerak u 2023. godini.

Obvezni primjerak na materijalnim nositeljima	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Omeđene publikacije	13 536	14 000	14 254	(+ 5 %)
Neomeđene publikacije	30 837	31 000	26 027	(– 16 %)
Note, plakati, karte, razglednice i sl.	279	300	404	(+ 44 %)
Zvučna glazbena građa	549	600	727	(+ 32 %)
Građa na e-prijenosnome mediju	53	100	858	(+ 1500 %)
Online obvezni primjerak	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
E-knjige	398	400	382	(– 4 %)
E-članci	355	400	1965	(+ 453 %)
E-časopisi	138 naslova / 2150 svešćića	150	82 naslova / 1396 svešćića	(– 35 %)
Integrirajuća građa	131 novi naslov / 8212 arhiviranih podataka	150	98 naslova / 8038 arhiviranih podataka	(– 2 %)
Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova	857	1000	1973	(+ 130 %)
Nacionalni repozitorij završnih i diplomskih radova	27 076	30 000	31 781	(+ 17 %)

Digitalna zbirka *Croatica* – za obvezni primjerak sustava Digitalne knjižnice NSK na e-adresi <https://digitalna.nsk.hr/> izrađeni su metapodatci i unesene datoteke za:

- 382 e-knjige
- 82 naslova odnosno 1396 svešćića e-časopisa
- 1965 e-članaka
- 98 naslova odnosno 8038 arhiviranih primjeraka integrirajuće građe.

Prirast u sustavu Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova na e-adresi <https://dr.nsk.hr> iznosi 1973 primjerka digitalne građe, a u Nacionalnome repozitoriju završnih i diplomskih radova na e-adresi <https://zir.nsk.hr> prirast iznosi 31 781.

Broj prihvata građe obveznoga primjerka na materijalnim nositeljima, osim serijskih publikacija, veći je u odnosu na prethodnu godinu zbog veće nakladničke produkcije u 2023. godini.

Smanjenje e-obveznoga primjerka, osim e-članaka, uvjetovano je neadekvatnim brojem djelatnika za prihvata i obradu kao i tehničkih uvjeta za prihvata i pohranu obveznoga primjerka te vrste građe.

Nacionalni repozitoriji bilježe porast u pohrani građe zbog povećanja unosa ocjenskih radova u institucijske repozitorije.

Serijske publikacije

Časopisi

U 2023. godini pristiglo je 1000 naslova (tekućih) hrvatskih časopisa, uključujući i sitni tisak, a ukupno 6822 svešćića (unikata i arhivskih primjeraka) u 2905 mapa. Radi potpunosti fonda svakodnevno se obavlja kontrola i reklamiranje nepristiglih brojeva časopisa. Ostali poslovi povezani s časopisima uključuju odabir i odvajanje građe u sitni tisak i *Hrvatsku nacionalnu bibliografiju*, *Niz B-članci* u koju je proslijeđeno 808 svešćića hrvatskih znanstveno-stručnih časopisa.

Novine

Prethodne je godine zaprimljeno 215 tekućih naslova hrvatskih novina i 19 205 svešćića (unikata i arhivskih primjeraka) u 1587 mapa.

Nastavlja se trend smanjivanja prirasta tiskanih novina zbog prelaska nakladništva u mrežno okružje.

Skupno izvješće za ostale vrste građe

Od neknjižne građe, koja obuhvaća note, plakate, zemljopisne karte i atlase, razglednice, izvorne grafičke mape i ostalu građu, pristigle su 404 jedinice građe, i to 138 primjeraka zemljopisnih karata, deset atlasa, 213 primjeraka tiskanih nota, 34 plakata, sedam grafičkih mapa i dvije jedinice grafičke građe.

Od zvučne glazbene građe pristiglo je 727 jedinica, od kojih 535 primjerka CD-a, 133 primjerka gramofonskih ploča, deset primjeraka DVD-a i 49 primjeraka zvučnih zapisa. Od građe na elektroničkome mediju pristiglo je 858 jedinica građe – 837 primjeraka CD-a i 21 komplet.

Trinaesto pobiranje domene.hr provedeno je od 22. prosinca 2023. do 2. siječnja 2024. godine. Iz popisa dobivena od CARNET-a od 128 941 aktivne domene kreiran je popis od 105 082 URL-a, a komprimirane datoteke WARC zauzimaju 12,2 TB diskovnog prostora.

Predakcesijski i akcesijski poslovi

Signirano je 15 911 jedinica građe (za sve oblike nabave), izrađeno je 4178 preliminarne zapisa, 24 098 zapisa o posjedovanju i 25 636 zapisa o primjerku. Reklamirano je 1639 naslova.

U suradnji s Ministarstvom kulture i medija izdano je 2607 potvrda o dostavi obveznog primjerka, čime nakladnici/izdavači mogu ostvariti potporu resornoga Ministarstva za nove naslove.

Tijekom godine pristiglo je i proslijeđeno na obradu 941 tiskana disertacija, 328 primjeraka na prijenosnom elektroničkom mediju na CD-u i USB-u, 120 tiskanih magistarskih radova i jedan rad na CD-ROM-u.

Na temelju ugovora sa Sveučilištem u Zagrebu pristiglo je i proslijeđeno 387 disertacija u Rektoratsku zbirku – zbirku Sveučilišta u Zagrebu koja je u trajnoj pohrani u NSK.

Distribucija obveznog primjerka

Tijekom 2023. godine redovito se distribuirala građa pristigla obveznim primjerkom u Zakonom propisane znanstvene i sveučilišne knjižnice. Svaka je pošiljka popraćena popisima. Tako su razvrstane, popisane, spakirane i odaslane 544 kutije s 28 382 jedinice različite knjižnične građe, ukupne težine 21 063 kilograma.

Revizija i otpis knjižnične građe u hrvatskim knjižnicama

Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o reviziji i otpisu knjižnične građe prema kojima su sve knjižnice dužne dostaviti revizijske popise na uvid nadležnim savjetnicama u Hrvatski zavod za knjižničarstvo na odobrenje i mogući odabir za fond NSK, u 2023. godini pristigli su i pregledani popisi otpisa iz 143 knjižnica. Pregledana su 62 323 zapisa, a s ponuđenih je popisa za fond NSK odabrano 1909 jedinica, a pristigao je 1781 naslov hrvatskih knjiga i serijskih publikacija – unikata, arhivskih primjeraka i dubleta, a neki su odabrani za zamjenu.

Kupnja, zamjena i dar

Kupnjom, zamjenom i darom za opće i posebne fondove/zbirke pribavljeno je 4419 jedinica građe.

Kupnja

U skladu s raspoloživim financijskim sredstvima u 2023. godini za izgradnju zbirke kupljeno je 407 jedinica građe za opće i posebne fondove te usklađenu nabavu. Kupljeno je 365 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, osam grafika, sedam karata, tri rukopisa, tri rukopisne note, jedan crtež, jedan plakat i pet naslova inozemnih časopisa, uvezanih u 19 svešćica.

Zamjena

Zamjena publikacija sa srodnim profilom knjižnica oblik je međunarodne kulturne suradnje i jedan od načina pribavljanja inozemne knjige. Program zamjene knjižnične građe organiziran je na temelju uzajamnosti njezine vrijednosti. U bazu viškova knjiga ove je godine upisano 2015 naslova koji se koriste za zamjenu s inozemnim knjižnicama ili se nude na dar matičnim županijskim knjižnicama. Na temelju popisa viškova knjiga (popisi 153 – 156, a svaki nudi 500 naslova), knjižnice odabiru naslove za izgradnju svojih zbirki. U prethodnoj su godini popisi poslani u sve nacionalne i sveučilišne knjižnice u svijetu s kojima je NSK u sustavu zamjene te hrvatske sveučilišne, visokoškolske, specijalne i gradske knjižnice kojima je građa ponuđena na dar.

U zamjenu je poslana 3991 jedinica građe, i to 1049 knjiga, 1193 sveščića časopisa i 1749 sveščića novina, a u NSK je zamjenom pristiglo 265 jedinica građe, i to 176 knjiga, 41 naslov časopisa uvezan u 88 sveščića serijskih publikacija i jedna tiskana nota.

Svake godine NSK potiče suradnju s hrvatskim nakladnicima kako bi promicala hrvatsku knjigu i hrvatske pisce te za potrebe nabave knjiga za sustav međunarodne zamjene publikacija dobiva sredstva od Ministarstva kulture i medija za program *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*. Kupljeno je 106 naslova omeđenih publikacija, a neke od njih i u nekoliko primjeraka, te 13 naslova časopisa.

Tablica 7. Kupnja, zamjena i dar u 2023. godini.

Vrsta nabave	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Kupnja (knjige)	140	200	365	(+ 60 %) ↗
Kupnja (ostalo)	13	25	42	(+ 232 %) ↗
Zamjena (knjige)	272	300	176	(– 35 %) ↘
Zamjena (ostalo)	37	50	89	(+ 141 %) ↗
Dar (knjige)	2153	2300	3027	(+ 41 %) ↗
Dar (ostalo)	862	900	720	(– 16 %) ↘

Dar

U skladu sa svojom nabavnom politikom NSK prihvaća darove drugih knjižnica i ustanova te pojedinaca iz zemlje i inozemstva. Tako je u 2023. godini u NSK darom pristiglo 3747 jedinica građe, i to 3027 knjiga, dva crteža, 79 naslova časopisa uvezanih u 271 sveščić serijskih publikacija, šest sveščića serijskih publikacija, 12 grafika, 228 rukopisnih nota, osam tiskanih nota, jedna zemljopisna karta, 36 plakata, tri atlasa, dvije grafičke mape, 134 gramofonskih ploča, dva zvučna zapisa, 15 CD-a i jedan primjerak ostale građe.

Na temelju popisa viškova knjiga poslano je na dar hrvatskim gradskim, fakultetskim i srodnim ustanovama 747 knjiga.

Od svih darova, otpisa i ponuda za kupnju uvršteno je u fond 370 knjiga unikatata, 102 arhivska primjerka, 47 dubleta, 371 naslov za sadržajne zbirke, 38 naslova s potpisima i 346 za sustav zamjene.

Ponuda je svih vrsta građe u zamjeni ograničena, a prihvata dara radio se u skladu s ponudama.

3.2.2. Sveučilišna zbirka

Tiskana građa

Općeiznanstveni fond Sveučilišne zbirke i Referentna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK izgrađuju se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe, tiskanih informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu kao i široj znanstvenoj zajednici. Ciljevi su nabava ključnih izvora iz svih područja ljudske znanosti, kulture i civilizacije, nabava ispitne literature, referentnih izvora (općih i prema pojedinim područjima znanosti) procesom usklađene nabave i osiguravanje pristupa raznovrsnim relevantnim e-izvorima bitnima za pojedine znanstvene djelatnosti.

Za potrebe Sveučilišne zbirke i procesa usklađene nabave kupljeno je više knjiga, a u skladu s iskazanim potrebama i financijskim mogućnostima.

E-izvori

Nabava inozemnih časopisa i baza podataka provodi se u Odjelu Korisničke službe, a poslovi obuhvaćaju utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, statistike korištenja, edukacije, pružanje usluga *help desk* korisnicima za osiguravanje pristupa sadržajima i održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na e-adresi <http://baze.nsk.hr>.

3.3. ODJEL OBRADA

U Odjelu obrade provodi se deskriptivna obrada inozemnih knjiga, tiskanih doktorskih disertacija, obveznoga primjerka hrvatskih serijskih publikacija, inozemnih serijskih publikacija, obveznoga primjerka sitnoga tiska i mrežne građe te sadržajna obrada cjelokupnoga općeg fonda NSK. Odjel obrade središte je normativnoga nadzora nad normativnom bazom imena, predmetnim sustavom NSK i sustavom za žanr ili oblik. Redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*. U Odjelu je zaposleno 38 djelatnika.

Redoviti poslovi

Uz temeljnu djelatnost deskriptivne i sadržajne obrade različitih vrsta građe na analognim i digitalnim medijima, u Odjelu se pratio razvoj normi iz područja bibliografske kontrole i primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne podatke. Radilo se na daljnjoj izgradnji Predmetnoga sustava NSK i Normativne baze UDK oznaka. Održavala se potpuna inačica tablica UDK na hrvatskome jeziku koja je preko platforme Hrvatski UDK *Online*

(<http://hr.udc-hub.com/hr/login.php>) dostupna za korištenje svim knjižnicama u Hrvatskoj i koristi je 497 registriranih članova – knjižnice, studiji informacijskih znanosti i dr.

Nastavljena je suradnja s međunarodnim tijelima – UDK Konzorcij (Hrvatski UDK *Online*), IIPC Konzorcij (The International Internet Preservation Consortium) i VIAF (Virtual International Authority File).

U Odjelu su se uređivali i održavali portali Katalogizacija i klasifikacija (<http://katalogizacija.nsk.hr>), Normativa baza UDK (<http://udk.nsk.hr/index.php?id=pocetna>), Predmetni sustav NSK (<http://ps.nsk.hr>) i HAW (<http://haw.nsk.hr>). Radilo se na poslovima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK.

U suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom povedeno je trinaesto pobiranje (harvestiranje) domene .hr. U odnosu na 2022. godinu više je aktivnih domena (2022. – 122 571; 2023. – 128 941).

U HAW-u su kreirane tri nove tematske zbirke: *Ivan Goran Kovačić, Umjetna inteligencija, Rat u Ukrajini* (3). U suradnji s Knjižnicom „Nikola Zrinski“ Čakovec izrađena je nova zavičajna zbirka weba – *Čakovec*.

Djelatnici su sudjelovali s izlaganjima na skupovima – Libraries in the Digital Age (LIDA) 2025., 26. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture *Zaštita u kriznim situacijama* i THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*.

Održavali su radionice u sklopu redovitih godišnjih edukacija za sudionike IKS-a, edukacije za studente i dr.

Djelatnici su sudjelovali u radu više povjerenstava, radnih grupa, komisija i odbora te nazočili edukativnim radionicama i tečajevima. Radili su na unosu podataka s digitaliziranih listića u *online* katalog.

Broj zapisa/metapodataka za e-knjige i e-serijske publikacije izrađene u sustavu Digitalne knjižnice NSK podudara se s rezultatima u 2022. godini.

Povećan je broj novih zapisa u bibliografskoj bazi NSK, i to 9196 (2022. – 8797), od kojih 8649 (2022. – 7797) za knjige i 547 (2022. – 996) za serijske publikacije.

Izmijenjeno je 2590 (2022. – 3280) bibliografskih zapisa, od kojih 794 (2022. – 1233) za knjige i 1796 (2022. – 2047) za serijske publikacije, što je manje nego u 2022. godini.

U bibliografskoj bazi sadržajno je obrađeno 14 930 (2022. – 12 799) novih bibliografskih jedinica, izmijenjeno 5073 (2022. – 3502) i ujednačeno 6386 (2022. – 6959) bibliografskih jedinica, što je više u usporedbi s 2022. godinom. Preko sustava za potporu provedena je globalna izmjena 18 077 odrednica u bibliografskoj bazi.

U normativnoj bazi izrađen je 891 (2022. – 1024) zapis za nove predmetne i žanrovske oznake, a izmijenjeno ih je 2061 (2022. – 2131). Za osobe, korporativna tijela, sastanke i naslove izrađeno je 14 575 (2022. – 15 978) novih zapisa u normativnoj bazi, a izmijenjeno ih je 7193 (2022. – 9532).

Zapisa o posjedovanju izrađeno je 2864 (2022. – 3078), od kojih 2418 (2022. – 2112) za omeđene jedinice građe (disertacije i sitni tisak) i 446 (2022. – 996) za serijske publikacije. Zapisa o primjerku izrađeno je 2418 (2022. – 2112).

Razvojni programi

U projektu *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM)* djelatnici Odjela sudjelovali su kao članovi Stalnoga odbora, Radne grupe za koordinaciju testiranja Pravilnika KAM, Radne grupe za smjernice i primjere te Tehničke radne grupe za izradu i održavanje ontologije Pravilnika KAM. Izrađen je i objavljen *Izveštaj o testiranju Pravilnika KAM u radnim procesima knjižnica, muzeja i arhiva*. Djelatnici su sudjelovali u aktivnostima diseminacije rezultata i predstavljanja Pravilnika KAM.

Radilo se na projektu *Kultura voli prirodu – baština hrvatskih rijeka*.

Koordiniralo se prijepisom podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK u koji je bilo uključeno dvanaest knjižničara s više odjela. U 2023. godini retrospektivnom katalogizacijom izrađeno je 17 350 bibliografskih zapisa u NSK.

U sklopu suradnje NSK i Knjižnice „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi (Tivat) radilo se na sređivanju njezina fonda.

Obavljala se obrada, prihvati i pohrana *online* obveznoga primjerka e-serijske građe i e-knjiga u sustavu Digitalne knjižnice NSK.

Obavljeno je korisničko i integracijsko testiranje modula za prihvati/dostavu *online* obveznoga primjerka (eOP).

Nastavljena je suradnja s narodnim knjižnicama u sklopu projekta *Zavičajne zbirke weba*.

Radi unaprjeđenja prikaza, pregledavanja i pretraživanja sadržaja HAW-a radilo se na nadogradnji istoimena portala, testiranju novih alata i razvoju novih aplikacija za upravljanje zbirkama weba.

Kao nastavak projekta *CeOS – aktivnost građanske znanosti u NSK* s narodnim i školskim knjižnicama pokrenut je suradnički program *HAWaton* radi prikupljanja tematskih *online* sadržaja uključivanjem djece i mladih u izradbu tematskih zbirki.

3.3.1. Obrada omeđene građe

U procesu Obrade omeđene građe izrađuju se novi i ispravljaju i dopunjuju postojeći bibliografski zapisi za inozemne knjige, tiskane disertacije i magistarske radove, sitni tisak, mrežnu građu koja se pohranjuje u HAW i Digitalnu zbirku NSK. Izrađuju se novi i ispravljaju i dopunjuju postojeći normativni zapisi za imena, zapisi o primjerku i zapisi o posjedovanju tiskanih disertacija i sitnoga tiska. Radi se signiranje disertacija i magistarskih radova te izrađuju predmetne oznake za građu sitnoga tiska. Obavlja se pregled i redakcija bibliografskih zapisa. U procesu je zaposleno osmero djelatnika.

Koordinirao se, organizirao i kontrolirao rad na retrospektivnoj konverziji podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK.

U HAW-u se identificiraju i odabiru publikacije za obradu i arhiviranje obveznoga primjerka mrežnih publikacija. Radi kontrole uspješnosti pohrane koristi se nekoliko interno razvijenih alata. Komunikacijom s nakladnicima i urednicima upoznaje ih se s postupkom arhiviranja pojedinačnih publikacija (način dostave, formati i uvjeti pristupa i korištenja) i tematskih zbirki. Nastavlja se pohrana odabranih sadržaja s X društvene mreže. Pohrana mrežnoga sadržaja obavlja se u sustavima HAW i Digitalne zbirke NSK. U HAW-u je u 2023. godini arhivirano 7850 primjeraka mrežne građe s pripadajućim jedinstvenim identifikatorima URN:NBN.

Tablica 8. Obrada omeđene građe (knjige, disertacije, sitni tisak, integrirajuća i omeđena mrežna građa).

	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Novi bibliografski zapisi	7797	7780	8649	(+ 11 %) ↗
Izmijenjeni bibliografski zapisi	1233	940	794	(– 36 %) ↘
Novi normativni zapisi	2292	1880	1856	(– 19 %) ↘
Izmijenjeni normativni zapisi	328	160	161	(– 50 %) ↘
Izradba zapisa s metapodacima i pohrana datoteka u sustavu Digitalne zbirke NSK	398	–	399	↔
Uređivanje / izmjene postojećih zapisa s metapodacima u sustavu Digitalne zbirke NSK	196	–	297	(+ 51 %) ↗
Prvi put arhivirano u HAW-u	144	–	100	(– 30 %) ↘
Izradba normativnih zapisa (koncepta) u sustavu Digitalne zbirke NSK	158	–	175	(+ 11 %) ↗
Novi zapisi o posjedovanju	2112	1600	2418	(+ 15 %) ↗
Novi zapisi o primjerku	2112	1600	2418	(+ 15 %) ↗
Signiranje (sitni tisak, disertacije i magistarski radovi)	1725	1150	1917	(+ 11 %) ↗

Izrađen je veći broj bibliografskih zapisa zbog rada na retrospektivnoj konverziji podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK. Povećan je broj izrađenih zapisa

o posjedovanju i primjerku za sitni tisak. Manje je bilo potreba za izradbom novih i izmjenom normativnih zapisa.

3.3.2. Obrada neomeđene građe

U procesu Obrade neomeđene građe izrađuju se bibliografski zapisi i zapisi o posjedovanju za nove naslove hrvatskih i inozemnih serijskih publikacija kao i za stare serijske publikacije (*Croatica*) koje dosad nisu bile dostupne u *online* katalogu. Izrađuju se normativni zapisi za korporativna tijela i dodjeljuju normirane predmetne oznake prema predmetnome sustavu NSK. Obavlja se presigniranje građe koja je prvotno obrađena kao knjiga, ali je zbog daljnje načina izdavanja identificirana kao serijska. U procesu radi sedmero djelatnika.

Objavljena je Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije za 2021. godinu. U Niz C uključene su i *online* serijske jedinice građe čiji je obvezni primjerak arhiviran u HAW-u, odnosno u Digitalnoj knjižnici NSK.

Obavila se tehnička obrada serijskih publikacija, i to akcisijska obrada časopisa i novina (4749 sveščića), inventarizacija u Alephu (4762 sveščića), uvez u mape (6680 sveščića), označivanje sveščića pečatom (34 991), priprema građe za uvez u mape (8082 sveščića) i ulaganje građe na privremeno spremište (10 871 sveščić).

Tablica 9. Obrada neomeđene građe (časopisi i novine).

	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Novi bibliografski zapisi	996	650	547	(– 45 %)
Izmjene bibliografskih zapisa	2047	1300	1796	(– 12 %)
Novi zapisi o posjedovanju	966	450	446	(– 54 %)
Izmijenjeni zapisi o posjedovanju	4217	3500	3693	(– 12 %)
Izradba zapisa / metapodataka u sustavu Digitalne knjižnice NSK	2288	1250	1724	(– 25 %)
Uređivanje postojećih zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK	1015	1000	1763	(+ 73 %)

U 2023. godini radilo se manje bibliografskih zapisa i zapisa o posjedovanju za stare serijske publikacije (*Croatica*) koje nisu bile dostupne u *online* katalogu.

3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada

U procesu Normativnoga nadzora i sadržajne obrade održava se i izgrađuje normativna baza za imena, predmetne odrednice, žanrove i klasifikacijske oznake. Mjesečno se objavljuju popisi novih i izmijenjenih predmetnih odrednica na portalu Predmetni sustav NSK te se posuvremenjuje sadržaj portala. Obavlja se izradba, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena, žanrove i predmetne odrednice. Izrađuju se normirane odrednice za imena za druge knjižnice uključene u isti Integrirani knjižnični sustav (ZAG). Na temelju sadržajne analize dodjeljuju se predmetne odrednice, žanrovi i stručne oznake UDK građi u CIP-u, tekućoj bibliografiji knjiga, inozemnim knjigama, doktorskim disertacijama, magistarskim radovima te integrirajućoj i omeđenoj mrežnoj građi. Obavljaju se poslovi ključnih knjižničara za bibliografsku i normativnu bazu u sklopu IKS-a. Na ovim je poslovima zaposleno 23 djelatnika.

Koordinira se razmjena podataka normativne baze NSK s Međunarodnom virtualnom bazom normativnih podataka (VIAF) i odgovara na upite ISNI Quality Teama. Surađuje se s UDC Konzorcijem.

Tablica 10. Normativni nadzor i sadržajna obrada građe.

	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Sadržajna obrada				
Sadržajna obrada, normativna baza				
Nove predmetne odrednice	1024	1100	879	(– 14 %) ▼
Izmijenjene postojeće predmetne odrednice	2131	1900	1988	(– 7 %) ▼
Nove odrednice za žanr ili oblik	53	–	12	(– 87 %) ▼
Izmijenjene odrednice za žanr ili oblik	252	–	73	(– 71 %) ▼
Sadržajna obrada, bibliografska baza				
Obrađene bibliografske jedinice	12 799	8500	14 439	(+ 13 %) ▲
Izmijenjene postojeće predmetne odrednice i oznake UDK	3502	3000	5001	(+ 43 %) ▲
Ujednačivanje	6959	5500	6386	(– 8 %) ▼

	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Sadržajna obrada				
Normativna baza UDK				
Nove oznake UDK	111	–	108	(– 3 %) ↘
Izmijenjene oznake UDK	416	–	491	(+ 18 %) ↗
Normativni nadzor imena				
	Ostvareno u 2022.	Planirano u 2023.	Ostvareno u 2023.	Usporedba 2022./2023.
Normativni nadzor imena, normativna baza				
Izrađene nove odrednice	13 662	10 000	12 719	(– 7 %) ↘
Izmijenjene odrednice	9204	10 500	7032	(– 24 %) ↘
Normativni nadzor imena, bibliografske baze NSK i ZAG				
Izmijenjene odrednice u bazi NSK	4829	3500	6762	(+ 40 %) ↗
Izmijenjene odrednice u bazi ZAG	927	1200	295	(– 69 %) ↘

Povećan je broj sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica radi uključivanja starih magistarskih radova iz Zbirke disertacija i magistarskih radova na potpunu sadržajnu obradu. Zbog veće upotpunjenosti predmetnoga i žanrovskoga sustava manji je broj novih i izmijenjenih predmetnih i žanrovskih odrednica.

Manji je broj novih i izmijenjenih normativnih zapisa za imena zbog manjega prirasta nove građe.

Smanjen je broj izmjena u bazi ZAG jer nije moguće izmjenjivati zapise bez redaktora Integriranoga knjižničnog sustava.

3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE

Program nacionalnih bibliografija ostvaruje se u nizovima Hrvatske nacionalne bibliografije: Nizu A – knjige, Nizu B – članci, Nizu C – serijske publikacije, CIP-u – knjige u tisku te izradbom Hrvatske retrospektivne bibliografije u skladu s Planom rada NSK za 2023. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK i Akcijskome planu*. Pregled svih

bibliografskih nizova dostupan je na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr>. U Odjelu je zaposleno 28 djelatnika.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Redoviti poslovi

Aktivnosti redovite djelatnosti obuhvaćaju obradu različitih vrsta građe u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima koja pristiže obveznim primjerkom i drugim načinima nabave za nacionalnu zbirku *Croatica* te praćenje razvoja normi koje se odnose na bibliografsku kontrolu, razvoj i primjenu formata MARC 21. Usklađuje se rad na izradbi, uređivanju i objavi Hrvatskih nacionalnih bibliografija. Na ovim je poslovima zaposleno 15 djelatnika.

Djelatnici su sudjelovali u radu radnih grupa i povjerenstava.

Tijekom 2023. godine obveznim primjerkom, darom i kupnjom zaprimljena je i obrađena 9621 knjiga. Dopunjeno je i ispravljeno više od 2329 zapisa za potrebe objavljivanja bibliografskoga Niza A. Ukupno je za sveščiće bibliografije knjiga uređeno više od 10 000 zapisa.

Zaprimljeno je 5122 zahtjeva za izradbu CIP zapisa za knjige u pripremi za tisak. Nakon komunikacije s nakladnicima izrađena su 5076 CIP zapisa.

U procesu obrade članaka stručnih i znanstvenih časopisa obrađeno je 9917 članaka te su za njih izrađena 1328 normativna zapisa za autore. Dopusnjen je, odnosno ispravljen 921 zapis za autore. Svi članci obrađeni su i sadržajno te im je dodijeljena oznaka UDK i slobodno oblikovane predmetne oznake. Za potrebe Hrvatske nacionalne bibliografije: Niz B – članci uređeno je više od 12 000 zapisa.

Tablica 11. Tekuća nacionalna bibliografija – bibliografska obrada nacionalne zbirke *Croatica*.

	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Novi bibliografski zapisi (Niz A)	8789	9621	(+ 9 %)
Izmijenjeni bibliografski zapisi (Niz A)	463	2329	(+ 403 %)
Pretpublikacijski CIP zapisi	4992	5076	(+ 1,5 %)
Novi bibliografski zapisi (Niz B)	10 487	9917	(– 5,5 %) *
Novi normativni zapisi (Niz B)	1443	1328	(– 8 %) *
Dopunjeni normativni zapisi (Niz B)	1046	921	(– 12 %) *

* U 2023. godini došlo je do više kadrovskih promjena. Novi djelatnici prolazili su edukaciju u koju su bili uključeni odabrani iskusni djelatnici, a bilo je i čestih bolovanja djelatnika.

Objavljene bibliografije

U 2023. godini objavljena su 43 sveščića bibliografija.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz A – knjige – objavljeno je devet sveščića bibliografije. Praćena je tekuća godina.

Hrvatska nacionalna bibliografija: CIP – knjige u tisku – objavljeno je 14 svešćića CIP biltena, prateći tekuće mjesece tijekom 2023. godine i skupni svešćić za 2022. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz B – članci – objavljeno je 15 svešćića bibliografije članaka.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije – objavljena su dva skupna svešćića, jedan za 2020. i jedan za 2021. godinu.

Hrvatska retrospektivna bibliografija knjiga – objavljena su dva revidirana svešćića u 2023. godini.

Specijalne bibliografije

Posebna pozornost i rad na specijalnim bibliografijama bila je usmjerena na bibliografiju radova u vezi s uporabom nuklearne energije za potrebe Međunarodne agencije za nuklearnu energiju (IAEA – International Atomic Energy Agency) i njezine bibliografske baze podataka Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava (INIS – The International Nuclear Information System). Prethodne je godine prikupljeno, obrađeno, uređeno i objavljeno više od 1700 jedinica u toj specijalnoj bibliografiji koja će u konačnici biti uključena u zajedničku međunarodnu bibliografsku bazu.

Razvojni programi

Nastavljen je rad na uređenju i ponovnoj uspostavi bibliografske baze *Croatica*.

Rad na razvoju Portala otvorenih povezanih podataka koji je dostupan na e-adresi <http://data.nsk.hr> nastavljen je kao i istraživanja u području primjene BIBFRAME-a.

Održavani su stalni kontakti s nakladnicima i sudjelovalo se u radu Zajednice nakladnika pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, osobito na uspostavi Portala za nakladnike u sklopu internoga projekta *Centar za knjigu*.

Izrađeno je i više specijalnih bibliografija za potrebe odgovora na upite korisnika.

Imenovani službenik za vezu Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava (INIS) koji djeluje u sklopu Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) nastavlja predviđene aktivnosti – edukacije, prikupljanja i obradu bibliografskih podataka, sadržajnu obradu prikupljenih podataka, pripremu za slanje gotovih bibliografskih jedinica u međunarodni sustav INIS, povezivanje i koordinaciju korisnika i INIS-a i sl.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

U radnome se procesu bibliografski obrađuju hrvatske knjige objavljene od 1835. do 1991. godine. Izrađuju se i normativni zapisi za imena autora, korporativnih tijela i korporativnih sastanaka. Obavljaju se redoviti poslovi stručnoga i terenskoga istraživanja i prikupljanja građe, izradbe, dopune/izmjene te pregleda bibliografskih i normativnih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje *Opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga*. U procesu radi petero djelatnika.

Redoviti poslovi

U 2023. godini izrađeno je 3658 bibliografskih zapisa, a izmijenjeno i dopunjeno 2441. U normativnoj bazi izrađeno je 2011 novih zapisa, izmijenjena 104 zapisa i dopunjeno 195 zapisa. Dopunjena su ili izmijenjena zbog povezanosti s autorskom bazom 172 bibliografska zapisa, a izbrisano ih je 49. Planiranih 5000 novih bibliografskih jedinica za 2023. godinu nije ostvareno zbog dugotrajnoga bolovanja jedne od djelatnica.

Nastavljen je rad na *Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji knjiga 1835. – 1991.* u kronološkome rasporedu na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr/hrb>, čime je omogućen rad na redigiranju bibliografskih zapisa. Dosad su redigirane tri kronološke mrežne bibliografije i tri specijalne mrežne bibliografije. Bilo je planirano prikupiti 200 jedinica za dopune građe za *Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju knjiga*, a prikupljeno ih je 221, većinom pregledom kataloga na listićima i istraživanjima u zatvorenim spremištima NSK. Tijekom 2023. godine istraženo je i popisano 700 jedinica građe *Croatica* koje će ići u proces obrade.

Nastavljena je bibliografska obrada građe prigodnica, njihovo istraživanje i izdvajanje iz fonda NSK i rad na posuvremenjivanju *Deziderata HRB 1835. – 1940.* Obrađena su i dodana 22 naslova deziderata, a izdvojeno ih je šest.

Uređena je i upotpunjena građa iz zbirke *De Franceschi* – knjige, listine, plakati, korespondencija i sl. U obradu je uključena i građa koja nije iz zbirke *Croatica* kako bi Zbirka bila potpuna zbog njezina značaja za Istru i hrvatsku povijest općenito. Građa zbirke *Croatica* iz zbirke *De Franceschi* priređena je za specijalnu bibliografiju *Croatica iz zbirke De Franceschi* dostupnu na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr/spec/DeFranceschi/index.html>. Bibliografija trenutačno sadrži 799 bibliografskih zapisa.

Zbirka autografa NSK u 2023. godini upotpunjena je s 12 knjiga s potpisima autora.

Tablica 12. Retrospektivna nacionalna bibliografija.

Retrospektivna bibliografija	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Bibliografski zapisi	7282	–	6099	(– 12 %)
Novi bibliografski zapisi	4848	5000	3658	(– 25 %)
Izmijenjeni bibliografski zapisi	2434	–	2441	
Normativni autorski zapisi	1895	–	2115	(+ 12 %)
Novi normativni zapisi	1773	1000	2011	(+ 13 %)
Izmijenjeni normativni autorski zapisi	122	200	104	(– 15 %)
Dopune Građe za HRB	371	200	221	(– 40 %)
Osuvremenjivanje Deziderata HRB	32	nastavak rada	28	(– 13 %)

Porast broja normativnih autorskih zapisa rezultat je pojačanih napora u obradi knjižne građe nakon 1945. godine kao i rezultat pojačanih napora istraživanja autora. Pad u broju izrađenih bibliografskih zapisa rezultat je duljega bolovanja jedne od djelatnica i obavljanja drugih poslova u procesu Retrospektivne nacionalne bibliografije.

Djelatnici retrospektivne bibliografije sudjelovali su na mrežnim edukacijama – seminarima Alma akademije, predavanjima u sklopu CSSU-a i drugim mrežnim sastancima. Nazočili su konferencijama i drugim stručnim skupovima.

Razvojni programi

U dogovorenoj suradnji s Hrvatskom udrugom istraživača dječje književnosti i Centrom za istraživanje dječje književnosti Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu radilo se na projektu izradbe specijalne bibliografije *Hrvatska dječja knjiga do 1945. godine*. Za tu je namjenu dosad izdvojeno i obrađeno 2057 jedinica građe.

Obavljena su istraživanja i izdvajanja građe za objavu specijalne bibliografije *Putopisi u NSK*. Dosad je izdvojeno i obrađeno 529 jedinica građe. Obavljena je priprema za izdvajanje građe za specijalnu bibliografiju *Niccolo Tommaseo*. Dosad je izdvojeno i obrađeno 97 jedinica.

Nastavljena je suradnja s Radnom grupom za retrospektivne nacionalne bibliografije CERL-a (Working Group on Retrospective National Bibliographies) u sklopu koje je Retrospektivna nacionalna bibliografija NSK uvrštena na popis mrežnih retrospektivnih nacionalnih bibliografija Europe pri CERL Retrospective National Bibliographies na e-adresi <https://www.cerl.org/collaboration/work/retrospectivenationalbibliographies#croatia>.

3.4.3. Identifikatori

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje i popisivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISBN, ISMN, ISSN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima. Na ovim je poslovima zaposleno sedmero djelatnika.

Redoviti poslovi

U uredima za identifikatore obavljaju se redoviti poslovi kao što su: dodjele identifikatora, izradba i posuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanje i posuvremenjivanje nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika, bibliografski nadzor, odnosno praćenje navođenja dodijeljenih identifikatora, edukacija i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

Unatoč godišnjemu povećanju broja nakladnika i časopisa nije došlo do kumulativnoga povećanja broja registracija DOI-ja. Uzrok je tomu i smanjen prosječan broj članaka po sveščiću i godištu te znatno kašnjenje nakladnika u objavljivanju. Osim toga, učlanjen je manji broj naslova i nakladnika u DOI u odnosu na predviđeno jer je većina naslova hrvatskih časopisa koji zadovoljavaju mjerila već učlanjena samostalno ili putem Hrvatskog ureda za DOI.

Tablica 13. Identifikatori.

Brojčani pokazatelji	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISBN-a	542	550	535	
Dodjela novih oznaka knjiga	625	550	487	(– 17 %)
ISBN, dostava podataka u međunarodnu bazu	14 596	15 000	15 098	(+ 3,4 %)
Broj učlanjenih nakladnika u ISBN	453	450	454	
Ukupan broj registriranih nakladnika knjiga	13 592	13 550	14 046	(+ 3 %)
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISMN-a	11	10	10	
Dodjela novih oznaka notirane glazbe	4	7	8	(+ 100 %)
ISMN, dostava podataka u međunarodnu bazu	13	10	12	
Broj učlanjenih nakladnika u ISMN	6	7	7	
Ukupan broj registriranih nakladnika notirane glazbe	275	277	283	(+ 3 %)
Dodjela ISSN-a	939	900	1125	(+ 20 %)
ISSN, dostava podataka u međunarodnu bazu	1507	1200	1869	(+ 24 %)
Izradba bibliografskih zapisa	114	90	113	
Nadopuna / uređivanje zapisa	924	900	1123	(+ 20 %)
Hrvatske serijske publikacije u Upisniku ISSN-a	16 501	17 100	17608	(+ 7 %)
Registracija DOI-ja	3096	3800	3361	(+ 9 %)
Nadgledanje i nadzor rada nakladnika i registracije DOI-ja	5762	5000	6780	(+ 18 %)
Broj učlanjenih naslova u DOI	14	20	9	(– 35 %)
Broj učlanjenih nakladnika u DOI	9	20	5	(– 35 %)
Komunikacija s nakladnicima	5891	5500	5504	(– 7 %)

Broj dodjela ISSN-a, dostave bibliografskih zapisa u Upisnik ISSN-a i nadopune/uređivanja bibliografskih zapisa rezultat je učestalijega posuvremenjivanja zapisa neomeđene građe u Upisniku ISSN-a zbog uvođenja novoga sustava ISSN+ Mreže ISSN-a te zahtjeva iz procesa obrade neomeđene građe za dodjelu ISSN-a hrvatskim serijskim publikacijama koje se više ne objavljuju.

Razvojni programi

Nastavljen je daljnji razvoj sustava DOI-HR. Metapodatci sustava DOI-HR posuvremenjeni su u skladu s najnovijim zahtjevima Crossrefa. Prelaskom na novu Crossrefovu metapodatkovnu shemu 5.3.1. omogućena je dostava ROR ID-a, identifikatora istraživačke ustanove u Crossrefu, te je osigurana dostava metapodataka i digitalnih objekata u sustav DOI-HR u formatu JATS XML v.1.3. Radi proširenja opsega registracije DOI-ja na zbornike s konferencija započeta je nadogradnja sustava DOI-HR prema Crossrefovoj metapodatkovnoj shemi.

Nastavljeno je i unaprjeđenje poslovanja s nakladnicima preko uspostavljena programskog rješenja i unaprjeđenje izvješćivanja za Međunarodni ured za ISBN (ONIX).

3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE

Odjel Posebne zbirke čine četiri jedinstvene baštinske zbirke – Zbirka rukopisa i starih knjiga, Grafička zbirka, Zbirka muzikalija i audiomaterijala te Zbirka zemljovida i atlasa.

U zbirkama je pohranjen najstariji, najdragocjeniji i rijetki dio knjižničnoga fonda. Radni procesi obuhvaćaju redovite poslove nabave građe, istraživanja, obrade, digitalizacije i zaštite građe, rad s korisnicima te predstavljanje građe i usluga u fizičkome i digitalnome obliku. Redovito se sudjeluje u radu povjerenstava, stručnim i radnim skupinama te ostvaruju različite vrste stručnih i znanstvenih suradnji u zemlji i inozemstvu. U Odjelu Posebne zbirke zaposleno je 19 djelatnika.

Zbirke građu nabavljaju darom, kupnjom, zamjenom i obveznim primjerkom u skladu s Planom rada NSK za 2023. godinu te u pojedinim dijelovima anticipiraju ciljeve postavljene u *Strategiji razvoja NSK* i pripadajućem *Akcijskom planu*.

Ostvarenje planirane nabave građe ovisi o ponuđenim visinama otkupa, novčanim sredstvima i mogućnostima pod kojima se građa nabavlja kao dar. U 2023. godini Posebne zbirke sustavno su nabavljale građu i obogaćene su vrijednim prinovima.

Sve četiri Zbirke svoje su djelovanje povezale sa strateškim ciljevima i pripadajućim *Akcijskim planom*.

Radili su se poslovi retroinventarizacije i, ovisno o potrebi, konverzija zapisa u Integrirani knjižnični sustav. Provedbom razvojnih poslova zbirke su svojim aktivnostima pridonosile strateškim ciljevima povećanja i dostupnosti građe u digitalnome obliku. Aktivno su sudjelovale i surađivale u bitnim obljetnicama u prethodnoj godini, posuđivale građu iz svojih

fondova za izložbe u sklopu i izvan NSK te promicale svoju građu preko virtualnih izložbi kako bi vrijedna građa iz njihovih fondova bila predstavljena i dostupna što široj zajednici korisnika.

U Odjelu Posebne zbirke pripremana je građa za izložbe u organizaciji NSK i suradničkih ustanova, a izrađene su i četiri virtualne izložbe.

Sve Zbirke sudjelovale su u razvoju digitalnih usluga projektom *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* i objavom građe na tematskim portalima za kartografsku, glazbenu, rukopisnu i vizualnu građu u sklopu portala Digitalne zbirke NSK. Tijekom 2023. godine djelatnici su sudjelovali na znanstvenim i stručnim skupovima, u pripremi i ostvarenju programa i projekata te na mrežnim predavanjima i mrežnim seminarima.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Zbirka rukopisa i starih knjiga najstarija je zbirka građe posebne vrste u kojoj su pohranjeni kodeksi i novovjekovni rukopisi te stara i rijetka knjižna građa koja obuhvaća knjige tiskane strojnim tehnikama do sredine 19. stoljeća. U Zbirci je zaposleno osmero djelatnika.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2023. godini nabavljen je veći broj jedinica građe od planiranoga. Planom je predviđena nabava četiriju jedinica građe, a nabavljeno je sedam jedinica, od kojih je jedna tematska zbirka rukopisne građe s pet pojedinačnih jedinica i jedna rukopisna ostavština građe sa šest manjih cjelina. Od nabavljenih jedinica knjižne građe jedna je jedinica faksimilni pretisak rukopisa. Nabavljene su sljedeće knjige: Vanoccio Biringuccio. *Pirotechnia*. Venezia, 1559., *Put križa ili Žalosno putovanje našeg izmučenoga Gospodina Isukarsta od kuće Pilatove do Kalvarie*. Venezia : po Josipu Koroni, 1743., *Parte presa nell' eccelso consiglio di X. 1609. a' 31 Agosto in materia di banditi*, o. 1609., *Veridica e distinta relatione dell' acquisto dell' importante piazza di Knin i Dalmatia ... fatto ... 11. Settembre 1688*. Venezia, 1688., *Prvi beramski brevijar : hrvatskoglagoljski rukopis s kraja 14. stoljeća*, Zagreb, 2022. Nabavljena je sljedeća rukopisna građa: Cetinčić, Ivan. *Diario estratto da quello del padre Zuanne Cetincich ...* , 1712., *Vita Stephani Cupilli episcopi primo Arbensis designati etc.*, 18. st., Cupilli, Stjepan. *Diario*, 1712. – 1717., *Breve raguaglio della vita di monsr. Stefano Cupilli arcivescovo di Spalato*, 18. st., *Oratio in funere illustrissimi ac reverendissimi domini Stephani Cupilli archiepiscopi Spalatensis ...* 1719. i rukopisna ostavština Ilije Abjanića.

Obrada

Zadržana je dinamika razvrstavanja i obrade rukopisnih jedinica građe u pojedinim ostavštinama fizičkih i pravnih osoba. Radilo se na ostavštini Mirka Meheša (1921. – 1999.), Antuna Cuvaja (1854. – 1927.) i na arhivu lista *Nova Hrvatska*. Obradivana je rukopisna i knjižna građa u IKS-u. U usporedbi s podacima iz 2022. godine, uočen je pad u broju novoizrađenih bibliografskih i normativnih zapisa te zapisa o posjedovanju. Razlog je padu preraspodjela poslova u Zbirci, koja je rezultirala smanjenom aktivnošću na navedenim poslovima.

U 2023. godini izrađeno je 260 bibliografskih zapisa, a 2022. izrađeno ih je 738. Normativnih je zapisa u 2023. godini izrađeno 112, a 2022. bilo ih je 300. Izrađena su 244 zapisa o posjedovanju, a 2022. izrađeno ih je 726. U odnosu na 2022., u prethodnoj je kalendarskoj

godini porastao broj izmijenjenih bibliografskih zapisa za 325, broj izmijenjenih zapisa o posjedovanju porastao je za 26, a novoizrađenih zapisa o primjerku bilo je šest puta više nego 2022. godine.

Digitalizacija

U 2023. godini zabilježen je blagi porast u broju digitaliziranih jedinica građe i u broju digitaliziranih izvornika i u broju jedinica građe koje su digitalizirane za korisnike. Digitalizirano je 155 jedinica građe, dok ih je 2022. godine digitalizirano 120. Za korisnike je u 2023. godini digitalizirana 131 jedinica, dok ih je 2022. bilo 89.

Zabilježeno je trostruko povećanje broja novoizrađenih zapisa za digitaliziranu građu u sustavu Digitalne knjižnice NSK, a zadržano brojčano stanje izmijenjenih zapisa. Novoizrađenih je zapisa bilo 1153, dok ih je 2022. bilo 316. Izmijenjena su 23 zapisa manje nego 2022. godine. Obradeno je 9210 stranica digitalnih preslika, a 2022. bilo je obrađeno 20 185 stranica. Razlog tomu bila je preraspodjela poslova u Zbirci rukopisa i starih knjiga zbog smanjena broja djelatnika te usmjerenost na druge poslove i aktivnosti. Uspostavljena je digitalna zbirka *Flaciana* s digitaliziranim primjercima djela Matije Vlačića Ilirika koja se čuvaju u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Nastavljen je suradnički rad na virtualnoj izložbi o Matiji Vlačiću Iliriku, započetoj 2020. godine.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Aktivnosti u zaštiti građe provođene su u 2023. godini s uočenim trendom smanjena broja jedinica građe koje su zaštitno snimane. Krajem prethodne kalendarske godine porastao je broj jedinica građe podvrgnutih cjelovitom restauratorskom postupku. Tri jedinice građe uzete su u cjelovit restauratorski i konzervatorski postupak. Zaštitno je snimljeno upola manje jedinica građe nego 2022. godine. U suradnji s Odjelom Zaštite i pohrane i Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu provedeno je multispektralno snimanje odabranih primjeraka građe. Rezultati snimanja predstavljeni su na radionici u NSK.

Korisničke usluge

Tijekom 2023. zadržan je broj korisničkih posjeta koji je zabilježen 2022. s blagom tendencijom rasta pa je u 2023. zabilježeno 130 korisnika više nego u 2022. godini. Ostvareno je povećanje broja pruženih informacija korisnicima i u broju tematskih pretraživanja i u broju odgovora na ciljane tematske upite. Broj edukacijskih vodstava za studente i ciljane skupine korisnika također je u blagome porastu. Ovakvih je vodstava u 2023. bilo 20, dok ih je u 2022. godini bilo 17.

Izložbena djelatnost

Suradnjom s drugim odjelima u NSK priređene su izložbe, i to *Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleže*, 5. srpnja 2023., *Enciklopedija, nasljeđe znanja* u suradnji s Francuskim institutom, 26. rujna – 15. listopada 2023., *Velikanke – znane i neznane*, 8. – 13. ožujka 2023., *Dr. Elza Kučera*, 13. – 24. studenoga 2023., te prigodna jednodnevna izložba rukopisne i knjižne građe za kadete Francuskoga ratnog zrakoplovstva, 21. srpnja 2023. godine.

Priređena je virtualna izložba *Tragovima Ivana Lučića*. Suradivalo se na izradbi izložbe *Ostavština skladatelja Blagoja Berse*.

Ostalo

U 2023. godini ostvareni su poslovi koji nisu bili predviđeni planom, ali su u skladu sa strateškim ciljevima određenima u valjanome dokumentu. Djelovalo je Povjerenstvo za popis i opis ostavština koje su pohranjene u NSK. Također, djelovala je i Radna skupina za redakciju zapisa hrvatskih inkunabula NSK. U suradnji s Odjelom Zaštite i pohrane tijekom 2023. izrađen je plan sređivanja arhivske građe NSK od 1776. do 1958. godine.

Razvojni programi

Razvojni programi u 2023. godini ostvareni su u skladu s posebnim ciljevima *Strategije razvoja NSK* – 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe; 1.3 Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe i Osigurati neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti prema sljedećim aktivnostima. Sudjelovalo se u projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Radilo se na projektu *Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj*. Izrađena je prijava projekta *Zlatno doba naliopera u rukopisnoj građi NSK*. Ostvaren je manji broj sudjelovanja na skupovima, konferencijama, mrežnim seminarima i edukacijama u odnosu na 2022. godinu, ali su istodobno osnaženi stručni i znanstveni kapaciteti. Uz jedan postdoktorski studijski boravak u Sjedinjenim Američkim Državama, ostvareno je i jedno pohađanje izvanrednoga studija knjižničarstva uz rad.

Tijekom 2023. godine u Zbirci rukopisa i starih knjiga ostvarene su aktivnosti predviđene godišnjim planom i usklađene sa strateškim ciljevima, određenima u *Strategiji razvoja NSK*. Redoviti poslovi odvijali su se uobičajenim tijekom i s očekivanim brojčanim pokazateljima.

3.5.2. Grafička zbirka

Grafička zbirka jedna je od zbirki građe posebne vrste, a njezina specifičnost u sklopu NSK ogleda se u tome što prikuplja, čuva, proučava, obrađuje i daje na korištenje likovnu građu nastalu na papiru kao što su: crteži, grafike, grafičke mape, ilustrirani plakati i razglednice. U Zbirci je zaposleno pet djelatnica.

Redoviti poslovi

Nabava

Građa je u 2023. godini nabavljana darom, kupnjom i obveznim primjerkom. Novonabavljeno je 116 jedinica građe, od kojih je 39 jedinica građe pristiglo darom – 18 grafika, dva crteža, dvije grafičke mape i 16 plakata. Kupljeno je devet grafika i četiri sveska priručne literature. Obveznim primjerkom pristigle su dvije grafičke mape i šest umjetničkih knjiga.

Obrada

Novopridošla građa upisana je u dnevnik i inventarnu knjigu, ovisno o vrsti, te je obrađena u IKS-u. U 2023. godini izrađena su 44 nova normativna zapisa, 586 novih bibliografskih zapisa, izmijenjeno njih 2022, a retroinventarizirana je 81 jedinica građe. Izrađeni su popisi i napravljena je priprema građe za reviziju fonda razglednica hrvatskih gradova. Revizijom su pregledane 7892 razglednice.

U sustavu Digitalne knjižnice NSK izrađen je 661 novi zapis i uređeno je 650 postojećih zapisa. Za prikaz na portalu Digitalne zbirke NSK uređene su digitalne preslike izvornika i izrađene poveznice u IKS-u.

Digitalizacija

Prema Planu rada obavljao se odabir građe za digitalizaciju i izrađen je popis. Digitalizirano je 946 primjeraka građe. Prema potrebi i zahtjevima korisnika građa je pripremana i poslana na digitalizaciju. Digitalizirana su 92 lista.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U suradnji s Odjelom Zaštite i pohrane obavljao se odabir građe za koju su potrebni konzervatorsko-restauratorski radovi, pripremila se građa i izrađeni su popisi. Građa se opremala beskiselinskim ovitcima i mapama. Također je pregledana i priređena sva građa za izložbe. Radovi su obavljeni na 326 listova. Redovito su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu.

Korisničke usluge

Građu Zbirke koristilo je 503 korisnika, od kojih 20 skupina sa stručnim vodstvom djelatnica Zbirke. Korišteno je 4450 jedinica građe. Građa se pregledavala i preko portala Digitalne zbirke NSK te su se preslike naručivale *online*.

Izložbena djelatnost

Pripremljene su i postavljene sljedeće izložbe – *Aleksandar Marks*, izložba i predstavljanje monografije u suradnji s Centrom za kulturu Gradski muzej Čazma, 2. veljače 2023., *Velikanke znane i neznanke*, 8. – 13. ožujka 2023., izložba crteža i grafika Dražena Trogrlića uz predstavljanje likovne monografije Milana Pelca *Crtež kao otkrivanje svijeta : radovi na papiru Dražena Trogrlića*, NSK, 12. svibnja 2023., izložba Mirana Šabića i predstavljanje pjesničko-grafičke mape *Haiku iz bolnice* Luka Paljetka i Mirana Šabića, 16. lipnja 2023., te *Čudesno putovanje s Fischerom von Erlachom*, izložba preslika crteža, 31. kolovoza – 6. rujna 2023. godine.

Izrađena je virtualna izložba *Predstavljamo velikane – Andrija Medulić (1510. – 1563.)* na portalu e-Kultura.

Građa za izložbe održane izvan NSK

Pripremljena je građa za izložbe *Oton Iveković – antologijska djela*, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 16. ožujka – 11. lipnja 2023., *Johann Bernhard Fischer von Erlach 1656. – 1723.*, Salzburg Museum GMBH, Salzburg, Austrija, 6. travnja – 5. srpnja 2023., *Pohvala pticama – ptice u hrvatskoj likovnoj umjetnosti od 19. stoljeća do danas*, Galerija Prica, Samobor, 20. listopada – 3. prosinca 2023., *IX. Dani grafike: Andrija Medulić Schiavone – grafički genij manirizma*, Muzej likovnih umjetnosti, Osijek, 7. rujna – 3. prosinca 2023., i *Boris Dogan – Slikar u grafičkom dizajnu*, Hrvatsko dizajnersko društvo, Zagreb, 12. prosinca 2023. – 10. siječnja 2024. godine.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se prema *Strategiji razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, a posebna strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se provodio redovitim i razvojnim djelatnostima.

U 2023. godini prema strateškim ciljevima u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Zbirka je odabrala i pripremila građu za digitalizaciju, a već digitalizirana građa predstavljena je na portalu e-Kultura.

U 2023. godini poseban je naglasak stavljen na obilježavanje 300. obljetnice smrti austrijskoga arhitekta Johanna Bernharda Fischera von Erlacha (1656. – 1723.), velikana barokne arhitekture. Priređena je izložba preslika crteža, objavljena monografija na engleskome jeziku i pripremana građa za izložbe u Austriji. U odnosu na prethodnu godinu, vidljiva je razlika u broju novonabavljene građe za fond Zbirke zbog manjega broja darovane građe. U odnosu na 2022. godinu, povećan je broj korisnika koji su se koristili građom Zbirke. Ostali poslovi odvijali su se u skladu s Planom rada NSK.

3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Zbirka muzikalija i audiomaterijala zbirka je građe posebne vrste koja u svojem fondu prikuplja, čuva, obrađuje i daje na korištenje glazbenu građu kao što su: glazbeni rukopisi, tiskane note i sve vrste zvučne glazbene građe. U Zbirci su zaposlene četiri djelatnice.

Redoviti poslovi

Nabava

U Zbirku je glazbena građa pristizala obveznim primjerkom, kupnjom, darom i zamjenom. U 2023. prinovljeno je 1373 jedinica građe, što je malo više u usporedbi s prinovom glazbene građe iz 2022. godine. Najveći je broj jedinica glazbene građe pristigao obveznim primjerkom, njih 943, od kojih je 550 CD-a, 133 gramofonske ploče, 214 jedinica tiskanih nota, deset glazbenih DVD-a i 49 digitalnih zvučnih albuma. Prinova obveznoga primjerka zadržala se u okvirima iz 2022. godine, s malo većim prirastom obveznoga primjerka izdanja na CD-ima i gramofonskim pločama. Radi dostave i sustavnoga prikupljanja obveznoga primjerka glazbene građe Zbirka vodi evidenciju o nakladnicima zvučne glazbene građe te redovito održava i posuvremenjuje adresar nakladnika. Posebno se ističe dar od 229 svezaka rukopisnih nota koje su pristigle ostavštinom skladatelja Silvija Foretića. Uz partiture, primljen je i dio korespondencije, službeni dopisi i fotografije. Krajem 2023. godine otkupljena je glazbena ostavština akademika i skladatelja Marka Ruždjaka koja je muzikološki pregledana, sređena i popisana. Zamjenom su pristigle jedne tiskane note. U 2023. godini na privremenu pohranu, uz potpisan ugovor iz Muzičkoga informativnog centra Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskoga, stigla je rukopisna građa iz više ostavština hrvatskih skladatelja, većim dijelom izvornih autografa partitura. U prethodnoj godini radilo se na popisu građe na pohrani.

Uspoređujući s prethodnom godinom, može se primijetiti da je ukupan broj prinova povećan u odnosu na 2022. godinu, osobito građe pristigle obveznim primjerkom. Trend obveznoga primjerka zvučne građe pokazuje kako se neprekidno povećava broj izdanja na gramofonskim pločama, a u 2023. godini pokazuje se i povećanje dostave obveznoga primjerka na CD-ima.

Prethodne godine povećan je broj prinove obveznoga primjerka notnih izdanja, dok se broj darovanih notnih rukopisa zadržao na razini onoga iz 2022. godine. Brojevi obrađenih jedinica građe malo su manji od prošlogodišnjih. Broj jedinica koje su se zaštitno opremale i uvezivale zadržao se kao i u 2022. godini.

Obrada

Građa Zbirke obrađivala se u IKS-u, a obrada uključuje izradbu bibliografskih i normativnih zapisa, izradbu zapisa o posjedovanju i zapisa o primjerku.

U 2023. godini izrađena su 1063 nova bibliografska zapisa, 512 normativnih zapisa, 1184 nova zapisa o posjedovanju i 1716 inventariziranih i reinventariziranih zapisa o primjerku. Malo je smanjen broj bibliografskih i normativnih zapisa u odnosu na 2022. godinu. Nastavljena je obrada glazbene građe odrednicama za žanr/oblik.

U 2023. godini radilo se na sređivanju rukopisne glazbene građe, ponajviše one iz ostavštine Foretić, te se nastavilo popisivanje popratne građe iz ostavštine Miroslava Miletića. Posao je uključivao muzikološke poslove istraživanja i sređivanja građe, popisivanja te unos u IKS.

Nastavljen je rad na obradi digitalnih preslika građe te se glazbena građa objavljivala na portalu Digitalne zbirke NSK i povezivala s bibliografskim zapisima u katalogu NSK.

Rad u Digitalnoj knjižnici NSK uključivao je izradbu novih zapisa, uređivanje metapodataka u sustavu, izradbu koncepata, analitike i poveznica te uređivanje digitalnih preslika za objavu.

U 2023. godini uređeno je 3688 datoteka digitalizirane i izvorno digitalne glazbene građe, što je veći broj od 3105 obrađenih datoteka u 2022. godini.

Digitalizacija, mikrofilmiranje i migracija

U 2023. godini radila se redovita digitalizacija glazbene građe – starijih izdanja glazbenih tiskovina i glazbenih rukopisa te je ostvaren plan broja jedinica za zaštitna snimanja koji se zadržao na prošlogodišnjoj razini. U 2023. godini nastavljeno je mikrofilmiranje glazbenih rukopisa.

Digitalizirana je ostavština Silvija Foretića te odabrane starije notne tiskovine iz fonda. U projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* digitalizirala se građa iz ostavštine Ivana Zajca mlađega, i to 20 knjiga i otprilike 2800 snimaka, te preostali dijelovi iz rukopisne ostavštine Ivane Lang.

Nastavio se program migracije zvučnih sadržaja s CD-a iz fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U skladu s Planom rada NSK, u 2023. godini redovito se radio odabir, priprema i provjera glazbene građe za zaštitna snimanja. Posebno je pregledana i izdvojena građa pristigla na privremenu pohranu te je izdvojena ona na kojoj su potrebni određeni konzervatorski zahvati. Građa se opremala odgovarajućim beskiselnim ovitcima i mapama te se čistila, konzervirala, restaurirala i uvezivala. Broj jedinica opremljen zaštitnom opremom zadržao se na razini iz 2022. godine kao i broj restauriranih jedinica glazbene građe. Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti u kojima se nalazi glazbena građa kao i stanje spremišta.

Korisničke usluge

Redovito su se davale informacije i glazbena građa na korištenje. U 2023. godini korišteno je 2910 jedinica građe – rukopisnih nota, popratne građe i glazbenih tiskovina. Korisnicima su se davale informacije osobno, telefonski i elektroničkom poštom, a glazbena građa, osim u Zbirci, korisnicima je bila dostupna i preko portala Digitalne glazbene građe NSK. U 2023. godini u Zbirku je primljeno 16 skupina posjetitelja s vođenim obilaskom djelatnica iz Zbirke.

Izložbena djelatnost

Pripremala se građa, tekst za katalog i pripremalo se građu za izložbu *Velikanke – znane i neznane*, 8. ožujka 2023. godine.

Odabirala se građa i pisali tekstovi u povodu posjeta kadeta Francuskoga ratnog zrakoplovstva. Iz ostavštine Franje Kuhača pripremala se građa za televizijsko snimanje.

Razvojni programi

Razvojni programi ostvareni u 2023. godini povezani su s ostvarivanjem 1. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe. Prema navedenome strateškom cilju u 2023. godini nastavio se razvoj digitalnih usluga i povećanje dostupnosti digitalnih inačica notne građe putem portala Digitalna glazbena građa. U skladu s ciljem dovršavale su se aktivnosti i rad na projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* pomoću programa aktivnosti digitalnoga objedinjavanja građe Ivana Zajca.

Nastavio se program trajne pohrane digitalne građe provedbom migracije zvučnih sadržaja s kompaktnih diskova.

Pripremala se građa za završni dio projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* pod nazivom *Digitalno objedinjavanje građe Ivana Zajca mlađeg*.

Radilo se na odabiru, pripremi i analizi građe na projektu *Sabrana djela Ivana Zajca mlađeg* u suradnji s Hrvatskom udrugom orkestralnih i komornih umjetnika.

3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Zbirka zemljovida i atlasa organizacijska je jedinica u kojoj se prikuplja, obrađuje, pohranjuje i daje na korištenje kartografska građa. U Zbirci su zaposlene tri djelatnice.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2023. godini Zbirka je obogaćena nabavom sedam iznimno vrijednih karata prostora Hrvatske i Europe nastalih od 16. do 19. stoljeća. Nabavljene su sljedeće karte: *Gerard de Jode. Nova Exactissimaque Descriptio Danubii*. Antwerpen, 1598.; *Philipp Cluver. Venetiae Histriae et Carnici Agri descriptio*. Paris, 1659.; *Joan Blaeu, Pierre Mortier. Spalato : ville des Venetiens elle est dans la Dalmatie*. Amsterdam, 1724.; *Jacob von Jeckl, Franz Müller. Post-Karte des Königreichs Kroatien*. Wien, 1786.; *Alois Konrad. Carte de la Turquie d'Europe*. Vienne, 1828.; *Carl Gräf. Das Königreich Ungarn mit seinen Nebenländern und Galizien*. Weimar, 1860. i *Friedrich Handtke. Special Karte von Bosnien, der Herzegowina, dem*

Fürstenthum Montenegro und und dem österreichischen Kronlande Dalmatien. Glogau, o. 1885.

Nabavljeno je 159 jedinica kartografske građe, od kojih 148 listova karata i 11 svezaka atlasa. Obveznim primjerkom nabavljeno je 148 jedinica građe, od kojih 140 listova karata i osam svezaka atlasa. Kupnjom je nabavljeno sedam karata na osam listova, a darom tri sveska atlasa. Broj pristiglih jedinica kartografske građe nabavljenih obveznim primjerkom i kupnjom povećan je u odnosu na prethodnu godinu. Prirast karata nabavljenih darom znatno se smanjio u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo i smanjenim brojem ukupno nabavljenih jedinica kartografske građe.

Trendovi naklade kartografske građe mijenjaju se iz godine u godinu te se tako smanjuje ili povećava nabava obveznim primjerkom. Kupnja građe ovisi o ponudi i novčanim mogućnostima kao što su: odobrena sredstva, cijene na tržištu i dr., a nabava darom i zamjenom također se mijenja iz godine u godinu – od nekoliko jedinica građe do nekoliko stotina jedinica te se ni na taj prirast ne može znatnije utjecati.

Obrada

U skladu s Planom rada NSK provedena je inventarizacija i kataložna obrada sve nabavljene građe u 2023. godini. Inventarizirano je pristiglih 159 primjeraka građe, a retroinventarizirano 589 primjeraka starije građe. Izrađeno je 185 novih bibliografskih zapisa, a obavljene su izmjene na 1883 bibliografska zapisa, 500 zapisa o posjedovanju i 127 normativnih zapisa. U odnosu na prethodnu godinu, povećan je broj novih normativnih zapisa i zapisa o posjedovanju.

Ostvarena je i priprema građe za digitalizaciju te je obrađeno 710 digitalnih datoteka, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Izrađeno je 267 novih zapisa metapodataka objekata i 158 koncepata kao i korekcija već postojećih zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK za stariju i vrijednu nabavljenu građu kojoj je dopušteno objavljivanje. Radilo se na izmjeni poveznica starije kartografske građe s digitalnim inačicama.

Nastavljena je redovita izradba normativnih zapisa geografskih imena te pripadajućih klasifikacijskih oznaka za kartografsku građu i cjelokupni sustav NSK. Nastavljena je i izradba normativnih zapisa za žanr ili oblik kartografske građe.

Unos metapodataka geografskih imena i digitalnih objekata kartografske građe u sustav Digitalne knjižnice NSK povećan je u odnosu na plan zbog povećanoga opsega digitalizacije.

Digitalizacija

Prema Planu rada redovito se obavljao odabir građe i izradba popisa te pregled i priprema građe prema prioritetima za skeniranje s izvornika. U 2023. godini digitalizirano je 267 jedinica kartografske građe, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarena je cjelokupna digitalizacija zbirke starih karata Europe, europskih država i Svijeta. Prema potrebi i zahtjevima korisnika građa je pripremana i dostavljana na digitalizaciju. Sva je građa dostupna na portalu Digitalna kartografska građa portala Digitalne zbirke NSK, gdje je predstavljen najveći dio vrijednoga fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Prema Planu rada obavljao se odabir građe, priprema i izradba popisa građe za konzervatorsko-restauratorske radove. Redovito su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu i

čitaonici. U suradnji s Odjelom Zaštite i pohrane građa se odabirala i pripremala za opremanje beskiselinskim ovitcima te se čistila, restaurirala i uvezivala.

U spremište Zbirke pohranjena je sva građa pristigla u tekućoj godini. Redovito je obavljan nadzor pohranjene građe i mikroklimatski uvjeti te je provedeno i potrebno preslagivanje građe na policama i u ormarima ladičarima.

Korisničke usluge

Pružale su se stručne informacije i ostale usluge za korisnike. Kartografska građa davana je na korištenje i primani su pojedinačni posjetitelji. Rad s najvećim brojem korisnika ostvaren je elektroničkim putem. Nastavlja se trend porasta korištenja mrežno dostupnih usluga s obzirom na to da je znatan dio starije i rukopisne građe koja je najviše korištena, digitaliziran i dostupan preko portala Digitalna kartografska građa. Zbirku je posjetilo deset skupina posjetitelja.

Izložbena djelatnost

Izrađena je virtualna izložba *Napoleonov atlas Jadrana*.

Surađivalo se na pripremi kartografske građe za izložbe *Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleže*, 5. srpnja 2023., te izložbe *Enciklopedija, nasljeđe znanja*, od 26. rujna do 15. listopada 2023. godine. Suradivalo se na odabiru građe za izložbu u povodu posjeta kadeta Francuskoga ratnog zrakoplovstva.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se prema *Strategiji razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškoga cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, a posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se provodio redovitim i razvojnim djelatnostima.

U 2023. godini prema strateškim ciljevima sudjelovalo se u provedbi projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* u dijelu koji se odnosi na razvoj digitalnih usluga. Zbirka sudjeluje u provedbi projekta prostornoga pozicioniranja digitalizirane starije kartografske građe u suvremeni kontekst. Provedeno je georeferenciranje 350 starih karata te je tako učinjen znatan iskorak u razvoju digitalnih usluga kartografske građe.

U odnosu na prethodnu godinu bilježi se blago smanjen broj prinovljenih jedinica kartografske građe. Rezultat je to maloga broja jedinica građe prinovljenih darom. Povećan je broj novih bibliografskih zapisa radi obrade pojedinačnih sekcija starijih geoloških karata. Broj je normativnih zapisa u povećanju. Znatno je povećan broj digitalizirane građe i uređenih zapisa metapodataka za građu (objekte) u sustavu Digitalne zbirke NSK. Ukupan je broj korisnika na razini prethodne godine, ali je povećan intenzitet komunikacije s korisnicima telefonski i elektroničkom poštom.

3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

Odjel Zaštita i pohrana provodi preventivne i kurativne mjere zaštite za cjelokupan fond NSK i brine o očuvanju knjižnične građe i dostupnosti građe iz Zatvorenoga spremišta korisnicima. U sklopu Odjela djeluju četiri poslovna procesa, a to su: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Opremanje i uvez građe te Pohrana knjižnične građe. Redoviti poslovi i razvojni programi u skladu su s Planom rada NSK za 2023. godinu koji se temeljio na ciljevima *Strategije razvoja NSK*. U Odjelu je zaposleno 47 djelatnika.

Redoviti poslovi

U sklopu redovitih poslova zaštite građe provodila se sustavna zaštita knjižnične građe praćenjem mikroklimatskih uvjeta u zbirkama i spremištima kao mjera preventivne zaštite, procjena stanja građe, konzerviranje i restauriranje te izrada zaštitne opreme za građu. Nastavljeno je sa zaštitom starih hrvatskih novina mikrofilmiranjem i procesima digitalizacije mikrofilmova, skeniranja te suradnjom na projektima digitalizacije, a sve radi očuvanja i dostupnosti građe. Uz redovite poslove rješavanja zahtjeva za građom, nastavljeni su poslovi reinventarizacije, revizije i čišćenja građe u sklopu Zatvorenoga spremišta.

U sklopu redovitih poslova izrađuju se prijedlozi za konzervatorsko-restauratorske radove s troškovnikom na građi vanjskih imatelja, priprema građe za izložbe u NSK i izvan nje, uz pregled stanja i konzervatorsko-restauratorske radove prema potrebi, provjera cjelovitosti popisa i stanja građe prije povrata kao i davanje stručne pomoći knjižnicama u vezi sa zaštitom knjižnične građe.

Djelatnici Odjela uključeni su u rad povjerenstava, odbora i radnih skupina, redovito sudjeluju na stručnim i znanstvenim skupovima/konferencijama i objavljuju radove u stručnim časopisima.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti usmjerene su prema zaštiti građe, odnosno povećanju sadržaja na portalu Digitalne zbirke NSK i osiguravanju odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu građe u spremištima u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*.

U 2023. godini nastavila se suradnja djelatnika poslovnoga procesa Opremanje i uvez građe s djelatnicima Grafičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s temom razvoja inovativnih zaštitnih premaza i istraživanja građe Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK multispektralnom kamerom. Suradnja na razvoju zaštitnih premaza rezultirala je trima znanstvenim publikacijama s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Fakultetom tehničkih nauka Sveučilišta u Novome Sadu (Univerzitet u Novom Sadu). Ostvarena je suradnja i s Biološkim fakultetom Sveučilišta u Beogradu (Univerzitet u Beogradu) s temom istraživanja antimikrobnih svojstava zaštitnih premaza.

Ostvareni su posjeti Hrvatskome državnom arhivu, HRT-u i FINA-i radi razmjene iskustva i promjene tehnologije izradbe preslika kao uvod u nabavu nove opreme, reorganizaciju prostora i prenamjenu postojeće opreme u sklopu procesa Zaštitna snimanja i izrada preslika.

3.6.1. Konzervacija i restauracija

U procesu Konzervacija i restauracija provodili su programi preventivnoga i kurativnoga konzerviranja te restauriranja građe. U procesu je zaposleno 13 djelatnika.

Tijekom 2023. godine djelatnici poslovnoga procesa Konzervacija i restauracija proveli su konzervatorsko-restauratorske radove na 245 jedinica knjižnične građe, što s 432 konzervirane jedinice u procesu Opremanje i uvez građe čini povećanje u odnosu na planirano. Do povećanja je došlo zbog broja građe koja ide na posudbu izvan NSK. Povećanje je vidljivo i u broju listova, što je puno jasniji i mjerljiviji podatak kada je riječ o konzervatorsko-restauratorskim radovima. Redovitim pregledom građe prije postupaka zaštitnih snimanja i izradbe preslika pregledano je 6418 jedinica knjižnične građe s više od 113 000 listova, uz nužnu konzervaciju i restauraciju pojedinih jedinica. Provedeni radovi uključili su preliminarne laboratorijske analize, kao na primjer. ispitivanje podrijetla vlakana, kiselosti, prisustva lignina i analize tinte te konzervatorsko-restauratorsku dokumentaciju s pripadajućom fotodokumentacijom.

Obavljeni su ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižnoj građi vanjskih imatelja – sedam jedinica građe iz pet ustanova: Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Eparhije pakračko-slavonske Srpske pravoslavne crkve iz Pakraca, Knjižnice „Juraj Habdelić“ u Zagrebu i Općine Cerna. Građa je vraćena vlasnicima uz pisano izvješće o provedenim konzervatorsko-restauratorskim radovima.

Izrađeno je šest prijedloga za konzervatorsko-restauratorske radove s troškovnicima za knjižnu građu vanjskih imatelja i to za: Manastir Uspenja Presvete Bogorodice Krupa, Samostan sv. Frane u Zadru, Eparhiju pakračko-slavonske Srpske pravoslavne crkve iz Pakraca, Franjevački samostan sv. Bernardina Sijenskoga u Kaboru, Župu sv. Katarine u Zagorskim Selima i Franjevački samostan sv. Ante u Splitu. Pripremljen je i prijedlog preventivne zaštite na trima zbirkama u sklopu Zbirke starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU u Zagrebu.

Tijekom 2023. godine djelatnici su Odjela u suradnji s kolegicama iz Grafičke zbirke pripremali građu za potrebe izlaganja izvan NSK, i to za izložbe *Andrija Medulić Schiavone – grafički genij manirizma*, *Boris Dogan – Slikar u grafičkom dizajnu* i *Pohvala pticama – ptice u hrvatskoj likovnoj umjetnosti od 19. stoljeća do danas*.

U povodu Dana europske baštine Francuski institut u Hrvatskoj postavio je izložbu *Enciklopedija, nasljeđe znanja* u NSK, a u pripremi su sudjelovali i djelatnici Odjela. Radili su analize i istraživanja na *Enciklopedijama* kao i izradbe prijedloga za njihovo restauriranje s obzirom na to da su pohranjene u NSK.

Ostvarene su i planirane aktivnosti na terenu u suradnji s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo u Knjižnici Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Aktivnosti su uključivale mjerenje okolišnih uvjeta te utvrđivanje količine i stanja građe na više lokacija radi izradbe troškovnika za daljnje radove preventivnoga konzerviranja. Djelatnici Odjela ovom su prilikom očistili približno 200 jedinica knjižnične građe i dali preporuke o njezinoj pohrani. Savjetodavna pomoć pružena je Znanstvenoj knjižnici u Zadru izradbom popisa potrebne opreme radi zaštite knjižnične građe, opremanjem suvremene knjigovežnice i restauratorskim radionicama.

U vanjskim spremištima NSK na čuvanju je građa Osnovne škole Tituša Brezovačkoga iz Zagreba i Odsjeka u Petrinji Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Građa vanjskih imatelja redovito se kontrolira uz provjeravanje prostora spremišta i mikroklimatskih uvjeta.

Prijavljen je program javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija za 2024. godinu naslovljen *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije – nastavak*.

Zbog iznenadne poplave koja je krajem svibnja 2023. godine zahvatila Knjižnicu i čitaonicu u Obrovcu djelatnici su Odjela zajedno s kolegama iz Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo otišli u obilazak 1. lipnja 2023. godine. Na licu mjesta obavljen je pregled zatečenoga stanja prostora i građe, a pružena je i savjetodavna pomoć za daljnje aktivnosti spašavanja i zaštite fonda knjižnice.

3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika

U procesu Zaštitna snimanja i izrada preslika obavljali su se poslovi mikrofilmiranja, digitalizacije, fotografiranja faza konzervatorsko-restauratorskih radova i reportažnih snimanja u NSK. Zaposleno je sedmero djelatnika, a jedan je djelatnik na dugotrajnome bolovanju.

Tijekom 2023. godine u procesu Zaštitna snimanja i izrada preslika za snimanje novina i časopisa pregledano je 88 687, a pripremljeno 74 858 stranica. Na mikrofilm je snimljeno 39 257 snimaka periodike, većinom novina. Na svakome mikrofilmu provjerena je cjelovitost, odnosno potpunost snimljenoga sadržaja, tehnička ispravnost te uporabljivost filma prije i nakon preslikavanja. Za Zbirku rukopisa i starih knjiga izrađeno je 67 178 snimaka, a snimljena je većinom građa *Zbirke Kušević*. Za Zbirku muzikalija i audiomaterijala izrađeno je 13 593 snimka ostavštine Prošev i dr. Sveukupno je napravljeno 119 928 snimaka, odnosno 312 koluta mikrofilma. Pregled stanja *master* negativa novina odvijao se i u 2023. godini u sklopu redovitoga programa digitalizacije novina s mikrofilma.

Redovitim poslovima digitalizacije mikrofilmova izrađeno je 65 414 skenova, a poslovima digitalizacije izvornika, odnosno rukopisne ili tiskane građe, 47 792 skena, od kojih je dio preslika izrađen u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Obradeno je 123 624 digitalne datoteke, od kojih se dio obrađenih preslika odnosi i na projekte/programme kao što su: *Hrvatski prvotisci: popis i opis svih prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*, *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*, *Hrvatski iseljenički tisak (HIT)*, *Hrvatske gramatike...* i dr. Dodatno je u projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* obrađeno 17 529 skenova, a u procesu slanja digitalizirane građe u sustav za trajnu pohranu *e-Kultura* putem sustava za potporu tijeku digitalizacije Goobi pohranjene su 92 publikacije, od kojih je drugim formatom nadopunjeno 79 publikacija i uneseno 13 novih.

Za potrebe korisnika obrađeno je 176 zahtjeva koji se odnose na uslugu skeniranja izvornika ili mikrofilma. Izrađeno je 10 202 snimka za korisnike, 1789 digitalnih snimaka izvornika i 8413 digitalnih preslika s mikrofilma. Za korisnike je snimljeno i 14 CD/DVD-a te ispisano 1757 stranica (A4 format) papira. Osim za programe mikrofilmiranja i digitalizacije, snimalo se i za potrebe fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova te je snimljen 3901 snimak. Ta brojka uključuje i snimanje vodenih znakova, snimanja pod kosim svjetlom te snimanja UV i IR. Različita događanja (reportažna snimanja) u NSK zabilježena su na približno 2100 snimaka.

Ukupno je u snimanjima radi zaštite izrađeno 233 134 snimka. Ukupan konačan približan broj svih izrađenih preslika podrazumijeva izradbu preslika radi zaštite kao i sve ostale preslike izrađene u svim oblicima rada Procesa kao što su: snimanja radi zaštite, fotodokumentacije,

konzervatorsko-restauratorskih radova, snimanja prema korisničkim zahtjevima ili za potrebe djelatnika, događanja, monografije, izložbe, objave na stranicama NSK i dr. U svaku svrhu i prema potrebama svaki se snimak, sken ili datoteka još posebno obrađuje u odgovarajućem formatu.

Digitalizacija građe s izvornika smanjena je radi skeniranja većih skeniranih formata koji zahtijevaju više pripreme i manipulacije. Povećanje broja izrađenih preslika s mikrofilma može se umnogome pripisati radu na dodatnome skeneru s ograničenjima formata, dok povećanje broja snimaka na mikrofilmu proizlazi iz uhodane pripreme građe Zbirke odabira naslova periodike – postupci su kompenzirali i kvar jedne kamere. Smanjenje broja pregledanih stranica periodike može se povezati s dugotrajnim bolovanjem zaposlenika i kratkotrajnom zamjenom. Nastavlja se izostanak korisničkih zahtjeva za izradbom mikrofilma i relativno konstantan broj zahtjeva za skeniranjem s mikrofilma, a nastavljena je i češća uporaba pohranjenih datoteka i promjena u načinu isporuke preslika korisnicima prema elektroničkim oblicima isporuke. Do maloga smanjenja broja snimaka u fotodokumentaciji konzervatorsko-restauratorskih radova došlo je zbog povećanoga rada na lakše oštećenim jedinicama koje zahtijevaju manje snimaka, ali i zahtjevnijih načina snimanja – koso svjetlo, UV, IR i prosvjetljena podloga.

Znatan posao u suradnji na ostvarenju projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis svih prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama* odvijao se u vezi sa završenim dodatnim i korektivnim snimanjima, obradom i pohranom preslika.

Osim nabrojanih ključnih poslova, usporedno se odvija čitav niz poslova bez kojih nabrojani poslovi ne bi bili mogući, kao na primjer suradnja s drugim procesima i odjelima, čiji smo dio, te strojno i ručno ispisivanje, lijepljenje naljepnica, održavanje, servisi, nabava uređaja i potrošnoga materijala, radni dogovori, reorganizacije i prenamjene radnih prostora i uređaja.

3.6.3. Opremanje i uvez građe

Poslovni proces Opremanje i uvez građe obavlja ulogu zaštite novije i starije uvezane građe kao što su konzervacija-restauracija uveza, popravak uveza, uvez i rekonstrukcija te opremanje svih vrsta knjižnične građe. Uz poslove na preventivnoj i kurativnoj zaštiti knjižnične građe, djelatnici poslovnoga procesa redovito sudjeluju i u brojnim drugim aktivnostima povezanim s radom NSK kao što su grafička doradba tiskanih materijala za potrebe marketinških aktivnosti, izradba internih obavijesti, uvez poslovnih knjiga, izradba knjigoveških proizvoda (npr. fascikli), formatiranje materijala i sl. Proces obavlja sedmero djelatnika, a dvije su djelatnice na roditeljskome dopustu.

Tijekom 2023. godine djelatnici su sudjelovali u redovitim poslovima zaštite i opremanja građe NSK, ali i konzervatorsko-restauratorskim radovima na uvezu građe vanjskih imatelja. Djelatnici su tako izrađivali troškovnike i izvješća o obavljenim radovima u suradnji s djelatnicima poslovnoga procesa Konzervacija i restauracija. Za sve se radove na kulturnome dobru vodila pripadajuća dokumentacija i fotodokumentacija te su provedena istraživanja i preliminarne analize – snimanje i/ili identifikacija posebnih detalja, ispitivanje kiselosti podloge, identifikacija podrijetla kože i pergamene i sl.

U prethodnoj godini rad na uvezu knjižnične građe proveden je na 692 jedinice od 860 planiranih. Pad broja uvezanih jedinica od 19,5 posto moguće je pripisati dugotrajnomu

odsustvu trećine djelatnika poslovnoga procesa iz različitih razloga (rodiljski dopust, plaćeni dopust i bolovanje) te teškoćama u pronalasku stručne zamjene na tržištu rada.

Zaštitno je opremljeno 15 851 jedinica, što predstavlja pad od 11,9 posto u odnosu na prethodnu godinu. Pad se jednim dijelom može pripisati smanjenom potrebom zbirki građe za jednostavnijim zaštitnim opremanjem (košuljice i ovitci), odnosno povećanom potrebom za izradbom složenije zaštitne opreme (mape i kutije). Očekuje se da će se ovaj trend nastaviti i u 2024. godini. Zaštitno se opremanje izrađivalo i radi preventivne zaštite građe vanjskih imatelja.

Djelatnici su procesa u suradnji s djelatnicama Grafičke zbirke sudjelovali u postavljanju izložbe likovne monografije Milana Pelca pod nazivom *Crtež kao otkrivanje svijeta: radovi na papiru Dražena Trogrlića*.

Tablica 14. Podatci za Odjel Zaštita i pohrana.

Zaštita građe	Jedinica*	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Digitalizacija izvornika	Snimak	52 678	35 000	47 792	(– 9 %)
Digitalizacija mikrofilma	Snimak	43 452	45 000	65 414	(+ 51 %)
Mikrofilmiranje građe	Snimak	110 511	80 000	119 928	(+ 9 %)
Pregled novina i časopisa	Stranica	141 360	160 000	86 687	(– 39 %)
Fotodokumentacija konzervatorsko-restauratorskih radova	Snimak	4743	5000	3868	(– 18 %)
Snimanje prema korisničkim zahtjevima	Snimak	13 743	15 000	10 202	(– 25 %)
Konzerviranje i restauriranje građe	Broj jedinica/listova	745/26 236	550/26 000	677/28 050	(+ 7 %)
Opremanje zaštitnom ambalažom (ovitak, košuljica, mapa, kutija, paspartu i dr.)	Komada	21 597	18 000	15 851	(– 27 %)
Uvezivanje građe	Svezak	855	860	692	(– 19 %)

* U povezanosti s konzervacijom i restauracijom građe, naziv jedinica odnosi se na svu građu koju se zbog fizičkih obilježja ne može nazvati sveskom. Prije svega, misli se na većinu građe Grafičke zbirke i Zbirke zemljovida i atlasa kao što su: crteži, grafike, plakati, zemljopisne karte i planovi, a rjeđi su primjeri letci i prigodnice koji također često dolaze na jednome listu. Sva ostala građa smatra se sveskom ili svešćićem.

3.6.4. Pohrana knjižnične građe

U procesu Pohrana knjižnične građe obavljali su se poslovi rješavanja prispjelih zahtjeva za korištenje građom, rekatalogizaciju, reinventarizaciju i smještaj prinovljene građe na police (građa NSK i vanjskih imatelja). Na tim je poslovima zaposleno 16 djelatnika.

Tijekom 2023. godine signirano je i pohranjeno 22 259 svezaka nove građe – knjiga, časopisa, novina, elektroničke građe i hrvatskoga sitnog tiska. Osim nove građe, signirano je 226 svezaka građe koja je u fond vraćena nakon obavljenih konzervatorsko-restauratorskih radova. U fond Rektoratske zbirke doktorskih disertacija pohranjeno je 387 svezaka doktorskih disertacija.

Za potrebe popunjavanja fonda iz donacija za Odjel Nabava i izgradnja zbirke provjerene su 3163 signature u fondovima arhivskoga primjerka, dubleta i unikata.

U radu s korisnicima riješeno je 61 066 zahtjeva i dano je na korištenje 60 533 jedinice građe.

Za potrebe izložbi izdvojena je 121 jedinica građe. Ukupno je vraćeno, razduženo i uloženo na mjesto 62 609 jedinica građe. Provjeren je status vraćenih knjiga za 1317 svezaka.

Provedeno je usklađivanje te provjera evidencija zadužene i vraćene građe za 1259 jedinica građe koje su tražili korisnici.

Nastavljena je revizija knjižnične građe, odnosno pregledan je fond od signature 406.211 do 414.244, što ukupno iznosi 17 811 svezaka. Revizijom je od 2006. do 2023. godine pregledano 462 387 svezaka. U bazu revizije upisano je 12 316 svezaka. Obavljena je i djelomična revizija novinskoga fonda – 11 200 mapa.

Presloženo je 41 729 jedinica građe radi boljega iskorištavanja prostora, a očišćeno je 3900 jedinica građe.

Djelatnici procesa Pohrana knjižnične građe rade i reinventarizirane zapise o primjerku – 14 414 svezaka i nove zapise o posjedovanju – 14 177 svezaka, u što ulazi i izdvajanje i vraćanje na mjesto te građe. S obzirom na to da se prijepis podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK znatno povećao, edukaciju je prošlo još šestoro djelatnika kako bi se ostvarenje optimiziralo.

Početkom 2023. godine devetero djelatnika nazočilo je edukaciji izradbe bibliografskoga zapisa u sklopu projekta prepisivanja digitaliziranih listića te su do kraja 2023. izradili 5774 bibliografska zapisa.

U odnosu na prethodnu godinu došlo je do povećanja zahtjeva za korištenje građom, a malo je manji prirast nove građe.

3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

Odjel Korisničke službe obavlja knjižničnu djelatnost u obliku organizacije i pružanja javnosti informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga. U Odjelu je zaposleno 48 djelatnika te se obavljaju dva temeljna procesa: Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba) i Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije). U Odjelu se, izvan temeljnih procesa, odvija i proces licenciranja i osiguravanja pristupa e-izvorima te razvoja usluga otvorene znanosti. Dio usluga, poput izgradnje i upravljanja zbirkama, posudbe, edukacije i informacijsko-referalnih usluga, odvijaju se u više procesa, ali su namijenjene različitim korisničkim skupinama. Provedenom analizom poslovnih procesa, uvidjelo se da postoji potreba za reorganizacijom poslova u sklopu Odjela kako bi se pružila kvalitetnija usluga, kao na primjer za znanstvenu potporu.

Sve aktivnosti provedene su u skladu s Planom rada NSK za 2023. koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i njezinu *Akcijskom planu*.

Redoviti poslovi

U 2023. godini u Odjelu se, kao središnjemu mjestu upravljanja i potpore članovima i korisnicima, nastavilo s provedbom redovitih aktivnosti radi pružanja usluga sveukupnoj javnosti i osiguravanja potpore znanstveno-nastavnomu procesu te akademskoj i znanstvenoj zajednici u cjelini u obliku: (a) organizacije i provedbe jednostavnih i složenih informacijsko-referalnih i edukacijskih usluga te bibliometrijskih usluga; (b) izgradnje i upravljanja zbirkama u čitaonicama; (c) omogućivanja korištenja građom, posudbe knjiga i međuknjižnične posudbe, kao i osiguravanja pristupa visokovrijednim elektroničkim izvorima u Knjižnici i na daljinu.

Radi unaprjeđenja korisničkoga iskustva u suradnji s drugim odjelima implementiran je sustav POS za naplatu usluga te samostalno skeniranje, fotokopiranje i ispis. Proširena je i dostupnost garderobnih ormarića za posjetitelje NSK. Osim toga, djelatnici Odjela sudjelovali su u izradbi promidžbenih tekstova i organiziranju tematskih izložbi.

Tijekom 2023. godine djelatnici Odjela Korisničke službe stručno su se usavršavali – nazočili su uživo i na daljinu na 17 stručnih i znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu, sudjelovali na 67 raznovrsnih edukacija (mrežno i uživo), održali 39 izlaganja, izložili devet postera i objavili sedam radova, a četiri djelatnice Odjela pohađaju poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U Odjelu se provodi mentorstvo novih djelatnika radi njihova uspješnijeg educiranja i nadzora tijekom početnoga vremena rada na poslovima Odjela. Pri tome se cijeni i podupire angažiranost, inovativnost i kreativnost djelatnika na rješavanju zadataka iz djelokruga njihova rada.

Prethodnu su godinu obilježile i raznolike suradnje s domaćim i međunarodnim ustanovama i organizacijama, i to sedam inozemnih ustanova iz Danske, Nizozemske, Italije, Bugarske, Cipra, Grčke i Srbije, knjižnice (Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac i Gradska knjižnica i čitaonica Pula), strukovna udruženja (IFLA ENSULIB, ZKD i HKD), škole (Gimnazija Tituša Brezovačkoga, XII. Gimnazija i Gimnazija Karlovac) i fakulteti (Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Kineziološki fakultet u Zagrebu i Filozofski fakultet u Zagrebu), Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj i Europe Direct Karlovac.

Odjel je surađivao s ostalim odjelima i procesima u sljedećim internim projektima – izradbi novoga portala NSK i prijepisu podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK – djelatnici Odjela unijeli su 9146 listića. Odjel je u 2023. godini sudjelovao na edukaciji djelatnika za uporabu novoga sustava kvartalnoga izvješćivanja djelatnika NSK koji je u primjeni od 1. siječnja 2023. godine. U suradnji s Grafičkom zbirkom NSK, Fakultetom šumarstva i drvne tehnologije u Zagrebu, Gimnazijom Tituša Brezovačkoga i XII. Gimnazijom te u sklopu Festivala znanosti 2023. osmišljena je i provedena aktivnost građanske znanosti Dendroteka. Kao krajnji rezultat aktivnosti izrađen je portal Dendroteka na e-adresi <http://virtualna.nsk.hr/dendroteka>.

Odjel je aktivno sudjelovao u organizaciji *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* koja je održana u prostoru NSK 9. i 10. studenoga 2023. godine u partnerstvu s Radnom skupinom za okoliš, održivost i knjižnice Međunarodnoga saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA ENSULIB), Komisijom za zelene knjižnice HKD-a i ZKD-om (<https://letsogogreen.nsk.hr>).

Članstvo i korisnici

Članovi su NSK osobe koje su uplatom članarine stekle pravo na korištenje građom i uslugama Knjižnice. Korisnici su osobe koje dostupne usluge NSK koriste bez ostvarivanja prava članstva – posjetitelji, knjižničari, nakladnici i korisnici usluga na daljinu.

U NSK je 2023. godine upisano 5784 novih članova, a članstvo je obnovio 5871 član, što čini sveukupan broj od 11 655 članova. To je povećanje za gotovo trećinu (otprilike 2800 članova) u odnosu na 2022. godinu (8795 članova – 4077 novoupisanih, 4718 s obnovljenim članstvom).

Razlozi povećanja broja članova mogu se tumačiti potpunim ukidanjem svih protuepidemijskim mjera i time što su knjižnice u bliskome okružju u obnovi zbog potresa.

Radno vrijeme

Tijekom 2023. godine redovito radno vrijeme bilo je raspoređeno od ponedjeljka do petka od 8 do 24 sata, a subotom od 9 do 14 sati. NSK je bila otvorena 290 dana. Od 17. srpnja do 19. kolovoza 2023. godine NSK bila je otvorena ponedjeljkom, utorkom, četvrtkom i petkom od 8 do 15 sati, a srijedom od 12 do 19 sati. Subotom je u tome razdoblju bila zatvorena.

Zabilježeno je 167 514 ulazaka članova, što je 35 110 ulazaka (26 posto) više nego prethodne godine (132 404). Prosječan je broj dnevnih ulazaka u NSK bio 578 (2022. – 458). Mjesečni prosjek ulazaka bio je 13 960, što je više nego u prethodnoj godini (11 033), a najveća posjećenost zabilježena je ponovno u lipnju, i to 21 288, što je približno 2800 više nego u lipnju 2022. godine (18 451).

Većernji rad

Omogućena je usluga Većernji rad u punome kapacitetu – članovima je na raspolaganju, uz prethodnu rezervaciju (uživo, telefonom, elektroničkom poštom i putem aplikacije), 150 mjesta na ulaznoj razini. Usluga je dostupna od ponedjeljka do petka od 21 do 24 sata. U 2023. godini, 23 974 člana iskoristila su ovu uslugu, što je povećanje od 19 posto u odnosu na prethodnu godinu (20 005).

Usluga samostalnoga fotokopiranja, ispisa i skeniranja

Na trima lokacijama u prostoru Knjižnice (ulazna razina, prvi i treći kat) postavljeni su uređaji za samostalno fotokopiranje, ispis i skeniranje, čime je korisnicima omogućena nova usluga. Provedena je edukacija djelatnika te su sastavljene upute i drugi informativni materijali za članove – plakat, upute i pravila o uporabi uređaja.

Razvojni projekti

Smart Library – od 2022. godine Odjel sudjeluje u provedbi projekta *Knjižnica kao e-servis građana – personalizacija mobilne aplikacije Smart Library NSK*. Nadalje, u 2023. godini proveden je i razvojni projekt *Zeleno je pametno – Smart Library NSK okreće na Zeleno*.

Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja – tijekom 2023. godine završeno je interno testiranje funkcionalnosti Sustava.

SciLab – u sklopu projektnih aktivnosti NSK u reformskome projektu *e-Sveučilišta* nastavljene su pripreme na planiranju ulaganja u nabavu opreme za razvoj digitalno zrele okoline za učenje i uspostavu inovativnih oblika digitalnoga učenja i poučavanja.

Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE) – projekt na e-adresi <https://ceosse-project.eu> bavi se popularizacijom znanosti u kontekstu otvorene znanosti. U 2023. NSK je, kao jedna od osam međunarodnih partnera, sudjelovala u trima projektnim paketima.

Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta – program je bio namijenjen educiranju i osnaživanju djelatnika NSK i voditelja matičnih službi, ali i svim ostalim zainteresiranim djelatnicima knjižnica na održivosti knjižnica.

3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba)

U procesu se obavljaju poslovi upisa i kontrole članstva, pružanja općih informacijsko-referalnih usluga (odgovaranje na upite, vodstva, suradnja na pripremi građe za izložbe i bibliografska pretraživanja), poslovi posudbe građe, uključujući i međuknjižničnu posudbu, provođenje usluge servisa RapidILL, izgradnja i upravljanje Referentnom zbirkom te se pružaju bibliometrijske usluge. Poslove obavlja 15 djelatnika.

Informacijsko-referalne usluge

Tijekom 2023. godine odgovoreno je na 214 upita korisnika u sklopu usluge Pitajte knjižničara. Informacijskomu centru upućeno je elektroničkom poštom 1149 upita i zahtjeva – 511 upita i zahtjeva korisnika, a ostatak se odnosi na komunikaciju u sklopu NSK radi rješavanja korisničkih upita. Uz pisanu komunikaciju, knjižničari su odgovorili na brojne telefonske upite i zahtjeve. U usporedbi s 2022. godinom, povećan je broj upita, što se podudara s povećanjem broja članova.

Djelatnici Informacijskoga centra izradili su i opsežne tematske bibliografske analize za pripremu izložbi, kataloga i knjiga kao i na zahtjev korisnika poput *Židovski tisak u fondu NSK* (suradnja s Nacionalnom knjižnicom Izraela) ili *Vatrogastvo u Hrvatskoj* te su istraživali arhive NSK i ostavštine, kao na primjer za biografske podatke o Jelki Mišić za Hrvatski biografski leksikon (suradnja s Hrvatskim leksikografskim zavodom) i sl. Tijekom 2023. godine završen

je projekt *Ilirci* na kojem su djelatnice Informacijskoga centra surađivale s Odsjekom za kroatistiku FFZG-a.

Također, djelatnici Informacijskoga centra istraživali su građu i pisali tekstove za više izložbi za javnost koje su organizirane u NSK, a od kojih je najznačajnija izložba *Velikanke – znane i neznane* posvećena veličanju života i djela osam književnica, likovnih i glazbenih umjetnica koje su kao znamenite žene zadužile hrvatsku kulturu (Marija Jurić Zagorka, Ivana Brlić-Mažuranić, Vesna Parun, Vjera Bojničić, Anka Krizmanić, Fani Daubachy Brlić, Ivana Lang i Blanka Chudoba), a čiju ostavštinu NSK čuva u fondu. Od ostalih izložbi treba istaknuti i suradnju s Institutom za turizam, uz čiju se izložbu *Žene u promociji turizma Hrvatske* odabrala i izložila i relevantna građa iz fonda NSK.

Edukativna uloga Informacijskoga centra ogleda se i u stručnome vodstvu skupina posjetitelja. Tijekom 2023. godine stručno vodstvo po NSK organizirano je za 137 skupina s ukupno 2507 posjetitelja, što je više skupina nego 2022., kada je provedeno 112 skupina, ali koje su imale više posjetitelja, ukupno 2847 posjetitelja. Razlog je tomu vjerojatno u nekim izložbama namijenjenima školskoj javnosti koje su bile održane 2022. godine i privukle su veći broj škola koje su, uz obilazak Knjižnice, posjećivale i izložbe. Tako su pojedinačne skupine imale veći broj posjetitelja nego u 2023. godini.

Bibliometrijske usluge

Za svoje članove te ostale članove hrvatske znanstvene i akademske zajednice NSK izdaje potvrde o zastupljenosti i citiranosti radova znanstvenika te potvrde o statusu časopisa indeksiranih radova u relevantnim bazama kao i potvrde o zastupljenosti i statusu časopisa u bazama za potrebe uredništava i izdavača hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa.

U 2023. godini riješena su 444 individualna zahtjeva znanstvenika i 11 zahtjeva uredništava časopisa. Izrađena je petogodišnja analiza znanstvene produkcije NSK, petogodišnja i jednogodišnja analiza znanstvene produkcije NSK za potrebe izradbe Strateškoga programa znanstvenih istraživanja NSK i četiri složenije analize, od kojih tri za potrebe visokoškolskih ustanova u Republici Hrvatskoj i jedna na zahtjev Ministarstva znanosti i obrazovanja za potrebe pristupanja Hrvatske OECD-u.

U sklopu daljnjega razvoja Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja i pripadajućega portala prema zahtjevu Nacionalnoga vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, održano je više edukacija korisnika, znanstvenika i knjižničara te je nastavljena praksa usmjeravanja pojedinih zahtjeva na matične sveučilišne knjižnice.

U usporedbi s 2022. godinom (511), odgovoreno je na manje pojedinačnih upita, što je omogućilo kvalitetniji rad na razvoju Sustava.

Referentna zbirka

U Informacijskome centru nalazi se bogata Referentna zbirka kao dio Sveučilišne zbirke koju čine enciklopedije, leksikoni, rječnici, bibliografije, priručnici, biografije i drugo na hrvatskom i stranim jezicima. Zbirka broji više od 8000 svezaka. Navedena građa koristi se u čitaonici u Informacijskome centru i dostupna je korisnicima u radnome vremenu od 8 do 24 sata. Tijekom 2023. godine završena je revizija i reinventarizacija Referentne zbirke na ulaznoj razini. Obrađen je 4901 primjerak građe, a fond Zbirke uvećan je za 36 jedinica građe.

Započet je proces skeniranja listića kataloga periodike. Nakon završetka skeniranja i računalne obrade omogućit će se jednostavno pretraživanje navedena kataloga.

Međuknjižnična posudba

Tijekom 2023. godine primljeno je 2817 zahtjeva za posudbu knjiga i izradbu preslika iz fonda NSK. Posuđeno je 205 knjiga i izrađene su 2073 preslike članaka. Godine 2023. predano je 2256 zahtjeva za posudbu građe i izradbu preslika iz fonda NSK. Dio zahtjeva nije riješen zbog ograničavanja posudbe Pravilnikom i trajnoga ili trenutačnoga nepostojanja tražene građe u fondu.

Tijekom 2023. godine primljeno je 3111 zahtjeva za nabavu građe iz drugih knjižnica. Uspješno su nabavljene 322 knjige i 2761 članak.

Ukupan broj zahtjeva veći je u odnosu na ono što je planirano te je u odnosu na prethodnu godinu vidljiv porast broja zahtjeva za preslikama iz fonda NSK – 2489 zahtjeva za izradbu preslika u 2023. (1992 zahtjeva u 2022.) i iz inozemstva – 2785 zahtjeva za člancima iz inozemstva (600 zahtjeva u 2022. godini). Povećan broj zahtjeva za člancima iz drugih knjižnica i njihova visoka dostupnost rezultat je punoga pristupa globalnomu servisu za dostavu članaka RapidILL. Korištenje uslugama toga servisa za korisnike NSK besplatno je do kraja 2025. godine pa je iz toga izvora nabavljeno 87 posto svih naručenih članaka.

Tablica 15. Međuknjižnična posudba i dostava dokumenata – ukupan broj riješenih zahtjeva.

Međuknjižnična posudba	Broj zahtjeva		Usporedba 2022./2023.
	2022.	2023.	
Ukupno primljenih zahtjeva	3403	5928	(+ 74 %)
Ukupno riješenih zahtjeva	3193	5298	(+ 66 %)

3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)

U procesu se pružaju informacijsko-referalne usluge složenije razine (tematska pretraživanja i edukacija korisnika), odvijaju se poslovi izgradnje i upravljanja zbirkama u otvorenome pristupu te se odvija posudba i davanje na korištenje građom na šest informacijskih pultova. Poslove obavlja 30 djelatnika.

Informacijsko-referalne usluge

Putem obrasca Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje predmetni stručnjaci odgovaraju na upite za pretraživanje literature prema određenoj temi za potrebe pisanja svih vrsta ocjenskih radova, seminarskih i maturalnih radova, projekata, istraživanja i dr. Tijekom 2023. godine pristiglo je 1755 jednostavnih i složenih tematskih zahtjeva. Nakon više godina uzastopna smanjivanja broja postavljenih upita u 2023. godini došlo je do zaustavljanja toga trenda.

Izgradnja i upravljanje zbirkama

Odjel Korisničke službe zadužen je za zbirke i čitaonice na ulaznoj razini na prvome, trećem i četvrtome katu. U prizemlju se nalazi Referentna zbirka. U prostoru čitaonica na prvome,

trećem i četvrtome katu nalaze se zbirke građe u otvorenome pristupu: općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke, Zbirka disertacija i magistarskih radova, Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu, Zbirka službenih publikacija, Europski dokumentacijski centar NSK te hrvatski i inozemni časopisi u otvorenome pristupu. Radi bolje iskoristivosti prostora na policama na prvome katu započeto je razmještanje građe – Zbirka disertacija i magistarskih radova, Stalna izložba stranih donacija i ISIP.

Obavijesti o novoj građi dostupne su korisnicima u *e-Biltenu prinova* na e-adresi http://iks.nsk.hr/bilten_prinova.

Općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke

Općeznanstveni fond sastoji se od stručno-znanstvene literature u slobodnome pristupu s 81 779 jedinica raspoređenih prema znanstvenim područjima. Na trećem katu smještena je građa iz područja društvenih znanosti, osim ekonomije i menadžmenta, humanističkih znanosti i umjetnosti, a na četvrtome katu građa iz područja prirodnih, tehničkih i biotehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva te dijela društvenih znanosti – ekonomije i menadžmenta. Izgradnju i organizaciju zbirke obavljaju predmetni stručnjaci koji na temelju praćenja objavljenih znanstvenih i stručnih publikacija te potreba korisnika i akademske zajednice daju prijedlog naslova za kupnju (deziderata) i odabiru građu ponuđenu u zamjenu ili dar. Predmetni stručnjaci uključeni su u Model usklađene nabave za izgradnju knjižničnih zbirki knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišne zbirke NSK.

U 2023. godini broj građe općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke u slobodnome pristupu uvećan je za 1836 knjiga, što je malo manje u odnosu na prethodnu godinu – 1890. Smanjenje broja knjiga očekivano je s obzirom na to da je 2022. godine u fond uvršten veći broj knjiga iz ISIP-a.

Radi boljšega snalaženja u čitaonicama sa slobodnim pristupom građi na trećem i četvrtome katu, odnosno lakšega pregledavanja i samostalnoga pronalaženja knjiga na policama, izrađene su oznake za police. Natpisi sadrže znanstveno ili stručno područje i UDK oznake signatura te usmjeravaju članove na to koja se građa može pronaći na kojoj polici. Za potpuno označavanje građe općeznanstvenoga fonda otisnulo se i postavilo 230 naljepnica s 1028 oznaka signatura za 54 stručna i znanstvena područja.

Zbirka disertacija i magistarskih radova

Zbirka sadrži tiskane znanstvene magistarske radove i doktorske disertacije autora sa svih hrvatskih sveučilišta kao i radove hrvatskih autora obranjene na inozemnim sveučilištima. Obvezu dostave tiskane inačice disertacija ukida Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti iz listopada 2022. godine koji propisuje objavu digitalnih inačica u repozitorije, stoga se Zbirka nastavlja izgrađivati darom pojedinaca i ustanova. Digitalne inačice radova dostupne su u Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova na e-adresi <https://dr.nsk.hr>.

U Zbirci se nalaze 41 593 tiskana rada, a tijekom 2023. godine fond je uvećan za 711 jedinica – 706 disertacija i pet magistarskih radova. Zbog popunjenosti trenutačnih prostornih kapaciteta u tijeku je reorganizacija smještaja građe, odnosno proširivanje fonda Zbirke u prostoru čitaonice. Preseljenjem dijela tiskane građe osigurat će se prostor za pohranu novih primjeraka.

Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu

Zbirka prikuplja građu o Domovinskom ratu objavljenu u Hrvatskoj ili izvan nje, a sadrži 3842 jedinice građe. U prostoru Zbirke dostupno je računalo na kojem je omogućen pristup i pregledavanje digitaliziranih članaka iz prvoga sveska bibliografije *Rat u Hrvatskoj* koja okuplja članke o Domovinskome ratu iz dnevnoga i tjednoga hrvatskog i inozemnoga tiska. Fond je Zbirke kupnjom, darom i zamjenom u 2023. godini uvećan za deset novih jedinica građe.

Zbirka službenih publikacija i Europski dokumentacijski centar NSK

Zbirka službenih publikacija obrađuje, pohranjuje i osigurava dostupnost službenih publikacija i informacijskih izvora Republike Hrvatske, Europske unije, stranih država i međunarodnih organizacija. Zbirka, uključujući i Europski dokumentacijski centar NSK (EDC NSK) koji djeluje u prostoru Zbirke, predstavlja potporu sveučilišnoj zajednici u nastavno-istraživačkome radu kao i vrijedan izvor informacija široj korisničkoj populaciji.

U 2023. godini fond Zbirke uvećan je za 293 sveska monografija, 1253 sveščića serijskih publikacija i 55 sveščića sitnoga tiska.

Tijekom 2023. godine na mrežnoj stranici EDC NSK objavljen je mrežni izbor službenih publikacija *Europski dan prava pacijenata*. U povodu 110. obljetnice rođenja Ivana Gorana Kovačića i proslave Europske godine vještina, NSK i Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac organizirale su *HAWaton* – natjecanje srednjoškolaca u prikupljanju mrežnoga sadržaja. U povodu Dana Europe održana je akcija *Dodaj svoj list na stablo i reci što činiš da tvoj grad postane klimatski neutralan!*. Za potrebe projekta *Knjižnice i održivi razvoj*, u organizaciji EDC NSK održano je predavanje o zelenoj tranziciji. Desetogodišnjica članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji obilježena je edukativnim člankom *10 činjenica o EU u povodu 10 godina članstva Hrvatske* na mrežnoj stranici EDC NSK. Europski tjedan sporta obilježen je predavanjem *Samoobrana za žene*, koje je organizirano u suradnji s Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, uz potporu Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj i Ministarstva turizma i sporta.

Djelatnici EDC NSK sudjelovali su i na godišnjem sastanku mreže Europe Direct u Šibeniku i dostupnim mrežnim seminarima.

Korištenje i posudba građe

Posudba tiskane građe i njezino davanje na korištenje u čitaonicama obavlja se na svim razinama za koje je zadužen Odjel Korisničke službe – ulazna razina, prvi, treći i četvrti kat. Ovdje su prikazani objedinjeni podatci svih razina.

Broj primjeraka građe posuđenih izvan NSK i onih koji su bili korišteni u prostorima NSK u 2023. godini iznosi 96 587 primjeraka građe, što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu – 101 976. Nastavlja se trend da se manje građe posuđuje, a više se koristi u prostorima NSK, što je očekivano jer NSK nije primarno posudbena knjižnica te je većina građe dostupna samo za korištenje u čitaonicama. Također, od početka 2023. godine ponovno je uvedena usluga dostave članaka RapidILL, što pridonosi smanjenju broja posudaba.

Posudba

Tijekom 2023. godine izvan NSK posuđeno je 7679 knjiga, obnovljen je rok posudbe za 1650 knjiga, a razdužene su 7493 knjige. Samostalnu *online* obnovu roka posudbe koristilo je 18 članova, što je manje u odnosu na prethodnu godinu – 38. Vidljivo je da je broj posudaba bio malo veći nego prethodne godine, a broj obnova i povrata nezamjetno manji, što se može tumačiti da su 2023. godine korisnici više dolazili u NSK i više posuđivali građu nego prethodnih godina.

Tablica 16. Posudba knjiga, obnova roka posudbe i povrat knjiga.

	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Posudba	7432	7679	(+ 3 %) ↗
Obnova	1690	1650	(– 2,5 %) ↘
Povrat	7550	7493	↔

Korištenje građom u čitaonicama

U čitaonicama je korišteno 24 707 knjiga iz slobodnoga pristupa, i to općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke na trećem katu 13 516 knjiga, općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke na četvrtome katu 8066 knjiga, Zbirka disertacija i magistarskih radova 1444 radova, Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu 204 knjiga, Zbirka službenih publikacija 1759 knjiga i 18 knjiga iz Profesorske čitaonice. U istome je razdoblju korišteno 1138 sveščića serijskih publikacija – 956 sveščića hrvatskih i inozemnih časopisa te 182 sveščića serijskih publikacija iz Zbirke službenih publikacija.

Tablica 17. Korištenje građe iz čitaonica i posebnih zbirki.

Knjige	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	17 747	13 516	(– 24 %) ↘
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	6999	8066	(+ 15 %) ↗
Zbirka disertacija i magistarskih radova	1630	1144	(– 30 %) ↘
Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu	1299	204	(– 85 %) ↘
Zbirka službenih publikacija	1180	1759	(+ 49 %) ↗

Serijske publikacije	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Zbirka službenih publikacija	225	182	(– 20 %)

Vidljiv je pad broja korištenih knjiga iz općeznanstvenoga fonda na trećem katu, a povećanje korištenja knjigama na četvrtome katu. Smatra se da je djelomično razlog tomu što je krajem 2022. godine zbog racionalizacije prostornih kapaciteta cjelokupni fond knjiga iz područja ekonomije i menadžmenta preseljen u čitaonicu na četvrtome katu, a djelomično i zbog većega broja prirasta članova iz područja tehničkih znanosti koji trenutačno ne mogu koristiti prostore svojih knjižnica koje su u obnovi nakon oštećenja od potresa.

Do znatnoga smanjenja broja korištene građe u Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu (204 knjige u 2023. i 1299 knjiga u 2022.) došlo je djelomično zbog završetka istraživačkoga projekta za čije se potrebe učestalo koristio fond Zbirke u 2022. godini.

Došlo je do porasta korištenja knjigama, a smanjenja korištenja serijskim publikacijama iz fonda Zbirke službenih publikacija.

Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama

Za potrebe članova koji se koriste građom iz područja društvenih i humanističkih znanosti i umjetničkoga područja za rad u čitaonicama naručeno je 12 440 knjiga sa Zatvorenoga spremišta, a iz područja prirodnih, (bio)tehničkih znanosti te biomedicine i zdravstva 783 knjige, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu.

Ovi podaci govore u prilog tomu da je općeznanstveni fond iz područja društvenih i humanističkih znanosti i umjetničkoga područja aktualan te da članovi – znanstvenici i studenti tih područja koriste i stariju građu te građu Zbirke *Croatica* koja se nalazi u Zatvorenome spremištu.

Tablica 18. Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama.

Knjige	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	11 903	12 440	(+ 5 %)
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	716	783	(+ 9 %)
Serijske publikacije	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	58	52	(– 10 %)

Čitaonica periodike

U Čitaonici periodike mogu se koristiti hrvatske i inozemne serijske publikacije te knjige sa Zatvorenoga spremišta objavljene do 1900. godine kao i mikrofilmirana građa koja je smještena u Čitaonici – 3750 koluta mikrofilмова, od kojih je 85 pristiglo u 2023. godini.

Tijekom 2023. godine korišteno je 21 080 sveščića novina, 19 579 sveščića časopisa, 3232 knjige i 5897 mikrofilмова. Osim novina, korištenje je ostalim vrstama građe u porastu.

Za potrebe članova izrađeno je 47 517 preslika serijskih publikacija (prethodne godine 82 218) i 25 411 pojedinačnih preslika s mikrofilмова, što je znatan pad. Smanjenje broja izrađenih preslika serijskih publikacija rezultat je postavljanja dodatnoga uređaja za samostalno fotokopiranje, ispis i skeniranje na koji su članovi usmjereni pri skeniranju časopisa.

Tablica 19. Korištenje građom u Čitaonici periodike.

		2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Iz čitaonice	Mikrofilm	5079	5897	(+ 16 %) ↗
Sa Zatvorenoga spremišta	Knjige	2943	3232	(+ 10 %) ↗
	Novine	25 280	21 080	(– 17 %) ↘
	Časopisi	18 871	19 579	(+ 4 %) ↗

Tekući hrvatski i inozemni časopisi u otvorenome pristupu

U čitaonici časopisa na četvrtome katu smješteno je pet zadnjih godišta tiskanih hrvatskih i inozemnih časopisa u slobodnome pristupu, ukupno 670 naslova, od kojih 427 hrvatskih i 243 inozemna časopisa. Svi se naslovi nalaze i u Zatvorenome spremištu i dostupni su za korištenje i u Čitaonici periodike. Veći je dio hrvatskih naslova slobodno dostupan putem Portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa Hrčak, a inozemni se naslovi također mogu naći na internetu, i to slobodno dostupni ili putem pretplate. Tijekom 2023. godine pristigao je 941 sveščić (prethodne godine 786), od kojih 371 sveščić hrvatskih i 570 sveščića inozemnih časopisa.

3.7.3. Nabava e-izvora i potpora znanosti

U sklopu Odjela osigurava se redovita pretplata te osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice. Poslovi obuhvaćaju cijeli raspon poslova, od izgradnje i upravljanje e-izvorima, pružanja informacijsko-referalnih usluga do osiguravanja pristupa licenciranoj elektroničkoj građi. Proces obavlja dvoje djelatnika.

Svojevrsno, to uključuje sljedeće poslove: utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, statistike korištenja, edukacije, pružanje usluge *help desk* korisnicima za osiguravanje pristupa sadržajima i održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu

zajednicu na e-adresi <http://baze.nsk.hr>. U suradnji s drugim odjelima odvijaju se i poslovi osiguravanja nesmetana pristupa licenciranim e-izvorima.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice osigurana su u Državnome proračunu Republike Hrvatske.

U 2023. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), sedam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, pet zbirki e-časopisa i platforma za internetski prijenos videosadržaja. Tijekom 2023. godine otvoreno je osam probnih pristupa na različite e-izvore u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe te je praćena statistika korištenja.

S izdavačem Royal Society of Chemistry (RSC) potpisan je transformativni ugovor s neograničenim brojem *Article Processing Charges (APC)* vaučera za objavu u otvorenome pristupu, a u 2023. godini iskorišteno ih je 32. S izdavačem Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI) potpisan je ugovor koji je uključivao 30 *Article Processing Charges (APC)* vaučera i svi su vaučeri iskorišteni.

Za objedinjeno pretraživanje baza podataka dostupna je platforma objedinjenoga pretraživanja svih elektroničkih izvora – *discovery service* kojom se pretražuju sve pretplaćene baze podataka u nacionalnoj i sveučilišnoj licenci i baze podataka u otvorenome pristupu.

I u 2023. godini poslovi nabave e-izvora obavljani su izvan procesa te se zbog optimizacije poslovanja predlaže utemeljivanje novoga procesa u sklopu kojega bi se objedinili srodni i slični poslovi u sklopu Odjela – nabava e-izvora, potpora znanstvenoj infrastrukturi i bibliometrijske usluge.

3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI

Odjel Zajednički poslovi u svojem radu tijekom 2023. godine obavljao je redovite i izvanredne zadaće na pet stručnih područja koja se svrstavaju u njegov djelokrug rada. U Odjelu je zaposleno 65 djelatnika, a ostatak potreba opskrbljuje se angažmanom vanjskih proveditelja usluga.

3.8.1. Odsjek Tajništvo

Tijekom 2023. godine Odsjek je obavljao redovite opće, pravne, kadrovske poslove, poslove javne nabave, poslove ekonomata, poslove pisarnice i pismohrane te davao stručnu potporu Upravnomu i Stručnomu vijeću na čijim su se sjednicama donosile odluke povezane s poslovanjem NSK. U Odsjeku je zaposleno na predviđenih 12 radnih mjesta osmero djelatnika, od kojih četvero djelatnika rade na nepuno radno vrijeme od četiri sata dnevno.

U izvještajnome razdoblju održano je 15 sjednica Upravnoga vijeća NSK i 18 sjednica Stručnoga vijeća NSK. Odsjek administrativno sudjeluje u svim projektima i programima NSK, a između ostalih u 2023. godini vrijedno je istaknuti međuodjelne aktivnosti na nabavi i

osiguranju pristupa e-izvorima kao i sudjelovanje u novome projektu *e-Sveučilišta* financiranome iz Nacionalnoga programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Tijekom godine objavljeno je sedam natječaja za popunjavanje 84 radnih mjesta, oslobođenih uglavnom odlascima u mirovinu i otkazima koje su dali djelatnici. Odsjek administrativno podupire i provođenje stručnih ispita za stjecanje stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

U Odsjeku su obavljani poslovi pravne potpore u vezi sa zahtjevima i potrebama ustrojbenih jedinica u sklopu NSK, zbog čega su izrađivane odluke, dopisi i ugovori, održavani sastanci i vođeni pregovori. Prema potrebi izrađivani su novi, odnosno revidirani postojeći interni akti NSK.

U suradnji s odvjetničkim uredom koji zastupa NSK, pripremana je i zaprimana dokumentacija u vezi sa sudskim postupcima, pri čemu je poseban naglasak bio na postupcima radi isplate razlike plaće na temelju odredbe čl. III. Izmjena i dopuna Dodatka Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama sklopljena 26. listopada 2011. između Vlade Republike Hrvatske i sindikata javnih službi te arbitražne odluke od 7. prosinca 2011. kojima je ugovoreno povećanje osnovice za izračun plaća u javnim službama za šest posto u 2007., 2008. i 2009. godini. Tijekom godine većina je prethodno navedenih postupaka pravomoćno završena te je obavljena isplata dosuđenih iznosa. Tijekom godine aktivno je 16 postupaka u radnim i prekršajnim predmetima koji se vode pred općinskim, upravnim i prekršajnim sudovima. Provođeno je i samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima.

U Odsjeku se provodilo planiranje i obavljanje javne nabave za proračunsku 2023. te je napravljeno sedam izmjena i dopuna Plana nabave tijekom 2023. godine. Tijekom godine provedeno je deset postupaka javne nabave i 885 postupka jednostavne nabave. U skladu s valjanim Planom nabave i Financijskim planom, tijekom godine pribavljana je roba te se naručivalo izvođenje radova i usluga za potrebe NSK.

Tijekom 2023. godine provedeno je djelomično preseljenje građe iz Pismohrane NSK u dodatni prostor koji se nalazi na razini –2. Preuzeta je i arhivska građa iz velikoga spremišta građe (NS), a to je službena dokumentacija, koja je potom pohranjena u Pismohrani NSK. Građa je pregledana i razvrstana prema područjima i razdobljima, tehnički je opremljena i primjereno pohranjena – građa do 1959. u trezor Zbirke rukopisa i starih knjiga, a od 1960. godine u službenu Pismohranu NSK. Time je u 2023. godini u potpunosti objedinjena i pohranjena sva arhivska građa koja je nastala u službenome radu NSK.

U Odsjeku se pratila i primjena pravila fiskalne odgovornosti, zaštite dostojanstva djelatnika i sprječavanja diskriminacije, zaštite osobnih podataka i korištenja osobnim podacima djelatnika NSK, zaštita autorskoga prava i srodnih prava kao i briga o pravodobnome pristupu informacijama na temelju prava na pristup informacijama.

3.8.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi

Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi tijekom 2023. godine obavljao je sve poslovne aktivnosti u sklopu svoje nadležnosti. Obavljeni su redoviti poslovi u skladu s proračunskim računovodstvom koji su osigurali podloge za zakonima propisane obračune kao i za planiranje, praćenje i analiziranje financijskih pokazatelja poslovanja, prikupljanje, pripremu i osiguravanje informacija ekonomskoga sadržaja koje su namijenjene Upravi NSK u svim fazama poslovnih aktivnosti. U Odsjeku je zaposleno četvero djelatnika od predviđenih osam.

Slijedom obveze proračunskoga planiranja obavljene su pripreme i izrađen je Financijski plan NSK s projekcijama za sljedeće dvije godine. Tijekom godine, a u skladu s izmjenama državnoga proračuna za tekuću godinu, izrađene su Izmjene i dopune Financijskoga plana NSK. U suradnji s drugim odsjecima, Odsjek je sudjelovao u pripremi Plana potreba i odobravanju financijskoga dijela Plana nabave NSK i njegovim izmjenama.

Odsjek je zadužen za praćenje provedbe Financijskoga plana NSK te je izradio sva zakonska izvješća provedbe za kvartale, polugodište i godinu u roku.

Uza suradnju odgovornih odjela ili odsjeka, Odsjek je izradio i predao izvješća o fiskalnoj odgovornosti čelnika ustanove za proračunsku godinu.

U skladu s obvezama o provedbi državnoga proračuna i zahtjeva nadležnoga ministarstva, Odsjek je izrađivao mjesečna, kvartalna i polugodišnja izvješća u pisanome obliku i aplikacijama koje su u nadležnosti državne riznice.

U odgovornosti Odsjeka obavljani su i poslovi upravljanja novčanim sredstvima, poslovi povezani s naplatom potraživanja, nadzorom troškova poslovanja, obavljanjem platnoga prometa, pregledom dugotrajne imovine, obračunom plaća i blagajničkim poslovanjem.

Odsjek je zadužen za financijsko praćenje svih projektnih aktivnosti u NSK te je u skladu s time surađivao i izrađivao troškovnike projekata i sudjelovao u pripremi podloga za izmjene projektnih planova nabave. Tijekom godine Odsjek je sudjelovao u financijskome praćenju i provedbi aktivnosti projekata *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* i *e-Sveučilišta* koji su financirani iz EU fondova te projektu u kojem NSK sudjeluje u sklopu Erasmus+ projekta *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE)*.

Prema potrebi drugih odsjeka, Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi pružao je pomoć u pripremi i izradbi dokumentacija koje su bile od značajnoga interesa za poslovanje NSK.

3.8.3. Odsjek Marketing i komunikacije

Odsjek Marketing i komunikacije u 2023. godini obavljao je poslove promidžbe NSK, njezine građe, usluga i proizvoda neprekidnom komunikacijom s javnostima, organizacijom skupova, izložbi i raznovrsnih događanja koja su povezana s radom NSK kao i s knjižničarstvom, obrazovanjem, kulturom i znanosti. U Odsjeku je zaposleno 13 djelatnika.

Odsjek je u 2023. godini nastavio raditi i na održavanju staroga i razvoju novoga Portala NSK kao i na održavanju društvenih mreža NSK, odnosima s medijima i drugim javnostima, nakladničkoj djelatnosti i distribuciji izdanja NSK, pripremi i distribuciji svih vrsta tekstova, lekturi i prijevodima, grafičkoj pripremi i tisku, obradi svih vrsta upita korisnika i trećih strana te marketinškim aktivnostima NSK.

Odsjek je informirao javnost o djelatnostima, projektima i programima NSK i promicao građu NSK putem službene mrežne stranice NSK i profila NSK na društvenim mrežama – *Facebooku*, *LinkedInu*, *Twitteru (X)* i *Instagramu* kao i putem kanala NSK na servisu *YouTube* te na blogu NSK i u medijima. U 2023. godini održane su edukacije djelatnika Odsjeka u području digitalnih komunikacija i digitalnoga marketinga, a djelatnici Odsjeka radili su na analiziranju i prikupljanju podataka za potrebe izradbe *Strategije upravljanja sadržajem na mrežnoj stranici i društvenim mrežama NSK*, čija se izrada nastavlja u 2024. godini. U 2023. godini zabilježen

je znatan rast broja posjetitelja i broja posjeta društvenim mrežama NSK kao rezultat promjena u uređivačkoj politici društvenih mreža i servisa, povećanoj produkciji organskih sadržaja i edukaciji djelatnika Uredništva NSK. Istodobno, nastavljen je trend pada posjeta mrežnoj stranici NSK zbog zastarjelosti mrežne stranice NSK zbog čega se u 2023. godini prioritarno radilo upravo na uspostavi novoga Portala NSK koji je počeo s radom u prosincu 2023. godine.

U sklopu odnosa s medijima radilo se na neprekidnome medijskom izvješćivanju o poslovima i programima NSK prema televizijama, tiskovinama, radijima, portalima i društvenim mrežama. Djelatnici Odsjeka koordinirali su i snimanja građe radi različitih dokumentarnih, znanstvenoobrazovnih i informativnih emisija odnosno priloga te odgovarali na pristigle novinarske upite, a priredili su i kratki dokumentarni film o prvoj hrvatskoj knjižničarki Elzi Kučeri koji je distribuiran na HRT-u i digitalnim komunikacijskim kanalima NSK.

Tijekom 2023. godine zabilježeno je na temelju usluge tvrtke Pressclipping 1270 medijskih objava ukupne AVE (*Advertising Value Equivalency*) ekvivalentne vrijednosti u iznosu od 1.578.757,72 eura. Najveći broj evidentiranih objava odnosi se na mrežne medije (portale) – 847 evidentiranih objava, slijede tiskani mediji (dnevne novine i časopisi) s 237 evidentiranih objava, a zatim elektronički mediji s 210 evidentiranih objava. Treba napomenuti da uslugom praćenja medijskih objava nisu zabilježene sve medijske objave o NSK, projektima, programima i događanjima u NSK kao ni sve objave u kojima se spominje NSK.

U medijskome prostoru objavljena je znatna količina kvalitetnoga sadržaja koji se bavi NSK (ne samo sadržaj u kojem se NSK usputno spominje) afirmativnoga tona. Najčešće se radilo o izvješćima i vijestima, zatim reportažama, a i drugim novinskim vrstama, te je nastavljen trend porasta kvalitetnih objava o NSK u medijima.

U 2023. godini nastavljen je rad na primjeni nove *Knjige grafičkih standarda* u svim oblicima interne, a osobito eksterne komunikacije.

U sklopu nakladničke djelatnosti Odsjek je surađivao s drugim odjelima u poslovima produkcije izdanja NSK, ali i samostalno upravljao svim nakladničkim poslovima, od autorstva, uredništva i grafičkoga oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare i formiranja cijene. Tijekom godine Odsjek je sudjelovao u izdavanju devet publikacija NSK kao i u grafičkoj pripremi deplijana, brošura, letaka i drugih sličnih promidžbenih materijala NSK.

Zbog široke tematike djelovanja Odsjek je redovito surađivao s drugim odjelima i u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata za financiranje, od sadržajnoga oblikovanja prijave, popunjavanja prijavnih obrazaca, preko izradbe troškovnika i doradbe dokumentacije, do sastavljanja izvješća o raspolaganju prikupljenih sredstava i nadzora nad financiranim programima ili projektima.

Odsjek je u 2023. godini ostvarivao suradnju s drugim odjelima u ostvarenju projekata NSK, a djelatnici Odsjeka sudjelovali su u radu organizacijskih odbora, radnih skupina, povjerenstava projekata i programa NSK, od kojih izdvajamo: *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* i 14. savjetovanje za narodne knjižnice u RH: *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*, manifestacije *Noć knjige*, obilježavanje *Dana NSK*, *Knjižna booka*, *Dobra knjiga u dobrom društvu*, *Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest)*, Festival povijesti – *Kliofest* i *Festival Miroslav Krleža*, izložbe *Dr. Elza Kučera* i *Žene u promociji turizma Hrvatske* i dr. U svojstvu voditelja/autora projekata djelatnici Odsjeka su ostvarili šest programa/projekata NSK: *Vremeplov riječi* –

digitalni arhiv hrvatske književnosti, Žene u NSK, Velikanke – znane i neznane, Dr. Elza Kučera, žena, knjižničarka, znanstvenica, Zeleno je pametno – SmartLibrary NSK okreće na zeleno i Hrvatska lijepa knjiga.

Odsjek je u 2023. godini sudjelovao u pripremi 88 događanja, od kojih u organizaciji 31 izložbe i organizaciji predstavljanja 13 publikacija u prostoru NSK i izvan NSK.

3.8.4. Odsjek Održavanje

Odsjek Održavanje tijekom 2023. godine obavljao je pripremu, organizaciju, koordinaciju i nadzor nad poslovima kontrole i održavanja funkcionalnosti tehničko-tehnoloških sustava, interijera i eksterijera zgrade NSK redovitim i povremenim aktivnostima održavanja te ispitivanja tehničko-tehnoloških sustava koje proizlaze iz zakonskih, internih i drugih obveza. U Odsjeku je zaposleno 16 djelatnika.

Djelatnosti predviđene Planom rada NSK za 2023. godinu u vezi s redovitim održavanjem zgrade, kao što su održavanje elektroinstalacija, vodovodnih instalacija, opreme zgrade, čišćenja, dezinfekcija prostora radi prevencije od COVID-19, deratizacijsko-dezinsekcije mjere i dr., provedene su u organizaciji zaposlenika Odsjeka i vanjskih provoditelja usluga. Djelatnosti povezane s redovitim i povremenim ispitivanjima tehničko-tehnoloških sustava i postrojenja u cijelosti su ostvarene u organizaciji ugovornih provoditelja, ovlaštenih tijela i osoba te u suradnji s djelatnicima Odsjeka. Obavljene su djelatnosti povezane s aktivnostima Vlade Republike Hrvatske i programske aktivnosti NSK.

Obavljeni su poslovi investicijskoga održavanja, a Odsjek je aktivno sudjelovao i privedo kraju postupke započete u 2022./2023. godini.

Radovi na redovitome održavanju strojarских instalacija izvedeni su kvalitetno i na vrijeme, a izvanredni zahvati i popravci obavljani su u skladu s mogućnostima nabave rezervnih dijelova.

Rashladno postrojenje:

- obavljen servisni popravak rashladnika vode TRANE RK-4, serijski broj EKF0237
- obavljena nadopuna rashladnoga plina R134a do količine prema tehničkoj specifikaciji uređaja
- nabavljena osovina maloga rashladnog tornja za potrebe rada rashladnika vode RK1
- ovlašteni servis za rashladne tornjeve EVAPCO obavio zamjenu osovine na malome rashladnom tornju.

Toplinska stanica:

- popravak crpke radijatorskoga grijanja IMP prema ovlaštenome servisu.

Klima strojarnice:

- obavljeno kemijsko pranje i čišćenje svih klimatskih komora u klima strojarnicama
- obavljeno kemijsko pranje saća ovlaživača.

Oprema pod tlakom:

- obavljen inspekcijski nadzor nad opremom pod tlakom u organizaciji ovlaštene ustanove.

Hidrotehničke instalacije:

- obavljen servis potopnih crpaka oborinske i fekalne kanalizacije.

Ugovori s vanjskim suradnicima za održavanje funkcionalnosti sustava strojarskih instalacija KGVH i *sprinkler* sustava:

- ugovor za nabavu kemijskih sredstava
- ugovor za ispitivanje kakvoće tehnoloških voda
- ugovor za nabavu tabletirane soli
- ugovor za nabavu mehaničkih i kemijskih filtra
- ugovor za održavanje *sprinkler* sustava
- pokrenut postupak javne nabave usluge održavanja strojarskih instalacija.

Od značajnijih nabava i aktivnosti moguće je istaknuti:

- vanjske kante za otpad
- novi konferencijski stolci za događanja
- novi dozatori za sapun i osvježivači prostora
- zamjena parkirališne rampe na polju 1
- fazna zamjena sustava za dojavu požara s pripadajućom dokumentacijom
- popravak PLC-a trafo postrojenja
- provedba rekonstrukcije komunikacijskih linija daljinskoga upravljanja sustava SCADA
- popravak i zamjenu strujnih prekidača na elektropolju 3
- zamjenu unutarnjih i vanjskih zastava
- sanaciju sanitarnoga čvora (pisoara) na etažama 0 – 3
- zamjenu stakla na glavnome ulazu sa sigurnosnim (lamistal) staklom
- nabavu novih alata i strojeva za poslove održavanja eksterijera i interijera
- rasklapanje stolova u dvorani *Judita*.

U tijeku su započeti postupci:

- nabave i montaže zavjesa u glavnome predvorju
- nabave i montaže modularnoga podesta u dvorani *Judita*
- visinskih radova čišćenja staklenih svjetlarnika i staklenih fasadnih površina
- nabave novoga elektropletnog viličara.

Djelatnici Odsjeka Održavanja u skladu s aktivnostima u 2023. godini imenovani su članovima povjerenstava, radnih grupa i operativno-tehničkih timova te su aktivno sudjelovali na sastancima radi implementacije i ostvarenja svih projektnih zadataka.

3.8.5. Odsjek Sigurnost

Djelatnici Odsjeka obavljali su zadaće u svojem djelokrugu rada radi jedinstvenoga upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću koja obuhvaća zajedničke ciljeve i funkcionalnosti provođenja pravila uz prihvaćanje važećih propisa. Usklađenost aktivnosti Odsjeka osigurana je zaštitarskom službom, i to svakodnevnim 24-satnim dežurstvom na poslovima tjelesne zaštite, tehničke zaštite i vatrogastva, dok su se aktivnosti zaštite na radu i zaštite od požara provodile praćenjem rizika unutarnjim nadzorima, koordinacijom s odgovornim osobama i Odborom za zaštitu na radu. U Odsjeku je zaposleno 17 djelatnika. Ostatak potreba opskrbljuje se angažmanom vanjskih provoditelja usluga.

Poslovi su podijeljeni na područja privatne zaštite, zaštite na radu, zaštite od požara i obrane. U sklopu privatne zaštite obavljali su se poslovi tehničke i tjelesne zaštite, a u sklopu zaštite od požara obavljali su se i poslovi vatrogasnoga dežurstva.

Opseg poslova Odsjeka bio je tijekom godine znatno veći zbog preuzetoga novouređenog prostora zgrade NSK u kojem se održavaju različite vrste događanja. Budući da su završetkom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. Vlada Republike Hrvatske i druga državna tijela nastavila koristiti spomenuti prostor, Odsjek je i dalje pojačano angažiran na poslovima osiguravanja korisnika, djelatnika i prostora te prema potrebi surađuje s angažiranim posebnim sigurnosnim snagama Vlade Republike Hrvatske.

U nastavku na organizaciju rada NSK tijekom 2023. godine održana su tri događanja koja su organizacijski i sigurnosno bila najzahtjevnija u prostoru NSK, i to konferencija *10 godina članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji* u organizaciji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u lipnju, 88. modna revija *Zlatna igla Zagreba* u organizaciji Udruženja obrtnika grada Zagreba u listopadu i trodnevna konferencija u povodu hrvatskoga predsjedanja Međunarodnim savezom za sjećanje na holokaust (*International Holocaust remembrance Alliance – IHRA*) tijekom studenoga.

Privatna zaštita – poslovi tehničke i tjelesne zaštite

Poslovi tjelesne zaštite ostvarivani su 24-satnim dežurstvom koje provode djelatnici na radnim mjestima službenoga, glavnoga i gospodarskoga ulaza u osiguranju građe, korisnika, djelatnika i imovine kao i posjetitelja prilikom održavanja priredaba i manifestacija u zgradi NSK.

Poslovi tehničke zaštite ostvarivani su 24-satnim dežurstvom operatera u Centralnome nadzornom upravljačkom sustavu uz primjenu različitih oblika tehničkoga šticeanja – intervencije operatera u vezi s protuprovalnim i protupožarnim sustavom zgrade NSK, obuhvaćajući dodatnih 7200 m² površine novouređenoga dijela zgrade, nadzora elektroenergetskoga sustava, nadzora teleliftova, videonadzora, nadzora sustava klimatizacije, *sprinkler* stanice, internoga razglasa te telefonske centrale.

Tijekom 2023. godine obavljeno je unaprjeđenje sustava tehničke zaštite, zamjena neispravnih nadzornih kamera na VIP ulazu i izvanredni servis povezan sa sustavom evakuacije na glavnome i gospodarskome ulazu kao posljedica elementarne nepogode u srpnju.

Zaštita od požara

Tijekom godine stručne službe i za to osposobljeni djelatnici provode niz aktivnosti u zaštiti od požara, preventivnih kontrola radi nadzora građevine NSK, različitih intervencija povezanih sa

zaštitom od požara ili poplave, edukativnih aktivnosti povezanih s podukom dežurnih vatrogasaca u rukovanju i nadziranju stabilnih sustava zaštite od požara te organiziranja provjere njihove ispravnosti.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšavanju i usklađivanju sustava za zaštitu od požara s valjanim propisima, a koje su se posebno očitovale završetkom izradbe nacrtu novoga Pravilnika o zaštiti od požara NSK, donošenjem i provođenjem Odluke o unosu aparata i uređaja u privatnome vlasništvu u prostorije NSK te rješavanjem prava na staž osiguranja s povećanim trajanjem djelatnika vatrogasaca.

U vezi s Terminskim planom provedbe organizacijskih i tehničkih mjera iz Revizije procjene ugroženosti od požara NSK 2020. provedene su ili se provode organizacijske i tehničke mjere koje je potrebno trajno provoditi u skladu s prijedlogom iz spomenutoga dokumenta. Nadzor nad provedbom mjera obavlja Služba za zaštitu od požara NSK.

Tijekom godine obavljeno je i osposobljavanje novoprimitljenih djelatnika za provedbu mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom.

Vatrogasno dežurstvo

Na temelju organizacijskih mjera navedenih u Reviziji procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije NSK provodi se organiziranje vatrogasnoga dežurstva s trima profesionalnim vatrogascima u smjeni tijekom korištenja lateralnim dijelom građevine.

Poslovi vatrogasnoga dežurstva ostvarivani su 24-satnim dežurstvom na poslovima zaštite od požara koju provode djelatnici raspoređeni na razinama –1, mezanina (polukata) i drugoga kata u preventivnome dežurstvu radi provjere i nadzora prostora, obavljanju intervencija i održavanja evakuacijskih izlaza.

U 2023. godini obavljen je veći broj intervencija na dojavu vatrodojavnoga alarma, (provjera i otklanjanje nedostataka). Prema potrebi obavljena su spašavanja korisnika kod zastoja dizala, ispumpavanja zaostale kišnice s pojedinih dijelova građevine i zaštićivanje inventara i građe od posljedica procurijevanja oborinskih voda. Svakodnevno su se u smjenama vatrogasnoga dežurstva obavljali preventivni obilasci unutarnjih i vanjskih prostora NSK. Obavljena su i preventivna dežurstva profesionalnih vatrogasaca prilikom održavanja različitih skupova i priredaba, pretakanja goriva i izvođenja takozvanih vrućih radova rezanja, brušenja i sl. u organizaciji izvođača radova u NSK.

Dežurstvo profesionalnih vatrogasaca, njihova kontrola i nadzor građevine jedna su od značajnih preventivnih mjera u smanjenju opasnosti od nastajanja i širenja požara i eksplozije u NSK.

Zaštita na radu

Poslovi Zaštite na radu u 2023. godini bili su usmjereni na sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom i zaštite radnoga okoliša uz primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu na temelju Plana mjera iz procjene opasnosti.

Svakodnevno su bile osigurane radne i pomoćne površine te radni prostor gdje su djelatnici koristili osobna zaštitna sredstva na mjestima rada. Djelatnici raspoređeni na poslovima s

posebnim uvjetima rada obavili su zdravstvene preglede prema utvrđenim terminima kod odabranoga specijalista medicine rada za pružanje usluga povremenih zdravstvenih pregleda.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšavanju i usklađivanju sustava za zaštitu na radu s valjanim propisima. Obavljeni su povremeni stručni nadzori iz područja zaštite na radu nad sredstvima rada, radnoj okolini i načinu obavljanja poslova. Predlagane su mjere unaprjeđenja zaštite na radu te je pružana stručna pomoć odgovornim osobama i povjerenicima u obavljanju poslova zaštite na radu.

Provedeno je osposobljavanje novozaposlenih djelatnika primjenom metode e-učenja. Metoda osposobljavanja vođeno je samoobrazovanje koje se oslanja na primjenu internetskih tehnologija uz korištenje posebno pripremljene dokumentacije za osposobljavanje te instrumentarija za provjeru znanja i primjene stečenih znanja u praksi.

U svibnju je uspješno provedena redovita vježba evakuacije i spašavanja s temom dojava o podmetnutoj eksplozivnoj napravi. Prije vježbe održana je priprema i osposobljavanje voditelja evakuacije i članova evakuacijskih timova kao i upoznavanje članova Operativnoga stožera s pojedinostima vježbe.

Tijekom 2023. godine održane su dvije redovite sjednice Odbora za zaštitu na radu radi savjetovanja poslodavca o poboljšanju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Na sjednici Odbora raspravljalo se o različitim temama u vezi sa stalnim unaprjeđenjem zaštite na radu, planiranjem i nadzorom primjene pravila zaštite na radu, obavješćivanjem i obrazovanjem iz zaštite na radu te provođenjem politike sprječavanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti.

Na izvanrednoj sjednici Odbora za zaštitu na radu prihvaćena je nova revizija procjene rizika koja je prihvaćena u organizaciji Sindikalnoga vijeća. Donesena je i odluka o imenovanju predstavnika sindikata umjesto člana radničkoga vijeća koje u NSK ne postoji u svojstvu člana Odbora za zaštitu na radu.

Poslovi upravljanja garderobama

Navedeni poslovi ostvarivani su provjerom stanja garderoba, rukovanjem stvarima korisnika, provjerom ormarića za večernji rad NSK, stanja brojeva garderoba i ključeva ormarića te upoznavanje korisnika s pravilima Kućnoga reda NSK.

Obavljena je nabava novih garderobnih brojeva kao nadopuna za oštećene ili izgubljene.

3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel Informacijske tehnologije osigurava informatičku, tehničku, infrastrukturnu i razvojnu podršku sveukupnomu poslovanju NSK. Neprekidno se provode aktivnosti održavanja i unaprjeđenja unutarnje mreže NSK radi osiguravanja učinkovitoga i ispravnoga funkcioniranja svih informatičkih sustava NSK. U suradnji s drugim ustrojbenim jedinicama izrađivane su nove aplikacije i programska rješenja, a postojeća su neprekidno bila administrirana, održavana ili unaprijeđena. Izrađivane su nove mrežne stranice, a za postojeće su se redovito provodila posuvremenjivanja i osuvremenjivanja u skladu s tehničkim mogućnostima. Potpora Odjela obuhvaćala je i održavanje stolnih i prijenosnih računala, mrežnih poslužitelja, telefonske

centrale i drugih informatičkih uređaja. Provodila se sustavna administracija IKS-a uz redovita posuvremenjivanja i SQL analiza svih baza podataka radi njihova dohvata i daljnje obrade ili statistike, a pružana je i potpora djelatnicima NSK te ustanovama članicama. Odjel je u tehničkome i stručnome dijelu aktivno bio uključen i u projekt *e-Sveučilišta*.

Odjel broji 14 djelatnika, ali pruža potporu i izvan redovitoga radnog vremena NSK kako bi osigurao neprekidan pristup ključnim knjižničnim i informacijskim servisima koji su namijenjeni za korisnike kao i svim informacijskim servisima i sustavima koji se koriste u sklopu središnjega nadzora i sigurnosti NSK. Interventna potpora Odjela pružana je subotom zbog prijavljenih tehničkih problema u radu Odjela Korisničke službe, ali i u danima kada je NSK bila zatvorena za korisnike i djelatnike, kako bi se osigurala neprekidna dostupnost svih informacijskih resursa NSK. U skladu s tim potrebama Odjelu predstoji formalna organizacija dežurstva subotom za vrijeme rada Odjela Korisničke službe, ali i pasivnoga dežurstva izvan radnoga vremena NSK.

Neprekidno je ulagan trud u implementaciju suvremenih standarda i raspoloživih mjera kako bi se osigurala sigurnost mreže, korisničkih računa, aplikacija i računala, što je uključivalo praćenje i primjenu najnovijih sigurnosnih protokola te redovito provođenje nadogradnji kako bi se očuvala privatnost korisničkih podataka i spriječile moguće prijetnje kibernetičke sigurnosti.

Kako bi Odjel mogao pružati kvalitetnu potporu svim redovitim, ali i razvojnim poslovima i procesima u NSK, nužno je neprekidno ulaganje u računalnu, mrežnu i poslužiteljsku opremu te programska rješenja u skladu s dodijeljenim proračunskim sredstvima koja omogućuju potpuno planirano ostvarenje. S obzirom na brojne promjene, specifičnosti i okolnosti u Odjelu Informacijske tehnologije, iznimno je važno ulaganje i u obrazovanje te neprekidno usavršavanje svih djelatnika Odjela, jer NSK time osigurava stručnjake koji su sposobni prilagoditi se brzim promjenama tehnologije i optimizirati knjižnične digitalne resurse.

Za održavanje visokih, ali i sve brojnijih obvezujućih zakonskih standarda te primjenu sigurnosnih protokola i redovitih aktivnosti kibernetičke sigurnosti, osim onoga što se u NSK već intenzivno primjenjuje, sve je izraženija i potreba za stručnjakom za kibernetičku sigurnost. Zbog znatnoga povećanja broja događanja u novouređenome dijelu zgrade, složenosti tehničke pripreme audiovizualne opreme i potpore tijekom trajanja događanja, ističe se potreba i za tehničarom zaduženim za audiovideoopremu i multimediju.

3.9.1. Odsjek Razvoj IT usluga

Odsjek za razvoj IT usluga bavi se izradbom novih aplikacija te održavanjem, posuvremenjivanjem i nadogradnjom postojećih u skladu s potrebama gotovo svih knjižničnih procesa i razvoja. Izrađuju se nove i posuvremenjuju postojeće mrežne stranice i portali, a u sklopu sistemskoga knjižničarstva administrira se IKS uz neprekidnu SQL analizu svih baza podataka. Odsjek koji broji sedmero djelatnika tako se brine o brojnim razvojnim IT aspektima i rješenjima, od kreiranja i održavanja programske podrške do mrežnih stranica i knjižničnoga sustava.

Integrirani knjižnični sustav

Tijekom 2023. godine nastavljene su redovite stručne aktivnosti u sklopu održavanja i razvoja IKS-a NSK te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Knjižnicama

članicama IKS-a osiguran je rad u produkcijskome i testnome okružju modula Katalogizacija, Nabava/Serijske publikacije i Cirkulacija, a redovito su usklađivane funkcionalne dopune i razvoj u sklopu informatičke podrške i redaktorskoga nadzora.

Na razini sustava aktivnosti su obuhvaćale administraciju i pružanje pomoći preko uspostavljenoga sustava za podršku koji predstavlja glavni komunikacijski kanal s korisnicima IKS-a u slučaju tehničkoga i stručnoga problema u radu, zahtjeva za dohvatom statistike i specifičnih bibliografskih, normativnih i administrativnih podataka koje analitičar baze podataka dohvaća izradbom SQL upita ili prijedloga za unaprjeđenjem IKS-a. Zapošljavanje analitičara baze podataka bitno je pridonijelo u provođenju neprekidne redakture i analize podataka s dohvatom statističkih pokazatelja i podataka, što je prije tri godine uz redovite poslove preuzimao i radio sistemski knjižničar.

Zbog zastarjelosti programskoga rješenja u otvorenome kodu koje je NSK za potrebe IKS-a uspostavio 2011. godine, ali i sve češćih tehničkih teškoća u radu sustava za podršku, djelatnici Odsjeka započeli su analizu i testiranje suvremenijih rješenja kako bi se utvrdilo ima li, osim trenutačno dostupnih komercijalnih, praktično i intuitivno rješenje u otvorenome kodu.

Redovito je posuvremenjen i održavan i mrežni portal sudionika IKS-a s pripadajućom dokumentacijom. Aktivnosti su obuhvatile održavanje bibliografske i nacionalne normativne baze, edukaciju, praćenje razvoja i usvajanje dopuna odgovarajućih normi na razini sustava, središnje administriranje sustava i njegovo funkcionalno podešavanje, izradbu modularnih i SQL izvješća s analizom podataka, izradbu inventarnih popisa, održavanje i razvoj WebOPAC-a, održavanje funkcionalnoga rada zajedničkoga mrežnog poslužitelja i sustavno konfiguriranje sustava. Svim sudionicima u IKS-u sistemski knjižničar administrirao je korisničke račune s pripadajućim ovlastima za rad te korisničke račune za pristup portalu IKS, Sustavu za podršku i portalu BUKI. Organizirana je i provedena sigurnosna zaštita podataka na zajedničkome mrežnom poslužitelju uz izradbu sigurnosne preslike (pohranjivanja podataka) u utvrđenim vremenskim razmacima. Prilagođavane su konfiguracijske datoteke radi rješavanja problema i unaprjeđenja procesa rada. Pružana je tehnička pomoć i podrška pri uporabi sustava za djelatnike NSK i ustanova članica Sustava, što je uključivalo stručni posjet sistemskoga knjižničara zbog instalacije, posuvremenjivanja klijenata i postavljanja ili izradbe predložaka u knjižnicama članicama Sustava, ali i konzultacija o primjeni pojedinih funkcionalnosti ili razvojnih mogućnosti Sustava.

Za potrebe projekta *e-Sveučilišta* pružana je tehnička podrška pri izradbi, uređivanju i omogućavanju pristupa mrežnomu mjestu na sustavu SharePoint. Imenovani djelatnici Odjela i Odsjeka sudjelovali su u radu Savjetodavnoga povjerenstva, ali i kao tehnička i stručna podrška Sveučilišnomu projektnom timu, osobito prilikom prikupljanja podataka za potrebe izradbe modela topologije budućega IKS-a te analizi stanja i potreba.

Zbog uvođenja novih studentskih iskaznica koje od akademske godine 2023./2024. sadrže suvremeniji elektronički beskontaktni čip uspješno je provedeno testiranje i programiranje čitača RFID kako bi se, osim postojećih, i nove studentske iskaznice mogle koristiti kao članske iskaznice u knjižnicama članicama IKS-a, a u dogledno vrijeme i u NSK. Uspješno je uspostavljeno i povezivanje s Informacijskim sustavom studentskih prava (ISSP) Sveučilišnoga računarskog centra Sveučilišta u Zagrebu (Srce), što je preduvjet za ostvarenje brojnih razvojnih rješenja NSK.

Aplikacije i programska rješenja

Održavane su i dorađivane aplikacije koje su izradili programeri NSK – URN:NBN, Tematska pretraživanja, Pitajte knjižničara, Obrazac CIP, Bibliografije, Autorska naknada, Hrvatska baza nakladnika knjiga (ISBN) i Hrvatska baza nakladnika notirane glazbe (ISMN), UDK, Registar ugovora, Spremište, BRKLJA, Sustav za DOI, Upravitelj časopisa, aplikacija za predbilježbu večernjega rada, aplikacija za elektroničku predbilježbu dvorana i opreme za sastanke, seminarske dvorane i e-učionice, Znanstvena indeksiranost i citiranost te Viškovi. Izrađivana su te prilagođavana i brojna druga programska rješenja – Bibliografska baza *Croatika* i Hrvatski nacionalni skupni katalog, uz redovito održavanje, razvoj i pružanje tehničke podrške. Redovito je administriran i Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Za sve interno izrađene aplikacije redovito su administrirani korisnički računi, a na zahtjev je i za svaku od navedenih aplikacija dostavljana statistika za zadana razdoblja.

Znatnije programske doradbe i promjene napravljene su u aplikaciji Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja i u aplikaciji za predaju Izvješća o radu djelatnika NSK u kojoj je, osim redovitoga administriranja kadrovskih promjena, ove godine provedena revizija i unos novoga standardiziranog popisa poslova uz njihovu složenost. Planirani razvoj aplikacije *Online upis* koja je korisnicima dostupna na e-adresi <https://upisi.nsk.hr> nije ostvaren zbog duljega bolovanja djelatnika.

Pružana je i tehnička podrška procesima digitalizacije građe i razvoja Digitalne knjižnice NSK, upravljanja i zaštite digitalnoga sadržaja te aplikacijama koje su izrađene u Odjelu Informacijske tehnologije ili su ih za NSK izradili vanjski suradnici.

Uz redovitu administraciju, pružana je i potpora za potrebe sustava za elektroničko bilježenje radnoga vremena (ERV). Pružana je i tehnička pomoć pri uporabi računalnoga programa za naplatu usluga u korisničkim službama i računovodstvu NSK. Održavan je i sustav Digitalizirane stare novine i časopisi (DNC) koji je nužno zamijeniti novim kako ne bi došlo do prekida usluge za korisnike. Izrađeno je i novo interno programsko rješenje namijenjeno za jednostavniju administraciju novih telefonskih uređaja s telefonskim imenikom VoIP (Voice over Internet Protocol) koji je postavljen na mrežne stranice NSK.

Tehnička i stručna podrška

Provođena je dodjela ključa API za digitalne zbirke i repozitorije koji su zatražili dodjelu trajnoga identifikatora URN:NBN u suradnji s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Suradivalo se u tehničkim pitanjima povezanim sa sustavom Digitalne zbirke NSK i migracijom podataka na poslužitelj NSK. Suradivalo se u EU projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* kao tehnička podrška u sklopu digitalizacije građe koja se provodi u prostoru Odjela Informacijske tehnologije i suradnjom u tehničkoj pomoći za druge knjižnice.

Djelatnici su Odsjeka, ovisno o potrebi i na zahtjev, pružali tehničku i stručnu podršku djelatnicima NSK pri uporabi operacijskoga sustava, programa u sklopu paketa MS Office, programa za grafički dizajn i oblikovanje, uporabi programskih rješenja u otvorenome kodu i ostalih licenciranih programa ili dodataka koji se koriste u NSK.

Mrežne stranice i portali

Djelatnici Odsjeka razvoj IT usluga tijekom godine pružali su tehničku i stručnu podršku za postojeće portale i mrežne stranice. Napravljene su nadogradnje sustava WordPress i dodataka, što je obuhvaćalo i testiranje nakon nadogradnje, a tom su prilikom rađene i doradbe na stranicama. Radi unaprjeđenja i optimizacije pojedinih poslovnih procesa na zahtjev izrađeni su novi mrežni obrasci, dok su na postojećima obavljene doradbe vizualnih i sadržajnih elemenata. Na zahtjev su se radile *online* ankete i upitnici, a djelatnicima koji su ih samostalno izrađivali pružana je tehnička podrška.

Za potrebe portala Virtualne izložbe NSK na e-adresi <http://virtualna.nsk.hr> izrađivane su i pripremljene mrežne stranice za nove izložbe i provodilo se redovito tehničko održavanje, a urednicima virtualnih izložbi pružana je tehnička podrška u održavanju, promjeni i prilagodbi objavljenih sadržaja. Za potrebe HAW-a proveden je prijenos mrežne stranice na novi poslužitelj, a provedeno je i značajno ponovno fakturiranje cjelokupnoga programskog koda zbog pojedinih neusklađenosti, kako bi se otklonile teškoće koje utječu na ostvarenje razvojnih rješenja. Za potrebe održavanja *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* izrađena je nova mrežna stranica.

Napravljena je veća izmjena u konfiguracijskim datotekama Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnoj stranici <https://ezproxy.nsk.hr> kojom se ustanovama dostupnost baza jedino temelji na licenci, odnosno krajnjim korisnicima putem elektroničkoga identiteta AAI@EduHr koji su mu dodijelile matične ustanove. U sklopu administriranja programskoga rješenja redovito su posuđevljeni blokovi OCLC s pristupnim adresama pojedinih baza (engl. *stanza*) te skupni i pojedinačni popisi ustanova kojima se omogućuje pristup putem elektroničkoga identiteta.

Neprekidno se provodila analiza digitalne pristupačnosti mrežnih stranica. Umnogome su se implementirala rješenja u skladu sa svim smjernicama i normama, pratile i zaprimale povratne informacije korisnika, a surađivalo se i s vanjskim stručnjacima.

Poduzet je niz aktivnosti kako bi se uspješno implementirao alat Google Analytics 4, uzimajući u obzir znatne promjene u platformi. Pružana je i tehnička podrška djelatnicima koji se koriste analitikom radi osiguranja učinkovite uporabe novih alata i funkcionalnosti u skladu s najnovijim tehnološkim standardima.

3.9.2. Odsjek IT infrastruktura

U Odsjeku se obavljaju poslovi održavanja i upravljanja računalnom infrastrukturom, uključujući računalnu opremu, mrežnu i poslužiteljsku opremu. Provodi se implementacija suvremenih standarda u području računalne sigurnosti, pruža se infrastrukturna podrška svim ključnim knjižničnim i informacijskim servisima te se nabavlja oprema. Pruža se i tehnička podrška projektima. Odsjek broji šestoro djelatnika.

Informatička oprema

Nastavilo se s redovitim provođenjem zamjene računalne opreme koja više nije pod jamstvom, a posebno dijela opreme proizvedene prije 2010. godine, zbog smanjenja mogućih rizika povezanih sa zastarjelom tehnologijom. Plan zamjene zastarjele opreme provodio se u skladu s

raspoloživim financijskim sredstvima, a prioriteta su bili usmjereni na osiguravanje pouzdanoga rada u svim procesima poslovanja NSK.

Najveći dio sredstava bio je usmjeren nabavi sustava za sigurnosnu pohranu virtualnih poslužitelja, modernizaciji telefonske centrale koja podupire telefoniju VoIP te poboljšanju mrežne opreme i pisača. Preostali dio sredstava odnosio se na nabavu potrošnog materijala i multimedijalne opreme radi sveobuhvatnoga unaprjeđenja tehničke infrastrukture NSK.

U siječnju 2023. godine zaprimljena su dva poslužitelja čija je instalacija bila ključna za migraciju važnih servisa sa zastarjelih na nove poslužitelje. To je osiguralo neprekidnost stabilnoga i pouzdanoga rada ključnih sustava i servisa NSK te uklonilo mogućnost mogućih rizika povezanih sa zastarjelošću opreme.

Prijenosna računala za korisnike u čitaonicama s otvorenim pristupom pripremljena su u Odjelu Informacijske tehnologije te planski distribuirana u korisnički prostor na slobodna i predviđena mjesta za rad s računalima. Zbog sve veće potrebe i nastojanjem povećanja broja korisničkih mjesta koja su opremljena računalima, osobito u okvirima prostornih kapaciteta i mogućnosti, daljnja će se isporuka nastaviti u suradnji i koordinaciji s Odjelom Korisničke službe.

Znatnije aktivnosti provedene su u dvoranama namijenjenima za organizaciju događanja, što je obuhvatilo zamjenu neispravne opreme i one koja je bila izvan jamstvenoga roka, što je osiguralo kvalitetnu tehničku podršku za brojne manifestacije održane u tim prostorima. Dvorana *Judita* posebno je modernizirana uvođenjem videozida, što pridonosi boljoj vizualnoj prezentaciji i interaktivnosti toga prostora.

Radi optimizacije inventara informatičke opreme proveden je postupak inventarizacije nove opreme te izrađen prijedlog za otpis stare, neispravne i neiskoristive informatičke opreme. Otpisana oprema uspješno je zbrinuta putem službenoga kanala za zbrinjavanje električnoga i elektroničkoga otpada (otpada EE) radi aktivnoga doprinosa očuvanju okoliša i odgovornim gospodarenjem elektroničkim otpadom.

Tehnička i stručna podrška

Elektroničkom poštom zaprimljeno je i riješeno više od 1800 zahtjeva za IT podrškom zbog teškoća u radu s računalnom opremom, informacijskim servisima te mrežnim ili programskim rješenjima. Zbog brojnosti zahtjeva, sustavnijega praćenja i optimizacije rješavanja prijavljenih problema uz mogućnost stvaranja baze znanja, nužno je uvođenje komercijalnoga rješenja sustava za podršku čija su testiranja započela u suradnji s Odsjekom za razvoj IT usluga krajem godine.

U sklopu studentske prakse u radu je Odjela tijekom 2023. godine sudjelovao jedan student Tehničkoga veleučilišta u Zagrebu.

Redovito je održavano više od 300 stolnih računala, 200 prijenosnih računala i više od 50 poslužitelja, a uz primjenu tehnologije VPN do svibnja 2023. godine zbog epidemije COVID-19, uspješno je osigurana i pružana podrška za mogućnost rada od kuće. Nakon toga zabilježen je znatan pad spajanja na VPN s iznimkom djelatnika Odjela Informacijske tehnologije, Odsjeka Financijski i računovodstveni poslovi i Odsjeka Marketing i komunikacije koji su se tijekom godine nastavili koristiti tom mogućnošću.

Pružana je tehnička podrška za potrebe projekta *CroAtrium – transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – druga faza* radi uspješnoga provođenja planiranih aktivnosti i projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* osiguravanjem, pripremom i posudbom računalne opreme prema potrebama projekta. Odjel je aktivno sudjelovao i surađivao te pružao tehničku potporu u organizaciji događanja, od kojih se posebno ističu: *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference* i konferencija *Hrvatska: 20. članica Eurozone*.

Radi modernizacije procesa digitalizacije u NSK provodila se analiza različitih rješenja digitalizacije u drugim ustanovama, što je uključivalo posjet Hrvatskomu državnom arhivu, HRT-u i FINA-i.

Informatička podrška pružana je djelatnicima NSK, tvrtkama i pojedincima, vanjskim pružateljima usluga, organiziranim događanjima, izlozbama i predstavljajima u NSK, što je uključivalo postavljanje mreže, računala i prezentacijske audiovideo opreme, a tehnička i stručna podrška pružana je u pripremi, ostvarenju i tijekom održavanja brojnih događanja u prostorima NSK u kojima se računalna mreža NSK koristila za *online* prijenos uživo. Zbog ostvarenja događanja u novouređenome dijelu zgrade zabilježeno je znatno povećanje opsega posla, ali i potrebe za stručnom i tehničkom podrškom u rješenjima za koja Odsjek dosad nije bio nadležan ili nije pružao podršku u tako znatnoj mjeri.

Radi unaprjeđenja korisničkih usluga i iskustva Odsjek je surađivao u pripremi razvojnih projekata NSK, što uključuje modernizaciju sustava kontrole ulaza/izlaza korisnika i opremanje dodatnih korisničkih mjesta namijenjenih za rad s računalom.

Sigurnosna pohrana podataka (*backup*)

Putem provedene nabave sustava za sigurnosnu pohranu virtualnih poslužitelja, implementirana je nova oprema, čime se podigla razina zaštite podataka i servisa svih informacijskih sustava NSK.

U sklopu sigurnosne pohrane podataka, učinkovito je administriran sustav Bacula koji obuhvaća sigurnosnu presliku podataka NSK i osigurava integritet podataka. Aktivna suradnja s drugim ustanovama za pohranu sigurnosnih preslika na udaljenim lokacijama rezultirala je dogovorom s Centrom dijeljenih usluga, dok se formalna provedba i suradnja planira tijekom 2024. godine. Time će se osigurati dodatna razina zaštite pohranom sigurnosnih preslika na udaljenim lokacijama, što osigurava neprekidnost poslovanja i brzu obnovu sustava u slučaju nepredviđenih događaja.

Kibernetička sigurnost

Nastavljena je neprekidna sustavna nadogradnja poslužitelja i programske zaštite radi održavanja najviših standarda informacijske sigurnosti. Na računalima i mrežnim uređajima implementirana je sigurnosna zaštita od neovlaštena korištenja, prijave te uporabe računala i mrežne opreme. Računala i poslužitelji redovito su nadograđivani dostupnim nadogradnjama, što je osiguralo najnoviju zaštitu protiv zlonamjernih programa. Osiguranje računalne sigurnosti zahtijevalo je suradnju s više ustanova, od kojih se izdvaja nadzorno nacionalno tijelo CERT. Radi unaprjeđenja informacijske sigurnosti NSK se uključila i u sustav SK@UT, koji predstavlja središnji sustav za otkrivanje, rano upozorenje i zaštitu od državno-sponzoriranih kibernetičkih napada, kampanja APT i drugih kibernetičkih ugroza.

Posebna pozornost posvećena je jačanju zaštite prilikom povezivanja s VPN-om. Neprekidnom i redovitom provjerom djelatničke opreme, instalacijom odgovarajućih programskih rješenja i uz mrežno podešavanje, primjenjivali su se najviši sigurnosni standardi prilikom pristupa virtualnoj privatnoj mreži NSK.

Telefonija

Telefonska infrastruktura NSK potpuno je posuvremenjena prelaskom na telefoniju VoIP koja je od 2023. godine u nadležnosti Odjela Informacijske tehnologije. Provedena je analiza i testiranje računalne mreže zbog planiranja konfiguracije koja bi podupirala integraciju uređaja VoIP, analiza broja aktivnih telefonskih linija radi nabave novih uređaja VoIP i nabava preklopnika PoE (Power over Ethernet).

Prelazak s analogne centrale proveden je tako da je nedostupnost telefonskih usluga bila planirana i svedena na najmanje, a aktivnosti koje nije bilo moguće provesti u radno vrijeme NSK, planirane su i provedene izvan redovitoga radnog vremena. Uz redoviti posao, u mjesec dana podešeno je i postavljeno 270 funkcionalnih telefonskih uređaja VoIP.

U nužnome dijelu pasivni dio telefonske infrastrukture i dalje se nastavlja koristiti jer omogućuje postavljanje do najviše 32 analognih linija na lokacijama bez mrežne infrastrukture, posebno namijenjenih servisnim linijama za strojarnice i električarske prostorije.

Računalna mreža i infrastruktura

Zamijenjen je glavni mrežni uređaj za korisničku računalnu mrežu, što u tome dijelu predstavlja jednu od ključnih intervencija u prethodnoj godini s obzirom na to da osigurava poboljšanu stabilnost i performanse lokalne korisničke mreže. Ugovorena je vanjska podrška za održavanje specijalne opreme spojene u klaster rješenje s virtualizacijom, za koju je produženo i jamstvo. Hrvatskomu knjižničarskom društvu osiguran je pristup internetu izgradnjom potpuno nove trase optičke infrastrukture do vanjskoga prostora.

Radi nadogradnje optičke mrežne infrastrukture, uz znatnu suradnju s CARNET-om krajem 2023. godine, postignuta je značajna nadogradnja, osiguravajući mrežnu povezanost ustanove prema CARNET-u brzinom od 10Gbps.

Administriranje servisa

Provodilo se neprekidno održavanje i upravljanje elektroničkim identitetima preko sustava imenika AAI@EduHr uz provođenje provjera usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i davatelja usluga s normama AAI@EduHr. Službenom provjerom usklađenosti matičnih ustanova s normama Autentikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj – AAI@EduHr za 2023. godinu ostvarena je ocjena izvrsne usklađenosti.

Neprekidno su se provodile i brojne aktivnosti na uređaju Fortigate Firewall, upravljanjem i održavanjem preklopnika, aktivnoga direktorija i poslužitelja DHCP-a, održavanjem sustava WSUS, upravljanjem i održavanjem sustava MS Office 365 u NSK, održavanjem servisa i poslužitelja povezanih s projektom *DNC*, revizijom skupnih elektroničkih popisa, korisničkih računa i ovlasti, sustavnom administracijom i prilagođavanjem mreže te tehničkom podrškom za sustav videoobavijesti.

U suradnji s vanjskom tvrtkom implementirano je rješenje koje korisnicima NSK omogućuje samostalno fotokopiranje i skeniranje, a uključivalo je pripremu virtualnoga poslužitelja za programsku podršku koji upravlja ispisnim uređajima, korisničkom bazom, autentikacijom korisnika te posebno studenata korištenjem studentske iskaznice. Provedena je konfiguracija sustava za upravljanje proračunima korisnika, pružajući transparentnost i kontrolu nad troškovima ispisa.

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA

Međunarodna suradnja NSK potpora je ostvarenju njezinih strateških ciljeva, posebno uz opći cilj 3. i poseban cilj 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno. Programi i aktivnosti provode se sudjelovanjem svih organizacijskih jedinica, a ostvaruju se aktivnim sudjelovanjem u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama te drugim ustanovama u Europi i svijetu.

Nastavljeno je aktivno sudjelovanje u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima te provedeno ostvarenje članskih i novčanih obveza uz jedno novo članstvo, ono u Međunarodnoj skupini korisnika Ex Librisa – IGeLU.

Nastavljena je međunarodna promidžba hrvatskih autora, hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN i ISMN.

Predstavnice NSK aktivne su u upravljačkim, izvršnim i radnim tijelima CENL-a, ENA-e, IFLA-e, a predstavnica NSK preuzela je dužnost predsjednice IFLA-ine Sekcije za informativne medije (IFLA News Media Section) od 2023. do 2025. godine, a ostvareno je i članstvo u sekciji Bibliography, ISSN-a i LIBER-a.

U sklopu članstva u CENL-u sudjelovalo se u aktivnostima i distribuciji podataka, slali su se podatci o aktivnostima NSK za mrežnu stranicu CENL-a te je pripremljeno sudjelovanje na godišnjem sastanku i na dvama sastancima Izvršnoga odbora. Proveden je projekt *Dr. Elza Kučera, žena, knjižničarka, znanstvenica* financiran sredstvima CENL-a iz Zaklade *Hidden Stories Fund*, i to za izradbu dokumentarne reportaže.

Djelatnici NSK u većem su broju sudjelovali na međunarodnim skupovima povezanima s članstvom i obvezama prema međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, što je nastavak trenda iz 2022. godine povezanoga s ukidanjem mjera ograničenja uvedenih zbog pandemije. Za izdvojiti je sudjelovanje osmero djelatnika NSK u ulogama članova stručnih tijela ili s prihvaćenim izlaganjima na 88. svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu IFLA WLIC 2023. u Rotterdamu. Sudjelovalo se u radu Organizacijskoga odbora *Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference*.

Organizirani su stručni posjeti i pripremljena su tri programa u sklopu programa *Erasmus+* tijekom 2023. godine te je redovito odgovarano na upite o mobilnosti. Praćenjem aktivnosti Agencije za mobilnost i programe EU-a i Deska Kreativne Europe te pohađanje edukacija i informativnih mrežnih seminara o toj temi, započele su pripreme za oblikovanje prijave na natječaje u 2024. godini.

Zabilježen je porast aktivnosti u suradnji s inozemnim veleposlanstvima u Republici Hrvatskoj, a od značajnijih posjeta NSK izdajamo posjet veleposlanika Albanije Nj. E. Rize Pode i veleposlanice Latvije Nj. E. Agnese Kalnine koja je prilikom posjeta NSK darovala izbor knjiga

o Latviji. Dar u knjigama primljen je i od predstavnika Uprave lokaliteta svjetske baštine u Južnoj Koreji – vulkanskoga otoka Jeju. Predstavnici hrvatskih veleposlanstava potaknuli su pregovore o potpisivanju suradnji NSK s nacionalnim knjižnicama u Azerbajdžanu i Bugarskoj.

Nastavljena je suradnja s knjižnicama i drugim ustanovama radi uspostave suradnje, koordinacije zajedničkih projekata i aktivnosti, organizacije izložbi i dr. Treba izdvojiti ostvarenje aktivnosti u sklopu cilja vrjednovanja *Francuske enciklopedije* pohranjene u NSK izložbom *Enciklopedija, nasljeđe znanja* koja je organizirana u suradnji s Francuskim institutom u Hrvatskoj, posjet kolege Eyala Millera, voditelja projekta *Historical Jewish Press* iz Nacionalne knjižnice Izraela, te posjet predstavnika Hrvatske bratske zajednice iz Pittsburga (SAD) radi suradnje na vrjednovanju i zaštiti prikupljene građe hrvatskoga iseljeništva. Jedan dio te građe pripada fondu inozemne *Croatice*, a to je predmet interesa NSK.

Sudjelovanje u organizaciji međunarodnih posjeta u NSK

- **Erasmus+ Pripremni posjet narodnih knjižničara iz Litve, 27. – 31. ožujka 2023.**
- **Erasmus+ Stručni posjet narodnih knjižničara iz Litve, 8. – 12. svibnja 2023.**
- **Erasmus+ Staff Week za knjižničarsko osoblje u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, 26. rujna 2023.**
- **Stručni posjet – Grupa kandidata za ravnatelje narodnih knjižnica iz Francuske, 18. travnja 2023.**
- **Stručni posjet – Studenti druge godine poslijediplomskoga studija i studenti preddiplomskoga studija (slušaatelji predmeta Narodna knjižnica) s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, 27. ožujka 2023.**
- **Posjet – Kadeti Francuskoga ratnog zrakoplovstva, 21. srpnja 2023.**

Organizacija međunarodnih izložbi

- Izložba *Naše zajedničko arhitektonsko naslijeđe* u suradnji s Veleposlanstvom Republike Bugarske u Republici Hrvatskoj, veliko predvorje NSK, 8. svibnja 2023.
- Izložba *Encounter between three worlds – 500 godina od prvog oplovljivanja svijeta* u suradnji s Veleposlanstvom Republike Čile u Republici Hrvatskoj, veliko predvorje NSK, 1. – 21. rujna 2023.
- Izložba *Enciklopedija, nasljeđe znanja* u suradnji s Francuskim institutom u Hrvatskoj, malo predvorje NSK, 26. rujna – 15. listopada 2023.
- Izložba *Natural World Heritage: Korea Jeju special exhibition* u suradnji s Upravom lokaliteta svjetske baštine u Južnoj Koreji – vulkanskoga otoka Jeju, malo predvorje NSK, 14. – 23. prosinca 2023.
- Projekti i programi – prijave na natječaje

Izrađena je prijava na natječaj *Hidden Stories Fund* koji je u 2023. godini otvorila Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica – CENL. Predmet prijave bila je izradba dokumentarne reportaže *Dr. Elza Kučera, žena, knjižničarka, znanstvenica*.

Na poziv IFLA-e NSK je ušla u projekt radnoga naziva *Twin Digital and Green Transitions* koji će, uz suradničke knjižnice, provoditi tvrtka TacticalTech u organizaciji IFLA-e.

Odgovarajući na inicijativu CENL-a, NSK je prihvatila suradnju na projektu *SustLDL-Net* koji vodi škotsko sveučilište Strathclyde, a sadržaj je projekta *Održivost obveznoga primjerka u nacionalnim knjižnicama Ujedinjenoga Kraljevstva i Europe*.

4.2. PROJEKTI I PROGRAMI

Međunarodni suradnički razvojni projekti

- *CeOS_SE Project – Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs*

Suradnički projekti u području kulture i znanosti

- *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*
- *e-Sveučilišta*
- *Znanstveno i tehnologijsko predviđanje – nositelj: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, aktivnost Informacijski sustav znanosti Republike Hrvatske – CroRIS*
- *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*
- *DARIAH-HR – Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj*
- *Znameniti.hr*
- *Pisati slobodno – tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj*
- *Kultura voli prirodu – baština hrvatskih rijeka*

Projekti i programi MKM

Na javne pozive za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu NSK je prijavila i uspješno ostvarila sljedeće programe i projekte:

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Kategorija: B – Potpora programskoj suradnji

Područje djelovanja: Knjižnice

- Organizacija 2. međunarodne konferencije *Let's Go Green*

- Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori

Kategorija: C – Potpora sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

Područje djelovanja: Knjižnice

- Regionalni sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN
- 31. konferencija EBLIDA i NAPLE foruma
- Sudjelovanje djelatnika NSK na 88. svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu IFLA WLIC
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN
- Godišnja konferencija LIBER
- Sudjelovanje glavne ravnateljice na sastancima Izvršnoga odbora CENL-a
- Sudjelovanje glavne ravnateljice na godišnjoj konferenciji CENL-a
- 111th Library Conference BiblioCon

Područje djelovanja: Kulturna baština

- Sudjelovanje na konferenciji EuropeanaTech
- Sudjelovanje na Godišnjoj skupštini IIPC-a i Konferenciji o arhiviranju weba

KNJIŽNIČNE DJELATNOSTI

Potprogramska djelatnost: Razvojni programi i projekti

- *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*
- *Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta*
- *Zeleno je pametno – Smart Library NSK okreće na zeleno*
- *Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja*
- *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*
- *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)*
- *12. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata*
- *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*
- *Upisnik digitalnih zbirki i preslika*
- *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*
- *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*

- 14. savjetovanje za narodne knjižnice u RH: *Narodne knjižnice - izvori financiranja za održivi razvoj*
- *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – druga faza*
- *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije*
- *Sistemska knjižničarstvo*
- *Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak (HOP)*

Potprogramska djelatnost: Akcije i manifestacije knjižnične djelatnosti

- *Izložba Velikanke - znane i neznane*

Potprogramska djelatnost: Nabava knjižne i neknjižne građe

- *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*

VIZUALNE UMJETNOSTI

- *Čudesno putovanje s Fischerom von Erlachom*

4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST

Znanstvena djelatnost NSK provodila se na temelju potvrde o obavljanju znanstvene djelatnosti koju je izdalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja 30. siječnja 2020. te Strateškome programu znanstvenih istraživanja od 2015. do 2020., dok je izrađen Nacrt prijedloga Strateškoga programa znanstvenih istraživanja do 2026. godine. Znanstvena djelatnost NSK organizirana je radom Znanstvenoga vijeća i Znanstvenoga odbora. Znanstveno vijeće broji 12 magistara znanosti i 17 doktora znanosti. Ukupno je devetero zaposlenika u postupku izradbe doktorskoga rada.

Djelatnici NSK sudjelovali su u 2023. godini u 26 razvojnih projekata i programa, od kojih u:

- tri suradnička znanstvena projekta
- jednome međunarodnom suradničkom razvojnom projektu
- 22 razvojna projekta i programa.

Jedna djelatnica NSK koristila je postdoktorsko znanstveno usavršavanje na temelju stipendije Fulbright za Fulbright Visiting Scholar Program, Sveučilište Kalifornija, Los Angeles, SAD.

Tijekom 2023. godine djelatnici NSK objavili su 57 radova, a od kategoriziranih radova:

- 13 izvornih znanstvenih radova
- šest preglednih radova
- dva prethodna priopćenja
- 11 stručnih radova.

Nadalje, objavili su:

- 25 priloga
- jednu knjigu
- tri knjige sažetaka
- jednu studiju izvodljivosti.

Djelatnici NSK sudjelovali su na 38 stručnih i znanstvenih skupova s 80 izlaganja i 24 posterska izlaganja.

NSK izgrađuje i znanstvenu infrastrukturu za hrvatsku znanstvenu zajednicu. Bitno je osiguranje pristupa e-izvorima, a sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice osigurana su u Državnome proračunu Republike Hrvatske.

NSK sudjeluje u razvoju mreže akademskih repozitorija Dabar u visokim učilištima Republike Hrvatske sa Srcem i ostalim ustanovama. Ocjenski radovi hrvatskih sveučilišta pohranjuju se u repozitorije sveučilišta i visokih učilišta te u Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova na e-adresi <https://dr.nsk.hr> i Nacionalni repozitorij diplomskih i završnih radova na e-adresi <https://zir.nsk.hr>.

NSK je zadužena i za održavanje i razvoj Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu na e-adresi <https://repozitorij.unizg.hr/en> i Repozitorija NSK na e-adresi <https://repozitorij.nsk.hr>.

Za hrvatsku akademsku zajednicu NSK provodi bibliometrijska pretraživanja.

4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

4.4.1. Djelatnici NSK – predavači CSSU-a

R. br.	Ime i prezime	Naziv edukacije	Mjesto i vrijeme održavanja
1.	dr. sc. Anita Katulić, viša knjižničarka	<i>Webinar I.9. Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama</i>	Online 17. veljače 2022.
2.	Dolores Mumelaš, viša knjižničarka	<i>Webinar II.15. Građanska znanost u knjižnicama</i>	Online 28. veljače 2023. 3. ožujka 2023. 2. listopada 2023. 11. prosinca 2023. 13. prosinca 2023.
		<i>E-tečaj III.7. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje</i>	Online dostupno od 25. svibnja 2022. do kraja 2023.
3.	Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica	<i>Webinar I.4. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja</i>	Online 6. travnja 2023.
4.	dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica	<i>Webinar V.5. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške</i>	Online 31. siječnja 2023.

5.	dr. sc. Kristina Romić, viša knjižničarka	Webinar V.5. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške	Online 3. veljače 2023.
		Webinar V.6. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama	Online 3. travnja 2023.
6.	Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica	Webinar V.5. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške	Online 3. veljače 2023.
7.	dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica	Webinar III.8. Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničnu baštinu	Online 6. ožujka 2023.
		Webinar III.2. Privatni život stare knjige	Online 23. ožujka 2023.
8.	Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka	Webinar VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe	Online 17. travnja 2023.
9.	Sanja Lapiš, knjižničarka	Webinar VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe	Online 17. travnja 2023.
10.	Renata Petrušić, knjižničarska savjetnica	Webinar I.8. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama	Online 24. listopada 2023.
11.	Gabriela Aleksić, dipl. ing. grafičke tehnologije	E-tečaj II.23. Osnove preventivne zaštite pisane građe	Online dostupno od 6. prosinca 2022. do kraja 2024.
12.	Elia Ekinović Micak, viša knjižničarka	E-tečaj IV.11. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata	Online dostupno od 15. rujna 2022. do kraja 2024.

4.4.2. Organizacija internih edukacija za djelatnike NSK

Upravljanje sigurnosnim incidentima, mrežni seminar, 25. siječnja 2023.

Edukacija Hrvatske narodne banke o euronovčanicama i krivovorenim novčanicama, 28. siječnja 2023., 22. veljače i 28. veljače 2023.

„Predatorstvo“ u znanstvenoj komunikaciji i izdavaštvu, mrežni seminar, 25. siječnja 2023.

Unos podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga u online katalog, NSK, 7. – 8. veljače 2023.

Prijepis podataka s listića : bibliografska i normativna baza, NSK, 2. ožujka 2023.

Edukacija o novom sustavu kvartalnog izvještavanja o radu djelatnika NSK, 23. ožujka 2023.

Edukacija za novu uslugu ispisa i skeniranja materijala (IT), 26. travnja 2023.

Edukacija za rad u knjižnično-informacijskom sustavu Buki

- Osnove funkcionalnog rada u modulu Nabava, 15. svibnja 2023.
- Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 1.), 16. svibnja 2023.

- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 2.)*, 17. svibnja 2023.
- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Katalogizacija*, 18. svibnja 2023.
- *Osnove pretraživanja baza, preuzimanje zapisa, kopiranje zapisa, preuzimanje i integracija preuzetih zapisa*, 19. svibnja 2023.
- *Normativna baza NSK*, 22. svibnja 2023.
- *Servisi u modulu Cirkulacija*, 23. svibnja 2023.
- *Pretraživanje normativne baze*, 24. svibnja 2023.

Program Fulbright Visiting Scholar: iskustva i spoznaje, 13. lipnja 2023.

Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta, 5. rujna 2023.

Unos podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga u online katalog, NSK, 26. – 27. rujna 2023.

4.4.3. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima s izlaganjem

Izlaganja

Stručni skup: *Izgradnja kvalitetnih knjižničnih zbirki za djecu: knjižničar zna*, Zagreb, 24. ožujka 2023.

- Kristina Romić i Ana Sudarević: *Školske knjižnice u Hrvatskoj: koliko i što nabavljaju*

35. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske: *Odgajanje i odrastanje u digitalnom vremenu- mogućnosti i perspektive informacijskih znanosti*, Split, 30. – 31. ožujka 2023.

- Kristina Romić i Gabriela Golubić: *Izazovi digitalnog vremena i školsko knjižničarstvo*

Konferencija: *Značenje i trajanje matičnosti u bibliotekarstvu: zajednički temelji u regionu*, Beograd, 20. – 21. travnja 2023.

- Marina Krpan Smiljanec: *Uloga matične službe u zaštiti pisane baštine u knjižnicama*
- Aleksandra Pikić Jugović: *Organizacija matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*

Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 4. – 5. svibnja 2023.

- Tamara Illić Olujić: *I moja razglednica pomaže ga tkati!*
- Sofija Klarin Zadravec i Karolina Holub: *Novi načini prihvata i trajne pohrane obveznog primjerka digitalne građe*
- Jelena Rubić, Jozo Ivanović, Zoran Svrtan, Sofija Klarin Zadravec i Nikolina Bujić: *e-Kultura – digitalizacija kulturne baštine* [panel rasprava]
- Matilda Justinić, Jelena Duh i Đuro Singer: *Upute za pripremu kulturne baštine za digitalizaciju kao prilog Smjernicama za digitalizaciju kulturne baštine*
- Renata Petrušić: *Digitalizacija djela koja su nedostupna na tržištu u baštinskim ustanovama*

- Anna-Maria Križanac, Matea Kolendić, Sofija Klarin Zadravec i Sanja Lapiš: *e-Kultura – Modul za izradu virtualnih izložbi* (radionica)

IIPC Web Archiving Conference. Hilversum, 11. i 12. svibnja, 2023.

- Ingeborg Rudomino i Dolores Mumelaš: *Building collaborative collections: experience of Croatian Web Archive*

Šesto međunarodno posvetovanje Knjižnica: *Knjižnica, Srce Mesta 2023: občanska znanost*, Ljubljana, 24. svibnja 2023.

- Alisa Martek i Dolores Mumelaš: *What, why and how? Citizen Science in Libraries with Special Emphasis on Collaboration Between Academic and Public Libraries*

36. ZKD forum: *Pomoćni nisu bespomoćni*, 24. svibnja 2023.

- Ivo Tokić: *Imaju li i pomoćni knjižničari nešto za reći?*
- Daniela Sestrić: *Usporedba iskustva pomoćnog i diplomiranog knjižničara*
- Dorja Mučnjak: moderatorica

18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*, Lovran, 31. svibnja – 3. lipnja 2023.

- Aleksandra Pikić Jugović: *Matična djelatnost visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj*
- Gordana Gašo, Vesna Golubović i Ljilana Siber: *Suvremeno izdavaštvo u kontekstu informacijske pismenosti. Studija slučaja Sveučilišta u Osijeku*
- Sofija Klarin Zadravec, Jelena Rubić, Karolina Holub, Renata Petrušić, Matilda Justinić, Iva Adžaga Ašperger, Sanja Lapiš, Tomislav Karlović, Tomislav Crnošija i Matea Kolendić: *Projekt e-Kultura s fokusom na knjižnice* (radionica)
- Dolores Mumelaš, Dorja Mučnjak, Sanja Lapiš i Iva Adžaga Ašperger: *Dendroteka*
- Dolores Mumelaš i Alisa Martek: *Građanska znanost u praksi – primjeri 7 europskih sveučilišnih knjižnica*
- Dolores Mumelaš i Dorja Mučnjak: *Specijalne i visokoškolske knjižnice kao partneri u organizaciji projekata građanske znanosti* (radionica)
- Daniela Sestrić, Tanja Stajčić i Jelena Šančić: *Brz kao RapidILL*
- Anja Majstorović, Ivana Matijević i Maja Mihalić: *Modeli financiranja i međunarodna vidljivost hrvatskih znanstvenih časopisa s naglaskom na područje društvenih*

First regional conference for Balkan cultural aid response for emergencies B+ CARE. Tirana, 20. lipnja 2023.

- Tamara Štefanac: *How does Blue Shield protect cultural property in crisis and conflict*

LIBER: Pre-Conference Workshop 2: *Citizen Science: Strategy, community, and partnerships*, LIBER 2023: Annual Conference, Budimpešta, 5. – 7. srpnja 2023.

- Alisa Martek i Dolores Mumelaš: *Case study: Citizen Science at NSK*

PUBMET 2023 – The 10th Conference on Scholarly Communication in the Context of Open Science, Zadar, 13. – 15. rujna 2023.

- Dolores Mumelaš i Alisa Martek: *Why is Citizen Science important for libraries? The experience of the National and University Library in Zagreb*

4. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki*, Zagreb, 15. rujna 2023

- Jelena Šančić: *Vrednovanje fonda u dijeljenju izvora kroz prizmu RapidILL servisa*
- Tatjana Mihalić i Vesna Golubović: *Istraživanje pokrivenosti za vrednovanje cjelovitosti zbirke obveznog primjerka*
- Matilda Justinić: *Vrednovanje digitalnih zbirki kulturne baštine – trivijalno ili izazovno pitanje?*

Obilježavanje 25. godišnjice pokretanja studija Informatologije na Filozofskom fakultetu u Osijeku, Osijek, 20. rujna 2023.

- Ivanka Stričević: *Izazovi obrazovanja u području Informacijskih znanosti: jučer, danas, sutra : panel rasprava*

27. Međunarodna konferencija tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija *Blaž Baromić*, Zagreb, 28. – 29. rujna 2023.

- Gabriela Aleksić, Tomislav Cigula, Magdolna Pal i Marina Vukoje: *The influence of nano-TiO₂ modified bilayer coatings on the mechanical properties of paper*

2. stručni skup *Suradnja, izgradnja, nadogradnja s međunarodnim sudjelovanjem: Volonteri u knjižnicama*, Virovitica, 29. rujna 2023.

- Dolores Mumelaš: *Građani znanstvenici – posebna vrsta volontera u knjižnicama*

International Symposium on Citizen Science: *Empowering Communities Through Innovative Solutions*, 2. – 3. listopada 2023.

- Dolores Mumelaš: *Session 7: Citizen Science in libraries: Inspiring Lifelong learning (panel rasprava)*

Library. Science. Communication. *Current Issues of Preservation and Innovative Development of Scientific Libraries: International Scientific Conference*, Kijev, Ukrajina 3. – 5. listopada, 2023.

- Ivanka Stričević i Jagoda Ille: *Contemporary Risk Management in the Current Risk Landscape: Experience from the National and University Library in Zagreb, Croatia*

14. okrugli stol za školske knjižnice: *Financiranje školskih knjižnica*, Zagreb, 4. listopada 2023.

- Kristina Romić i Ana Sudarević: *Nabava u školskim knjižnicama: statistički podatci od 2017. do 2021. godine*

4th International Printing Technologies Symposium *Printistanbul2023*, Istanbul, Turska 5. – 6. listopada 2023.

- Tomislav Cigula, Marina Vukoje, Ivan Malenica, Rahela Kulčar, Katarina Itrić Ivanda i Gabriela Aleksić: *Effect of ascorbic acid – methylcellulose coating on the protection of offset prints*

14. savjetovanje za narodne knjižnice u RH: *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*. Dubrovnik, 11. – 14. listopada 2023.

- Ivanka Stričević: *Osnaživanje i održivost hrvatskoga knjižničnog sustava – pogled iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* [plenarno izlaganje]
- Nika Čabrić, Dunja Marija Gabriel i Nada Radman: *Predstavljanje Plana razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH od 2023. do 2032. godine*
- Dunja Marija Gabriel, Jasenka Pleško i Marica Šapro-Ficović: *Financiranje narodnih knjižnica u Hrvatskoj*
- Dunja Marija Gabriel i Jasenka Pleško: *Predstavljanje hrvatskog prijevoda Preporuka CM/REC(2023)3 Odbora ministara državama članicama za knjižnično zakonodavstvo i politiku u Europi*
- Marina Krpan Smiljanec: *O etičnosti digitalizacije*
- Miroslav Katić, Dunja Holcer i Aleksandra Pikić Jugović: *Digitalne kompetencije knjižničara narodnih knjižnica*
- Karolina Holub, Dolores Mumelaš, Ingeborg Rudomino, Kristina Čunović i Maja Žužak Horvatić: *HAWaton – rad mnoštva kao podloga za društvenu uključenost knjižnica*
- Antonija Filipeti i Marta Matijević: *Osnaživanje knjižničara za nove uloge narodnih knjižnica – sudjelovanje u programima trajne izobrazbe CSSU-a*

13. samostalni stručni skup: *Školska knjižnica: moje sretno mjesto*. Pula, 20. – 21. listopada 2023.

- Kristina Romić: *Analiza stanja školskih knjižnica na županijskoj i nacionalnoj razini*

3. međunarodni skup *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva*, Pula, 26. – 27. listopada 2023.

- Ivana Kežić Pucketić: *Tematski izbori službenih mrežnih publikacija: mogućnosti i iskustva na primjeru EDC NSK*
- Dolores Mumelaš i Marija Šimunović: *ChatGPT: Pretraživanje službenih publikacija uz pomoć umjetne inteligencije* (radionica)
- Dolores Mumelaš i Tamara Horvat Klemen: *Službene publikacije RH i njihovo pretraživanje: e-tečaj*

Program u sklopu Mjeseca hrvatske knjige 2023. u organizaciji Nacionalne kampanje za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“, „Kako nastaje građa lagana za čitanje“, Zagreb, 3. studenoga 2023.

- Dunja Marija Gabriel: *Kako smo počeli – do kuda smo došli?*

Znanstveno-stručni skup: 4. *Susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru*, Rijeka, 8. – 9. studenoga 2023.

- Mia Perković: *Suradnja konzervatora i knjižničara u očuvanju baštinskih zbirki*
- Ivan Volarević: *Život jednog misala, Karamanov glagoljski Misal Rimski iz crkve sv. Mihovila na Strugama u neretvanskom kraju*

THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*, Vodice, 8. – 10. studenoga 2023.

- Dijana Machala, Anita Katulić, Marko Orešković, Lobel Machala, Elia Ekinović Micak i Igor Baj: *Priprema za migraciju u visokoškolski knjižnični sustav u oblaku te analiza utjecaja digitalne tehnologije na poslovanje* (radionica)
- Ivanka Stričević: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: Inovacije za budućnost učenja i poučavanja* (panel rasprava)

Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference, Zagreb, 9. – 10. studenoga 2023.

- Ivana Kežić Pucketić: *E(U)Xercise: Encouraging Physical Activity as Part of the NSK European Documentation Centre's Activities*
- Blaženka Klemar Bubić i Dolores Mumelaš: *Turning a New Page: Cultivating Sustainability In Library Work Habits*
- Dolores Mumelaš: *Engaging Communities, Advancing Sustainability: Citizen Science Kits in Libraries*
- Dolores Mumelaš: *Workshop: Build your own Citizen Science Kit for Sustainable Exploration* (radionica)
- Dorja Mučnjak: *Workshop: Two Hot Takes – A Debate On Sustainability in Libraries* (radionica)
- Dorja Mučnjak: *A Panel On Youth Perspectives in Sustainable Development* (panel rasprava, moderatorica)

Skup Komisije za muzejske i galerijske knjižnice, Zagreb, 10. studenoga 2023.

- Mia Perković: *Suradnja konzervatora i knjižničara u očuvanju baštinskih zbirki*

Interliber – okrugli stol u sklopu projekta Solidarna Europa za uključivo društvo (Solidary Europe for Inclusive Society) – EUsolis, Zagreb, 10. studenoga 2023.

- Ingeborg Rudomino: *HAWton – natjecanje srednjoškolaca za izgradnju tematske zbirke*

LIBER Winter Event, Come together! Enabling Collaboration and Inclusivity in Research Libraries, Firenca, 23. – 24. studenoga 2023.

- Dolores Mumelaš: *Education on Citizen Science in Croatia*

Znanstveno-stručni skup udruge IZVOR: Stare razglednice – izvori baštine, Zagreb, 24. studenoga 2023.

- Tamara Ilić Olujčić i Dolores Mumelaš: *Razglednice u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: novi život starih razglednica*

26. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture *Zaštita u kriznim situacijama*, Poreč, 29. studenoga – 1. prosinca 2023.

- Ivan Volarević i Marina Krpan Smiljanec: *Uloga Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki*
- Miroslav Katić, Dunja Holcer i Aleksandra Pikić Jugović: *Digitalne kompetencije knjižničara narodnih knjižnica*

- Ana Knežević Cerovski i Petra Pancirov. *Aplikacijski profil za entitet grupa: primjena Pravilnika KAM u Normativnoj bazi NSK*
- Elia Ekinović Micak i Mirna Willer. *ISBD for Manifestation (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM): interoperabilnost međunarodnog standarda i nacionalnog pravilnika*
- Sanda Milošević: *Međusektorska suradnja: zaštita kulturne baštine*
- Sanda Milošević i Tamara Štefanac: *Baština u krizi: pogledi iz prakse* (radionica)

Sustainable development of the libraries: round table dedicated to the 145th anniversary of the National Library "St. St. Cyril and Methodius", Sofija, Bugarska, 7. – 8. prosinca 2023.

- Dolores Mumelaš: *How to create a green plan for a library? The experience of the National and University Library in Zagreb*

Obilježavanje 16. obljetnice rada Udruga Dyxy u sklopu projekta *DYXY – Srce pokreće naš svijet*. Split, 8. prosinca 2023.

- Dunja Marija Gabriel: *Programi podrške osobama s teškoćama čitanja*

Državni stručni skup za stručne suradnike knjižničare *Transverzalne vještine*, Zagreb, 11. prosinca 2023.

- Kristina Romić i Gabriela Golubić: *Alati Web 2.0 u školskim knjižnicama: podcast*

7. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*, Zagreb, 12. prosinca 2023.

- Anita Katulić: *Digitalna zrelost knjižnica visokog obrazovanja i znanosti*
- Daniela Sestrić, Tanja Stajčić i Jelena Šančić: *Mnogobrojne prednosti i pokoja zamka RapidILL*
- Dorja Mučnjak: *Otkriti discovery: iskustvo korištenja discovery servisa – pogled jedne knjižničarke*

Digitalizacija kulturne baštine i digitalna humanistika (biblioteke – muzeji – arhivi) – edukacija projekta Narodne biblioteke Kruševac, Narodna biblioteka Srbije, Beograd, 12. prosinca 2023.

- Sofija Klarin Zadravec: *Izazovi izgradnje digitalne knjižnice*

Stručni kolokvij *Starija hrvatska književnost – stanje u struci. Osuvremenjivanje pristupa građi i njezina digitalizacija*, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 14. prosinca 2023.

- Sofija Klarin Zadravec: *Put prema Hrvatskoj digitalnoj knjižnici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

DARIAH Day 2023: *Sharing ideas and experiences*, Zagreb, 21. prosinca 2023.

- Sofija Klarin Zadravec: *Što poslije e-Kulture?*
- Sofija Klarin Zadravec i Dobrila Zvonarek: *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*
- Dolores Mumelaš: *Dendroteka*

Posterska izlaganja

Dani e-infrastrukture Srce DEI 2023, Zagreb, 28. – 30. ožujka 2023.

- Dorja Mučnjak, Dolores Mumelaš i Alisa Martek: *Knjižnice kao hubovi za građansku znanost*

Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 4. – 5. svibnja 2023.

- Dolores Mumelaš, Karolina Holub i Ingeborg Rudomino: *HAWaton – srednjoškolci kao suradnici u izgradnji digitalne tematske zbirke*
- Tanja Mihalić: *Priča o Ivani Lang: od glazbenih izvora do virtualne izložbe*
- Aleksandra Mikić-Grginčić, Maja Žužak Horvatić i Iva Adžaga Ašperger: *Zbirka Hinko Krapek*

23. strokovno srećanje konservatorjev-restavratorjev, Brežice, Slovenija, 22. svibnja 2023.

- Stevo Leskarac i Đuro Singer: *Konzervatorska praksa u digitalizaciji umjetnina na papiru*

Libraries in the Digital Age (LIDA) 2025, Osijek, 24. – 26. svibnja 2023

- Ana Knežević Cerovski i Petra Pancirov: *Importance of the agent entity identifiers in the digital world*

18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*, Lovran, 31. svibnja – 3. lipnja 2023.

- Tomislav Čop, Dolores Mumelaš i Dorja Mučnjak: *Pub kviz NSK – čašica znanja, čašica piva*
- Ivo Tokić: *Mikroizložbe baštine kao spoj starog i novog*
- Daniela Sestrić, Tanja Stajčić i Jelena Šančić: *Trendovi u suvremenoj međuknjižničnoj posudbi*
- Anja Majstorović, Ivana Matijević i Maja Mihalić: *Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja – standardizacija uloga knjižnica u pružanju bibliometrijskih usluga*

88th IFLA World Library and Information Congress (WLIC), Rotterdam, 21. – 25. srpnja 2023.

- Sanja Heberling Dragičević, Svjetlana Mokriš, Breza Šalamon-Cindori i Irena Urem: *Together for special libraries in Croatia*
- Mia Perković: *How can librarians help*
- Antonija Filipeti i Marta Matijević: *Twenty Years of Organized Lifelong Learning of Librarians in Croatia: Opportunities for a Sustainable Future*

OAI13 – The Geneva Workshop on Innovations in Scholarly Communication, Ženeva, 4. – 8. rujna 2023.

- Iva Žurić Jakovina i Dolores Mumelaš: *The topic of bibliotherapy, self-help and well-being in open science in Croatia*

14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*, Dubrovnik, 11. – 14. listopada 2023.

- Karolina Holub, Renata Petrušić, Iva Adžaga Ašperger i Sanja Lapiš: *Upisnik digitalnih zbirki i preslika*

Znanstveno-stručni skup: 4. Susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru, Rijeka, 8. – 9. studenoga 2023.

- Tomislav Bajić, Damjan Kopričanec i Karmen Lečić: *Konzervatorsko- restauratorski radovi na knjizi rukopisno četverojevanđelje*
- Stevo Leskarac: *Retuš u kontekstu likovne cjelovitosti*
- Lucija Ašler: *Zaštita i obnova knjižnične građe Franjevačkog samostana u Karlovcu*

Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference, Zagreb, 9. – 10. studenoga 2023.

- Gabrijela Aleksić i Damjan Kopričanec: *Sustainable design solutions for rare book exhibitions*

26. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture *Zaštita u kriznim situacijama*, Poreč, 29. studenoga – 1. prosinca 2023.

- Jelena Duh, Aleksandra Pikić Jugović i Lucija Ašler: *Odgovor i oporavak od kriznih situacija u knjižnicama u Hrvatskoj*
- Marina Krpan Smiljanec, Ivan Volarević, Aleksandra Pikić Jugović, Sanja Lapiš i Antonija Filipeti: *Sustavi upisnika i evidencija Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*
- Silvio Lebinac: *Upravljanje mikrofilmiranjem novina: prikupljanje podataka za opis stranice novina bazom podataka*
- Ivo Tokić: *Tko napada knjižnice i zašto?*

7. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*, Zagreb, 12. prosinca 2023.

- Ivana Matijević i Ivona Milovanović: *Repozitoriji i upravljanje istraživačkim podacima*

Webinari (mrežni seminari)

Aleksandra Pikić Jugović: *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice*, CSSU, 31. siječnja 2023.

Dunja Marija Gabriel, Kristina Romić i Frida Bišćan: *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške – školske i narodne knjižnice*, CSSU, 3. veljače 2023.

Anita Katulić: *Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama*, 17. veljače 2023.

Marina Krpan Smiljanec: *Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničnu baštinu*, CSSU, 6. ožujka 2023.

Marina Krpan Smiljanec: *Privatni život stare knjige*, CSSU, 23. ožujka 2023.

Kristina Romić i Frida Bišćan: *Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama*, CSSU, 3. travnja 2023.

Dolores Mumelaš: *Citizen Science activity Dendroteka: Citizen Science at your Academic Library: Ideas and Inspiration*, LIBER, 27. travnja 2023.

Dolores Mumelaš i Alisa Martek: *Citizen Science activities: the final product. The role of libraries in the valorization and dissemination of citizen science results*, LIBER, 27. studenoga 2023.

Ostala izlaganja

Anja Majstorović i Maja Špac: *Procjena kvalitete časopisa u bazama podataka i predatorski časopisi*, Fakultet turizma i ruralnog razvoja, Požega, 14. veljače 2023.

Jagoda Ille: Predstavljanje Knjižnice skupini francuskih knjižničara, kandidata za ravnatelje narodnih knjižnica u Francuskoj, *Welcome to the National and University Library in Zagreb*, NSK, 18. travnja 2023.

Matilda Justinić, Sanja Lapiš i Iva Adžaga Ašperger: Predstavljanje rada Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice studentima Filozofskoga fakulteta u Osijeku, NSK, 21. travnja 2023.

Dolores Mumelaš: Predstavljanje aktivnosti NSK vezanih s održivim razvojem *Presentation of activities specific to sustainable development carried out in the National and University Library of Zagreb - examples of good practice*, predavanje o građanskoj znanosti *Citizen science and its importance for libraries and library users* i radionica *Citizen Science in my library* za sudionike programa Erasmus+ iz Litve, NSK, 9. svibnja 2023.

Renata Petrušić: Izlaganje *Presentation of NSK Digital Collections* za knjižničare iz narodnih knjižnica u Litvi u sklopu programa Erasmus+, NSK, 9. svibnja 2023.

Breza Šalamon-Cindori: Predstavljanje zbornika 16. i 17. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica te sustava Open Monograph Press HKD-a na 18. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica: *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*, Lovran, 31. svibnja 2023.

Iva Adžaga Ašperger: Predstavljanje rada Radne grupe *Novi informacijski stručnjaci (NIS)* na Skupštini ZKD-a, NSK, 7. lipnja 2023.

Alisa Martek: *Građanska znanost u specijalnim knjižnicama*. Godišnji sastanak voditelja specijalnih knjižnica, NSK, 18. listopada 2023.

Matilda Justinić, Sanja Lapiš i Iva Adžaga Ašperger: Predstavljanje rada Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice studentima Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, NSK, 27. studenoga 2023.

Dolores Mumelaš: *Projekt građanske znanosti Dendroteka*. Sastanak voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi, predstavljanje projekta, NSK, 4. prosinca 2023.

Dolores Mumelaš: *Projekt Knjižnice i održivi razvoj*. Sastanak voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi, predstavljanje projekta, 4. prosinca 2023.

Ivona Milovanović: *Informacijska usluga Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje: iskustva iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. Kolegij Informacijski izvori i službe, Filozofski fakultet u Osijeku (gostujuće predavanje), 7. prosinca 2023. (online)

Sofija Klarin Zadravec, Karolina Holub, Sanja Lapiš i Iva Adžaga Ašperger: Predstavljanje projekta *e-Kultura* studentima Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, NSK, 8. prosinca 2023.

Irena Galić-Bešker: Izlaganje o Zbirci rukopisa i starih knjiga i o građi za studente povijesti s Hrvatskih studija, NSK, 11. prosinca 2023.

4.4.4. Sudjelovanje djelatnika NSK na skupovima bez izlaganja

Sudjelovanje na skupovima

International symposium 78 rpm at home: *Local perspectives on the early recording industry*. Zagreb, 6. – 11. ožujka 2023. (online)

7th annual Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries Conference (DHNB2023): *Sustainability: environment, community, data*, 8. – 10. ožujka 2023. (online)

Dobra knjiga u dobrom društvu: *Čitaj, uči, uživaj!*, Zagreb, 29. ožujka 2023.

Stručni skup *Izgradnja kvalitetnih knjižničnih zbirki za djecu: knjižničar zna!*, Zagreb, 24. ožujka 2023.

Dani e-infrastrukture Srce DEI 2023, Zagreb, 28. – 30. ožujka 2023.

31st EBLIDA Annual Council and Conference, 2nd EBLIDA-NAPLE-PL2030 Event: *Who is afraid of library power? Empowering citizens for a democratic and sustainable society*. Luksemburg, 17. – 20. travnja 2023.

35. ZKD forum: *Glad za knjigom*, Zagreb, 26. travnja 2023. (online)

16. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 10. festival hrvatskih bibliobusa *Pokretna knjižnica u službi promicanja kulture čitanja*, Split, 26. – 27. svibnja 2023.

Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 4. – 5. svibnja 2023.

EURIG Annual Meeting, 4. – 5. svibnja 2023. (online)

Radionica: *Što je danas na jelovniku: Gljive i degradacija kulturne baštine*, Zadar, 19. svibnja 2023.

18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*, Lovran, 31. svibnja – 3. lipnja 2023.

Medical Information Conference Croatia (MICC): *Medicinski časopisi – stalna samo mijena jest*, Zagreb, 6. lipnja 2023.

Regionalni sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN, Beograd, Srbija, 14. – 15. lipnja 2023.

37th CENL Annual General Meeting, Pariz, 18. – 20. lipnja 2023.

IPERION HS 2nd Doctoral Summer School: *Environmental impact on built heritage and its digitalization*, Ljubljana, Slovenija, 17. – 21. srpnja 2023.

88th IFLA General Conference and Assembly: *Let's work together; let's library*, Rotterdam, 21. – 25. srpnja 2023.

Radionica *Knjižnice i održivi razvoj*, Zagreb, 5. rujna 2023. (online)

IGeLU 2023 Conference: *Libraries enabling innovation*, 11. – 13. rujna 2023. (online)

PUBMET 2023 – The 10th Conference on Scholarly Communication in the Context of Open Science, Zadar, 13. – 15. rujna 2023.

Projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*, Zagreb, 14. rujna 2023.

4. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki*, Zagreb, 15. rujna 2023.

20th ICOM-CC Triennial Conference: *Working Towards a Sustainable Past*, Valencija, Španjolska, 18. – 22. rujna 2023.

BIBFRAME Workshop in Europe, Bruxelles, 19. – 20. rujna 2023.

2. Konferencija konzervatora-restauratora *ConRestCon*, Zagreb, 20. rujna 2023.

19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)*, Zagreb, 22. rujna 2023.

Visual Pattern Extraction and Recognition for Cultural Heritage Understanding, (VIPERC 2023), Zadar, 25. – 26. rujna 2023.

27th International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries (TPDL 2023), Zadar, 26. – 29. rujna 2023.

Znanstveni skup *ConRestCon: Novi pristupi u istraživanju pisane kulturne baštine na papiru*, Zagreb, 27. rujna 2023.

VIAF Council Annual Meeting, 28. rujna 2023. (online)

10th Conference of Directors of the National Libraries from Southeast Europe, Struga, Makedonija, 4. – 6. listopada 2023.

EuropeanaTech 2023: *Explore, Engage, Experience: cultural heritage in the data space and beyond*, Hag, Nizozemska, 10. – 12. listopada 2023.

28. Forum hrvatskih manjina: *Veze hrvatskih manjinskih zajednica s obrazovnim, kulturnim i znanstvenim ustanovama u RH u desetljeću hrvatskoga članstva u Europskoj uniji*, Zagreb, 17. listopada 2023.

Seminar *Praktična uporaba umetne inteligence v knjižnicah*, 20. listopada 2023. (online)

Međunarodni godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Bruxelles, Belgija, 23. – 26. listopada 2023.

Treća međunarodna znanstveno-stručna konferencija *Digital Humanities and Heritage (DARIAH-HR), Heritage Matters: Fostering Collaborative Infrastructure*, Zagreb, 25. – 27. listopada 2023.

3. međunarodni skup *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva*, Pula, 26. – 27. listopada 2023.

Crossref Annual Meeting and Board Election, 31. listopada 2023. (online)

Znanstveno-stručni skup: 4. Susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru, Rijeka, 8. – 9. studenoga 2023.

THECUC 2023: *Digitalna transformacija visokog obrazovanja: inovacije za budućnost učenja i poučavanja*, Vodice, 8. – 10. studenoga 2023.

Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference, Zagreb, 9. – 10. studenoga 2023.

48. Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva: *Pišem, čitam, razumijem i primjenjujem: zakonodavna podloga za poslovanje društva*, 13. – 14. studenoga 2023.

11. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK, Zagreb, 16. – 17. studenoga 2023.

Znanstveni kolokvij *Novi dijalozi s antikom*. 20. studenoga 2023. (online)

LIBER Winter Event: *Come together! Enabling Collaboration and Inclusivity in Research Libraries*. Firenca, 23. – 24. studenoga 2023.

26. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture *Zaštita u kriznim situacijama*, Poreč, 29. studenoga – 1. prosinca 2023.

Razgovori u Srcu: *Ususret novom Dabru*, Zagreb, 5. prosinca 2023.

IAML Board Online, 6. prosinca 2023. (online)

12th International Summit of the Book 2023: *Libraries Building Bridges of Hope & Western Balkan Information and Media Literacy Conference 2023: Media and Information Literacy in the age of Artificial Intelligence*, 7. – 8. prosinca 2023. (online)

23. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama – povratak korijenima, Zagreb, 8. prosinca 2023.

7. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*, Zagreb, 12. prosinca 2023.

Upravni odbor Međunarodnoga ureda za ISSN, Pariz, Francuska, 25. – 26. travnja 2023.; (online) 17. veljače 2023., 22. lipnja 2023., 20. srpnja 2023., 9. listopada 2023. i 14. studenoga 2023.

Sudjelovanje na mrežnim seminarima (webinarima)

CSSU: *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica*, mrežni seminar, 31. siječnja 2023.; 3. veljače 2023.

NSK: *Upravljanje sigurnosnim incidentima*, mrežni seminar, 25. siječnja 2023.

NSK: „*Predatorstvo*“ u znanstvenoj komunikaciji i izdavaštvu, mrežni seminar, 25. siječnja 2023.

EuropeanaTech and IIF Webinar v2.0, 26. siječnja 2023.

IFLA webinar: *From ISBD to ISBDM: a bibliographic standard in transformation*, 26. siječnja 2023.

IIPC Webinar: *Archiving Social Media*, 26. siječnja 2023.

Scanning 3D: *Cultural Heritage Preservation, Access and Revitalization*, 7. veljače 2023.

Flexible Copyright Exceptions – The Next Step for Europe?, 13. veljače 2023.

CENL Books and Audiences Network Group (BANG!) annual webinar: *Book exhibitions and wellbeing: how can they relate?*, 14. veljače 2023.

33. ZKD forum: *Muka po koeficijentima: može li ustroj radnih mjesta odgovoriti na potrebe zajednice*, 22. veljače 2023.

Europeana: *Planning Crowdsourcing Projects in Cultural Heritage*, 24. veljače 2023.

Clarivate: *InCites Essentials*, 27. veljače 2023.

CSSU: *Građanska znanost u knjižnicama*, mrežni seminar, 28. veljače 2023.

Elsevier: *Ažurirajte svoj Scopus autorski profil – korak po korak upute*, 3. ožujka 2023.

EBSCO & CABI Day, 9. ožujka 2023.

Open Research Week 2023: *Reward, recognition and assessment*, 13. ožujka 2023.

CSSU: *Osnove preventivne zaštite pisane građe*, 23. ožujka 2023.

CSSU: *Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta*, mrežni seminar, 23. ožujka 2023.

Elsevier: *Predatory journals and how to avoid them*, 28. ožujka 2023.

PROFIL Klett: *Jezičnim djelatnostima do čitalačke pismenosti*, mrežni seminar, 29. ožujka 2023.

Magija animacije i videa u funkciji poučavanja i promocije, 31. ožujka 2023.

Elsevier: *3 učinkovita načina kako pronaći relevantnu literaturu u Scopusu*, 5. travnja 2023.

Elsevier: *Predatorski časopisi i kako ih izbjeći*, 20. travnja 2023.

35. ZKD forum: *Glad za knjigom*, 26. travnja 2023.

DARIAH-ERIC BiH: *Mogućnosti učešća u programu Horizont Evropa za DARIAH zajednicu*, 27. travnja 2023.

CSSU: *Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti*, mrežni seminar, 3. svibnja 2023.

Elsevier: *Ubrzajte svoje istraživanje uz pet vrhunskih Science Direct značajki*, 3. svibnja 2023.

Desk Kreativne Europe: *Culture Moves Europe – shema individualne mobilnosti*, 19. svibnja 2023.

36. ZKD forum: *Pomoćni nisu bespomoćni*, 24. svibnja 2023.

Iskustva Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ u implementiranju vrijednosti održivog razvoja, 12. lipnja 2023.

CSSU: *Mentalno zdravlje na radnom mjestu*, mrežni seminar, 13. lipnja 2023.

CSSU: *Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama*, mrežni seminar, 16. lipnja 2023.

CSSU: *Canva – internetski alat za grafički dizajn*, e-tečaj, 19. lipnja 2023.

Clarivate: *InCites Forum*, 20. lipnja 2023.

Clarivate: *All about the new Journal Citation Report (JCR) release 2023*, 5. srpnja 2023.

Web of Science: *Introducing the New ProQuest Dissertations & Theses Citation Indeks*, 5. srpnja 2023.

Clarivate: *The Latest Journal Citation Reports (JCR)^{TM} Updates Webinar*, 12. srpnja 2023.

CSSU: *Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon*, e-tečaj, 13. srpnja 2023.

IFLA: *Partnerships for performance: lessons learned from integrating libraries into SDG delivery*, 13. srpnja 2023.

Elsevier: *Rejected manuscripts: Next steps and finding the right fit*, 27. srpnja 2023.

NSK: *Knjižnice i održivi razvoj*, mrežni seminar, 5. rujna 2023.

IIPC Webinar: *Nordic web archives for researchers: access, tools and services*, 6. rujna 2023.

153. Kolokvij Centra za znanstvene informacije: *Informacijski sustav znanosti – CRORIS*, 19. rujna 2023.

Clarivate: *All about the new Journal Citation Report (JCR) release 2023*, 21. rujna 2023.

ZIH: *Prilagodba informacijskih sustava tijela javnog sektora Portalu otvorenih podataka (Open Data)*, 21. rujna 2023.

37. ZKD Forum: *Ilustracijom kroz djetinjstvo*, 27. rujna 2023.
- Europeana: *Make your first animated GIF*, 4. listopada 2023.
- Clarivate: *Web of Science, ProQuest, Alma*, 12. listopada 2023.
- Platforma Kanopy, 12. listopada 2023.
- Elsevier: *Stay updated: Recent changes in Scopus, SciVal, and other RI solutions*, 17. listopada 2023.
- Erasmus+ VET webinar, 18. – 19. listopada 2023.
- CSSU: *Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama)*, mrežni seminar, 19. listopada 2023.
- Elsevier: *Učinkovito pretraživanje u Scopusu*, 19. listopada 2023.
- NUK Slovenija: *Artificial Intelligence Solutions in Libraries*, 20. listopada 2023.
- IFLA: *Practical Application of Artificial Intelligence in Libraries*, 20. listopada 2023.
- Sveučilište u Torinu, Odsjek za ekonomiju i statistiku "Cognetti de Martiis": *Unlocking value from digital heritage collections: international perspectives*, 20. listopada 2023.
38. ZKD forum: *(Nisam) stranac u vlastitoj zemlji*, 25. listopada 2023.
154. kolokvij Centra za znanstvene informacije: *Tjedan otvorenog pristupa: Zajednica iznad komercijalizacije*, 26. listopada 2023.
- NSK: *Alma and Primo National Project Authorities and Topology Consultation*, 6. studenoga 2023.
- Srce: *Proračunske tablice (Excel 2010)*, e-tečaj, 6. studenoga 2023.
- EuropeanaTech: *The Video Library in the 21st Century. Metadata, Robots and Copyright Headaches*, 8. studenoga 2023.
- Elsevier: *Generative AI: New policies, opportunities, and risks*, 23. studenoga 2023.
- CSSU: *Digitalna pristupačnost u knjižnicama*, mrežni seminar, 27. studenoga 2023.
- The role of libraries in the valorisation and dissemination of Citizen Science results*, 27. studenoga 2023.
- VAST Webinar: *Distilling values: from people to AI and back*, 27. studenoga 2023.
- EU Science & Inovation: *A Cloud for all - Accessing EU Cohesion Funds*, 28. studenoga 2023.
- Europeana: *ENA General Assembly 2023*, 29. studenoga 2023.
- Desk Kreativne Europe: *Matchmaking session*, 30. studenoga 2023.
- CSSU: *Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje*, e-tečaj, 4. prosinca 2023.
- CSSU: *Načela i praksa osobnih podataka u knjižnicama*, mrežni seminar, 5. prosinca 2023.

Desk Kreativne Europe: *Natječaj za Europske projekte suradnje (COOP)*, 8. prosinca 2023.

Elsevier: *Kako uspješno napisati znanstveni rad?*, 8. prosinca 2023.

Clarivate: *Web of Science & InCites 2023 highlights*, 14. prosinca 2023.

Filozofski fakultet u Zagrebu: *Starija hrvatska književnost – stanje u struci. Osvremenjivanje pristupa građi i njezina digitalizacija*, 14. prosinca 2023.

Institutional approaches to Rights Retention, 14. prosinca 2023.

CSSU: *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, e-tečaj*, 27. – 29. prosinca 2023.

CSSU: *Osnove preventivne zaštite pisane građe, e-tečaj*, 29. – 30. prosinca 2023.

Sudjelovanje na edukativnim radionicama

Radionica eOP (Ericsson): *Upoznavanje s funkcionalnostima i testiranje korisničkog prihvaćanja novog zahtjeva - Integracija eUsluga s ePoslovanjem i implementacija usluge „Dostava obveznog primjerka u NSK“ (eOP)*

32. ZKD forum: *Razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje*, 25. siječnja 2023.

Edukacija u Alephu – modul katalogizacija, 26 – 27. siječnja 2023.

Radionica EBSCO & CABI Day, 20. veljače 2023.

Edukacija Hrvatske narodne banke o euronovčanicama i krivovorenim novčanicama, 28. siječnja 2023., 22. veljače 2023. i 28. veljače 2023.

EBSCO & CABI Day, 9. ožujka 2023.

Training Working Group Calls, 15. ožujka 2023.

Edukacija o novom sustavu kvartalnog izvještavanja o radu djelatnika NSK, 23. ožujka 2023.

Zelene knjižnice (FFZG), 13. travnja 2023.

Browser-based crawling workshops, 18. travnja 2023.

ERASMUS+ projekt IPEDU, *Multiplyer event*, 25. travnja 2023.

Edukacija za novu uslugu ispisa i skeniranja materijala (IT), 26. travnja 2023.

Ivana Ostoić: *Radionica o izradi zelenog plana*, 8. svibnja 2023.

NSK: *Program Fulbright Visiting Scholar: iskustva i spoznaje*, 13. lipnja 2023.

IIPC ME Call with Members, 9. ožujka 2023.; 6. prosinca 2023.

NSK: *Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta*, 5. rujna 2023.

Elsevier: *Scopus Only Day – ZNAK*, 24. listopada 2023.

Elsevier: *SciVal*, 20. studenoga 2023.

Mapa znanja, seminar *Javni nastup i prezentacijske vještine*, 6. prosinca 2023.

Agencija za mobilnost i programe EU (AMPEU): *Mogućnosti programa Erasmus+ u obrazovanju odraslih*, 7. prosinca 2023.

Mapa znanja, seminar: *Međuljudski odnosi u organizaciji*, Zagreb, 14. prosinca 2023

IIPC Workshop Series: *Collections, Curation and Patching with Browsertrix Cloud*, 20. prosinca 2023.

Edukacija za rad u knjižnično-informacijskome sustavu Buki

- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Nabava*, 15. svibnja 2023.
- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 1.)*, 16. svibnja 2023.
- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Cirkulacija (dio 2.)*, 17. svibnja 2023.
- *Osnove funkcionalnog rada u modulu Katalogizacija*, 18. svibnja 2023.
- *Osnove pretraživanja baza, preuzimanje zapisa, kopiranje zapisa, preuzimanje i integracija preuzetih zapisa*, 19. svibnja 2023.
- *Normativna baza NSK*, 22. svibnja 2023.
- *Servisi u modulu Cirkulacija*, 23. svibnja 2023.
- *Pretraživanje normativne baze*, 24. svibnja 2023.

Sudjelovanje na ostalim događanjima

Dani otvorenih vrata NSK, 20. – 21. veljače 2023.

Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 22. veljače 2023.

HAWatons – aktivnost građanske znanosti, 21. ožujka 2023.

Zagrebački proljetni polumaraton – Zagreb, 21., 25. – 26. ožujka 2023.

Dobra knjiga u dobrom društvu: *Čitaj, uči, uživaj!*, Zagreb, 29. ožujka 2023.

Svečano otvaranje *Noć knjige 2023.*, 21. travnja 2023.

Nacionalna kampanja „I ja želim čitati!“, *Noć knjige, 2040: Odiseja u slovima*, 21. travnja 2023.

Festival znanosti 2023. – *Dendroteka*, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, 25. travnja 2023.

Akcija *Dodaj svoj list na stablo i reci što činiš da tvoj grad postane klimatski neutralan!* u povodu Dana Europe, 8. – 12. svibnja 2023.

Festival povijesti – *Kliofest 2023.*, 15. – 19. svibnja 2023.

Redovna godišnja skupština ZKD-a, 7. lipnja 2023.

12. festival Miroslav Krleža, 5. srpnja 2023.

Prijem kadeta Francuske zrakoplovne akademije, 21. srpnja 2023.

Predstavljanje projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Zagreb, 14. rujna 2023.

Predavanje *Samoobrana za žene* u sklopu obilježavanja Europskoga tjedna sporta, 27. rujna 2023.

Godišnji sastanak mreže EUROPE DIRECT Hrvatska i partnera, Šibenik, 18. – 19. listopada 2023.

Nacionalna kampanja HKD-a „I ja želim čitati!“, „Kako nastaje građa lagana za čitanje?“, 3. studenoga 2023.

Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“, 3. studenoga 2023.

Završna svečanost *Nacionalnoga kviza za poticanje čitanja*, 15. studenoga 2023.

Razgovor s povodom: *Marko Marulić – 500 godina kasnije*, 7. prosinca 2023.

Stručni posjet Narodna in univerzitetna knjižnica u Ljubljani, 8. prosinca 2023.

Blagdanski koncert Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Komornog zbora “Ivan Filipović”, *S(w)inging Christmas*, 28. prosinca 2023.

4.5. PORTALI I PROFILI NSK NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

4.5.1. Portal NSK (nsk.hr)

Google je 1. srpnja 2023. godine proveo migraciju sustava za praćenje analitike mrežnih stranica. Dotadašnji Universal Analytics zamijenio je novi Google Analytics 4 te se podatci ne mogu uspoređivati niti agregirati zbog promjene načina mjerenja podataka.

Iz toga razloga, izvješće za Portal NSK u 2023. godini podijeljeno je u dva dijela, odnosno dva razdoblja, i to od 1. siječnja do 30. lipnja te od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. godine.

Razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (podatci iz sustava Universal Analytics)

Portal NSK, odnosno mrežna stranica <https://nsk.hr> od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. imala je 374 237 pregleda, 118 581 korisnika, a novih korisnika bilo je 111 859. Ostvareno je 195 783 sesije, a prosječni broj sesija po korisniku bio je 1,65 s prosječno 1,91 stranicu po sesiji. Stopa napuštanja iznosila je 63,3 posto.

Što se tiče strukture prema spolu, 63 posto korisnika Portala NSK bile su žene, a 37 posto korisnika bili su muškarci. Prema dobnoj strukturi najveći udio odnosi se na dobnu skupinu od 35. do 44. godine koji u ukupnome broju zauzimaju 22 posto. Zatim slijedi dobna skupina od 25. do 34. godine koji u ukupnome broju zauzimaju 21 posto. Najmanje je korisnika iz dobne skupine starije od 65 godina.

Portal NSK u 2023. godini najviše se pristupalo iz Hrvatske (83 posto), i to najviše iz Zagreba (67 posto), a zatim slijede pristupi iz Njemačke (2 posto), Sjedinjenih Američkih Država (2 posto), Srbije (2 posto) i Austrije (0,6 posto).

Portal NSK najviše se pristupalo s mobilnih uređaja (54 posto), a zatim sa stolnih računala (45 posto) i u manjem postotku s tablet uređaja (jedan posto). Najveći broj pristupa ostvaren je preko internetskih preglednika Google Chrome (69 posto), Safari (17 posto) i Firefox (4 posto).

Što se tiče podataka o akviziciji korisnika, 79 posto ih je na Portal NSK došlo tzv. organskom pretragom, 13 posto pristupilo je izravno, 5,6 posto preko neke druge stranice koja vodi na Portal NSK, a 2,5 posto prometa prema Portalu NSK generirano je preko društvenih mreža. Ukupno je ostvareno 3612 sesija preko preporuka s društvenih mreža, od kojih 93 posto dolazi s društvene mreže *Facebook*. Stopa napuštanja iz organske pretrage iznosi 64 posto, a s društvenih mreža 84 posto.

U usporedbi s istim razdobljem prethodne 2022. godine došlo je do pada svih najvažnijih mjerljivih parametara, i to broja korisnika za 3,6 posto kao i novih korisnika stranice za 4,4 posto, ali i ukupnoga broja sesija u odnosu na prethodnu godinu za 5,5 posto i pregleda stranice za 14,7 posto.

Razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. (podatci iz sustava Google Analytics 4)

Portal NSK, odnosno mrežna stranica <https://nsk.hr> od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. godine imala je 321 366 pregleda, odnosno prikaza stranice s 833 145 događanja. Ukupan je broj korisnika stranice 100 182, a novih korisnika bilo je 96 660. Ostvareno je 170 230 sesija, od kojih 97 000 angažiranih sesija s prosječnim trajanjem korisničke sesije od 2 minute i 59 sekundi.

Kada bi zbog potrebe uvida u trendove kumulirali ove brojke na godišnjoj razini, unatoč razlikama u izvješćivanju između ova dva sustava, možemo zaključiti kako se u 2023. godini nastavio negativan trend relevantnih parametara analitike mrežnih stranica koji se mogu dovesti u izravnu korelaciju s općom zastarjelošću i neprilagođenošću mrežne stranice za mobilne uređaje te nemogućnošću kvalitetne optimizacije stranice i sadržaja.

Dana 1. prosinca 2023. godine objavljena je nova, redizajnirana mrežna stranica NSK koja će omogućiti zaokret u dosad uočenim negativnim trendovima.

4.5.2. Društvene mreže i servisi NSK

U 2023. godini ostvaren je porast na svim službenim profilima NSK na društvenim mrežama i servisima u odnosu na prethodnu 2022. godinu u vezi sa sljedećim parametrima – broju pratitelja, broju posjeta i dosegu.

Broj pratitelja

U 2023. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* imala je 14 325 pratitelja, što je porast od 5 posto u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* imao je 1638 pratitelja, što je porast od 14 posto u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *LinkedIn* imao je 703 pratitelja, što je porast od 10 posto u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *Twitter*, odnosno *X* imao je 1385 pratitelja, što je porast od 5 posto u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini službeni kanal NSK na servisu *YouTube* imao je 229 pretplatnika, što je porast od 18 posto u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 20. Pratitelji.

Mreža ili servis	Pratitelji u 2022.	Pratitelji u 2023.	Usporedba 2022./2023.
<i>Facebook</i>	13 638	14 325	(+ 5 %)
<i>Instagram</i>	1427	1638	(+ 15 %)
<i>LinkedIn</i>	638	703	(+ 40 %)
<i>Twitter/X</i>	1321	1385	(+ 5 %)
<i>YouTube</i>	193	229	(+ 19 %)

Rast na svim službenim profilima NSK na društvenim mrežama i servisima rezultat je promjena u uređivačkoj politici društvenih mreža i servisa, povećane produkcije kvalitetnih organskih sadržaja i edukacije djelatnika Uredništva NSK.

Broj posjeta

U 2023. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* imala je 56 888 posjeta, što je porast od 183 posto u odnosu na 2022. godinu. U 2023. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Instagram* imala je 2353 posjeta, što je porast od 54 posto u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 21. Posjeti.

Mreža ili servis	Posjeti u 2022.	Posjeti u 2023.	Usporedba 2022./2023.
<i>Facebook</i>	20 064	56 888	(+ 183 %)
<i>Instagram</i>	1523	2353	(+ 54 %)

Doseg

U 2023. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* ostvarila je doseg² od 538 577 ljudi, a službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* ostvario je doseg od 46 807 ljudi, odnosno profila.

Svi ostali pokazatelji koji mjere stopu angažiranosti sa sadržajem, također su u porastu u odnosu na 2022. godinu, uključujući tzv. *lajkove* stranice *Facebook*.

Tablica 22. Doseg društvenih mreža i servisa.

Mreža ili servis	Doseg u 2022.	Doseg u 2023.	Usporedba 2022./2023.
<i>Facebook</i>	438 463	538 577	(+ 23 %) ↗
<i>Instagram</i>	10 224	46 807	(+ 358 %) ↗

4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe

Korištenje usluga Digitalne knjižnice NSK na e-adresi <https://digitalna.nsk.hr> i virtualnih izložbi u 2023. godini bilježi trend rasta. Broj korisnika sustava Digitalne knjižnice NSK u 2023. godini (Tablica 23.) porastao je za 51 posto, a broj posjeta za 46 posto. Broj pregleda stranica porastao je za čak 121 posto, što se može protumačiti uvođenjem nove inačice portala Digitalne zbirke NSK u 2023. godini, rastom količine digitalne građe u sustavu i nastavkom rasta broja virtualnih izložbi. Porast broja korisnika portalima Digitalne knjižnice NSK u 2023. godini može se objasniti i povećanim brojem predstavljanja rada NSK na digitalizaciji građe u projektu *e-Kultura* Ministarstva kulture i medija.

Tablica 23. Posjećenost portala sustava Digitalne knjižnice NSK i virtualnih izložbi prema podacima Google Analyticsa.

	2021.	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023
Sesije ili posjeti	241 932	184 721	270 213	(+ 46 %) ↗
Broj korisnika	172 977	127 457	192 786	(+ 51 %) ↗
Pregledi stranice	851 503	669 460	1 478 357	(+ 121 %) ↗

Došlo je do i rasta pregleda sadržaja nacionalnih repozitorija (zir.nsk.hr i dr.nsk.hr) u odnosu na prethodnu godinu. Porast broja pregleda Nacionalnoga repozitorija završnih radova od 10 posto i povećanje broja pregleda od 39 posto u Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova može se tumačiti sustavnim porastom količine građe u oba repozitorija i sve većim prihvaćanjem repozitorija ocjenskih radova kao relevantnoga izvora informacija.

Tablica 24. Posjećenost portala nacionalnih repozitorija ocjenskih radova u sustavu Dabar.

	2021.	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Pregledi zir.nsk.hr	1 313 327	1 218 290	1 336 219	(+ 10 %) ↗
Pregledi dr.nsk.hr	50 671	51 245	71 022	(+ 39 %) ↗

Odvojeni prikaz podataka za nacionalne repozitorije i ostale sustave Digitalne knjižnice NSK uveden je u prikaz podataka 2022. godine zbog nemogućnosti praćenja istih kategorija podataka za sve navedene portale.

4.5.5. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj

Uporaba Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj na e-adresi <https://maticna.nsk.hr> bilježi snažan trend rasta i u 2023. godini. Porastao je broj posjeta za 22 posto i korisnika portala za 29 posto, dok se broj pregleda stranica povećao gotovo za trećinu – 32 posto.

Tablica 25. Posjećenost Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	6406	7128	9211	(+ 43 %) ↗
Sesije ili posjeti	13 275	13 964	17 011	(+ 28 %) ↗
Pregledi stranice	28 473	26 884	35 412	(+ 24 %) ↗

4.5.6. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Korištenje uslugama portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara na e-adresi <http://cssu.nsk.hr> u 2023. godini bilježi blagi trend pada (broj korisnika smanjen je za 3,2 posto, broj posjeta za 11,9 posto i broj pregleda stranica za 15,4 posto), što se može tumačiti manjim brojem organiziranih edukacija i brojem polaznika u odnosu na prethodnu godinu. Zbog neplaniranoga manjka stručnoga kadra dio edukacija predviđen za kraj 2023. godine nije održan. Posljedično je bilo i manje snimki javno dostupnih mrežnih seminara postavljenih na stranicama Centra u odnosu na 2022. godinu, pa je i interes posjetitelja zbog toga bio malo manji.

Tablica 26. Posjećenost portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	9854	12 275	11 885	(– 3 %) ↘
Sesije ili posjeti	21 634	27 629	24 354	(– 12 %) ↘
Pregledi stranice	75 410	79 970	67 640	(– 15 %) ↘

4.5.7. Portal Katalogizacija i klasifikacija

Portal Katalogizacija i klasifikacija na e-adresi <http://katalogizacija.nsk.hr> namijenjen je knjižničarima koji se bave deskriptivnom i sadržajnom obradom građe te bilježi porast broja korisnika u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 27. Podatci o korištenju portalom Katalogizacija i klasifikacija.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	265	274	540	(+ 97 %) ↗
Sesije ili posjeti	404	452	896	(+ 98 %) ↗
Pregledi stranice	1982	2735	1353	(– 50 %) ↘

4.5.8. Portal Predmetni sustav NSK

Portal Predmetni sustav NSK na e-adresi <http://ps.nsk.hr> skup je uputa koje opisuju načela predmetnoga označivanja i postupak predmetne obrade te bilježi pad broja korisnika, ali povećanje broja posjeta u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 28. Podatci o korištenju portalom Predmetni sustav NSK.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	265	432	277	(– 36 %) ↘
Sesije ili posjeti	804	499	866	(+ 74 %) ↗
Pregledi stranice	1366	1551	1037	(– 33 %) ↘

4.5.9. Portal Normativna baza UDK

Portal Normativna baza UDK na e-adresi <http://udk.nsk.hr> predstavlja standardizaciju primjene i interpretacije UDK u bibliografskoj bazi NSK te bilježi porast broja korisnika u odnosu na prethodne godine.

Tablica 29. Podatci o korištenju portalom Normativna baza UDK.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	972	1129	1431	(+ 27 %) ↗
Sesije ili posjeti	8108	8326	47 064	(+ 465 %) ↗
Pregledi stranice	43 000	47 467	41 648	(– 12 %) ↘

4.5.10. Portal Hrvatski UDK Online

Portal Hrvatski UDK Online na e-adresi <https://hr.udc-hub.com/hr/login.php> sadrži kompletnu standardnu inačicu UDK s više od 70 000 oznaka na hrvatskome jeziku. Bilježi porast broja korisnika i pregleda u odnosu na prethodne godine.

Tablica 30. Podatci o korištenju portalom Hrvatski UDK Online.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisničkih računa	442	481	497	(+ 3 %) ↗
Broj posjeta	22 842	20 099	21 928	(+ 9 %) ↗
Broj pregleda /pretraživanja	198 732	128 664	186 248	(+ 45 %) ↗

4.5.11. Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na e-adresi <http://baze.nsk.hr> središnje je mjesto za pristup zbirkama e-časopisa i bazama znanstvenih i akademskih radova s nacionalnom licencijom i licencijom Sveučilišta u Zagrebu. Na Portalu elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu također se objavljuju informacije i novosti o pretplaćenim e-izvorima, probnim pristupima, mrežnim seminarima i radionicama, objavi znanstvenih radova u inozemnim časopisima te srodnim sadržajima za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

Tablica 31. Posjećenost portala Elektronički izvori za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	48 829	46 110	44 826	(– 3 %) ↘
Sesije ili posjeti	116 483	108 334	73 992	(– 32 %) ↘
Pregledi stranice	300 247	268 161	201 152	(– 25 %) ↘

Osim putem portala E-izvori, pristup e-izvorima i tražilici za objedinjeno pretraživanje e-izvora (*discovery service*) može se ostvariti i putem izravnih poveznica na mrežnim mjestima pojedinih knjižnica članica konzorcija u sustavu znanosti i obrazovanja. U 2022. i 2023. godini smanjen je broj pretplaćenih e-izvora s cjelovitim tekstom u odnosu na prethodne godine kada je trajao projekt *e-Izvori* te su se i iz tih razloga krajnji korisnici dodatno služili drugim uslugama NSK poput Međuknjižnične posudbe umjesto posjeta portalu E-izvori.

4.5.12. Portali Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Portali Integriranoga knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj dostupni su na e-adresama <http://buki.nsk.hr> i <http://iks.nsk.hr>.

Mrežni portal Integriranoga knjižničnog sustava NSK te knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja nalazi se na e-adresi <http://iks.nsk.hr>. Sustav IKS temelji se na primjeni nacionalne licencije za korištenje knjižničnim programom Aleph (ExLibris) za sve knjižnice iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Portal članicama sustava donosi novosti i obavijesti o radu sustava, pristup internim dokumentima, redovite godišnje edukacije, godišnju i polugodišnju statistiku i baze autoriziranih predložaka.

Tablica 32. Posjećenost portala Integriranoga knjižničnog sustava (IKS).

	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	4465	2891	3124	(+ 8 %) ↗
Sesije ili posjeti	6525	3523	3636	(+ 3 %) ↗
Pregledi stranice	12 586	5795	7396	(+ 27 %) ↗

Pokazatelji o broju korisnika, posjeta i pregleda stranica portala IKS u 2023. pokazuju povećanje u odnosu na 2022. godinu, što se može povezati sa zainteresiranošću za novi integrirani knjižnični sustav u sklopu aktivnosti na projektu *e-Sveučilišta*.

Na e-adresi <http://buki.nsk.hr> nalazi se portal BUKI – Knjižnični informacijski sustav NSK u Zagrebu kao podsustav mrežnoga portala <http://iks.nsk.hr>. Portal donosi informacije povezane s razvojnim aktivnostima IKS-a kao i novostima o primjeni informacijske i telekomunikacijske tehnologije u razvoju suvremenih digitalnih knjižničnih usluga. Na portalu je dostupna i baza znanja IKS-a koja registriranim korisnicima sustava omogućuje pristup službenoj dokumentaciji sustava, pravilnicima za rad, edukacijskim materijalima i prezentacijskim materijalima. U razvoju sadržaja portala i programskih aplikacija sudjeluju članovi povjerenstava za knjižnični informacijski sustav.

Tablica 33. Posjećenost portala BUKI.

	2021.	2022.	2023.	Usporedba 2022./2023.
Broj korisnika	1669	1893	1213	(– 35 %) ↘
Sesije ili posjeti	2306	3247	1533	(– 53 %) ↘
Pregledi stranice	5127	6422	4336	(– 33 %) ↘

Pokazatelji o broju korisnika, posjeta i pregleda stranica portala BUKI u 2023. godini pokazuju smanjenje u odnosu na 2022. godinu, što se može povezati s neprekidnom te sustavnom primjenom uspostavljenih procesa i pravila rada, pa je i posjećenost portala manja.

4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST

Knjige i pretisci

Pretisak i transliteracija djela *Oficij rimski* / urednica prof. dr. sc. Sanja Zubčić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu; Sveučilišna knjižnica Rijeka, 2023.

Z mojih bregov / urednik Božo Biškupić, predgovor i pristupi Luko Paljetak, crteži Ivan Lovrenčić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023.

Die Zeichnungen von Johann Bernhard Fischer von Erlach : aus der Graphischen Sammlung der Nationa l- und Universitätsbibliothek Zagreb / tekstovi Maja Karić, Vesna Vlašić Jurić, Marija Perkec, prijevod na engleski Željka Miklošević. Salzburg : Müry Salzmann, 2023.

Časopisi

Glas@NSK : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu / urednica Nela Marasović, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, God IX., br. 19, 2023. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Druge tiskane publikacije

Zbornik sažetaka: Četvrti stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke – Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki / urednica dr. sc. Kristina Romić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu; Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2023.

Katalog izložbe Čudesno putovanje s Fischerom von Erlachom / autorice Maja Karić, Marija Perkec, Vesna Vlašić Jurić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu 2023.

Katalog izložbe Velikanke znane i neznanje / urednice Dobrila Zvonarek, Maja Priselac : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu 2023.

Elektroničke publikacije

Programska knjižica 14. savjetovanja za narodne knjižnice – Narodne knjižnice: stabilnost i održivi razvoj / urednice Dunja Marija Gabriel, Kristina Romić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023. Dostupno na: <https://sznk.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/10/14-savjetovanje-programska-knjizica.pdf>.

Knjiga sažetaka: Sistemsko knjižničarstvo 2023. – Digitalna transformacija / urednica dr. sc. Dijana Machala : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023. Dostupno na: <http://buki.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/12/Konferencija2023-za-web.pdf>.

Programska knjižica 12. festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata / urednica Iva Adžaga Ašperger, Matilda Justinić, Renata Petrušić : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023. Dostupno na: https://dfest.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/04/D-fest2023_programska.pdf.

4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK

4.7.1. Izložbe u NSK

Aleksandar Marks, 7. veljače 2023. – suorganizatori NSK i Gradski muzej Čazma

Velikanke – znane i neznane, 8. – 31. ožujka 2023. – samostalna izložba, NSK

Seamus Heaney: Listen Now Again, 17. – 31. ožujka 2023. – suorganizatori NSK i Veleposlanstvo Republike Irske u Republici Hrvatskoj

Obilježavanje Svjetskoga dana Roma, 5. travnja 2023. – organizator Savez Roma u Republici Hrvatskoj „KALI SARA“

Pravednici među narodima – Hrvatska, 17. – 28. travnja 2023. – suorganizatori NSK, Školska knjiga, Hrvatski audiovizualni centar i Branka Sömen

Naše zajedničko europsko arhitektonsko naslijeđe, 8. – 10. svibnja 2023. – suorganizatori Veleposlanstvo Republike Bugarske u Republici Hrvatskoj i Belin Teoharov Mollov

Dražen Trogrlić, 12. svibnja 2023. – suorganizatori NSK i Dražen Trogrlić

Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleža, 5. srpnja 2023. – 12. festival Miroslav Krleža – suorganizatori NSK i Festival Miroslav Krleža

Žene u promociji turizma Hrvatske, 1. – 25. kolovoza 2023. – suorganizatori NSK, Institut za turizam i Institut za etnologiju i folkloristiku

Encounter between three worlds: 500 Years After the First Circumnavigation of the Earth, 1. – 21. rujna 2023. – suorganizatori NSK i Veleposlanstvo Republike Čile u Republici Hrvatskoj

Enciklopedija: nasljeđe znanja, 26. rujna – 13. listopada 2023. – suorganizatori NSK i Francuski institut u Hrvatskoj

Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati!, 28. rujna 2023. – organizator Ministarstvo poljoprivrede

21. međunarodna izložba inovacija ARCA, 12. – 14. listopada 2023. – organizator Hrvatska zajednica inovatora, suorganizatori Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu i Međunarodna asocijacija inovatora – IFIA

Preporođeni Šibenik – 150. obljetnica pobjede Narodne stranke u Šibeniku 1872./1873., 19. listopada – 3. studenoga 2023. – suorganizatori NSK, Državni arhiv u Šibeniku i Muzej grada Šibenika

Pozdravljam te šumo, 6. – 10. studenoga 2023. – organizatori Dječji vrtić „Zaprude“

Echoes of Earth, 9. – 10. studenoga 2023. – samostalna izložba Mije Perković i Damjana Kopričanca

Izvor vode i vatre, 9. – 10. studenoga 2023. – samostalna izložba Steve Leskarca

Dr. Elza Kučera, 13. – 24. studenoga 2023. – suorganizatori NSK i Institut za filozofiju

Natural World Heritage: Korea Jeju special exhibition, 14. – 23. prosinca 2023. – organizator Uprava provincije Jeju, Južna Koreja

4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK

Hrvatska pisana baština u nastavi hrvatskoga jezika i povijesti od srednjeg vijeka do 19. stoljeća, 15. siječnja – 1. veljače 2023., Ekonomska škola Mije Mirkovića Rijeka; 21. veljače – 10. ožujka 2023., Srednja škola Mate Blažine Labin; 7. ožujka – 10. travnja 2023., I. osnovna škola Bjelovar; 15. travnja – 1. lipnja 2023., Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Zadar; 10. lipnja – 10. listopada 2023., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci; 15. listopada – 15. studenoga 2023. Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

Najbolje zelene knjižnice, 2. – 13. svibnja 2023., Gradska knjižnica Zadar; 14. listopada – 7. studenoga 2023., Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić"

Čudesno putovanje s Fischerom von Erlachom, 31. kolovoza – 6. rujna 2023., Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinjskoga

Pisali su glagoljicom..., 13. studenoga 2023., Hrvatsko kulturno društvo, Auckland, Novi Zeland.; 16. studenoga 2023., Dalmatinsko kulturno društvo, Auckland, Novi Zeland; 24. studenoga 2023., Hrvatsko kulturno društvo Wellington, Novi Zeland. U suradnji s izv. prof. dr. sc. Ivanom Hebrang Grgić.

4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora

Akademije, akademizmi..., Nacionalni muzej moderne umjetnosti, 24. veljače – 12. svibnja 2023.

Oton Iveković - antologijska djela, Galerija Klovićevi dvori, 1. ožujka – 21. lipnja 2023.

Johann Bernhard Fischer von Erlach 1656-1723, Salzburg Museum GmbH, 13. ožujka – 27. listopada 2023.

IX. Dani grafike: Andrija Medulić Schiavone – grafički genij manirizma, Muzej likovnih umjetnosti, 29. kolovoza – 13. prosinca 2023.

Pohvala pticama – ptice u hrvatskoj likovnoj umjetnosti od 19. stoljeća do danas, Galerija Prica, Pučko otvoreno učilište Samobor, 16. listopada – 6. prosinca 2023.

Boris Dogan – slikar u grafičkom dizajnu, Hrvatsko dizajnersko društvo, 6. prosinca 2023. godine – 15. siječnja 2024.

4.7.4. Virtualne izložbe

Napoleonov atlas Jadrana. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/napoleonov-atlas>.

Dendroteka. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/portfolio/dendroteka>.

Tragovima Ivana Lučića. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/tragovima-ivana-lucica>.

Čitanje i čitatelji. Dostupno na: <https://ekultura.hr/exhibition/citanje-i-citatelji>.

Predstavljamo velikane – Andrija Medulić (1510.-1563.). Dostupno na: <https://ekultura.hr/exhibition/andrija-medulic>.

Ostavština skladatelja Blagoja Berse u fondovima Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu. Izrađeno u suradnji s Hrvatskim glazbenim

zavodom. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/blagoje-bersa>. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/portfolio/blagoje-bersa>.

Maja Bošković-Stulli. Izrađeno u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku.
Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/maja-boskovic-stulli>.

Hrvatske gramatike. Izrađeno u suradnji s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/hrvatske-gramatike>.

Središnja je knjižnica FER-a – 60 godina djelovanja. Izrađeno u suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/knjiznica-fer>.

Feropolis. Izrađeno u suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/feropolis>.

Tradicijska književnog prevođenja u Dubrovniku – izbor. Tehnička pomoć u izradi Znanstvenoj knjižnici Dubrovnik. Dostupno na: <https://ekultura.hr/exhibition/tradicija-književnog-prevođenja-u-dubrovniku-izbor>.

4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK

4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji NSK

Dani otvorenih vrata NSK, 20. – 21. veljače 2023.

Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 22. veljače 2023.

Zagrebački proljetni polumaraton – Zagreb21, 25. – 26. ožujka 2023.

Dobra knjiga u dobrom društvu, 29. ožujka 2023.

Svečano otvorenje Noći knjige, 21. travnja 2023.

2040.: Odiseja u slovima, 21. travnja 2023.

Festival znanosti 2023. – Dendroteka, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, 25. travnja 2023.

Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (D-fest), Zagreb, 4. – 5. svibnja 2023.

Festival povijesti – KlioFest 2023., 15. – 19. svibnja 2023.

12. festival Miroslav Krleža, 5. srpnja 2023.

Posjet – Kadeti Francuskog ratnog zrakoplovstva, 21. srpnja 2023.

Predstavljanje projekta e-Kultura, 14. rujna 2023.

4. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki. Zagreb, 15. rujna 2023

Predavanje Samoobrana za žene u sklopu obilježavanja Europskoga tjedna sporta, 27. rujna 2023.

19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)*, Zagreb, 22. rujna 2023.

14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*, Dubrovnik, 11. – 14. listopada 2023.

Let's Go Green! 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference. Zagreb, 9. – 10. studenoga 2023.

Nacionalna kampanja HKD-a „I ja želim čitati!“ i „Kako nastaje građa lagana za čitanje?“, 3. studenoga 2023.

48. Skupština Hrvatskog knjižničarskog društva: *Pišem, čitam, razumijem i primjenjujem: zakonodavna podloga za poslovanje društva*, 13. – 14. studenoga 2023.

Završna svečanost *Nacionalnoga kviza za poticanje čitanja*, 15. studenoga 2023.

Razgovor s povodom: *Marko Marulić – 500 godina kasnije*, 7. prosinca 2023.

7. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*. Zagreb, 12. prosinca 2023.

Blagdanski koncert Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Komornoga zbora “Ivan Filipović”, *S(w)inging Christmas*, 28. prosinca 2023.

4.8.2. Predstavljanje publikacija u NSK

U prostoru NSK predstavljene su publikacije:

Knjiga Mate Granića *Diplomatska oluja – sjećanja najdugovječnijeg Tuđmanova ministra*, 16. siječnja 2023. – suorganizatori Mate Granić i *Večernji list*

Monografija *Aleksandar Marks*. 7. veljače 2023. – suorganizatori NSK i Gradski muzej Čazma

Predstavljanje pretiska i transliteracije *Misal po zakonu rimskoga dvora*, 20. veljače 2023. – suorganizatori NSK, Staroslavenski institut, Katedra Čakavskoga sabora Roč i Mozaik knjiga

Monografija Dražena Trogrlića *Crtež kao otkrivanje svijeta*, 12. svibnja 2023. – suorganizatori NSK, Dražen Trogrlić i Hrvatska sveučilišna naklada

Knjiga Branka Lugovića *Teški dani*, 22. svibnja 2023. – suorganizatori Medicinska naklada i Branko Lugović

Zbirka pjesama Kristine Silaj *Istina, ne laž*, 13. lipnja 2023. – organizatorica Kristina Silaj

Knjiga pjesama Luka Paljetka *Haiku iz bolnice*, 16. lipnja 2023. – suorganizatori NSK, Zbirka Biškupić i Luko Paljetak

Knjiga Damira Grubiše *Povijest europskog ujedinjenja*, 29. lipnja 2023. – suorganizatori NSK i Nakladnička kuća Srednja Europa

Predstavljanje publikacije *Pregled kulturnog razvoja i kulturnih politika u RH i nacrt Nacionalnog plana i Akcijskog plana razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine*, 4. srpnja 2023. – organizator Ministarstvo kulture i medija

Knjiga Sanjina Kovačića i Damjana Kovačića *Knjiga o mačevanju*, 20. rujna 2023. – organizator Mačevalački savez Zagreba

Predstavljanje pretiska i transliteracije *Oficija rimskoga*, 24. listopada 2023., Zagreb – suorganizatori NSK i Sveučilišna knjižnica u Rijeci

Predstavljanje pretiska i transliteracije *Oficija rimskoga*, 10. studenoga 2023., Rijeka – suorganizatori NSK i Sveučilišna knjižnica u Rijeci

Dopunjeno izdanje knjige *Diplomatski pečat – sasvim osobno*, 6. studenoga 2023. – organizator Sveučilište u Zagrebu

Knjiga Andreje Rendulić *Budi dijete radosno*, 8. prosinca 2023. – organizator Andrea Rendulić

Knjiga Luka Paljetka i Ivana Lovrenčića *Z mojih bregov*, 20. prosinca 2023., dvorac Miljana – suorganizatori NSK i Zbirka Biškupić

4.8.3. Posebna događanja vanjskih tijela i organizacija u predvorju NSK

Osim programa državnih tijela i drugih organizacija koje su svoje programe održavale u novouređenome dijelu zgrade NSK poput sjednica, skupova, predstavljanja, seminara, edukacija i dr., tijekom 2023. godine održano je u velikome i malome predvorju NSK (glavni ulaz u korpusni dio zgrade) 23 događanja vanjskih tijela i organizacija kojima je NSK bila domaćin i osigurala prostor i prateću infrastrukturu. Navedeno se ne odnosi na programe i aktivnosti kojima je NSK organizator ili suorganizator.

Konferencija *Hrvatska, 20. članica Eurozone*, 24. siječnja 2023., Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka

Obilježavanje 30. obljetnice .hr domene, 2. ožujka 2023., Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET

Konferencija *Sadašnjost, a ne budućnost*, 14. ožujka 2024., Koordinacija županijskih savjeta mladih Republike Hrvatske

Obilježavanje Svjetskoga dana Roma, 5. travnja 2023., Savez Roma u Republici Hrvatskoj „KALI SARA“

Predstavljanje *Europskog digitalnog centra inovacija (EDIH) AI4Health.Cro*, 18. travnja 2023., Institut Ruđer Bošković

Konferencija *Hrvatska na putu u OECD: Što donosi članstvo?*, 20. travnja 2023., Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Knjižna Booka, 24. svibnja 2023., Hrvatska udruga školskih knjižničara

Obilježavanje prvoga *Nacionalnog dana udomiteljstva*, 31. svibnja, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Svečana dodjela godišnje nagrade EAEA-e Grundtvig, 6. lipnja 2023., Ustanova za obrazovanje odraslih Dante u suradnji s Europskom udrugom za obrazovanje odraslih

Konferencija za medije u povodu obilježavanja 15. godišnjice rada Regionalne energetske-klimatske agencije Sjeverozapadne Hrvatske, Regionalna energetske-klimatska agencija Sjeverozapadne Hrvatske

Konferencija *10 godina članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji*, 19. lipnja 2023., Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Uručivanje ugovora probnoga projekta poziva jedinicama lokalne samouprave za financijsku potporu usmjerenu sufinanciranju troškova stanovanja mladim obiteljima i mladima u 2023. godini, 11. srpnja 2023., Središnji državni ured za demografiju i mlade

Prijem Veleposlanstva Republike Čile u Republici Hrvatskoj u sklopu održavanja izložbe *Encounter between three worlds: 500 Years After the First Circumnavigation of the Earth*, 21. rujna 2023., Veleposlanstvo Republike Čile u Republici Hrvatskoj

88. modna revija *Zlatna igla Zagreba*, Udruženje obrtnika grada Zagreba

Otvorenje 8. kongresa *Hrvatskog društva radiologa s međunarodnim sudjelovanjem i Simpozija Hrvatskog društva radiološke tehnologije*, 18. listopada 2023., Hrvatsko društvo radiologa

Obilježavanje Svjetskoga dana prava djeteta i 20. obljetnice postojanja Ureda pravobranitelja za djecu Republike Hrvatske, 20. studenoga 2023., Ured pravobranitelja za djecu Republike Hrvatske

Međunarodni šahovski turnir *Turnir mira*, 21. – 30. studenoga 2023., Zagrebački šahovski savez

Predstavljanje *Pilot projekta preventivnih zdravstvenih pregleda*, 22. studenoga 2023., Ministarstvo zdravstva

9. međunarodni zagrebački harfistički festival, 23. – 25. studenoga 2023., Umjetnička organizacija Hathor

Konferencija u povodu hrvatskoga predsjedanja Međunarodnim savezom za sjećanje na holokaust (*International Holocaust remembrance Alliance – IHRA*), 27. – 30. studenoga 2023., Međunarodni savez za sjećanje na holokaust

Konferencija u povodu 75. obljetnice Opće deklaracije o ljudskim pravima UN-a, 1. prosinca 2023., Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, Ured pučke pravobraniteljice i Kuća ljudskih prava

Konferencija *Demografija i budućnost Europe*, 11. prosinca 2023., Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj u suradnji sa Središnjim državnim uredom za demografiju i mlade

Božićni prijam za diplomatski zbor, 20. prosinca 2023., Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK

5.1. UPRAVNO VIJEĆE

Članovi

1. dr. sc. Jozo Ivanović, predsjednik Upravnoga vijeća i predstavnik Ministarstva kulture i medija
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, zamjenica predsjednika Upravnoga vijeća i predstavnica NSK u Zagrebu
3. akademik Krešimir Nemec, predstavnik Ministarstva kulture i medija
4. Ivana Prgin, predstavnica Ministarstva kulture i medija
5. Ivan Milanović Litre, predstavnik Ministarstva znanosti i obrazovanja
6. Ivana Puljiz, prof., predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja
7. dr. sc. Hrvoje Meštrić, predstavnik Ministarstva znanosti i obrazovanja do 7. ožujka 2023.
8. Amalija Babić, predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja od 8. ožujka 2023.
9. mr. sc. Tamara Ilić Olujić, predstavnica NSK u Zagrebu
10. Tomislav Milković, predstavnik radnika NSK u Zagrebu

5.2. STRUČNO VIJEĆE

Članovi

1. prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica NSK u Zagrebu
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske
3. dr. sc. Dijana Machala, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu
4. Tatjana Marincel Borković, pomoćnica glavne ravnateljice za financijske i pravne poslove
5. dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, pročelnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo
6. dr. sc. Vesna Golubović, rukovoditeljica Odjela Nabava i izgradnja zbirke
7. Tanja Buzina, rukovoditeljica Odjela Obrada
8. dr. sc. Lobel Machala, rukovoditelj Odjela Bibliografsko središte
9. mr. sc. Tamara Ilić Olujić, predstavnica Odjela Posebne zbirke do 18. kolovoza 2023.
10. dr. sc. Irena Galić Bešker, predstavnica Odjela Posebne zbirke od 19. kolovoza 2023.
11. Đuro Singer, predstavnik Odjela Zaštita i pohrana do 11. rujna 2023.
12. dr. sc. Sanda Milošević, rukovoditeljica Odjela Zaštita i pohrana od 12. rujna 2023.
13. Dorja Mučnjak, rukovoditeljica Odjela Korisničke službe
14. Tomislav Tomašić, rukovoditelj Odjela Zajednički poslovi
15. dr. sc. Marko Orešković, rukovoditelj Odjela Informacijske tehnologije

Pridruženi članovi

1. Nela Marasović, predstavnica za međunarodnu suradnju do 5. veljače 2023.

2. Jagoda Ille, knjižničarska savjetnica za međunarodnu suradnju od 6. veljače 2023.
3. Maja Priselac, rukovoditeljica Odsjeka Marketing i komunikacije
4. Igor Palašti, voditelj posebnih programskih aktivnosti

5.3. ZNANSTVENO VIJEĆE

Članovi – svi djelatnici s doktoratima i magisterijima znanosti

1. prof. dr. sc. Ivanka Stričević
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec
3. dr. sc. Dijana Machala
4. dr. sc. Marina Krpan Smiljanec
5. mr. sc. Nataša Dragojević
6. mr. sc. Darko Furač
7. dr. sc. Irena Galić Bešker
8. mr. sc. Danijela Getliher
9. dr. sc. Vesna Golubović
10. mr. sc. Tamara Ilić Olujić
11. dr. sc. Anita Katulić od 1. ožujka 2023.
12. mr. sc. Mirjam Lopina
13. dr. sc. Željka Lovrenčić
14. dr. sc. Lobel Machala
15. mr. sc. Alisa Martek
16. mr. sc. Sonja Martinović
17. dr. sc. Tatjana Mihalić
18. dr. sc. Mira Miletić Drder
19. dr. sc. Sanda Milošević od 12. rujna 2023.
20. dr. sc. Marko Orešković
21. mr. sc. Roko Pešić
22. mr. sc. Sonja Pigac
23. dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović
24. mr. sc. Branka Purgarić-Kužić
25. dr. sc. Kristina Romić
26. mr. sc. Kristina Silaj
27. dr. sc. Breza Šalamon-Cindori
28. dr. sc. Tamara Štefanac
29. mr. sc. Ivo Tokić

5.4. ZNANSTVENI ODBOR

Prema Pravilniku o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti NSK u Zagrebu Znanstveni odbor čine djelatnici izabrani u znanstveno zvanje:

1. prof. dr. sc. Ivanka Stričević, znanstvena savjetnica
2. dr. sc. Dijana Machala, znanstvena suradnica
3. dr. sc. Marko Orešković, znanstveni suradnik
4. dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, znanstvena suradnica

5.5. RADNE SKUPINE I KOMISIJE

1. CLARIN-ERIC
2. DARIAH-HR
3. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji
  - a. Radna skupina za autorska prava
  - b. Radna skupina za edukaciju i podršku u Dabru
  - c. Radna skupina za istraživačke podatke u Dabru
  - d. Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u Dabru
  - e. Radna skupina za ocjene radova u Dabru
  - f. Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u Dabru
4. EURIG (European RDA Interest Group)
5. Europeana
  - a. Impact Community, Steering Group
  - b. Out of Commerce works Working Group
6. Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara – HUMKAD (hrvatski ogranak međunarodnog udruženja IAML)
7. Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)
  - a. Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
  - b. Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
8. Hrvatsko knjižničarsko društvo (sekcije, komisije i radne grupe):
  - a. Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup
  - b. Komisija za državne informacije i službene publikacije
  - c. Komisija za glazbene knjižnice i zbirke
  - d. Komisija za informacijske tehnologije
  - e. Komisija za katalogizaciju
  - f. Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje
  - g. Komisija za knjižničarsko nazivlje
  - h. Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama
  - i. Komisija za nabavu i međuknjižničnu posudbu
  - j. Komisija za narodne knjižnice
  - k. Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje
  - l. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja
  - m. Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
  - n. Komisija za upravljanje
  - o. Komisija za visokoškolske knjižnice

- p. Komisija za zaštitu knjižnične građe
  - q. Komisija za zelene knjižnice
  - r. Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju
  - s. Radna grupa za društvene medije
  - t. Radna grupa za normizaciju
  - u. Sekcija za zbirke i službe
9. IFLA
    - a. Sekcija za upravljanje knjižničarskim društvima (Management of Library Associations Section)
    - b. Sekcija za bibliografiju (Bibliography Section)
    - c. Sekcija za novine i ostale informativne medije (News Media Section)
  10. International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio
  11. ISBD Manifestation Task Force Example Group
  12. Konzorcij UDK (UDC Consortium)
  13. LIBER Citizen Science Working Group
  14. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
    - a. Radna skupina za edukaciju i primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
    - b. Radna skupina za izradu plana unosa podataka s digitaliziranih listića abecednog kataloga u OPAC
    - c. Radna skupina za izradu Uputa za pripremu građe za digitalizaciju (e-Kultura)
    - d. Radna skupina za MARC 21
    - e. Radna skupina za opis puta građe u NSK
    - f. Radna skupina za portal Obvezni primjerak
    - g. Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru NSK u Zagrebu – CroAtrium
    - h. Radna skupina za redakciju zapisa hrvatskih inkunabula NSK u Zagrebu
    - i. Radna skupina za smjernice i cjelovite primjere Pravilnika KAM
    - j. Radna skupina za Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica
    - k. Stručni tim za provedbu projekta *e-Kultura – Digitalizacije kulturne baštine*
    - l. Tehnička radna skupina za izradu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
  15. Radna skupina Hrvatskoga knjižničkog vijeća za izradu Nacrta plana razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj
  16. Radna skupina Novi informacijski stručnjaci Zagrebačkog knjižničarskog društva
  17. Radna skupina za izradu podzakonskog akta na strateškom projektu MZO-a „Znanstveno i tehnologijsko predviđanje“ (CroRIS)
  18. The International Nuclear Information System (INIS)
  19. VIAF Council

5.6. POVJERENSTVA

1. Povjerenstva za izradu nacрта novog Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrade i priznanja NSK u Zagrebu
2. Povjerenstva za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenih radnih mjesta
3. Povjerenstva za postupanje s viškovima grade u NSK
4. Povjerenstvo za dodjelu Kukuljevićeve povelje Hrvatskoga knjižničarskog društva
5. Povjerenstvo za donošenje Rješenja o svojstvu kulturnog dobra
6. Povjerenstvo za informacijsko knjižnični sustav BUKI
7. Povjerenstvo za izradu novog portala NSK
8. Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
9. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci
10. Povjerenstvo za popis i opis ostavština koje su pohranjene u NSK
11. Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci
12. Povjerenstvo za razvoj repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta
13. Povjerenstvo za reviziju fonda Grafičke zbirke
14. Povjerenstvo za reviziju Smjernica za izgradnju i upravljanje Sveučilišne zbirke NSK
15. Povjerenstvo za usklađivanje nabave NSK i Sveučilišta u Zagrebu
16. Povjerenstvo za uvođenje promjena u kvartalnom izvještavanju djelatnika NSK
17. Pregovarački tim za nabavu e-izvora
18. Savjetodavno povjerenstvo za nabavu e-izvora
19. Stručno povjerenstvo za izradu Izvješća o radu NSK u Zagrebu
20. Stručno povjerenstvo za izradu Plana o radu NSK u Zagrebu
21. Stručno povjerenstvo za subvencioniranje troškova školarine

5.7. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA

1. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji – Koordinacijski odbor
2. Hrvatski zavod za norme
  - a. Tehnički odbor HZN/TO 37 Terminologija
  - b. Tehnički odbor – HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije
3. Hrvatsko knjižničarsko društvo
  - a. Glavni odbor
  - b. Ocjenjivački odbor za dodjelu Nagrade *Eva Verona*
  - c. Odbor za nakladničku djelatnost
  - d. Stručni odbor
  - e. Uredništvo časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*
  - f. Uredništvo e-konferencijska izdanja Hrvatskog knjižničarskog društva
4. Hrvatsko knjižnično vijeće
5. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
  - a. Izborni odbor za provođenje izbora predstavnika radnika u Upravno vijeće NSK
  - b. Ocjenjivački odbor za Nagradu i priznanje NSK

- c. Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
- d. Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj
- e. Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- f. Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- g. Stručno vijeće NSK
- h. Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice
- i. Upravno vijeće
- j. Uredništvo časopisa *Glas@NSK.hr*
- k. Uredništvo mrežnih stranica Katalogizacija i klasifikacija
- l. Uredništvo mrežnih stranica Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- m. Uredništvo mrežnih stranica Predmetni sustav NSK
- n. Uredništvo portala Digitalne zbirke NSK
- o. Uredništvo portala HAW
- p. Uredništvo portala Normativna baza UDK
- q. Uredništvo portala Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja
- 6. Savjet Hrčka
- 7. Skupovi i konferencije
  - a. Organizacijski odbor 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem
  - b. Organizacijski odbor 18. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica *Inkluzivnost: put prema „otvorenim“ knjižnicama*
  - c. Organizacijski odbor Noći knjige 2023.
  - d. Programski i organizacijski odbor 12. festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata
  - e. Programski i organizacijski odbor 19. okruglog stola za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)*
  - f. Programski i organizacijski odbor 2023. Mjesec hrvatske knjige
  - g. Programski i organizacijski odbor 23. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama – povratak korijenima
  - h. Programski i organizacijski odbor 3. međunarodnog skupa *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva*
  - i. Programski i organizacijski odbor konferencije *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*
  - j. Programski i organizacijski odbor *Let's Go Green 2023: The Second NSK International Green Libraries Conference*
  - k. Programski odbor 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj
  - l. Programski odbor 26. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji
  - m. Programski odbor skupa *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*

- n. Programsko-organizacijski odbor 3. međunarodnog skupa *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva*
- o. Programsko-organizacijski odbor skupa *Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*
- 8. Stručni odbor za realizaciju programa Razvoj i primjena metodološke osnove za vrednovanje Pravilnika o obveznom primjerku
- 9. Upravljački odbor projekta *e-Kultura*
- 10. Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN
- 11. Uredništvo časopisa *Knjižnica: revija za područje bibliotekarstva in informacijske znanosti*
- 12. Uredništvo e-zbornika s 4. stručnog skupa *Ostvarimo potencijale knjižnica: Edukacijom i komunikacijom do uključivanja u društvo*
- 13. Uredništvo zbornika *Seminara Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova*
- 14. Zagrebačko knjižničarsko društvo
  - a. Nadzorni odbor
  - b. Predsjednica ZKD-a
  - c. Upravni odbor
  - d. Uredništvo biltena *Bez uveza* : e-biltena ZKD-a
  - e. Uredništvo časopisa *Novi uvez*: glasila ZKD-a
  - f. Uredništvo mrežnih stranica i društvenih mreža ZKD-a

5.8. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2023. GODINE

1. Informacijski centar: upute za rad
2. Pravilnik o dodjeli nagrade NSK u Zagrebu
3. Radni proces unosa podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u OPAC

6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA NSK

Knjige

Karić, M.; M. Perkec; V. Vlašić Jurić (2023). *The drawings by Johann Bernhard Fischer von Erlach from the Print Collection of the National and University Library in Zagreb*. Salzburg: Müry Salzmann Verlag.

Machala, D. (ur.) (2023). Unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava knjižnica visokog obrazovanja i znanosti implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku: studija izvodljivosti. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: https://nskhr.sharepoint.com/:w/s/NSK-eSveuilita/savjetodavno_povjerenstvo/Ef5eCA0jLYNDjCrqUR7vlsUBP0-1L8E85q8Gx_kn554LUQ?rttime=4kIkl_053Eg.

Znanstveni radovi

Aleksić, G.; T. Cigula ; M. Vukoje; K. Itrić Ivanda (2023). Bilayer Coating Composed of Starch and Methyl Cellulose-Nanoscale TiO₂ for the Protection of Historic Paper from UV. *Coatings* 13, 5; 899, 14 doi: 10.3390/coatings13050899 [izvorni znanstveni rad]

Aleksić, G.; T. Cigula; M. Pal; M. Vukoje (2023). The influence of nano-TiO₂ modified bilayer coatings on the mechanical properties of paper. U: I. Bolanča Mirković (ur.). *27. međunarodna konferencija tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija Blaž Baromić 2023.: zbornik radova* (Str. 183–189). Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Grafički fakultet. [izvorni znanstveni rad]

Aleksić, G.; T. Cigula; M. Vukoje; K. Itrić Ivanda (2023). Influence of Wet Film Thickness on the Functional Applications of Biopolymers in Paper Conservation. *Colloids and interfaces* 7, 2; 43, 16. doi: 10.3390/colloids7020043 [izvorni znanstveni rad]

Balog Vojak, J.; T. Buzina; E. Ekinović Micak; A. Vukadin (2023). Testiranje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 2; 195–212. doi.org/10.30754/vbh.66.2.1136 [prethodno priopćenje]

Batur, M. (2023). Fenomen nostalgije u zavičajnoj i popularnoj kulturi. U: I. Hebrang Grgić, M. Tomić (ur.). *Kreativni pristupi nakladništvu i baštini: (ne)vidljiva Nives Tomašević* (Str. 311-325). Zadar: Sveučilište u Zadru. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/view/107/113/1892>. [izvorni znanstveni rad]

Cigula, T.; M. Vukoje; I. Malenica; R. Kulčar; K. Itrić Ivanda; G. Aleksić (2023). Effect of ascorbic acid – methylcellulose coating on the protection of offset prints. U: A. Özcan, D. Tutak, E. Arman Kandirmaz et al. (ur.) *4th International Printing Technologies Symposium Printistanbul 2023: proceedings book* (Str. 85–91). Istanbul: Printing Industry Education Foundation (BASEV) [pregledni rad]

Ekinović Micak, E.; A. Knežević Cerovski; P. Pancirov (2023). Korporativna tijela u kontekstu normativnog nadzora Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima

(Pravilnik KAM) u AKM-zajednici. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 2; 79–109. doi.org/10.30754/vbh.66.2.1086 [izvorni znanstveni rad]

Filipeti, A.; M. Romac; J. Balog Vojak (2023). Edukacija o primjeni Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama arhivima i muzejima kroz Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj i Radnu grupu za edukaciju pri Stalnom odboru za razvoj i održavanje pravilnika. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 2; 53–77. doi.org/10.30754/vbh.66.2.1091 [prethodno priopćenje]

Galić Bešker, I. (2023). Hrvatski kao metajezik opisa u dopreporodnim gramatikama latinskog jezika, U: M. Horvat (ur.) *Hrvatske dopreporodne gramatike u europskome kontekstu*: zbornik radova (Str. 49–86). Zagreb: Institut za hrvatski jezik. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://retrogram.jezik.hr/e-zbornik>. [izvorni znanstveni rad]

Katulić, A. (2023). Information privacy culture in Croatian libraries. *Library Management* 44; 411–425. doi.org/10.1108/LM-03-2023-0020 [izvorni znanstveni rad]

Katulić, A. (2023). Pristup zaštiti osobnih podataka u praksi visokoškolskih i specijalnih knjižnica. U: D. Mašina Delija, K. Kalanj (ur.). *Knjižnice, osnivači, zajednica: dijalog za promjene*: zbornik radova 16. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica (Str. 21–34). Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo. [pregledni rad]

Katulić, A.; T. Buzina; S. Dimovski (2023). Korištenje predmetnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: stavovi knjižničara u sustavu znanosti i visokog obrazovanja. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 1; 45–71. doi.org/10.30754/vbh.66.1.1024 [izvorni znanstveni rad]

Krpan Smiljanec, M. (2022) [2023]. Tiskarski znak (signet) digitalizirane građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. *Radovi – Zavod za hrvatsku povijest* 54, 2; 79–128. doi: 10.17234/RadoviZHP.54.11 [pregledni rad]

Machala, D. (2023). Uspostava knjižnično-informacijskog sustava u procesima programske integriranosti hrvatskih sveučilišta. U: R. Bacalja (ur.) *Slatkost baščine: zbornik u čast Tihomilu Maštroviću* (Str. 421–431). Zadar: Sveučilište; Zagreb: Fakultet filozofije i religijskih znanosti. [izvorni znanstveni rad]

Mumelaš, D. (2023). Građanska znanost i knjižnice kao njezini provoditelji. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 1; 105–138. doi: 10.30754/vbh.66.1.1052 [pregledni rad]

Pancirov, P.; A. Knežević Cerovski (2023). Edukacijom do kvalitetnije suradnje: Normativna baza NSK u okviru Integriranog knjižničkog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i visokoškolskih i znanstvenih knjižnica. *Kalibar: časopis Društva knjižničara Karlovačke županije* 10, 2/2; 16–20. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <http://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2023/11/Kalibar-2023-2.pdf>. [pregledni rad]

Pigac, S.; I. Rudomino (2023). Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima i opis online neomeđene građe: mogućnosti primjene u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 2; 131–152. doi.org/10.30754/vbh.66.2.1084 [pregledni rad]

Romić, K. (2023). Predatorski časopisi: velika dvojba za autore. *Napredak* 164, 3–4; 287–308. doi.org/10.59549/n.164.3-4.5 [izvorni znanstveni rad]

Stričević, I.; D. Rubinić (2023). Librarians' Assistance to Students in the Information Seeking Process: Perspectives of Higher Education Teachers and Librarians. *The Journal of Academic Librarianship* 49, 1. doi.org/10.1016/j.acalib.2022.102629 [izvorni znanstveni rad]

Štefanac, T.; I. Jordan (2023). Arhiv Hrvatske katoličke župe Sv. Ante u Los Angelesu i njegovo gradivo: crkveni arhiv i arhiv lokalne etničke zajednice. *Arhivski vjesnik* 66; 97–117. doi.org/10.36506/av.66.3 [izvorni znanstveni rad]

Štefanac, T.; M. Vuković (2023). Digital Cultural Heritage, Cybersecurity and the Human Factor. *Preservation, Digital Technology & Culture* 52; 129–141. doi.org/10.1515/pdtc-2023-0040 [izvorni znanstveni rad]

Doktorski rad

Katulić, A. (2023). *Upravljanje zaštitom osobnih podataka i osiguravanje informacijske privatnosti u knjižnicama*. [doktorski rad, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu].

Stručni radovi

Filipeti, A. (2023). Sudjelovanje knjižničara iz školskih knjižnica u programima trajne izobrazbe Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. *Kalibar: časopis Društva knjižničara Karlovačke županije* 10, 2; 5–11. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <http://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2023/11/04.-Antonija-Filipeti.pdf>.

Filipeti, A.; M. Matijević; M. Kovač (2023). Objavljen portal „Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj“ i započelo prikupljanje podataka o knjižničarskim zvanjima. *Bez uveza: e-bilten Zagrebačkoga knjižničarskog društva* 3, 2. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-3-br-22023/portal-knji%C5%BEni%C4%8Darska-zvanja-u-republici-hrvatskoj>.

Klarin Zadravec, S. (2023.) Put prema Hrvatskoj digitalnoj knjižnici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. *Hrvatski iseljenički zbornik 2024*; 110–122. [citirano: 2024–04–07]. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:203:433744>

Machala, L. (2023). Međunarodno priznanje hrvatskoga jezika. U: R. Bacalja (ur.) *Slatkost baščine: zbornik u čast Tihomilu Maštroviću* (Str. 237–244). Zadar: Sveučilište; Zagreb: Fakultet filozofije i religijskih znanosti.

Miletić Drder, M. (2023). Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima i kartografska građa. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 2; 153–170. doi.org/10.30754/vbh.66.2.1081

Mumelaš, D. (2023). Mladi u ulozi građana znanstvenika i kvizaša. *Kalibar: časopis Društva knjižničara Karlovačke županije* 10, 1/2; 30–36.

Štefanac, T. (2023). “To Write Freely”: Libraries and Archives Documenting Croatian Historical Press Censorship. U: Lothar Jordan and Banda Fackson (ur.) *UNESCO SCEaR Newsletter 2023: Press Freedom and Documentary Heritage*. UNESCO (Str. 51–56). [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388246>.

Štefanac, T.; V. Lemić (2023). Arhivi u kontekstu iseljništva – međunarodni projekt Arhivi i tragovi migracija. U: M. Benić Penava, M. Sopta i T. Trošelj Miočević (ur.). *Hrvatska izvan domovine V*: zbornik radova predstavljenih na Petom hrvatskom iseljeničkom kongresu (Str. 159–165). Zagreb: Centar za istraživanje hrvatskog iseljništva.

Štefanac, T. (2023). Documenting and archiving student life. U: T. Štefanac (ur.) *Documenting and archiving student life* (Str. 11–16). Zagreb: ICARUS Hrvatska: 11–16. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://drive.google.com/file/d/1C4eo-JW51CmU5fRrdsMaoJ8jj4bXznf6/view>.

Tokić, I. (2023). Crni storytelling. U: K. Čeliković (ur.) *Dani hrvatske knjige i riječi, dani Balinta Vujkova*: zbornik radova s Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa 2022. „Storytelling“ za djecu i odrasle – ljudi i priče (Str. 83–106). Subotica: Hrvatska čitaonica Subotica i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Tokić, I. (2023). Definiranje parametara izvještavanja o radnom učinku djelatnika u velikoj knjižnici – studija slučaja Nacionalne i sveučilišne knjižnice. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 66, 3; 303–328. doi.org/10.30754/vbh.66.3.1070

Knjige sažetaka

Gabriel, D. M. (ur.) (2023). Programska knjižica 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem *Narodne knjižnice – stabilnost i održivi razvoj*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://sznk.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/10/14-savjetovanje-programska-knjizica.pdf>.

Machala, D. (ur.) (2023). *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija*: knjiga sažetaka. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <http://buki.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/12/Konferencija2023-za-web.pdf>.

Petrušić R.; I. Adžaga Ašperger; M. Justinić (ur.) (2023). Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata: programska knjižica. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023. [citirano: 2024–01–15]. Dostupno na: https://dfest.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/04/D-fest2023_programska.pdf.

Prilozi

Gabriel, D. M.; J. Pleško (2023). The 14th Croatian Conference on Public Libraries. *EBLIDA Newsletter* 11, November 2023. [citirano: 2024–01–12]. Dostupno na: <https://mailchi.mp/f5d29e5adcdb/ebilda-newsletter-5887831?e=a905c9ddf5>.

Gabriel, D. M.; J. Pleško (2023). The Recommendation and Croatia: an interview with Dunja Marija Gabriel from the National and University Library in Zagreb and Jasenka Pleško from the Croatian Library Association. *EBLIDA Newsletter* 9/10, September/October 2023. [citirano: 2024–01–12]. Dostupno na: <https://mailchi.mp/2331f2e942b8/ebilda-newsletter-5877567?e=227e2642b7#5>.

Galić Bešker, I. Epistolarna zbirka Ivana Lučića u Zbirci rukopisa i starih knjiga. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 22–23. [citirano: 2024–01–12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Galić Bešker, I. (2023). Tri velikanke hrvatske pisane riječi, U: M. Priselac i D. Zvonarek (ur.). *Velikanke – znane i neznane: katalog uz izložbu*. Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb, 8.–31. ožujka 2023. (Str. 6–27). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Ilić Olujić, T. (2023). Grafička zbirka obogaćena trima grafičkim mapama Borisa Bućana. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 24–25. [citirano: 2024–01–12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Ilić Olujić, T. (2023). Projekt prikupljanja i skeniranja starih razglednica. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 36–37. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Ilić Olujić, T. (2023). Žene umjetnice u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U: M. Priselac i D. Zvonarek (ur.). *Velikanke – znane i neznane: katalog uz izložbu*. Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb, 8. – 31. ožujka 2023. (Str. 51–67). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Justinić, M.; S. Lapiš; I. Adžaga Ašperger (2023). Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, 4. – 5. svibnja 2023. *Arhivski vjesnik* 66; 351–356. [citirano: 2024-01-16]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/311002>.

Cahun Kisić, I, D. Mučnjak, L. Martinić (2023). Glad za knjigom – primjer uspješne suradnje ustanova i udruga u kulturi. *Etnološka istraživanja*, 28,1; 110–119

Klarin Zadavec, S. (2023). Projekt *e-Kultura u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i ostalim knjižnicama*. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 30–31. [citirano: 2024–01–16]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Lapiš, S.; I. Adžaga Ašperger (2023). Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest. *Bez uveza: e-bilten Zagrebačkoga knjižničarskog društva* 3, 3. [citirano: 2024–01–16]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-3-br-32023/d-fest>.

Matijević, I.; I. Milovanović (2023). Repozitoriji i upravljanje istraživačkim podacima. U: D. Machala (ur.) *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija: knjiga sažetaka* (Str. 38–39). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <http://buki.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/12/Konferencija2023-za-web.pdf>.

Mihalić, T. (2023). Ivan Zajc stariji: bilješka o skladatelju. U: Z. Stanislav (ur.). *Introdukcija, Tema sa šest varijacija i Finale za obou i klavir op. 1* (Str. 2–3). Zagreb: Hrvatska udruga orkestralnih i komornih umjetnika.

Mihalić, T. (2023). Skladateljska ostavština Tome Proševa u Zbirci muzikalija i audiomaterijala. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 28–

29. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Mihalić, T. (2023). Virtualna izložba u povodu 110. obljetnice rođenja i 40. godišnjice smrti Ivane Lang. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 38–39. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Mihalić, T. (2023). Znane i neznane – u glazbi i s glazbom. U: M. Priselac i D. Zvonarek (ur.). *Velikanke – znane i neznane: katalog uz izložbu*. Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb, 8.–31. ožujka 2023. (Str. 51–67). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Miletić Drder, M. (2023). Rukopisni pomorski atlas hrvatske obale - biser kartografske baštine Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 20–21. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Miletić Drder, M. (2023). Tri vrijedna povijesno-kartografska izvornika u Zbirci zemljovida i atlasa. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 26–27. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/07/NSK_casopis-19_e-izdanje.pdf.

Mučnjak, D. (2023). Otkriti discovery: iskustvo korištenja discovery servisa: pogled jedne knjižničarke. U: D. Machala (ur.) *Sistemska knjižničarstvo 2023.: Digitalna transformacija: knjiga sažetaka* (Str. 29–30). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <http://buki.nsk.hr/wp-content/uploads/2023/12/Konferencija2023-za-web.pdf>.

Mumelaš, D.; T. Horvat Klemen (2023). Službene publikacije i njihovo pretraživanje: e-tečaj. *HKD Novosti* 83. [citirano: 2023-10-01]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/1759>.

Petrak, M.; B. Mikelenić; M. Orešković (2023). Croatian Cognition Verbs in Machine Sentence Processing. U: L. Mijić, A. Bartulović, M. Tomić et al. (ur.). *The 17th NOOJ International Conference 2023: book of abstracts* (Str. 31–32). Zadar: University of Zadar.

Petrušić, R.; S. Klarin Zadravec (2023). Novi projekt NSK Čitam lakše! – pristupačnost čitanja digitalnih sadržaja. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 34–35. [citirano: 2024-01-15]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Seljan, D. (2023). Zaštita novog fonda NSK ljepljivom folijom. *Bez uveza: e-bilten Zagrebačkoga knjižničarskog društva* 3, 1. [citirano: 2024-01-15]. Dostupno na: <https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-3-br-12023/ljepljive-folije-na-novom-fondu-nsk>.

Stričević, I.; J. Ille (2023). Contemporary Risk Management in the Current Risk Landscape: Experience from the National and University Library in Zagreb, Croatia. U: Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек: матеріали міжнародної наукової конференції. Київ: Nacionalna knjižnica

Ukrajine "V. I. Vernadskyi" (Str. 32–35). [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er%2D0004726.pdf.

Tokić, I. (2023). Kako nas vide naši korisnici? *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 16–17. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Ostalo

Galić Bešker, I. (2023, prosinac 11). Marija Kumičić – život uz pisca i pisanje. Nacionalna i sveučilišna knjižnica – blog. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/blog/marija-kumicic-zivot-uz-pisca-i-pisanje>.

Karić, M., V. Vlašić Jurić (2023). Čudesno putovanje s Fischerom von Erlachom: izložba: Zrinjevac (Trg Nikole Šubića Zrinskog), Zagreb, 31. kolovoza – 6. rujna 2023. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Marasović, N. (2023). Hommage prof. dr. sc. Marku Petraku. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 54. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Marasović, N. (2023). Jasenka Zajec, dobitnica Nagrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2021. godinu. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 46–47. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Marasović, N. (2023). Potpora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu Ukrajini. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 14–15. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Marasović, N. (2023). U Nacionalnoj knjižnici Bugarske otvorena izložba Wealth of Colour and Tradition. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 44–45. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Marasović, N. (2023). Uvodnik. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 6–9. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Mikulić, Z. (2023). Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2022. – uz 415. obljetnicu njezina postojanja. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 62–63. [citirano: 2024–02–12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Mikulić, Z. (2023). Životopis Frana Galovića. U: F. Galović. *Z mojih bregov* (Str. 109). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Priselac, M. (2023). Norveški pisac kriminalističkih romana Jo Nesbø oduševio zagrebačku publiku u NSK. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 64–

65. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Priselac, M. (2023). U CroAtriumu predstavljena jedinstvena ostavština Ivana Lučića Trogiranina *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 75. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Romić, K., D. Zvonarek (2023). 50. obljetnica UN-ove Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 60–61. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Štefanac, T. (2023). Arhivi i tragovi migracija – AToM projekt. *@rhivi* 13; 4–5.

Štefanac, T. (2023). Osnovan hrvatski odbor međunarodne organizacije Plavog štita. *@rhivi* 13; 44.

Zvonarek, D. (2023). Nada Radman, dobitnica Nagrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2021. godinu. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 48–49. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

Zvonarek, D. (2023). Stoti rođendan Vesne Parun. *Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* 9, 19; 56–57. [citirano: 2024-02-12]. Dostupno na: <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2023/11/Glas-NSK-br.-19-2023.-god.pdf>.

7. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

7.1. OSTVARENI PRIHODI I PRIMITCI U 2023. GODINI

Tablica 34. Prihodi i primitci.

BR.	OPIS	OSTVARENO 2022	OSTVARENO 2023	INDEKS 4/3*100
1	2	3	4	5
1.	6 PRIHODI POSLOVANJA	12.888.730,33	15.337.216,35	119,0
1.1.	63 POMOĆI IZ INOZEMSTVA I OD OSTALIH SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	284.816,27	352.717,64	123,8
	632 Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	17.732,74	20.165,52	113,7
	6321 Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija	13.231,98	3.878,98	
	6322 Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija	4.500,76	16.286,54	
	6323 Tekuće pomoći od institucija i tijela EU	0,00	0,00	
	639 Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	267.083,53	332.552,12	124,5
	6391 Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	211.235,26	257.606,76	
	6392 Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	8.795,01	0,00	
	6393 Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU	47.053,26	74.945,36	
1.2.	64 PRIHODI OD IMOVINE	40.149,11	13.393,71	33,4
	641 Prihodi od financijske imovine	40.149,11	13.393,71	33,4
	6413 Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	91,07	1.061,80	
	6415 Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika u promjeni valutne klauzule	22.036,94	12.331,91	
	6419 Prihodi od financijske imovine	18.021,10	0,00	
1.3.	65 PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI POPOSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	108.859,11	135.870,18	124,8
	652 Prihodi po posebnim propisima	108.859,11	135.870,18	124,8
	6526 Ostali nespomenuti prihodi	108.859,11	135.870,18	
	Sufinanciranje cijene usluge- upisnine	104.938,62	134.010,31	
	Sufinanciranje cijene usluge- zakasnine	1.878,45	1.859,87	
	Ostalo	2.042,04	0,00	
1.4.	66 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	848.977,97	1.207.023,11	142,2
	661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	389.095,94	356.679,44	91,7
	6614 Prihodi od prodaje proizvoda i robe	1.838,18	2.396,93	
	6615 Prihodi od pruženih usluga	387.257,76	354.282,51	
	Prihodi od zakupa poslovnog prostora	246.142,10	208.903,79	
	Ostalo	141.115,66	145.378,72	
	663 Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	459.882,03	850.343,67	184,9
	6631 Tekuće donacije	729,98	500,00	
	6632 Kapitalne donacije	459.152,05	849.843,67	
	Obavezni primjerak, dar i zamjena	459.152,05	849.843,67	
1.5.	67 PRIHODI IZ NADLEŽNOG PRORAČUNA	11.600.871,89	13.624.449,57	117,4
	671 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	11.600.871,89	13.624.449,57	117,4
	6711 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja	11.118.805,72	13.085.840,19	

	6712 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavku nefinancijske imovine	482.066,17	538.609,38	
1.6.	68 KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI	5.055,98	3.762,14	74,4
	683 Ostali prihodi	5.055,98	3.762,14	74,4
2.	7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.942,32	6.756,79	75,6
2.1.	72 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	8.942,32	6.756,79	75,6
	724 Prihodi od prodaje knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti	8.942,32	6.756,79	75,6
	7241 Knjige	8.942,32	6.756,79	
3.	8 PRIMITCI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	2.468,64	0,00	0,0
3.1.	83 PRIMICI OD PRODAJE DIONICA I UDJELA U GLAVNICI	2.468,64	0,00	0,0
	831 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici kreditnih i ostalih financijskih inst. u javnom sektoru	2.468,64	0,00	0,0
	8312 Dionice i udjeli u glavnici kreditnih institucija u javnom sektoru	2.468,64	0,00	
	UKUPNO (1+2+3)	12.900.141,29	15.343.973,14	118,9

Ostvareni prihodi NSK (razredi 6 i 7) u 2023. godini iznose 15.343.973,14 eura i ako ih usporedimo s prethodnom godinom, kada su ostvareni prihodi i primitci iznosili 12.900.141,29 eura, možemo zaključiti kako su oni ostvareni u znatno višem iznosu.

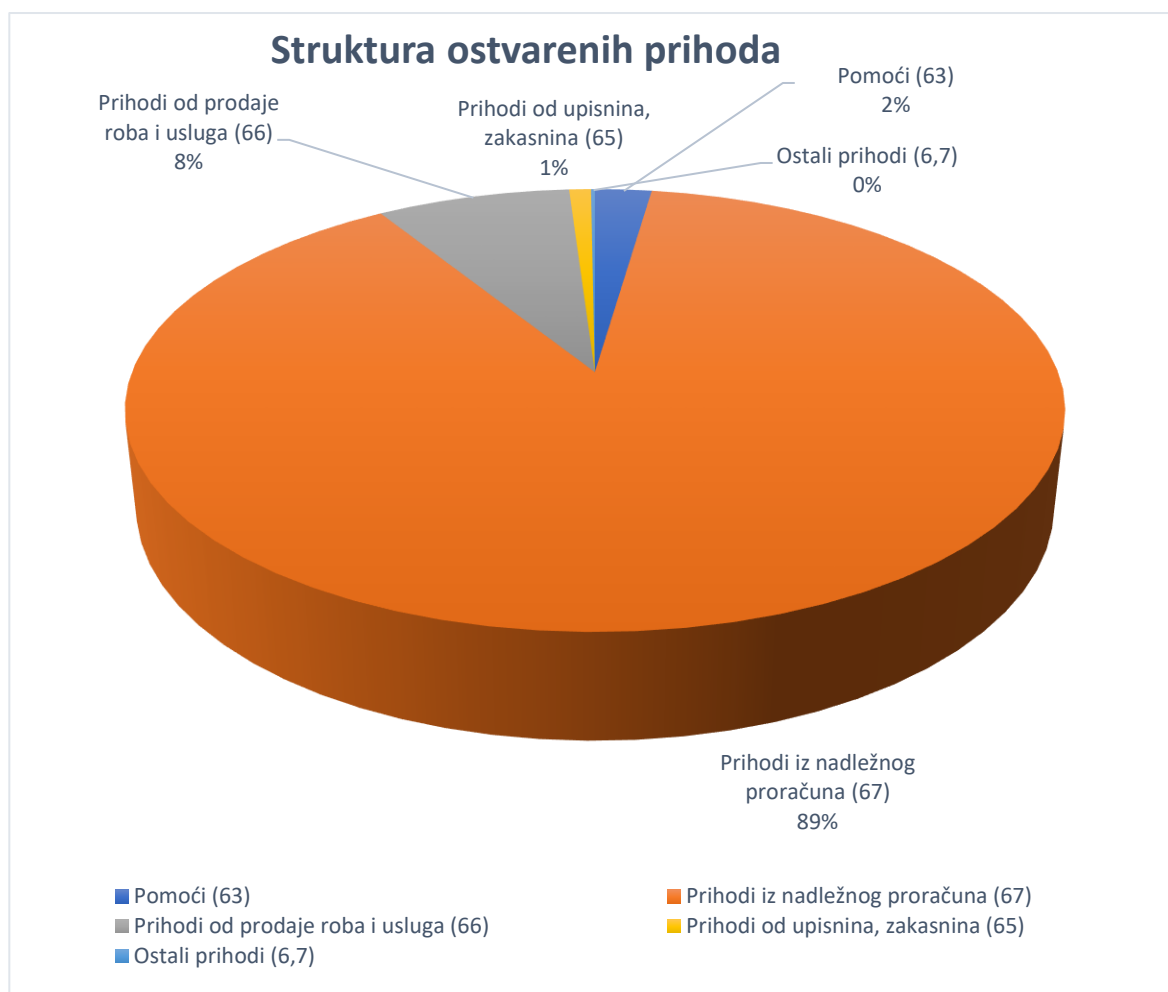
Porast prihoda za 18,9 % rezultat je pojačanih projektnih aktivnosti NSK s međunarodnim organizacijama u EU i ministarstvima u RH, te prihoda od redovnog poslovanja u dijelu donacija koje NSK prima od nakladnika s obvezom dostavljanja obveznoga primjerka NSK.

Prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prema strukturi ostvarenih prihoda NSK (razredi 6 i 7) u 2023. godini koji iznose 15.343.973,14 eura, vidljivo je da su to najvećim udjelom prihodi iz nadležnoga proračuna (67) u iznosu od 13.624.449,57 eura, prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija (66) u iznosu od 1.207.023,11 eura te prihodi od pomoći iz inozemstva i ostalih subjekata u sklopu općega proračuna (63) u iznosu od 352.717,64 eura. (Slika 3)

U sklopu prihoda od poslovanja NSK je ostvarila prihode od tekućih i kapitalnih pomoći prema osnovama ugovorne jednogodišnje suradnje s međunarodnim organizacijama (CENL, LIBER, EUROPEANA) te prihode koje NSK prima od nakladnika s obvezom dostavljanja obveznoga primjerka NSK, zatim prihode od prijenosa između proračunskih korisnika, a koji se odnose na jednogodišnje ugovorene projekte s Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja te na višegodišnji projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*.

Prihodi od imovine ostvareni su u znatno nižem iznosu u odnosu na prošlu godinu za 66,6 %, a razlog tome je uvođenje eura kao službene valute u RH. Naime, kako NSK u svom poslovanju obavlja aktivnost nabave jednogodišnjih pretplata na inozemne znanstvene časopise i baze, plaćanja su se tijekom 2023. godine izvršavala najvećim dijelom u valuti euro slijedom čega nije bilo razlike u tečaju što je posljedično rezultiralo padom prihoda.

Slika 3. Ostvareni prihodi prema strukturi u 2023. godini.

Prihodi po posebnim propisima u 2023. godini su porasli za 24,8% NSK, a odnose se na prihode od upisnina i zakasnina koje naplaćuje NSK u redovnom poslovanju.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga NSK u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 356.679,44 eura, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2022. godinu za 8,3 %. Razlog smanjenja poslovnih prihoda u dijelu pruženih usluga rezultat je smanjene poslovne aktivnosti u dijelu najma prostora i opreme NSK.

Kategoriju prihoda koju čine kapitalne pomoći, donacije i ostale kapitalne pomoći u sklopu opće države i prihodi od prodaje nefinancijske imovine odnose se na obvezni primjerak, zamjenu i dar knjiga, umjetnina i ostalih nespomenutih izložbenih vrijednosti koje NSK prima od nakladnika s obvezom dostavljanja obveznoga primjerka NSK, a trebaju se u skladu s propisima prikazati i kao prihod i rashod. Stoga se i glavnina prihoda od donacija odnosi na kapitalne donacije na temelju knjiženja obveznoga primjerka, dara i zamjene u iznosu od 849.843,67 eura.

NSK je tijekom 2023. godine ostvarila prihode iz nadležnoga proračuna za financiranje plaća i redovne djelatnosti u iznosu od 13.085.840,19 eura te za financiranje rashoda nabave nefinancijske imovine u iznosu od 538.609,38 eura.

Ostali prihodi ostvareni su na temelju pravomoćnih presuda po sudskim postupcima te povratu plaćene školarine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su temeljem prodaje knjiga u iznosu od 6.756,79 eura.

Primitci od financijske imovine i zaduživanja

U 2023. godini NSK nije ostvarila primitke od financijske imovine i zaduživanja.

7.2. OSTVARENI RASHODI I IZDATCI U 2023. GODINI

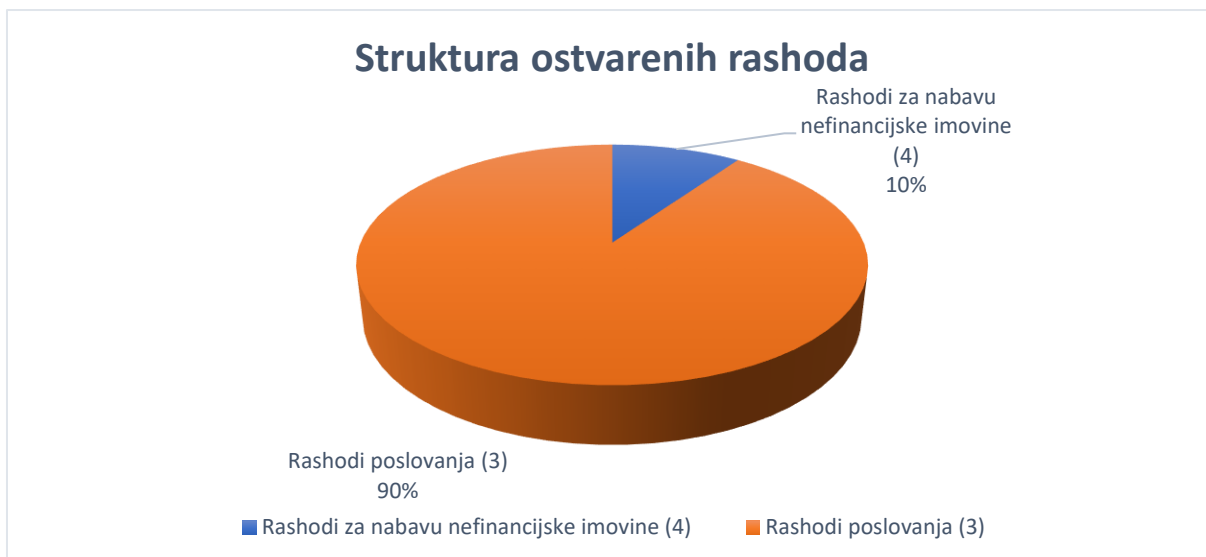
Tablica 35. Rashodi i izdatci.

BR.	OPIS	OSTVARENO 2022	OSTVARENO 2023	INDEKS 4/3*100
1	2	3	4	5
1.	3 RASHODI POSLOVANJA	11.632.170,66	13.489.457,37	116,0
<i>1.1.</i>	<i>31 RASHODI ZA ZAPOSLENE</i>	<i>6.012.337,45</i>	<i>6.849.055,64</i>	<i>113,9</i>
	<i>311 Plaće</i>	<i>4.977.158,19</i>	<i>5.663.171,77</i>	<i>113,8</i>
	3111 Plaće za redovan rad	4.903.035,19	5.575.697,04	
	3113 Plaće za prekovremeni rad	55.015,80	67.080,95	
	3114 Plaće za posebne uvjete rada	19.107,20	20.393,78	
	<i>313 Doprinosi na plaće</i>	<i>819.796,51</i>	<i>939.363,64</i>	<i>114,6</i>
	3131 Doprinosi za mirovinsko osiguranje	0,00	6.195,46	
	3132 Doprinosi za zdravstveno osiguranje	816.949,65	932.533,87	
	3133 Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	2.846,86	634,31	
	<i>312 Ostali rashodi za zaposlene</i>	<i>215.382,75</i>	<i>246.520,23</i>	<i>114,5</i>
<i>1.2.</i>	<i>32 MATERIJALNI RASHODI</i>	<i>5.503.140,61</i>	<i>6.586.631,70</i>	<i>119,7</i>
	<i>321 Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>224.372,36</i>	<i>279.550,59</i>	<i>124,6</i>
	3211 Službena putovanja	46.270,67	73.062,22	
	3212 Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	158.808,72	172.491,50	
	3213 Stručno usavršavanje zaposlenika	19.292,97	33.996,87	
	<i>322 Rashodi za materijal i energiju</i>	<i>1.316.475,45</i>	<i>1.153.640,35</i>	<i>87,6</i>
	3221 Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	116.451,21	162.094,61	
	3223 Energija	1.038.561,01	881.107,69	
	3224 Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	83.683,03	89.374,98	
	3225 Sitni inventar i auto gume	68.144,25	15.321,70	
	3227 Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	9.635,95	5.741,37	
	<i>323 Rashodi za usluge</i>	<i>3.872.144,66</i>	<i>5.054.285,08</i>	<i>130,5</i>
	3231 Usluge telefona, pošte i prijevoza	35.040,04	33.533,90	
	3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	333.436,78	340.307,38	
	3233 Usluge promidžbe i informiranja	2.458.911,05	3.427.042,14	
	3234 Komunalne usluge	175.677,30	145.256,30	
	3235 Zakupnine i najamnine	77.538,92	130.949,04	
	3236 Zdravstvene i veterinarske usluge	23.833,03	12.896,00	
	3237 Intelektualne i osobne usluge	227.049,04	355.019,38	
	3238 Računalne usluge	143.406,88	84.931,60	
	3239 Ostale usluge	397.251,62	524.349,34	
	<i>324 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa</i>	<i>3.866,75</i>	<i>4.825,91</i>	<i>124,8</i>
	<i>329 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	<i>86.281,39</i>	<i>94.329,77</i>	<i>109,3</i>
	3291 Naknade za rad predst. izvrš. tijela, povjer., ostale slične naknade za rad	5.538,24	7.736,94	
	3292 Premije osiguranja	407,30	396,78	
	3293 Reprezentacija	7.167,81	21.282,06	
	3294 Članarine i norme	14.073,18	14.108,48	

	3295 Pristojbe i naknade	8.717,36	3.492,77	
	3296 Troškovi sudskih postupka	50.097,24	19.427,37	
	3299 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	280,26	27.885,37	
1.3.	34 FINANCIJSKI RASHODI	84.293,30	22.541,14	26,7
	343 Ostali financijski rashodi	84.293,30	22.541,14	26,7
	3431 Bankarske usluge i usluge platnog prometa	4.932,18	5.022,13	
	3432 Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule	10.753,65	249,49	
	3433 Zatezne kamate	67.943,86	17.269,52	
	3434 Ostali nespomenuti financijski rashodi	663,61	0,00	
1.4.	37 NAKNADE GRAĐ.I KUĆ. NA TEM.OSIG.I DRUGE NAKNADE	10.617,82	11.745,98	110,6
	372 Ostale naknade građ.i kuć. iz računa	10.617,82	11.745,98	110,6
	3721 Naknade građ.i kuć. u novcu / stipendije i školarine	10.617,82	11.745,98	
1.5.	38 OSTALI RASHODI	21.781,48	19.482,91	89,4
	381 Tekuće donacije	8.942,32	6.756,79	75,6
	3812 Tekuće donacije u naravi	8.942,32	6.756,79	
	383 Kazne, penali i naknade štete	12.839,16	12.726,12	99,1
	3831 Naknade šteta pravnim fizičkim osobama	12.839,16	12.726,12	
2.	4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.002.369,51	1.458.248,29	145,5
2.1.	41 RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	9.465,29	462,38	4,9
	412 Nematerijalna imovina	9.465,29	462,38	4,9
	4123 Licence	2.696,43	462,38	
	4124 Ostala prava	6.768,86	0,00	
2.2.	42 RASHODI ZA NABAVU PROIZV.DUGOTR.IMOVINE	908.921,55	1.333.655,00	146,7
	422 Postrojenja i oprema	231.033,91	363.547,09	157,4
	4221 Uredska oprema i namještaj	169.715,26	195.532,53	
	4222 Komunikacijska oprema	13.181,31	107.990,18	
	4223 Oprema za održavanje i zaštitu	16.853,14	16.757,50	
	4225 Instrumenti, uređaji i strojevi	1.267,22	0,00	
	4227 Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	30.016,98	43.266,88	
	424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	515.607,08	891.784,93	173,0
	4241 Knjige u knjižnicama (knjige, časopisi, ...)	359.188,29	796.298,66	
	4244 Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	156.418,79	95.486,27	
	426 Nematerijalna proizvedena imovina	162.280,56	78.322,98	48,3
	4262 Ulaganja u računalne programe	153.240,90	57.513,49	
	4263 Umjetnička, literarna i znanstvena djela	9.039,66	20.809,49	
2.3.	45 RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	83.982,67	124.130,91	147,8
	451 Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	83.982,67	124.130,91	147,8
3.	5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0,00	0,00	
	UKUPNO (1+2+3)	12.634.540,17	14.947.705,66	118,3

Ukupni rashodi NSK (razredi 3 i 4) u 2023. ostvareni su u iznosu od 14.947.705,66 eura, što predstavlja porast od 18,3 % u odnosu na prethodnu 2022. godinu, kada su iznosili 12.634.540,17 eura. Porast rashoda poslovanja u skladu je s porastom projektnih i redovnih aktivnosti u 2023. godini i ostvarenju planiranih prihoda.

U ukupnim ostvarenim rashodima NSK, rashodi poslovanja s ostvarenih 13.489.457,37 eura čine 90 %, a preostalih 10 % čine rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.458.248,29 eura. (Slika 4)

Slika 4. Struktura ostvarenih rashoda u 2023. godini.

Rashodi poslovanja

Rashodi za zaposlene povećani su za 13,9 % u odnosu na prethodnu godinu, što je posljedica zakonskih povećanja osnovice plaće, koeficijenata i dodataka na plaću. Tijekom 2023. godine povećao se i udio plaća za prekovremeni rad zbog redovnih aktivnosti koje su se nužno morale obavljati i zbog nedostatka radne snage jer na natječaje za upražnjena radna mjesta nije bilo prijava.

Pregledom ostvarenih rashoda u 2023. može se primijetiti kako su se materijalni rashodi povećali u odnosu na 2022. godinu i to u skoro svim kategorijama roba i usluga. Rashodi za naknade troškova zaposlenih povećali su se u dijelu službenih putovanja koja su se najvećim dijelom ostvarivala na temelju odobrenih projektnih aktivnosti te u dijelu stručnoga usavršavanja zaposlenika koje NSK mora omogućivati za one zaposlenike čija su usavršavanja propisana zakonskim osnovama kao što su: služba osiguranja, vatrogasna služba i službe koje provode postupke javne nabave. Porast naknade za prijevoz zaposlenika na i s posla je ostvaren u skladu s pratećim cijenama usluga prijevoza svih onih koji ostvaruju to pravo temeljem TKU.

Rashodi za materijal i energiju smanjili su se u troškovnim kategorijama električne energije, toplinske energije i plina slijedom aktivnosti koje je mjerama Vlada RH regulirala. Potrebe za uredskim materijalom su ostvarene u znatno većem iznosu slijedom redovnih potreba poslovanja u tržišnom okruženju porasta cijena roba.

Rashodi za usluge ostvareni su za 30,5 % više u odnosu na prošlu godinu i to najznačajnije u dijelu rashoda za usluge promidžbe i informiranja, odnosno nabave jednogodišnjih pretplata na inozemne znanstvene elektroničke baze i časopise (*e-Izvori*).

Ostale kategorije rashoda za usluge kao što su usluge tekućeg i investicijskog održavanja, intelektualne i osobne usluge, usluge zakupnine i najamnine (jednogodišnje licence) i usluge koje NSK nabavlja od vanjskih pružatelja usluga (*outsourcing*) povećane su slijedom promjene cijena na tržištu.

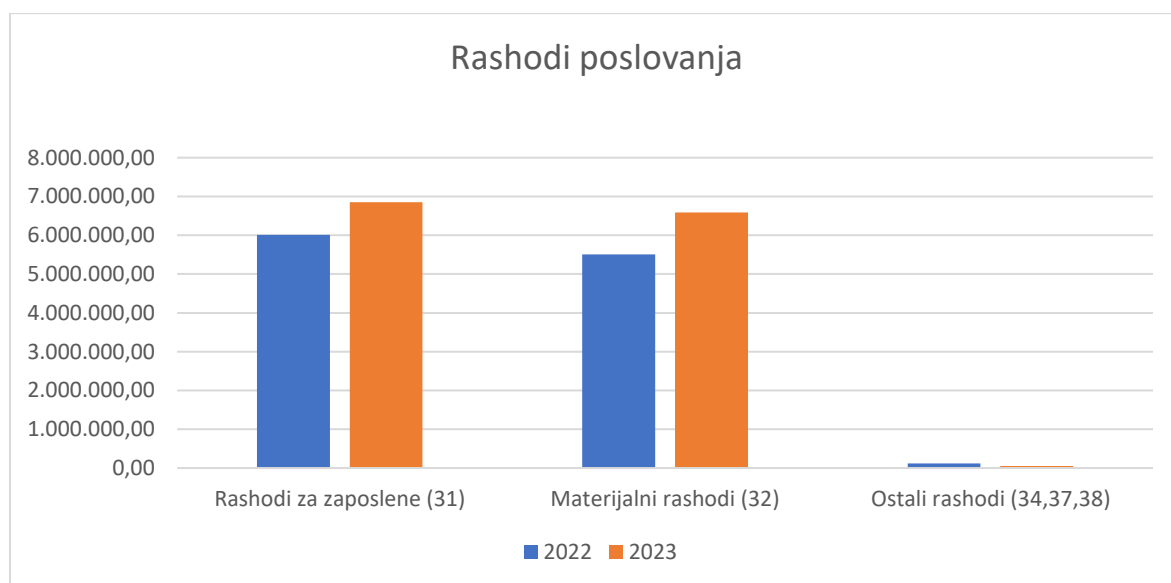
Naknade troškova osobama izvan radnoga odnosa povećane su s obzirom na to da su tijekom 2023. godine porasle projektne aktivnosti i suradnje s partnerima izvan NSK.

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja povećani su u dijelu troškova za otpis potraživanja NSK koja su za to stekla uvijete (poslovni subjekti nakon stečaja brisani iz sudskog registra) i uplate prorate u skladu s obračunskim koeficijentom priznatog poreza na dodanu vrijednost za 2023. godinu.

Financijski rashodi ostvareni su u znatno manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu u dijelu bankarskih usluga koje poslovna banka naplaćuje po redovitome trošku vođenja računa. Negativne tečajne razlike slijedom uvođenja eura kao službene valute u RH i povoljnog tečaja u trenutku plaćanja inozemnih računa ostvarile su se u znatno manjem iznosu jer je u trenutku plaćanja tečaj poslovne banke bio povoljan prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke. Troškovi zateznih kamata odnose na isplate po pravomoćnim sudskim presudama u predmetima radi isplate razlike u plaći temeljem odredaba Izmjena i dopuna Dodatku Sporazuma o osnovici za plaće u javnim službama sklopljenog 26. listopada 2011. i arbitražne odluke od 7. prosinca 2011. godine skraćenog naziva Tužbe 6 %.

Naknade građanima i kućanstvima ostvarene su u dijelu rashoda za školarine koje NSK plaća zaposlenicima radi daljnjeg stručnoga usavršavanja s obzirom na potrebe specijalizacije u okviru stručnih radnih mjesta.

Ostali rashodi poslovanja smanjili su se jer su se ostvarili samo troškovi za isplatu mjesečne rente – naknade štete koju NSK plaća prema pravomoćnoj presudi te troškova nabave knjižničnoga fonda. (Slika 5)

Slika 5. Usporedni prikaz ostvarenih rashoda poslovanja za 2022 i 2023. godinu

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

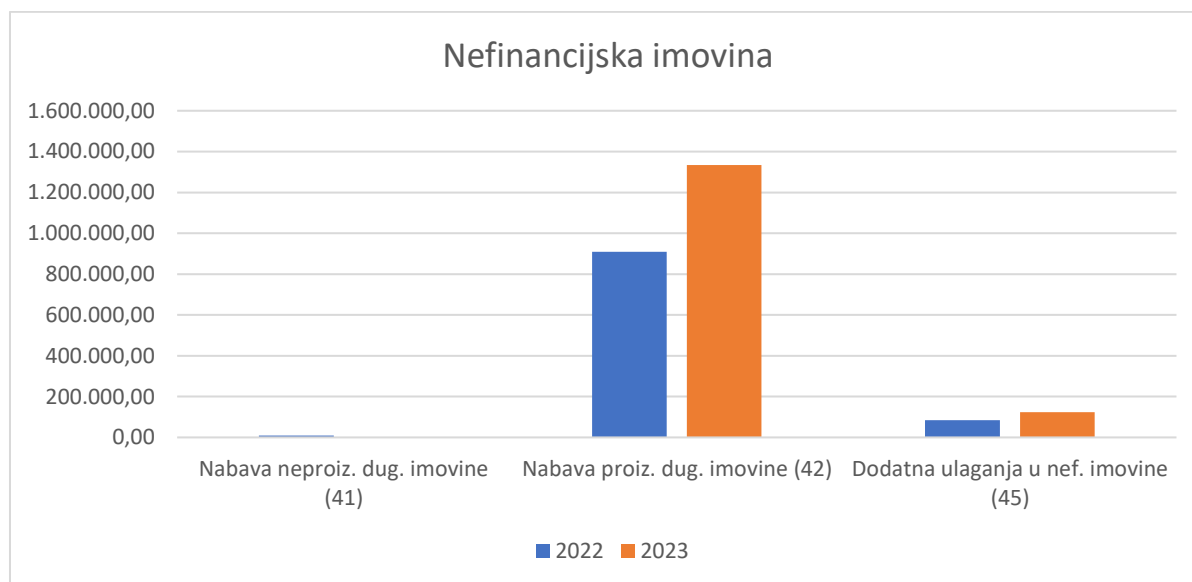
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine tijekom 2023. godine su značajno porasli u odnosu na 2022. godinu. (Slika 6)

Porast rashoda za nabavu proizvodne dugotrajne imovine za 46,7 % najvećim je dijelom za ulaganja u nabavku informatičke opreme, uredskog namještaja zatim nabave nove telefonske centrale u NSK i opreme za održavanje zgrade i okoliša NSK.

Rashodi za knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti ostvareni su za 73 % više i to najvećim dijelom iz izvora prihoda od kapitalnih pomoći, donacija i ostale kapitalne pomoći u sklopu opće države, a odnose se na obvezni primjerak, zamjenu i dar knjiga, umjetnina i ostalih nespomenutih izložbenih vrijednosti koje NSK prima od nakladnika s obvezom dostavljanja obveznoga primjerka NSK, te se iskazuju u skladu s propisima i kao rashod.

Rashodi za dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu ostvareni su za 47,8 % više i to za ulaganja u održavanje zgrade NSK.

Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine su pali za gotovo 95 % jer nije bilo potrebe da NSK ulaže u nabavu višegodišnjih licenci za održavanje sustava sigurnosti i ulaganja u tuđu imovinu radi prava korištenja.

Slika 6. Usporedni prikaz ostvarenih rashoda za nefinancijsku imovinu za 2022. i 2023. godinu

Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova

U 2023. godini NSK nije imala izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova.

7.3. REZULTAT POSLOVANJA

Rezultat poslovanja u 2023. višak je prihoda u iznosu od 396.267,48 eura te s prenesenim viškom prethodnih godina u iznosu od 1.346.585,86 eura i ispravcima rezultata tijekom 2023. godine čini sveukupni višak prihoda i primitaka u iznosu od 1.739.503,48 eura. Tijekom 2023. godine obavljen je ispravak rezultata poslovanja u skladu s pravilima proračunskoga računovodstva koja su se odnosila na povrat neutrošenoga prihoda iz 2021. i 2022. godine.

NSK je ostvarila višak prihoda poslovanja koji će u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnoga proračuna i preuzetim obvezama u bilanci ostvariti u 2024. godini te rasporediti

višak prihoda poslovanja prema namjeni, a u skladu s poslovnim odlukama Osnivača i upravljačkog tijela NSK.

REZULTAT POSLOVANJA U 2023.

Tablica 36. Rezultat poslovanja

UTVRĐIVANJE REZULTATA POSLOVANJA	
PRIHODI U 2023.	15.343.973,14
RASHODI U 2023.	14.947.705,66
REZULTAT TEKUĆE GODINE	396.267,48
VIŠAK PRETHODNIH GODINA	1.346.585,86
KOREKCIJA REZULTATA TIJEKOM 2023.	3.349,86
REZULTAT POSLOVANJA 2023.	1.739.503,48

7.4. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINACIJSKOG PLANA ZA 2023.

I. OPĆI DIO – SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA

Tablica 37. Opći dio – Sažetak računa prihoda i rashoda i računa financiranja

A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
6 PRIHODI POSLOVANJA	12.091.429,03	15.726.783	15.236.249	14.538.385,95	120,24	95,42
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	0	0	0,00		
PRIHODI UKUPNO	12.091.429,03	15.726.783	15.236.249	14.538.385,95	120,24	95,42
3 RASHODI POSLOVANJA	11.288.922,35	14.631.154	14.140.620	13.558.709,41	120,11	95,88
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	623.779,67	1.068.693	1.068.693	642.312,20	102,97	60,10
RASHODI UKUPNO	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	178.727,01	26.936	26.936	337.364,34	188,76	1.252,47

B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8 PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	0	0	0,00		
5 IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0,00	6.700	6.700	0,00		0,00
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	0,00	-6.700	-6.700	0,00		0,00
PRIENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	1.137.017,25	1.315.744,00	1.315.744,00	1.360.914,04	119,69	103,43
PRIENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-1.315.744,26	-	-	-1.698.278,38	129,07	127,12
NETO FINANCIRANJE	-178.727,01	-26.936,00	-26.936,00	-337.364,34	188,76	1.252,47
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0,00	0,00	0,00	0,00		

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

1. Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji

Tablica 38. Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	UKUPNI PRIHODI	12.091.429,03	15.726.783	15.236.249	14.538.385,95	120,24	95,42
6	Prihodi poslovanja	12.091.429,03	15.726.783	15.236.249	14.538.385,95	120,24	95,42
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	280.315,50	781.327	781.327	354.774,60	126,56	45,41
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	13.231,98			21.812,98	164,85	
6321	Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija	13.231,98			3.878,98	29,32	
6323	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU				17.934,00	#DIJ/0!	
639	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	267.083,52			332.961,62	124,67	
6391	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	211.235,25			258.016,26	122,15	
6392	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	8.795,01				0,00	
6393	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	47.053,26			74.945,36	159,28	
64	Prihodi od imovine	17,63	12.151	12.151	3.519,49	19.963,07	28,96
641	Prihodi od financijske imovine	17,63			3.519,49	19.963,07	
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po videnju				1.061,80	#DIJ/0!	
6415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika zbog primjene valutne klauzule	17,63			2.457,69	13.940,39	
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	105.493,22	133.500	133.500	135.870,18	128,80	101,78
652	Prihodi po posebnim propisima	105.493,22			135.870,18	128,80	
6526	Ostali nespomenuti prihodi	105.493,22			135.870,18	128,80	
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	390.475,69	359.000	359.000	354.986,05	90,91	98,88
661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	389.745,71			354.486,05	90,95	
6614	Prihodi od prodaje proizvoda i robe	1.838,18			2.396,93	130,40	
6615	Prihodi od pruženih usluga	387.907,53			352.089,12	90,77	
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	729,98			500,00	68,50	
6631	Tekuće donacije	729,98			500,00	68,50	
67	Prihodi iz proračuna	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13
671	Prihodi iz proračuna	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13

6711	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda	10.832.177,15			13.077.590,49	120,73	
6712	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda	482.066,15			607.883,00	126,10	
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	883,69	3.500	3.500	3.762,14	425,73	107,49
683	Ostali prihodi	883,69			3.762,14	425,73	
6831	Ostali prihodi	883,69			3.762,14	425,73	

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	UKUPNI RASHODI	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37
3	Rashodi poslovanja	11.288.922,35	14.631.154	14.140.620	13.558.709,41	120,11	95,88
31	Rashodi za zaposlene	5.816.874,55	7.489.100	6.998.566	6.888.632,89	118,42	98,43
311	Plaće (Bruto)	4.813.532,37			5.721.134,47	118,86	
3111	Plaće za redovan rad	4.790.449,79			5.696.203,80	118,91	
3113	Plaće za prekovremeni rad	822,72			720,29	87,55	
3114	Plaće za posebne uvjete rada	22.259,86			24.210,38	108,76	
312	Ostali rashodi za zaposlene	215.382,76			246.526,24	114,46	
3121	Ostali rashodi za zaposlene	215.382,76			246.526,24	114,46	
313	Doprinosi na plaće	787.959,42			920.972,18	116,88	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	787.943,91			920.972,18	116,88	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	15,51					
32	Materijalni rashodi	5.431.951,17	7.102.646	7.102.646	6.637.169,40	122,19	93,45
321	Naknade troškova zaposlenima	227.589,58			269.703,81	118,50	
3211	Službena putovanja	48.426,94			66.572,34	137,47	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	158.816,47			170.260,21	107,21	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	20.346,17			32.475,26	159,61	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima				396,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	1.314.228,94			1.236.890,10	94,12	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	118.605,11			91.761,73	77,37	
3223	Energija	1.083.256,47			1.039.953,20	96,00	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	66.077,74			67.994,17	102,90	
3225	Sitni inventar i auto gume	39.653,47			30.545,00	77,03	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	6.636,15			6.636,00	100,00	
323	Rashodi za usluge	3.847.839,17			5.082.128,82	132,08	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	35.229,03			38.343,76	108,84	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	339.770,40			374.988,00	110,37	
3233	Usluge promidžbe i informiranja	2.422.666,02			3.435.698,62	141,81	
3234	Komunalne usluge	196.190,78			214.427,91	109,30	
3235	Zakupnine i najamnine	83.872,97			98.823,07	117,82	

3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	20.837,47			12.896,00	61,89	
3237	Intelektualne i osobne usluge	210.816,07			305.147,69	144,75	
3238	Računalne usluge	144.015,04			116.357,61	80,80	
3239	Ostale usluge	394.441,39			485.446,16	123,07	
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	3.140,64			4.785,57	152,38	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	3.140,64			4.785,57	152,38	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	39.152,84			43.661,10	111,51	
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	5.538,24			7.326,00	132,28	
3292	Premije osiguranja	407,30			1.725,00	423,52	
3293	Reprezentacija	7.180,81			18.613,10	259,21	
3294	Članarine i norme	14.073,18			13.352,00	94,88	
3295	Pristojbe i naknade	1.732,56			1.645,00	94,95	
3296	Troškovi sudskih postupaka	530,89					
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	9.689,86			1.000,00	10,32	
34	Financijski rashodi	16.639,64	8.409	8.409	6.909,00	41,52	82,16
343	Ostali financijski rashodi	16.639,64			6.909,00	41,52	
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	4.736,37			6.291,00	132,82	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule	10.815,13			118,00	1,09	
3433	Zatezne kamate	424,53			500,00	117,78	
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi	663,61					
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	10.617,84	18.272	18.272	13.272,00	125,00	72,64
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.617,84			13.272,00	125,00	
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu	10.617,84			13.272,00	125,00	
38	Ostali rashodi	12.839,15	12.727	12.727	12.726,12	99,12	99,99
383	Kazne, penali i naknade štete	12.839,15			12.726,12	99,12	
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	12.839,15			12.726,12	99,12	
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	623.779,67	1.068.693	1.068.693	642.312,20	102,97	60,10
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	6.768,86	4.000	4.000	462,38	6,83	11,56
412	Nematerijalna imovina	6.768,86			462,38	6,83	
4123	Licence				462,38		
4124	Ostala prava	6.768,86					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	499.795,45	926.088	926.088	503.244,82	100,69	54,34
422	Postrojenja i oprema	314.427,85			385.317,65	122,55	
4221	Uredska oprema i namještaj	250.253,15			212.173,00	84,78	
4222	Komunikacijska oprema	4.228,15			119.634,00	2.829,46	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu	16.853,14			22.963,00	136,25	
4225	Instrumenti, uređaji i strojevi	1.267,22					

4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	41.826,19			30.547,65	73,03	
424	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	60.993,92			46.464,21	76,18	
4241	Knjige	19.421,69			24.404,21	125,65	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	41.572,23			22.060,00	53,06	
426	Nematerijalna proizvedena imovina	124.373,68			71.462,96	57,46	
4262	Ulaganja u računalne programe	124.373,68			71.462,96	57,46	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	117.215,36	138.605	138.605	138.605,00	118,25	100,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	117.215,36			138.605,00	118,25	
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	117.215,36			138.605,00	118,25	

2. Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja

Tablica 39. Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6	7
PRIHODI	12.091.429,03	15.726.783	15.236.249	14.538.385,95	120,24	95,42
1 Opći prihodi i primici	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13
11 Opći prihodi i primici	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13
3 Vlastiti prihodi	390.647,03	374.650	374.650	361.767,57	92,61	96,56
31 Vlastiti prihodi	390.647,03	374.650	374.650	361.767,57	92,61	96,56
4 Prihodi za posebne namjene	105.493,22	133.501	133.501	135.870,29	128,80	101,77
43 Ostali prihodi za posebne namjene	105.493,22	133.501	133.501	135.870,29	128,80	101,77
5 Pomoći	280.315,50	781.327	781.327	354.774,60	126,56	45,41
52 Ostale pomoći	280.315,50	282.440	282.440	336.840,60	120,16	119,26
58 Instrumenti EU nove generacije		498.887	498.887	17.934,00		3,59
6 Donacije	729,98			500,00	68,50	
61 Donacije	729,98			500,00	68,50	
RASHODI	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37
1 Opći prihodi i primici	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13
11 Opći prihodi i primici	11.314.243,30	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	120,96	98,13
3 Vlastiti prihodi	253.801,42	355.423	355.423	142.833,00	56,28	40,19
31 Vlastiti prihodi	253.801,42	355.423	355.423	142.833,00	56,28	40,19
4 Prihodi za posebne namjene	26.532,49	160.500	160.500	9.379,52	35,35	5,84
43 Ostali prihodi za posebne namjene	26.532,49	160.500	160.500	9.379,52	35,35	5,84
5 Pomoći	318.124,81	746.619	746.619	362.605,62	113,98	48,57
52 Ostale pomoći	318.124,81	247.732	247.732	344.671,62	108,34	139,13
58 Instrumenti EU nove generacije		498.887	498.887	17.934,00		3,59
6 Donacije				729,98		
61 Donacije				729,98		

3. Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

Tablica 40. Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	UKUPNO RASHODI	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37
08	Rekreacija, kultura i religija	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37
082	Službe kulture	11.912.702,02	15.699.847	15.209.313	14.201.021,61	119,21	93,37

B. RAČUN FINANCIRANJA

Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima financiranja

Tablica 41. Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova		6.700	6.700			
51	Izdaci za dane zajmove i depozite		6.700	6.700			

Tablica 42. Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2022. - 12.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE /IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
IZDACI			6.700	6.700			
3	Vlastiti prihodi		6.700	6.700			
31	Vlastiti prihodi		6.700	6.700			

II. POSEBNI DIO – IZVJEŠTAJ PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

Izvještaj po programskoj klasifikaciji

Tablica 43. Izvještaj po programskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	15.706.547	15.216.013	14.201.021,61	93,33
11	Opći prihodi i primici	14.437.305	13.946.771	13.685.473,49	98,13
31	Vlastiti prihodi	362.123	362.123	142.833,00	39,44
43	Ostali prihodi za posebne namjene	160.500	160.500	9.379,52	5,84
52	Ostale pomoći	247.732	247.732	344.671,62	139,13
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	498.887	498.887	17.934,00	3,59
61	Donacije			729,98	

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.	TEKUĆI PLAN 2023.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2023. - 12.2023.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	15.706.547	15.216.013	14.201.021,61	93,33
38	ZNANOST I TEHNOLOŠKI RAZVOJ	15.706.547	15.216.013	14.201.021,61	93,33
3801	ULAGANJE U ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST	15.706.547	15.216.013	14.201.021,61	93,33
A622017	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE	10.762.582	10.349.551	10.096.482,41	97,55
11	Opći prihodi i primici	10.762.582	10.349.551	10.096.482,41	97,55
31	Rashodi za zaposlene	7.173.596	6.760.565	6.652.489,51	98,40
3111	Plaće za redovan rad			5.482.563,18	
3114	Plaće za posebne uvjete rada			24.210,38	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			242.523,08	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			903.192,87	
32	Materijalni rashodi	2.986.515	2.986.515	2.843.022,78	95,20
3211	Službena putovanja			16.272,00	

3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			167.765,78	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			9.291,00	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima			396,00	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			88.981,00	
3223	Energija			998.144,00	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			67.635,00	
3225	Sitni inventar i auto gume			30.545,00	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća			6.636,00	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza			35.835,00	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja			374.988,00	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			12.609,00	
3234	Komunalne usluge			199.084,00	
3235	Zakupnine i najamnine			85.207,00	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge			12.896,00	
3237	Intelektualne i osobne usluge			121.178,00	
3238	Računalne usluge			110.160,00	
3239	Ostale usluge			478.352,00	
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično			7.326,00	
3292	Premije osiguranja			1.725,00	
3293	Reprezentacija			2.000,00	
3294	Članarine i norme			13.352,00	
3295	Pristojbe i naknade			1.645,00	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			1.000,00	
34	Financijski rashodi	8.409	8.409	6.909,00	82,16
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa			6.291,00	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			118,00	
3433	Zatezne kamate			500,00	
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	13.272	13.272	13.272,00	100,00
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu			13.272,00	
38	Ostali rashodi	12.727	12.727	12.726,12	99,99
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama			12.726,12	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	429.458	429.458	429.458,00	100,00
4221	Uredska oprema i namještaj			212.173,00	

4222	Komunikacijska oprema			119.634,00	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu			22.963,00	
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene			26.853,00	
4262	Ulaganja u računalne programe			47.835,00	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	138.605	138.605	138.605,00	100,00
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			138.605,00	
A622131	NABAVA INOZEMNIH ZNANSTVENIH ČASOPISA	3.450.792	3.450.792	3.442.563,49	99,76
11	Opći prihodi i primici	3.450.792	3.450.792	3.442.563,49	99,76
32	Materijalni rashodi	3.450.792	3.450.792	3.442.563,49	99,76
3211	Službena putovanja			3.006,18	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			1.205,76	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			3.415.738,36	
3235	Zakupnine i najamnine			730,17	
3237	Intelektualne i osobne usluge			21.883,02	
A622134	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA)	755.355	755.355	497.614,12	65,88
31	Vlastiti prihodi	347.123	347.123	142.833,00	41,15
31	Rashodi za zaposlene	38.619	38.619	25.410,31	65,80
3111	Plaće za redovan rad			19.200,02	
3113	Plaće za prekovremeni rad			720,29	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			2.203,16	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			3.286,84	
32	Materijalni rashodi	301.804	301.804	117.414,61	38,90
3211	Službena putovanja			4.928,81	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			1.380,74	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			325,17	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			342,59	
3223	Energija			41.809,20	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza			2.362,50	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			872,84	
3234	Komunalne usluge			15.343,91	
3237	Intelektualne i osobne usluge			35.663,17	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			119,69	
3293	Reprezentacija			14.265,99	

42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine			8,08	
4241	Knjige			8,08	
51	Izdaci za dane zajmove i depozite	6.700	6.700		
43	Ostali prihodi za posebne namjene	160.500	160.500	9.379,52	5,84
32	Materijalni rashodi	131.500	131.500	8.917,14	6,78
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			8.917,14	
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	5.000	5.000		
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	4.000	4.000	462,38	11,56
4123	Licence			462,38	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	20.000	20.000		
52	Ostale pomoći	247.732	247.732	344.671,62	139,13
31	Rashodi za zaposlene	62.403	62.403	86.191,48	138,12
3111	Plaće za redovan rad			72.439,05	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			1.800,00	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			11.952,43	
32	Materijalni rashodi	157.894	157.894	224.521,40	142,20
3211	Službena putovanja			42.365,35	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			1.113,69	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			12.736,19	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			2.438,14	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			359,17	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza			146,26	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			6.478,42	
3235	Zakupnine i najamnine			12.885,90	
3237	Intelektualne i osobne usluge			125.693,52	
3238	Računalne usluge			6.197,61	
3239	Ostale usluge			7.094,16	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			4.665,88	
3293	Reprezentacija			2.347,11	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	27.435	27.435	33.958,74	123,78
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene			3.694,65	
4241	Knjige			6.636,13	
4262	Ulaganja u računalne programe			23.627,96	

61	Donacije			729,98	
32	Materijalni rashodi			729,98	
3237	Intelektualne i osobne usluge			729,98	
A622145	PRAVOMOĆNE SUDSKE PRESUDE	184.111	106.608	106.607,59	100,00
11	Opći prihodi i primici	184.111	106.608	106.607,59	100,00
31	Rashodi za zaposlene	184.111	106.608	106.607,59	100,00
3111	Plaće za redovan rad			106.607,59	
K622116	KNJIGE, UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZLOŽBENE VRIJEDNOSTI	54.820	54.820	39.820,00	72,64
11	Opći prihodi i primici	39.820	39.820	39.820,00	100,00
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	39.820	39.820	39.820,00	100,00
4241	Knjige			17.760,00	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti			22.060,00	
31	Vlastiti prihodi	15.000	15.000		
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	15.000	15.000		
K622147	PROJEKT E-SVEUČILIŠTA - NPOO (C.3.1. R2-II)	498.887	498.887	17.934,00	3,59
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	498.887	498.887	17.934,00	3,59
31	Rashodi za zaposlene	30.371	30.371	17.934,00	59,05
3111	Plaće za redovan rad			15.393,96	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			2.540,04	
32	Materijalni rashodi	74.141	74.141		
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	394.375	394.375		

III. OBRAZLOŽENJE OPĆEG DIJELA I OBRAZLOŽENJE POSEBNOG DIJELA

1. Obrazloženje Općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2023. godinu

Naziv proračunskog korisnika: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Skraćen naziv: NSK

Adresa: Zagreb, Hrvatske bratske zajednice 4

OIB: 84838770814

RKP broj: 21836

IBAN broj: HR66234 0009 11 000 1000 81

Šifra djelatnosti: 9101

Izvještajno razdoblje: 01.01.2023. - 31.12.2023.

Odgovorna osoba: glavna ravnateljica, prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Obrazloženje sastavila: v.d. rukovoditelja Odsjeka, Tatjana Marincel Borković, dipl. oec

e-adresa: tmarincelborkovic@nsk.hr

Obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka u izvještajnom razdoblju

NSK je u izvještajnom razdoblju ostvarila prihode od poslovanja s 95,42 % u odnosu na tekući plan. Prihodi poslovanja iskazani su po gotovinskom načelu odnosno kada su naplaćeni. Kada promatramo prihode prema izvorima financiranja, najveće ostvarenje je u dijelu prihoda koje NSK ostvaruje temeljem projektnih aktivnosti, projekti Ministarstva kulture i medija, te ostalih pomoći, a koji su ostvareni s 119,26 % u odnosu na tekući plan. Prihodi za posebne namjene odnosno prihodi koje NSK ostvaruje od upisnina i zakasnina koji se naplaćuju korisnicima ostvareni su s 101,77 % u odnosu na tekući plan. Prihodi koje NSK ostvaruje iz nadležnog proračuna za troškove plaća i materijalnih prava zaposlenicima te obavljanja redovne djelatnosti ostvarili su se s 98,13 % u odnosu na tekući plan. Vlastiti prihodi koje NSK ostvaruje djelovanjem na tržištu i koje čine prihodi od zakupa, najma, refundacija režijskih troškova, od prodaje roba i ostali prihodi ostvareni su s 96,56 % u odnosu na tekući plan.

NSK je u izvještajnom razdoblju izvršila rashode s 93,37 % u odnosu na tekući plan. Rashodi su iskazani po gotovinskom načelu.

Rashodi za zaposlene ovisno o izvoru financiranja izvršili su se prema planiranoj dinamici za sve troškove koji terete plaće zaposlenika za redovan rad, posebne uvijete rada, prekovremeni rad te materijalna prava u skladu s propisima koji to reguliraju. Materijalni rashodi su se izvršili u skladu s planiranim i odobrenim, a prema dospijeću koje uključuje izvještajno razdoblje.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su najvećim dijelom za nabavu uredske opreme i namještaja te za dodatna ulaganja koja se odnose na investicijska ulaganja u zgradu NSK koja po svom opisu i karakteru usluge ne mogu biti tekuća ulaganja.

Rashodi poslovanja iz izvora *ostale pomoći* izvršeni su u većem postotku od planiranog tekućim planom, a u skladu s prihodima iz kojih se financiraju.

Obrazloženje ostvarenog prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u slijedeće razdoblje

U izvještajnom razdoblju NSK je ostvarila prijenos sredstava iz 2022. godine u iznosu od 1.360.914,04 eura koji se izvršavao u 2023. godini u dijelu bilančnih troškova s dospijećem u 2023. godini. Prijenos sredstava u iznosu od 1.698.278,38 eura u novo izvještajno razdoblje služiti će za izvršavanje rashoda s dospijećem u 2024. godini te kao rezerva za osiguranje kontinuiteta poslovanja NSK.

Podatci o stanju novčanih sredstava na računima na početku i na kraju proračunske godine

Stanje novčanih sredstava na dan 01.01.2023. godine iznosi 1.786.939,38 eura, a na dan 31.12.2023. godine iznosi 2.261.438,59 eura. Promet novčanih sredstava između 01.01. i 31.12.2023. godine osim naplate ostvarenih prihoda i izvršavanja ostvarenih rashoda, odnosio se i na uplate i povrate sredstava osiguranja javnonabavnih postupaka.

2. Obrazloženje posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2023. godinu

UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK) javna je ustanova od nacionalnog značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu, kao i znanstvenoistraživačku i razvojnu djelatnost radi unaprjeđivanja hrvatskog knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničkog sustava Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir navedene zadaće, NSK je jedna od najznačajnijih javnih ustanova u Republici Hrvatskoj. Programska djelatnost NSK složenija je od programskih djelatnosti drugih ustanova upravo zbog egzistiranja navedene dvojne uloge. Djelatnost NSK također obuhvaća kontinuirano izvršavanje projekata kojima nastoji pratiti razvoj i napredak svoje djelatnosti, kako u pogledu nacionalne, tako i u pogledu sveučilišne funkcije. K tomu, po objema svojim funkcijama, NSK je obvezna razvijati i unapređivati i druge hrvatske knjižnice, kao i graditi i razvijati hrvatski knjižnični sustav, odnosno knjižnični sustav Sveučilišta u Zagrebu i drugih hrvatskih sveučilišta.

NSK obimom svoje djelatnosti nadilazi sektorsku podjelu (na kulturu, obrazovanje i znanost), jer su neki njezini programi u funkciji i kulture i znanosti i obrazovanja. Oni su u pravom smislu programi i projekti na nacionalnoj te internacionalnoj razini, a kao takvi zahtijevaju odgovarajuću financijsku podršku. Uz programsku specifičnost NSK, jedinstvenu u Hrvatskoj, valja istaknuti kako je podignut značaj zgrade NSK obzirom na obavljanje aktivnosti u novom dijelu zgrade, utemeljeno na odlukama Vlade Republike Hrvatske. Povećana površina znači i povećane potrebe kad je riječ o materijalnim rashodima kako što se tiče zaposlenika tako i održavanja zgrade.

Slijedom navedenog proračunske aktivnosti A622017 Administracija i upravljanje NSK, A622134 Administracija i upravljanje NSK (iz evidencijskih prihoda), A622131 Nabava inozemnih znanstvenih časopisa i K622116 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti su sadržane u svojim ciljevima i pokazateljima u okviru programa:

1. Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka Croatica
2. Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki
3. Obrada građe
4. Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)
5. Zaštita građe
6. Sveučilišni program
7. Istraživanje i razvoj
8. Stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH
9. Međunarodna suradnja

Proračunska aktivnost K622147 Projekt e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1) izvršila se samo u dijelu rashoda za zaposlene. Proračunska aktivnost A622145 Pravomoćne sudske presude izvršila se po broju pristiglih pravomoćnih presuda.

U nastavku se nalazi pregled programa NSK usklađenih s pokazateljima iz Izvješća o radu NSK za 2021. te nastavnih na Strategiju razvoja NSK do 2026.godine., Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije i Strateški plan Ministarstva znanosti i obrazovanja za razdoblje 2020. – 2022. te Strateški plan Ministarstva kulture i medija 2020. – 2022.

PROGRAMI

Napomena: Ciljane vrijednosti za 2023. godinu daju porast u odnosu na prethodnu godinu, a ne na polaznu.

NAZIV PROGRAMA

1 Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka Croatica

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća sustavno prikupljanje svih hrvatskih publikacija u svim analognim i digitalnim pojavnostima. Osim publikacija objavljenih u Hrvatskoj (obvezni primjerak) nabavljaju se publikacije hrvatskih autora, na hrvatskom jeziku i publikacije o Hrvatskoj objavljene u inozemstvu. Tako se osigurava cjelovitost i potpunost nacionalne zbirke/hrvatske pisane (objavljene) kulturne i znanstvene baštine. Nacionalna zbirka Croatica je temelj za izradu hrvatske tekuće bibliografije i osiguravanje dostupa znanju i hrvatskoj kulturi.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva kulture i medija 2020.- 2022.

Opći cilj 2. Zaštićena i očuvana kulturna baština

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Priljev obveznog primjerka u svim analognim i digitalnim pojavnostima u godinama plana ovisit će o nakladničkoj produkciji u Republici Hrvatskoj te o učinkovitom nadzoru nakladničke djelatnosti temeljem identifikacijskih oznaka i katalogizacije u publikaciji.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Osiguranje cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane/objavljene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuirano prikupljati nacionalni fond radi osiguranja cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane/objavljene baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Cjelovitost zbirke	Obvezni primjerak	% pristigle građe	80%	Izvješće o radu	85%	85%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Obvezni primjerak – knjige (tiskane)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	13.863	Izvješće o radu	15.000	14.254
%					108%	95%
Obvezni primjerak – (e-knjiga)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	477	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	800	382
%					168%	48%

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Obvezni primjerak – serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	31.582	Izvješće o radu	32.000	26.027
%					101%	81%
Obvezni primjerak – e-serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	1.876	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	2.000	1.396
%					107%	70%
Obvezni primjerak – sitni tisak	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić/svezak	859	Izvješće o radu	1.000	967
%					116%	97%
Obvezni primjerak - mrežne stranice (integrirajuća građa)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	9.481	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	9.600	8.038
%					101%	84%
Nabava građe (kupnja) za opće i posebne fondove	Statut NSK	naslov/primjerak	426	Izvješće o radu	450	407
					106%	90%

NAZIV PROGRAMA

2 Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki

OPIS PROGRAMA

Nabavom rukopisa, starih knjiga, grafika, crteža, razglednica, plakata, zemljopisnih karata i atlasa te muzikalija i glazbene zvučne građe NSK povećava svoj ukupni fond čime se proširuje mogućnost dostupnosti korisnicima i tog važnog dijela hrvatske kulturne baštine.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o muzejima, Statut NSK, Strategija razvoja NSK do 2026. godine.

Veza sa

- *Strateškim planom Ministarstva kulture i medija 2020. - 2022.*

Opći cilj 1. Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje

Opći cilj 2. Zaštićena i očuvana kulturna baština

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Nabava, obrada, digitalizacija, izložbena djelatnost, nakladnička djelatnost i promidžba.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Cjelokupni fond zbirke građe posebne vrste učiniti dostupnim u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima najširem krugu korisnika.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuiranim prikupljanjem i stručnom obradom cjelokupnog fonda zbirke građe posebne vrste te digitalizacijom učiniti ih dostupnim u Republici Hrvatskoj i svijetu čime se omogućava njihovo proučavanje u svrhu obrazovanja i znanosti.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
% povećanje fonda	Dostupnost hrvatske kulturne baštine	%	85%	Izvješće o radu	100%	114%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Rukopisi	Rukom pisana građa	rukopis	25 (pisama I. Lučića)	Izvješće o radu	2	2
%					8%	100%
Stara knjiga	Knjiga tiskana do 1850. ručnim tehnikama	primjerak	4	Izvješće o radu	2	4
%					50%	200%
Inkunabula	Knjiga tiskana do 1500.	primjerak	-	Izvješće o radu	-	-
%						
Glazbena građa	Medij koji sadržava glazbu	primjerak	1001	Izvješće o radu	800	876
%					80%	110%

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Notna građa	Tiskane i rukopisne note	primjerak	177	Izvješće o radu	200	443
%					113%	222%
Vizualna građa	Crteži, grafike, plakati...	primjerak	292	Izvješće o radu	250	116
%					86%	46%
Kartografska građa	Zemljopisne karte, atlasi...	listovi i svesci	149	Izvješće o radu	150	159
%					101%	106%

NAZIV PROGRAMA

3 Obrada građe

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća sadržajnu i deskriptivnu katalogizaciju, kao i normativni nadzor fonda NSK.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Statut NSK, Strategija razvoja NSK do 2026. godine.

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva kulture i medija 2020.- 2022.

Opći cilj 1. Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Ažurna obrada građe prema međunarodnim normama.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Osigurati ažurnu obradu svih vrsta građe, utemeljenu na prihvaćenim normama.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Ažurno obrađivati svu pristiglu građu radi osiguranja dostupnosti korisnicima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
% povećanja zapisa u katalogu NSK	Bibliografski i normativni zapisi u online katalogu	%	100%	Izvješće o radu	100%	68%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Obrada omeđene građe (svi mediji)	Građa zamišljena kao cjelina, u jednom dijelu ili u konačnom broju dijelova	zapis	36.696	Izvješće o radu	36.700	9.387
%					100%	26%
Obrada serijskih publikacija (svi mediji)	Građa koja izlazi u uzastopnim dijelovima bez predviđenog kraja izlaženja	zapis	940	Izvješće o radu	650	547
%					69%	84%
Obrada mrežne, integrirajuće građe	Građa u digitalnom obliku dostupna na Internetu	zapis	141	Izvješće o radu	135	98
%					96%	73%
Sadržajna obrada	Predmetno označivanje i klasifikacijske oznake	zapis	31.061	Izvješće o radu	30.000	14.930
%					97%	50%
Normativni nadzor	Normativni zapisi (ime, predmet, žanr)	zapis	19.896	Izvješće o radu	20.000	15.554
%					101%	78%
Digitalna građa	Digitalizirani rukopisi, stare knjige, inkunabule, glazbena i notna građa, vizualna građa, kartografska građa, stare novine i časopisi, ostalo (letci itd.), izvorno digitalna građa	zapis	19.129	Izvješće o radu	15.000	29.189
%					78%	195%

NAZIV PROGRAMA

4 Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)

OPIS PROGRAMA

Ažurna obrada i redovito objavljivanje te dopuna retrospektivne bibliografije radi njezina dovršetka.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Statut NSK, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva kulture i medija 2020. - 2022.

Opći cilj 1. Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje

Opći cilj 2. Zaštićena i očuvana kulturna baština

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Ažurna izrada bibliografija.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Izrađivati nacionalne bibliografije.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izrađivati nacionalne bibliografije kao trajno evidentiranje hrvatske nacionalne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Dokumentacija hrvatske kulturne baštine	Sekundarni izvor za hrvatsku pisanu kulturnu baštinu	Sveobuhvatnost %	100%	Izvješće o radu	100%	100%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Tekuća bibliografija – Niz A	Godišnja nakladnička produkcija knjiga	zapis	8.646	Izvješće o radu	9.000	9.621
%					104%	107%
CIP zapisi	Katalogizacija u publikaciji	zapis	5.169	Izvješće o radu	5.200	5.076
%					101%	98%
Tekuća bibliografija – NIZ B	Godišnja nakladnička produkcija članaka	zapis	10.146	Izvješće o radu	10.300	9.917
%					102%	96%
Retrospektivna bibliografija	Hrvatska knjiga : 1835. -1940.	zapis	9.358	Izvješće o radu	9.500	6.099
%					102%	64%

NAZIV PROGRAMA

5 Zaštita građe

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća mjere preventivne zaštite, metode restauracije i laminacije te mikrofilmiranja, poglavito nacionalnog fonda radi njegove trajne zaštite; sustavnu i postupnu digitalizacija fonda NSK, kako radi očuvanja, tako i radi djelotvornog korištenja (i na daljinu). Taj je program potrebno ubrzati, a za izvršenje je potrebna dodatna oprema.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Statut NSK, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva kulture i medija 2020. - 2022.

Opći cilj 2. Zaštićena i očuvana kulturna baština

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Sustavno provođenje zaštite i osiguranje dodatnih sredstava.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1

Povećati zaštitu knjižničnog fonda.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Redovito provoditi sve mjere zaštite, poglavito nacionalnog fonda radi njegove trajne zaštite.

CILJ 2

Povećati digitalizaciju građe i osigurati trajnu pohranu digitalne građe.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Povećati redovitu digitalizaciju najvrjednije baštine, omogućavati trajnu pohranu te uvid hrvatskoj i svjetskoj javnosti u bogatstvo hrvatske kulturne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Sačuvana hrvatska baština	Sačuvati od propadanja ukupnu hrvatsku baštinu	Primjerak oštećene građe	100%	Izvešće o radu	100%	140%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Digitalizacija izvornika	Postupak zaštite građe	snimak	28.262	Izvešće o radu	35.000	47.792
%					124%	137%
Digitalizacija mikrofilma	Postupak zaštite građe	snimak	33.662	Izvešće o radu	45.000	65.414
%					134%	145%
Mikrofilmiranje građe	Postupak zaštite građe	snimak	78.456	Izvešće o radu	80.000	119.928
%					102%	150%
Konzerviranje i restauriranje građe	Postupak zaštite građe	jedinica	511	Izvešće o radu	550	677
%					108%	123%
Opremanje zaštitnom ambalažom	Postupak zaštite građe	ovitak	19.165	Izvešće o radu	18.000	15.851
%					94%	88%
Uvezivanje građe	Postupak zaštite građe	uvez	861	Izvešće o radu	860	692
%					100%	80%

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Trajna pohrana*	Pohrana u Središnji sustav za trajnu pohranu Ministarstva kulture i medija	informacijski paketi / datoteke	0	Središnji sustav trajne pohrane MKM	0	633 (informacijski paketi) / 1.348.566 (datoteke)
%					-	100%

*Zbog novog načina izvještavanja u sklopu Središnjeg sustava za trajnu pohranu Ministarstva kulture i medija (e-Kultura) potrebne su navedene izmjene u praćenju podataka.

NAZIV PROGRAMA

6 Sveučilišni program

OPIS PROGRAMA

Program obuhvaća organizaciju korisničkih usluga radi djelotvornijeg pristupa i korištenja svih informacijskih izvora (tiskanih i elektroničkih, u čitaonicama i izvan NSK/na daljinu), posudbu i međuknjižničnu posudbu u nacionalnom i sveučilišnom knjižničnom sustavu, izgradnju zbirke stručno-znanstvene literature (sa sve većim naglaskom na elektroničke izvore i korištenje na daljinu) kao potpore studijskim programima na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu te hrvatskim sveučilištima, veleučilištima i visokim školama.

Program obuhvaća i izgradnju hrvatskog knjižničnog sustava kroz programsko/funkcionalno povezivanje hrvatskih knjižnica, posebice knjižnica u okviru Sveučilišta u Zagrebu, radi racionalizacije u pripremi i djelotvornosti u korištenju informacijskih izvora. Uz nastavak razvoja i održavanja knjižnično-informacijskog sustava u NSK i knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu u planu je osnaživanje razvoja sustava ostalih hrvatskih sveučilišta nadogradnjom postojećeg sustava knjižnično-informacijskim programom nove generacije računalstva u oblaku te nastavkom razvoja Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga.

U okviru programa je i osiguranje pristupa elektroničkim izvorima informacija te daljnje upravljanje digitalnim repozitorijima: Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova, Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova, Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorijem Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu; Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- *Strateškim planom Ministarstva znanosti i obrazovanja za razdoblje 2020.- 2022.*

Opći cilj 3. Unaprjeđenje kvalitete, relevantnosti, učinkovitosti i dostupnosti visokog obrazovanja

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Funkcionalna koordinacija u sveučilišnom knjižničnom sustavu.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1

Povećati djelotvornost i kvalitetu korisničkih usluga

OBRAZLOŽENJE CILJA

Kontinuirano povećanje kvalitete usluga NSK kroz osiguranje djelotvornog pristupa i korištenja svih informacijskih izvora na daljinu i/ili u NSK. Omogućavanje funkcionalnog povezivanja knjižničnih usluga u knjižničnom sustavu Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Korisnici	Potencijalni korisnici NSK	%	100%	Izvješće o radu	100%	125%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Informacijski izvori	Baze podataka	baza podataka	19	Izvješće o radu	15	16
%					79%	107%
Informacijske usluge - posudba	Posudba i korištenje	knjiga	87.838	Izvješće o radu	90.000	50.475
%					102%	56%
Informacijske usluge – međuknjižnična posudba	Domaća i međunarodna posudba	knjiga i/ili članak	2.963	Izvješće o radu	3.000	5.298
%					101%	177%
Informacijske usluge – Pitajte knjižničara (tematska pretraživanja i opći upiti)	Zahtjev za pretraživanje literature za završne, diplomske radove, opći upiti	zahtjev	3.677	Izvješće o radu	4.000	3.118
%					109%	78%
Posjeti e-sadržajima NSK	Posjeti e-sadržajima: Portal NSK, Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	posjet	2.020.671	Izvješće o radu	2.200.000	894.722
%					109%	41%

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Pregled stranica u sklopu e-sadržaja NSK	Pregled stranica u sklopu e-sadržaja: Portal NSK,,Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	pregled	7.661.286	Izvješće o radu	7.700.000	6.332.543
%					101%	82%

CILJ 2

Izgrađivati zbirke stručno-znanstvene literature

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izgradnja zbirke stručno-znanstvene literature prema potrebama studijskih programa na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima visokih učilišta te izgradnja zbirke središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Grada	svezak	%	100%	Izvješće o radu	100%	127%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Nabava knjiga za programe koji se izvode na studijima hrvatskih visokih učilišta te na Sveučilištu u Zagrebu	Udžbenička literatura za programe Sveučilišta u Zagrebu	svezak	1.487	Izvješće o radu	1.450	1.836
%					98%	127%

CILJ 3

Izgradnja knjižnično-informacijskog sustava

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izgraditi funkcionalno povezivanje knjižnica u sustavu znanosti Republike Hrvatske (skupni katalog). Što intenzivnije i produktivnije korištenje novih informacijskih tehnologija i novih medija s posebnim naglaskom na korištenje suvremenih knjižničnih softvera.

POKAZATELJI UČINKA

NSK i Sveučilišta	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2020.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2022.	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Integrirani knjižnični sustav	knjižnice u integriranom knjižničnom sustavu	knjižnica	43	Izvješće o radu	45	46	46
%			100%		104%	106%	100%
Bibliografski zapisi	Zapisi knjižnica u sustavu	zapis	467.404	Izvješće o radu	470.000	482.000	500.552
%			100%		101%	103%	103%
Bibliografski zapisi	knjižnice	zapis	1.080.769	Izvješće o radu	1.090.000	1.120.000	1.203.410
%			100%		101%	103%	107%
Normativni zapisi	knjižnice	zapis	626.327	Izvješće o radu	640.000	655.000	664.367
%			100%		102%	102%	101%
Aktivni korisnici	knjižnice u sustavu	korisnik	11.374	Izvješće o radu	12.000	12.500	11.657
%			100%		106%	104%	93%
Aktivni korisnici	knjižnice	korisnik	4.605	Izvješće o radu	5.000	5.400	9.432
%			100%		109%	108%	174%
Edukacija za članice sustava	Programi izobrazbe za <i>Aleph</i>	program	2	Izvješće o radu	2	4	2
%			100%		100%	200%	50%

Obrazloženje: U planu razvoja Integriranog knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj planirana je implementacija platforme za knjižnične usluge u oblaku koja će omogućiti konzorcijsku suradnju većeg broja novih knjižnica u sustavu. Povećanje broja bibliografskih zapisa u iznosu od 387 % rezultat je planiranog povećanja broja novih članica sustava te konverzije i migracije njihovih bibliografskih zapisa u sustav.

CILJ 4

Razvoj i upravljanje digitalnim repozitorijima (Digitalni repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalni repozitorij završnih i diplomskih radova i Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova) sa svrhom trajne pohrane i dostupnosti hrvatske znanstvene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA

U skladu s *Pravilnikom o doktorskim studijima Sveučilišta u Zagrebu* i *Zakonom visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* razvijena je tehnička i organizacijska infrastruktura za uspostavu digitalnih repozitorija ocjenskih radova u skladu s navedenim ciljevima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Građa	Cjelovitost zbirke	Završni rad	%	Izvješće o radu	100%	123%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Završni i diplomski radovi	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u nacionalnom repozitoriju	27.329	Izvješće o radu	27.400	31.781
%					100,2%	116%
Disertacije u nacionalnom repozitoriju	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u nacionalnom repozitoriju	860	Izvješće o radu	870	1.973
%					101%	227%
Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	11.245	Sekundarni izvor	11.260	14.210
%					100,1%	126%
Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	658	Sekundarni izvor	665	1.410
%					101%	212%

NAZIV PROGRAMA

7 Istraživanje i razvoj

OPIS PROGRAMA

Sustavno provođenje istraživanja, izrađivanje razvojnih planova i projekata te pružanje stručne pomoći drugim knjižnicama radi unapređivanja njihova rada i razvoja.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva znanosti i obrazovanja za razdoblje 2020. - 2022.

Opći cilj

3. Unaprjeđenje kvalitete, relevantnosti, učinkovitosti i dostupnosti visokog obrazovanja

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Povezivanje knjižnica u sustavu i iznalaženje dodatnih sredstava financiranja.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Povećati istraživanja u području informacijskih znanosti (knjižničarstvo), izrađivati razvojne projekte knjižničarstva u Republici Hrvatskoj, organizirati stručno-znanstvene skupove.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Pojačati istraživanja u knjižničnoj djelatnosti koja su temelj razvojnim planovima i projektima knjižničarstva u Republici Hrvatskoj. Razvojni projekti temelj su napredovanja knjižničarstva u Republici Hrvatskoj, a sudjelovanja na stručno-znanstvenim skupovima dio su stalnog stručnog osposobljavanja knjižničarskih djelatnika.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Nove spoznaje	Nova znanja u knjižničarstvu	Ocjenski i objavljeni radovi	100%	Izvješće o radu	100%	100%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Istraživanja	Primarna istraživanja u knjižničarstvu	istraživanje	1	Izvješće o radu	4	4
%					400%	100%
Razvojni projekti	Razvoj knjižnične djelatnosti	projekt	15	Izvješće o radu	16	26
%					107%	162%

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Organizacija stručno-znanstvenih skupova	Obrada tema važnih za knjižničarstvo	skup	9	Izvješće o radu	11	38
%					122%	345%

NAZIV PROGRAMA

8 Stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

OPIS PROGRAMA

Sustavno i organizirano provođenje svih oblika stalnog stručnog usavršavanja za knjižničarske djelatnike svih vrsta knjižnica, posebice kroz Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU).

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- *Strateškim planom Ministarstva znanosti i obrazovanja za razdoblje 2020. - 2022.*

Opći cilj 1. Kvalitetan sustav odgoja i obrazovanja,

Opći cilj 2. Unaprijeđeno strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Kvalitetan i raznolik izbor programa.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Povećati broj knjižničara uključenih u stalno stručno usavršavanje i povećati kvalitetu programa u okviru Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Raznovrsnim programima u skladu s potrebama knjižničarske struke povećati broj knjižničnog osoblja uključenog u proces stalnog stručnog usavršavanja. Provoditi istraživanja među polaznicima CSSU o zadovoljstvu s održanim predavanjima i radionicama i prema rezultatima istraživanja mijenjati programe.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Primjena usvojenih znanja	Stalno usvajanje novih znanja	%	100%	Izvješće o radu	100%	100%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Broj polaznika programa/radionica	Knjižničari svih vrsta knjižnica	polaznik	3.502	Izvješće o radu	3.520	3.094
%					101%	88%
Broj programa/radionica	Stručne radionice	radionica	59	Izvješće o radu	60	67
%					102%	112%
Broj sati edukacije	Sati edukacije	Ostvareni sati (60')	90,5	Izvješće o radu	95	170,5
%					105%	179%

Polazne vrijednosti iz Izvješća o radu za 2021. godinu promatrane su u kontekstu pandemije bolesti Covid 19 i specifičnih okolnosti poslovanja: cjelokupna edukacija u organizaciji CSSU-a 2021. godine odvijala se putem mrežnih seminara (webinara), što je dovelo do velikog broja polaznika zbog lakše dostupnosti edukacija te manjeg broja sati edukacije (webinari traju od 90 do 120 minuta).

Pri procjeni budućih rezultata (broj polaznika, ostvareni sati edukacije) vodilo se računa o nastavku održavanja webinara (zbog zadovoljstva polaznika ovim formatom edukacije), uvođenju e-tečajeva u program te ponovnoj organizaciji tečajeva u fizičkom prostoru. U programu za 2023., 2024. i 2025. godinu trebala bi biti zastupljena sva tri oblika edukacija, no s obzirom na trenutačne trendove, pretpostavka je da će i u idućem razdoblju naglasak biti na online učenju.

U 2023. godini bila su zastupljena tri oblika edukacija: tečajevi, odnosno radionice u fizičkom prostoru, webinari i e-tečajevi. Budući da je u postpandemijskom razdoblju naglasak stavljen na postupni povratak edukacija u fizičke prostore, broj polaznika niži je od procijenjenog jer edukacije radioničkog tipa podrazumijevaju znatno manji broj polaznika od webinara. Zbog duljeg trajanja takvih edukacija te ukupno većeg broja realiziranih edukacija, ukupan broj sati edukacije također je viši od predviđenog.

NAZIV PROGRAMA

9 Međunarodna suradnja

OPIS PROGRAMA

Programi međunarodne suradnje odvijat će se u okviru organizacija i udruga kojih je Knjižnica član (kao npr. CENL, IFLA, CDNL, LIBER, Europeana), s pojedinim knjižnicama izravno (razmjena građe, znanja, iskustava i stručnjaka, organizacija izložbi) te u okviru posebnih projekata.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu, Strategija razvoja NSK do 2026. godine

Veza sa

- Strateškim planom Ministarstva znanosti i obrazovanja za razdoblje 2020. - 2022.

Opći cilj 4. Međunarodno konkurentan sustav znanosti

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i udruga. Uključivanje hrvatske građe i metapodataka o hrvatskoj građi u primjerice: Europeanu, ISBN, ISSN, VIAF itd. Aktivno sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima, projektima i programima.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2023. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Promoviranje hrvatske knjižnične djelatnosti te znanstvene i kulturne baštine Republike Hrvatske.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Međunarodna suradnja	Promidžba i povećanje vidljivosti hrvatske znanstvene i kulturne baštine	%	100%	Izvješće o radu	100%	180%

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2021.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Izvršenje 2023.
Međunarodne udruge	Članstvo NSK	udruga	22	Izvješće o radu	19	22
%					86%	116%
Međunarodni programi	Sudjelovanje NSK	program	15	Izvješće o radu	11	30
%					73%	273%
Međunarodni skupovi	Predstavljanje rezultata u svijetu	skup	21	Izvješće o radu	10	20
%					48%	200%

IV. POSEBNI IZVJEŠTAJI – IZVJEŠTAJ O STANJU POTRAŽIVANJA I DOSPJELIH OBVEZA TE O STANJU POTENCIJALNIH OBVEZA PO OSNOVI SUDSKIH SPOROVA ZA 2023. GODINU

IZVJEŠTAJ O STANJU NENAPLAĆENIH POTRAŽIVANJA ZA PRIHODE NSK

Nenaplaćena potraživanja za prihode poslovanja na dan 31.12.2023. godine iznose 209.553,99 eura.

IZVJEŠTAJ O DOSPJELIM OBVEZAMA

Dospjele obveze na dan 31.12.2023. godine čini obveza za materijalni rashod u iznosu od 124,43 eura s prekoračenjem dospijeca u razdoblju preko 360 dana. Radi se o usluzi servisiranja stroja za pakiranje pošiljki za koju NSK od izvođača nije zaprimio adekvatnu dokumentaciju kojom potvrđuje izvršenost usluge te se u skladu s time ne može izvršiti plaćanje. Tijekom 2024. godine očekuje se rješenje obveze.

Tablica 44. Izvješće o stanju aktivnih predmeta

IZVJEŠĆE O STANJU AKTIVNIH PREDMETA na dan 31. 12. 2023. godine; Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK)				
PREDMET	RADI	STATUS	NAPOMENA	FINANCIJSKI UČINAK
1. D █████ d.o.o. Zagreb/NSK, Trgovački sud u Zagrebu, P-2024/2015	Utvrđenja nezakonitog raskida i naknade štete	Na posljednje održanom ročištu dana 29. ožujka 2019. godine tužitelj ustraje kod dokaznog prijedloga za provođenjem financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, te sud donosi rješenje da će odluku o vještačenju donijeti pisanim putem. Odluka suda o provođenju vještačenja još nije uslijedila.		22.381,05 EUR
2. M █████ S █████/NSK, Općinski radni sud u Zagrebu, Pr- 1109/2019 (ranije: Pr- 712/13)	Naknade štete	Presudom Općinskog radnog suda u Zagrebu od 12.03.2020. naloženo tuženiku isplatiti tužiteljici 28.400,00 kn i trošak postupka od 16.580,16 kn, na koju presudu je tuženik uložio žalbu 25.3.2020. Županijski sud u Zagrebu presudom Gž R-752/2020 od 15.06.2020. preinačio presudu i odbio tužbeni zahtjev u cijelosti. Dopisom od 26.08.2020 pozvana tužiteljica na podmirenje dosuđenih troškova postupka. Tužiteljica uložila prijedlog za dopuštenje revizije na koji prijedlog je tuženik odgovorio podneskom od 30.10.2020. g., te se postupak vodi pred VSRH pod br. Revd-3123/2020. Vrhovni sud Republike Hrvatske dana 26. listopada 2021. godine donosi rješenje o nedopuštenosti revizije.	Presuda pravomoćna i ovršna dana 17.09.2020. Tužiteljica nije u cijelosti podmirila parnični trošak. Napravljen sporazum o obročnoj otplati parničnih troškova.	1.897,37 EUR

3. S■■■■ K■■/NSK; Upravni sud u Zagrebu, Uszp-7/16-2	Poništenja dijela Javnog natječaja	Presudom Upravnog suda u Zagrebu od dana 23. studenog 2018. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice. Tužiteljica je uložila žalbu dana 24. siječnja 2019. godine.		N/P
4. L■■■■ A■■/NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-413/2022 (ranije Pr-551/17)	Isplate, vps: 12.832,63 kuna / 1.703,18 EUR (glavnica bez kta)	Presudom od dana 8.12.2020. odbijen tužbeni zahtjev tužiteljice. Tužiteljica uložila žalbu 28.12.2020. godine, na koju je podnesen odgovor na žalbu 2.02.2021. godine. Presuda ukinuta Rješenjem Županijskog u Zagrebu od 9. veljače 2022. godine ukinuta prvostupanjska presuda. U tijeku ponovljeni prvostupanjski postupak. Sljedeće ročište je zakazano za 29. siječnja 2024. godine te će se saslušati vještak i svjedoci.		1.703,23 EUR
5. K■■■■ J■■/NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-8147/2020 (ranije: Pr-550/17)	Isplate; vps: 14.276,98 kuna / 1.894,88 EUR (glavnica bez kta)	Županijski sud u Osijeku rješenjem br. Gž R-431/2019 od 1.09.2020. usvojio žalbu tužiteljice i ukinuo presudu Općinskog radnog suda u Zagrebu od 18.07.2019. te predmet vratio na prvostupanjski postupak. U tijeku je ponovljeni prvostupanjski postupak.		1.894,88 EUR
6. R■■■■ M■■/NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-106/2023 (ranije: Pr-547/17)	Isplate, vps: 15.741,10 kuna / 2.089,20 EUR (glavnica bez kta)	Općinski radni sud u Zagrebu je dana 22. prosinca 2017. godine donio presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja. Tužitelj na prvostupanjsku presudu ulaže žalbu dana 3. siječnja 2018. godine, na koju se tužitelj odgovorom očituje dana 15. ožujka 2018. godine. U tijeku žalbeni postupak pred Županijskim sudom u		2.089,19 EUR

		Rijeci. Drugostupanjski sud donosi rješenje kojim ukida prvostupanjsku presudu i predmet vraća na ponovno suđenje dana 7. prosinca 2022. godine. Sljedeće ročište je zakazano za 12. travnja 2024. godine.		
7. R■■■■ B■■■■/NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-8439/2021 (ranije: Pr-549/17)	Isplate; vps: 15.602,14 kuna / 2.070,76 EUR (glavnica bez kta)	Županijski sud u Zagrebu rješenjem br. Gž R-1393/2019 od 10.02.2021. usvojio žalbu tužiteljice i ukinuo presudu Općinskog radnog suda u Zagrebu od 21.05.2019. te predmet vratio na prvostupanjski postupak. U tijeku ponovljeni prvostupanjski postupak. Sljedeće ročište je zakazano za 02. veljače 2024. godine.		2.070,74 EUR
8. R■■■■-M■■■■/NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-6692/2020 (ranije: Pr-548/17)	Isplate; vps: 15.464,51 kuna / 2.052,49 EUR (glavnica bez kta)	Županijski sud u Zagrebu rješenjem br. Gž R-1582/2018 od 10.03.2020. usvojio žalbu tužiteljice i ukinuo presudu Općinskog radnog suda u Zagrebu od 29.10.2018. te predmet vratio na prvostupanjski postupak. U tijeku ponovljeni prvostupanjski postupak. Sljedeće ročište zakazano za dan 16. siječnja 2024. godine.		2.052,56 EUR
9. J■■■■/NSK, Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-5520/2018	Isplate; vps: 10.244,72 kune / 1.359,71 EUR (glavnica bez kta)	Presudom od dana 1.09.2020. naloženo tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 1.337,07 kn, dok je u preostalom dijelu tužbeni zahtjev odbijen. Tužitelj dužan tuženiku naknaditi trošak postupka u iznosu od 4.162,50 kn. Tužitelj uložio žalbu na presudu dana 9.09.2020. kao i tuženik koji je podnio žalbu dana 8.09.2020. g. Županijski sud u Zagrebu je dana 20. prosinca 2022. godine donio		1.256,09 EUR

		presudu kojom prihvaća žalbu i djelomično preinačuje prvostupanjsku presudu. Posljednja radnja u spisu – potvrda pravomoćnosti od 10. veljače 2023. godine.		
11. Lj █████ Š █████ / NSK, Upravni sud u Rijeci, Uszp-23/2020	Radi poništenja natječaja	Presudom Upravnog suda od 29.04.2021. g. odbijen tužbeni zahtjev za poništenje natječaja Klasa: 100-01/20-01/12 te tužitelju naloženo naknaditi trošak postupka od 3.125,00 kn. Tužitelj uložio žalbu dana 19.05.2021. g. na koju je tuženik podnio odgovor dana 7. 06.2021. godine. U tijeku je drugostupanjski postupak.		414,76 EUR
14. I █████ A █████/NSK, Upravni sud u Zagrebu, Us I-327/2023	Izbora kandidata	Dana 10. ožujka 2023. godine odgovor na tužbu urudžbiran na Upravnom sudu u Zagrebu.		N/P
15. O █████ Č █████/NSK, Upravni sud u Zagrebu, Us I-488/2023	Izbora kandidata	Dana 17. ožujka 2023. godine odgovor na tužbu urudžbiran na Upravnom sudu u Zagrebu. Dana 16. listopada 2023. godine donesena je presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev u cijelosti, na koju tužiteljica podnosi žalbu. Dana 1. prosinca 2023. godine NSK podnosi odgovor na žalbu u kojem predlaže Sudu potvrditi prvostupanjsku presudu.		N/P
16. I █████ A █████/NSK, Upravni sud u Zagrebu, Us I-338/2023	Izbora kandidata	Dana 9. ožujka 2023. godine poštom preporučeno poslan odgovor na tužbu.		
17. 37 Tužbi zaposlenika NSK/NSK	Radi isplate razlike plaća temeljem odredbe članka III.	U postupku.		22.948,85 EUR

	Izmjena i dopuna Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama sklopljenog 26. listopada 2011. između Vlade RH i Sindikata javnih službi			
N/P – nije primjenjivo			UKUPNO:	58.708,72 EUR

**NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU**

Ulica Hrvatske bratske zajednice 4
p. p. 550
10 000 Zagreb
Hrvatska
T +385 1 616 40 40
E uprava@nsk.hr
www.nsk.hr

KLASA: 041-01/24-01/07
URBROJ: 474-01-3
U Zagrebu, 8. srpnja 2024.

Na temelju članaka 2., 19. i 20. Poslovnika o radu Upravnog vijeća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a sukladno odredbi članka 22. Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i članka 52. stavak 7. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine br. 85/23), Upravno vijeće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, glasovanjem na svojoj 47. izvanrednoj elektroničkoj sjednici, održanoj u razdoblju 05.-08.07.2024. donijelo je sljedeću

ODLUKU

1. Usvaja se godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu u tekstu koji je priložen ovoj Odluci i čini njezin sastavni dio.
2. Usvojeni godišnji izvještaj iz točke 1. ove Odluke dostavlja se pravovremeno nadležnom ministarstvu za što se zadužuje Odsjek financijski i računovodstveni poslovi.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Upravnog vijeća
dr. sc. Jozo Ivanović, viši arhivist

Digitally signed by JOZO
IVANOVIC
Date: 2024.07.08 11:40:05
+02'00'

PRILOG:

1. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu
2. Obrazloženje općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu
3. Obrazloženje posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu
4. Izvještaj o stanju potraživanja, dospjelih obveza, potencijalnih obveza za 2023. godinu

8. PRILOZI

8.1. KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKI SUSTAV

Tablica 45. Povećanje ukupnoga broja novoizrađenih bibliografskih zapisa u sustavu NSK i ZAG te ukupno u šestogodišnjem razdoblju.

Godina	Broj bibliografskih zapisa NSK	Broj bibliografskih zapisa ZAG	Ukupno bibliografskih zapisa
2017.	979 668	419 052	1 428 131
2018.	1 012 361	457 463	1 502 517
2019.	1 046 648	456 409	1 537 344
2020.	1 080 769	467 404	1 582 294
2021.	1 117 141	476 742	1 630 255
2022.	1 152 717	489 011	1 641 728
2023.	1 203 410	500 552	1 703 962

Tablica 46. Ukupan broj zapisa o posjedovanju, zapisa o primjerku u sustavima NSK i ZAG te ukupno u šestogodišnjem razdoblju.

Godina	Zapisi o posjedovanju NSK	Zapisi o posjedovanju ZAG	Zapisi o posjedovanju ukupno	Zapisi o primjerku NSK	Zapisi o primjerku ZAG	Zapisi o primjerku ukupno
2017.	889 033	114 998	1 004 031	726 729	225 637	952 366
2018.	926 715	139 089	1 065 804	779 906	260 002	1 039 908
2019.	964 669	162 123	1 126 792	830 751	292 924	1 123 675
2020.	998 349	175 406	1 173 755	873 178	316 903	1 190 081
2021.	1 033 134	187 514	1 220 648	915 557	335 268	1 250 825
2022.	1 069 169	201 647	1 270 516	942 439	355 745	1 298 184
2023.	1 111 343	216 949	1 328 292	1 007 160	371 980	1 379 140

Tablica 47. Kretanje broja korisnika i posudbe u sustavima NSK i ZAG u šestogodišnjem razdoblju.

Godina	Korisnici Sustava NSK	Broj posudbe građe NSK	Korisnici Sustava ZAG	Broj posudbe građe ZAG	Korisnici ukupno
2017.	8394	11 939	10 287	31 982	30 620
2018.	8064 ↗	11 305	12 402 ↗	33 358	31 771 ↗
2019.	8235 ↗	9674	14 224 ↗	42 120	32 133 ↗
2020.	7728 ↘	7573	20 356 ↗	21 991	35 657 ↗
2021.	4605 ↘	8124	11 374 ↘	18 529	24 103 ↘
2022.	10 120 ↗	7435	16 986 ↗	23 797	27 106 ↗
2023.	13 120 ↗	7687	11 708 ↘	21 090	24 828 ↘

Tablica 48. Trend korištenja portalom Katalog NSK u trogodišnjem razdoblju.

Godina	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2023.
Sesije ili posjeti	260 362	271 734 ↗	258 496 ↘
Pregled stranice	3 700 915	3 657 717 ↘	3 646 804 ↘
Broj korisnika	85 172	94 509 ↗	104 243 ↗

8.2. MEĐUNARODNA ČLANSTVA NSK

NSK i njezini djelatnici članovi su međunarodnih udruga, baza podataka i sustava za razmjenu podataka:

CDNL – [The Conference of Directors of National Libraries](#) (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)

CENL – [The Conference of European National Librarians](#) (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)

DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)

DOI – [Digital Object Identifier](#) (Digitalni identifikator objekta)

EBLIDA – [The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations](#) (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)

EURIG – [The European RDA Interest Group](#) (Europska grupa za praćenje RDA)

Europeana (Europska digitalna knjižnica)

ENA – [Europeana Network Association](#) (Udruga mreže Europeane)

IAML – [International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres](#) (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)

ICA – [International Cartographic Association](#) (Međunarodno kartografsko udruženje)

ICDL – [International Children's Digital Library](#) (Međunarodna dječja digitalna knjižnica)

IFLA – [International Federation of Library Associations](#) (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)

IGeLU – [International Group of Ex Libris Users](#) (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)

IIPC – [International Internet Preservation Consortium](#) (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu mrežnih sadržaja)

[Index Translationum](#)

ISBN – [International Standard Book Number](#) (Međunarodni standardni knjižni broj)

ISMN – [International Standard Music Number](#) (Međunarodni standardni broj notne građe)

ISSN – [International Standard Serial Number](#) (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)

LIBER – [Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche](#) (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)

MAGIC – [Map & Geoinformation Currators Group](#) (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)

[UDC consortium](#) (UDK Konzorcij)

VIAF – [Virtual International Authority File](#) (Virtualna međunarodna normativna baza)